Latv. PSR CVVA
Fonds Nr. 1303 apr. 1
Lieta Nr. 51

Valsts Prezidenta sekretariata

AKTS

1929. g.

par III Saeimā pieņemto likumu publicēšanu

Latv. PSR Centrālais Valsts Archīvs
Fonda № 34e Apr. № 1
Arch. № 51

№ 7.

Latv. PSR
№ 1303 1
№ 51

LATVIJAS REPUBLIKAS
SAEIMA

1929.g. 27.maijā

№ 49.

1

Valsts Prezidenta kungam.

Valsts Prezidenta sekretariāts
saņemts 1929 g. 27. maijā
Ien. № 3113 akt. № 774

Saeimas prezidijs pagodinas nosūtīt Jums, augsti godājamais Prezidenta kungs, Saeimas š.g. 17.maija plenarsēdē steidzamības kārtā (steidzamība pieņemta vienbalsīgi) pieņemtos:

1. Papildinājumus Kriminalprocesa likumos,
2. Kriminalprocesa likumu 231.panta pārgrozījumu,
3. Pārgrozījumus tiesu iekārtas likumos,
4. Likumu par Johanna Kristapa (Christoph) barona Vermaņa (Wöhrmann) Stalbē testamenta noteikuma atcelsanu un
5. Likumu par Pētera Jāņa dēla Purgaiļa testamenta noteikuma grozīsanu.

Likumu redakcija, saskaņā ar plenarsēdes lēmumu, pieņemta š.g. 23.maija Saeimas prezidija un redakcijas komisijas kopējā sēdē. -

Pauls Kalniņš
Saeimas priekšsēdetājs.

„Valdības Vēstneša" redakcijai.
Publicēšanai tūvākā numurā.

Saeimas sekretars.

Valsts Prezidenta sekretars

1929.g. 27 maijā

№ 2235-2239. *Nodaļas vadītajs*

VALSTSPAPĪRU SPIESTUVE F. 2. 52.088. 1500. 26. III. 1924.

LATVIJAS REPUBLIKAS
SAEIMA

21

1929.g. 27.maijā

№ 57.

Valsts Prezidenta sekretariāts
saņemts 1929.g. 27.maijā
Ien. № 3112 / akt. № 774

V a l s t s P r e z i d e n t a kungam.

Saeimas prezidijs pagodinas nosūtīt Jums, augsti godājamais Prezidenta kungs, Saeimas š.g. 17.maija plenarsēdē steidzamības kārtā (steidzamība pieņemta vienbalsīgi) pieņemtos:

1. Pārgrozījumu likumā par Rīgas-Limbažu-Rūjienas un Liepājas-Ziemupes-Pāvilostas-Alšvangas dzelzceļu būvi,

2. Pārgrozījumu likumā par nekustamu īpašumu koroborēšanu sakarā ar agrārās reformas likumu,

3. Papildinājumu likumā par algotiem darbiniekiem un viņu ģimenes locekļiem agrāk piešķirtām pensijām un atlīdzību sakropļojumu un profesionalu slimību gadījumos,

4. Likumu par kreditiem valsts darbinieku atalgojuma pārkārtošanai un uzlabošanai,

5. Likumu par muitas tarifa piemērošanu Lietavas ražojumiem un

6. Pārgrozījumus un papildinājumus likumā par alkoholu saturošu vielu ražošanu, aplikšanu ar nodokļiem un pārdošanu.

Likumu redakcija, saskaņā ar plenarsēdes lēmumu, pieņemta š.g. 23.maija Saeimas prezidija un redakcijas komisijas kopējā sēdē.-

Paulu Kalniņš
Saeimas priekšsēdētājs.

„Valdibas Vēstneša" redakcijai.
Publicēšanai tuvākā numurā.

Valsts Prezidenta sekretars

1929.g. 27 maijā

Nodaļas vadītājs

№ 2229-2234.

Saeimas sekretars.

VALSTSPAPĪRU SPIESTUVE F. 2. 52.088. 1500. 26. III. 1924.

LATVIJAS REPUBLIKAS
SAEIMA

3

1929. g. 25. maijā

№ 50.

Valsts Prezidenta sekretariata
saņemts 1929. g. 27. V
Ien. № 3118 / akt. № 74

Valsts Prezidenta kungam.

Saeimas prezidijs pagodinas nosūtīt Jums, augsti godājamais Prezidenta kungs, Saeimas š.g. 17.maija plenarsēdē steidzamības kārtā (steidzamība pieņemta vienbalsīgi) pieņemto

likumu par pensijām bij. Krievijas pensionariem,

kuŗa redakcija, saskaņā ar plenarsēdes lēmumu, pieņemta š.g. 23.maija Saeimas prezidija un redakcijas komisijas kopējā sēdē. -

Paul Kalniņš

Saeimas priekšsēdētājs.

Saeimas sekretārs.

„Valdības Vēstneša" redakcijai
Publicēšanai tuvākā numurā.

Valsts Prezidenta sekretars

1929. g. 28. maijā

Nodaļas vadītajs

№ 2268

VALSTSPAPĪRU SPIESTUVE F. 2. 52.088. 1500. 26. III. 1924.

LATVIJAS REPUBLIKAS

SAEIMA

1929. g. 18. maijā

№ 44.

Valsts Prezidenta [illegible] 18. maijā 1929. g. № 3002

4

Valsts Prezidenta kungam.

Saeimas prezidijs pagodinas nosūtīt Jums, augsti godājamais Prezidenta kungs, Saeimas š.g. 17.maija plenarsēdē pieņemto un redigēto

valsts budžetu 1929./30.saimniecības gadam. -

Izsludināt likumu kārtā. 23.V.29

Pauls Kalniņš

Saeimas priekšsēdētājs.

Saeimas sekretārs.

VALSTSPAPIRU SPIESTUVE F. 2. 52.088. 1500. 26. III. 1924.

LATVIJAS REPUBLIKAS
SAEIMA

5

1929. g. 3. jūnijā
№ 12.

Valsts Prezidenta kungam.

Valsts Prezidenta sekretariātā
saņemts 1929 g. 3. jūnijā
ien. № 3183 / akt. № 7

Saeimas prezidijs pagodinas nosūtīt Jums, augsti godājamais Prezidenta kungs, Saeimas š.g. 17.maija plenarsēdē steidzamības kārtā (steidzamība pieņemta vienbalsīgi) pieņemto

likumu par tirdzniecības un kuģniecības līgumu starp Latviju un Serbu, Kroātu un Slovēņu Karālisti,

līdz ar līgumu franču valodā un tā tulkojumu latviešu valodā.

Likuma un līguma redakcija, saskaņā ar plenarsēdes lēmumu, pieņemta š.g. 23.maija Saeimas prezidija un redakcijas komisijas kopējā sēdē. -

Izsludināt steidz. kārtā. 3/VI 29

Saeimas priekšsēdētājs.

Saeimas sekretārs.

„Valdības Vēstneša" redakcijai.
Publicēšanai tuvākā numurā.

Valsts Prezidenta sekretars

1929.g. 3. jūnijā

Nodaļas vadītājs

№ 2324

VALSTSPAPĪRU SPIESTUVE F. 2. 52.088. 1500. 26. III. 1924.

LATVIJAS REPUBLIKAS
SAEIMA

6

1929.g. 3. jūnijā

№ 53.

Valsts Prezidenta kungam.

Valsts Prezidenta sekretariāta
saņemts 1929.g. 3.VI.
Ien. № 3185 akt. № 719

Saeimas prezidijs pagodinas nosūtīt Jums, augsti godājamais Prezidenta kungs, Saeimas š.g. 17.maija plenarsēdē steidzamības kārtā (steidzamība pieņemta vienbalsīgi) pieņemto

likumu par konvenciju starp Latviju un Ungariju par noziedznieku izdošanu un tiesisku palīdzību kriminallietās,

līdz ar konvenciju franču valodā un tās tulkojumu latviešu valodā.

Likuma un konvencijas redakcija, saskaņā ar plenarsēdes lēmumu, pieņemta š.g.23.maija Saeimas prezidija un redakcijas komisijas kopējā sēdē. -

Pauls Kalniņš

Saeimas priekšsēdētājs.

Saeimas sekretārs.

5/VI

Izsludināt likumu kārtējā

„Valdības Vēstneša" redakcijai.
Publicēšanai tuvākā numurā.

Valsts Prezidenta sekretārs J. Gulbis

1929.g. 3. jūnijā Nodaļas vadītājs A.G.

№ 2326.

VALSTSPAPĪRU SPIESTUVE F. 2. 52.088. 1500. 26. III. 1924.

LATVIJAS REPUBLIKAS

SAEIMA

1929.g. 3. jūnijā

№ 54.

Valsts Prezidenta sekretariāts
saņemts 1929.g. 3. VI
ien. № 3184 / akt. № 74

7

Valsts Prezidenta kungam.

Saeimas prezidijs pagodinas nosūtīt Jums, augsti godājamais Prezidenta kungs, Saeimas š.g. 17.maija plenarsēdē steidzamības kārtā (steidzamība pieņemta vienbalsīgi) pieņemto

likumu par papildinājumiem un pārgrozījumiem Sv.Peterburgas starptautiskai telegrafa konvencijai pievienotā starptautiskā dienesta reglamentā (1925.g.Parizes caurlūkojums),

līdz ar protokolu franču valodā un tā tulkojumu latviešu valodā.

Likuma un protokola redakcija, saskaņā ar plenarsēdes lēmumu, pieņemta š.g. 23.maija Saeimas prezidija un redakcijas komisijas kopējā sēdē.-

Saeimas priekssēdētājs.

Saeimas sekretars.

„Valdības Vēstneša" redakcijai.
Publicēšanai tuvākā numurā.

Valsts Prezidenta sekretars

1929.g. 3. jūnijā

№ 2325

Nodaļas vadītājs

VALSTSPAPĪRU SPIESTUVE F. 2. 52.088. 1500. 26. III. 1924.

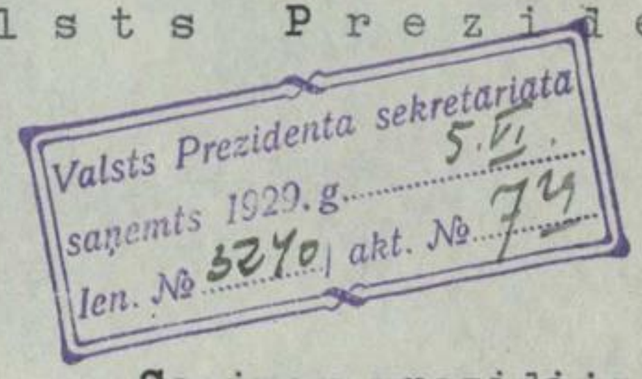
LATVIJAS REPUBLIKAS
SAEIMA

8

1929.g. 5. jūnijā

№ 56.

Valsts Prezidenta kungam.

Saeimas prezidijs pagodinas nosūtīt Jums, augsti godājamais Prezidenta kungs, Saeimas š.g. 17.maija plenarsēdē steidzamības kārtā (steidzamība pieņemta vienbalsīgi) pieņemto

likumu par Tautu Savienības starptautiskās Darba Organizacijas vispārējās konferences trešā sesijā pieņemto konvencijas projektu par atlīdzību strādniekiem nelaimes gadījumos lauksaimniecības darbā,

līdz ar konvencijas projektu franču un angļu valodā un tā tulkojumu latviešu valodā.

Likuma un konvencijas projekta redakcija, saskaņā ar plenarsēdes lēmumu, pieņemta š.g. 23.maija Saeimas prezidija un redakcijas komisijas kopējā sēdē. -

Izsludināt steidzamā kārtā 5-VI

Pauls Kalniņš

Saeimas priekšsēdētājs.

Saeimas sekretars.

„Valdības Vēstneša" redakcijai.
Publicēšanai tuvākā numurā.

Valsts Prezidenta sekretars

1929.g. 5. jūnijā

Nodaļas vadītājs

№ 2335.

VALSTSPAPIRU SPIESTUVE F. 2. 52.088. 1500. 26. III. 1924.

LATVIJAS REPUBLIKAS

SAEIMA

1929. g. 5. jūnijā

№ 55.

Valsts Prezidenta sekretariāta
saņemts 1929. g. 5. VI.
Ien. № 3239 | akt. № 7

9

V a l s t s P r e z i d e n t a kungam.

Saeimas prezidijs pagodinas nosūtīt Jums, augsti godājamais Prezidenta kungs, Saeimas š.g. 17.maija plenarsēdē steidzamības kārtā (steidzamība pieņemta vienbalsīgi) pieņemto

likumu par Tautu Savienības starptautiskās Darba Organizācijas vispārīgās Konferences desmitā sesijā pieņemtā konvencijas projekta par rūpniecības un tirdzniecības strādnieku un mājkalpotāju apdrošināšanu slimības gadījumos ratificēšanu,

līdz ar konvencijas projektu franču un angļu valodā un tā tulkojumu latviešu valodā.

Likuma un konvencijas projekta redakcija, saskaņā ar plenarsēdes lēmumu, pieņemta š.g. 23.maija Saeimas prezidija un redakcijas komisijas kopējā sēdē. -

Izsludināt steidzamā kārtā 29/V

Pauls Kalniņš

Saeimas priekšsēdētājs.

„Valdības Vēstnesa" redakcijai.
Publicēšanai tūvākā numurā.

Valsts Prezidenta sekretars

1929. g. 5. jūn.

Nodaļas vadītājs

№ 2336.

Saeimas sekretārs.

VALSTSPAPĪRU SPIESTUVE F. 2. 52.088. 1500. 26. III. 1924.

LATVIJAS REPUBLIKAS
SAEIMA

1929. g. 5. jūnijā
№ 57.

10

Valsts Prezidenta kungam.

Valsts Prezidenta sekretariata
saņemts 1929. g. 5.VI.
Ien. № 3238 / akt. № 74

Saeimas prezidijs pagodinas nosūtīt Jums, augsti godājamais Prezidenta kungs, Saeimas š.g. 17.maija plenarsēdē steidzamības kārtā (steidzamība pieņemta vienbalsīgi) pieņemto

likumu par Tautu Savienības starptautiskās Darba Organizācijas vispārējās Konferences septītā sesijā pieņemto konvencijas projektu par atlīdzību profesionalu slimību gadījumos,

līdz ar konvencijas projektu franču un angļu valodā un tulkojumu latviešu valodā.

Likuma un konvencijas projekta redakcija, saskaņā ar plenarsēdes lēmumu, pieņemta š.g. 23.maija Saeimas prezidija un redakcijas komisijas kopējā sēdē. -

Paul. Kalniņš
Saeimas priekšsēdētājs.

Saeimas sekretārs.

„Valdības Vēstneša" redakcijai.
Publicēšanai tuvākā numurā.

Valsts Prezidenta sekretars

1929 g. 5. jūnijā
№ 2337. *Nodaļas vadītājs*

VALSTSPAPĪRU SPIESTUVE F. 2. 52.088. 1500. 26. III. 1924.

LATVIJAS REPUBLIKAS
SAEIMA

1929. G. "10." augustā.

Nr. 855.

Valsts Prezidenta sekretariatā saņemts 1929. g. 13. aug.
Ien. № 4082 / akt. № 7ēd

11

Valsts Prezidenta sekretariatam.

Pagodinos nosūtīt Saeimas ārkārtējās sesijas, š.g. 16.augustā, pirmās plenarsēdes dienas kārtību. -

Pie akt.
13.8.

Saeimas kancelejas direktors.

Valstspapīru spiestuve. 1929. 21./III. 53.534. 2000.

LATVIJAS REPUBLIKAS
SAEIMA

19 29. G. 17. augustā.

NR. 868.

Valsts Prezidenta sekretariata
saņemts 1929. g. 20. aug.
Ien. № 4154 / akt. № 7.

121

Valsts Prezidenta sekretariatam.

Pagodinos nosūtīt Saeimas
š.g.20.augusta ārkārtējās sesijas 2.plenar-
sēdes dienas kārtību. -

Saeimas kancelejas direktors.

Ī. Pie akt.
20.8.

Valstspapīru spiestuve. 1929. 21./III. 53.534. 2000.

13

S A E I M A S ārkārtējās sesijas 1929.g. 16.augusta plenarsēdes

plkst. 5 p. p.,

d i e n a s k ā r t ī b a:

1. Prezidija ziņojumi.

2. Steidzams pieprasījums ministru prezidentam par līdzekļu atvēlēšanu no ministru kabineta piemineklja atjaunošanai bij. landesvēra karavīriem.

3. Steidzams pieprasījums ministru prezidentam par kara ministra izdarīto reorganizaciju kara resorā.

4. Steidzams pieprasījums ministru prezidentam par valdības nodomiem Satversmes 81.panta kārtībā grozīt svarīgus socialus un politiskus likumus.

5. Steidzams pieprasījums ministru prezidentam par kaitīgu valsts saimniecisko politiku.

1929.g. 10.augustā.

<u>N o r a k s t s</u>.

S t e i d z o š s.

S A E I M A S P R E Z I D I J A M.

Laipni lūdzam celt priekšā Saeimai sekošu s t e i d z o š u p i e p r a s ī j u m u ministru prezidentam:

Ministru kabinets kādā no savām sēdēm ir izsniedzis bijušo landesveristu biedrībai Ls 4900.- no valsts kases līdzekļiem landesveristu pieminekļa atjaunošanai.

Kā visiem zināms, 1919.gadā, Latvijas republikas dibināšanas laikā, landesvers ar ieročiem rokās sacēlās un ilgstoši cīnījās pret Latvijas valsts demokratisko iekārtu un likumīgo valdību, slepkavoja strādniekus, zemniekus un inteligentus, lai ar asiņaina terora palīdzību reakcionaras diktaturas ceļā atjaunotu revolucijā sabrukušo muižniecības varu.

Šāds ministru kabineta lēmums ir izsaucis lielu nemieru tautas visplašākās aprindās, jo tas tiek uzlūkots kā apsmieklis tautas brīvības cīņas tradicijām un kā apvainojums demokratiskās Latvijas karavīriem, kas atdevuši savas dzīvības un lējuši savas asinis par Latvijas demokratisko Republiku pret muižnieku vadīto reakcionaro landesvēru.

1) Kādu iemeslu dēļ ministru kabinets ir izsniedzis Ls 4900.- landesveristu pieminekļa atjaunošanai?

2) Ko ministru prezidents domā darīt, lai atceltu šo ministru kabineta lēmumu un likvidētu tā sekas?

Rīgā, 1929.g. 16.augustā.

F.Cielēns, V.Bastjānis, A.Rudevics,
P.Ulpe, R.Dukurs, J.Celms, P.Zeibolts,
N.Maizels, M.Rozentals, P.Lejiņš.

16.VIII.29.

15

N o r a k s t s.

S t e i d z o š i.

A. G.

SAEIMAS PRIEKŠSĒDĒTĀJA KUNGAM .

Lūdzam celt Saeimai priekšā sekošu s t e i d z a m u p i e p r a s ī j u m u ministru prezidentam:

Kara ministrs ar savu š.g. 6.augusta pavēli izdara plašu kara resora un armijas reorganizaciju, kas lielā mērā pārgroza no Saeimas pieņemtos štatus un budžetu. Reorganizacija tiek izvesta bez Saeimas piekrišanas un pretēji Saeimas kara lietu komisijas lēmumiem. Viņas nolūks nodot armijas vadību šauras reakcionaras kliķes rokās, padzīt visus demokratiskākos virsniekus un tādā kārtā pārvērst armiju par vienas politiskas grupas ieroci.

Ieskatīdami šādu kara ministra rīcību par armiju dezorganizējošu un Latvijas demokratijai naidīgu, griežamies pie ministru prezidenta ar pieprasījumu:

Ko viņš domā darīt, lai to novērstu?

1929.g. 16.augustā.

P.Lejiņš, F.Cielēns, V.Bastjānis,
J.Celms, P.Ulpe, P.Zeibolts, N.Maizels,
M.Rozentals, A.Rudevics, R.Dukurs.

16.VIII.29.

N o r a k s t s.

S t e i d z o š s.

S A E I M A S P R E Z I D I J A M.

Laipni lūdzam celt priekšā Saeimai sekošu s t e i d z o š u p i e p r a s ī j u m u ministru prezidentam:

Laikrakstos parādījušās ziņas ka ministru kabinets nodomājis izdot Satversmes 81.panta kārtībā noteikumus ar likuma spēku, kuŗi stiprā mērā grozītu likumdevējas iestādes, Saeimas, izdotus svarīgus likumus, kas skar ļoti plašu iedzīvotāju slāņu sociālās intereses un tautas politiskās tiesības.

Tieslietu ministris izstrādājis un iesniedzis šajā nolūkā ministru kabinetam likumprojektu, kas papildina sodu likumus un likumus par presi un biedrošanos tāda veidā, ka pilnīgi ierobežo preses brīvību un sakropļo biedrošanās tiesības.

Latvijas republikas satversmes 81.pants nepiešķir ministru kabinetam tiesības izdot noteikumus ar likuma spēku par visādiem jautājumiem, kas tik ministru kabinetam labpatiktu. Satversmes 81.pants par veselu rindu jautājumiem pavisam noliedz ministru kabinetam izdot noteikumus ar likumu spēku un pārējos jautājumos noteikti ierobežo ar ā r k ā r t ē j i e m i z ņ ē m u m a a p s t ā k ļ i e m, dodot iespēju ministru kabinetam izdot noteikumus ar likuma spēku tikai tad, kad n e a t l i e k a m a v a j a d z ī b a to prasa. Bet vispārīgi Latvijas republikas satversme likumdošanas tiesības piešķir Saeimai.

1) Vai ministru prezidents domā ievērot un sargāt satversmes 81.panta stingros un objektīvi nepārprotamos noteikumus?

2) Kādu iemeslu dēļ un kādos nolūkos tieslietu ministris izstrādājis projektu, kas paredz pilnīgi ierobežot preses brīvību un sakropļot biedrošanās tiesības?

Rīgā, 1929.g. 16.augustā.

F.Cielēns, A.Rudevics, V.Bastjānis, J.Celms,
P.Ulpe, P.Zeibolts, Maizels, M.Rozentals,
P.Lejiņš, R.Dukurs.

N o r a k s t s.

S t e i d z o š s.

S A E I M A S P R E Z I D I J A M.

Laipni lūdzam celt priekšā Saeimai sekošu s t e i d z o š u p i e p r a s ī j u m u ministru prezidentam:

Ministru prezidenta Skujenieka valdības laikā, 1927.gadā, tika konstatēts, ka iepriekšējo pilsonisko valdību laikā ļoti lieli valsts līdzekļi no dzīves atjaunošanas fonda un linu monopola sumām izdalīti gan neattaisnojamu aizdevumu, gan garantiju veidā dažādām agrāko valdību tuvu stāvošām organizacijām (Latvijas Transits, Abava, spirtrūpnieki u.t.t.) un personām. Skujenieka valdības laikā uzsāktā minēto sumu piedzīšana, šai valdībai aizejot, tika apturēta un tagadējā Celmiņa kunga valdība nodevusi šīs lietas Valsts Hipotekas un Zemes bankai pārvēršanai ilgtermiņa kreditos. Caur šādu valdības rīcību minēto banku nepietiekošie līdzekļi tiek izsmelti un kā lauku jaunsaimnieku un vecsaimnieku, tā ari pilsētnieku vajadzības atstātas novārtā.

Tāpat tagadējā valdība savā kreditpolitikā izrādījusi vislielāko labvēlību vājām un nenodrošinātām, bet valdības aprindām tuvu stāvošām bankām, piešķirdama ne ar ko neattaisnojamu moratoriju Zemnieku bankai un veicinādama visplašāko valsts naudas līdzekļu nodošanu Uniona bankai.

Nav saprotams arī tas, ka augstās konjunkturas laikā pagājušā gada rudenī un vēl šīgada sākumā, kad par tonnu linu varēja dabūt 93 līdz 100 mārciņas sterliņu, valdība nepārdeva linus, bet tos laiž pārdošanā tikai tagad, kad cenas jau noslīdējušas uz 70 māciņām tonnā, radot tādā ceļā valstij un linu ražotājiem-lauksaimniekiem ļoti lielus zaudējumus.

Vai ministru prezidentam ir zināmi šie fakti un ko viņš nodomājis darīt, lai izbeigtu šādu valstij un tautsaimniecībai kaitīgu finansu politiku ?

Rīgā, 1929.g. 16.augustā.

V.Bastjānis, F.Cielēns, J.Višņa,
P.Ulpe, J.Celms, P.Zeibolts, M.Maizels,
M.Rozentals, P.Lejiņš, R.Dukurs.

CENTRALĀ
VĒLĒŠANU
KOMISIJA
Rigā, Stabu ielā 12
Telegr. adrese: «Riga Centrvēl»

3. septembrī 1929 g.
№ 2180

Valsts Prezidenta sekretariāta
saņemts 1929. g. 10.IX.
Ien. № 4364 | akt. № 7.

18

Ļoti godātam

V a l s t s P r e z i d e n t a

k u n g a m.

Šī gada 4. jūlijā Centrālai vēlēšanu kommisijai ar vajadzīgo parakstu skaitu iesniegts sekošs likumprojekts:

"Agrārās reformas likuma papildinājums."

Agrārās reformas likuma II. daļas 44. pantu papildināt ar sekošu piezīmi:

Piezīme: Šai 44. pantā paredzētās priekšrocības pilsoņiem, kuŗi cīnījušies par Latvijas brīvību un to pilsoņu ģimenēm, kuŗu apgādnieki krituši šinīs cīņās, nebauda pilsoņi, kuŗi sastāvējuši 1919.g. agrākā Baltijas vāciešu karaspēkā (Baltische Landeswehr), kas vēlāk ar Latvijas armijas virspavēlnieka pavēli no 22. augusta 1919.g. pārdēvēts par "Latvijas vāciešu zemessargiem." Šai piezīmē minētie Baltijas vāciešu karaspēka bijušie karavīri nebauda arī tās priekšrocības, kādas paredzētas Latvijas brīvības cīnītājiem "Likumā par zemes piešķiršanu Latvijas brīvības cīnītājiem" (Vald. Vēstn. no 26. maija 1928.g.) un "Pārgrozījumā likumā par zemes piešķiršanu Latvijas brīvības cīnītājiem" (Vald. Vēstn. no 25. maija 1929.g.). Šā likuma noteikumi attiecas arī uz tām zemes piešķiršanas lietām, kuŗas ierosinātas pirms šā likuma papildinājuma spēkā stāšanās un nav līdz 22. jūnijam 1929.gadā no Centrālās zemes ierīcības komitejas galīgi izlemtas un attiecīgās sūdzības par Centrālās zemes ierīcības komitejas galīgiem lēmumiem nav no Senata atstātas bez ievērības.

Saskaņā ar likumu par tautas nobalsošanu un likumu ierosināšanu (p.7.) likumprojekta tāļākvirzīšanai ir nepieciešami 112.003 paraksti. Laikā no 4. līdz 25. augustam šinī gadā, šo likumprojektu ir parakstījuši ap 200.000 vēlētāju (precizo skaitli Centrālā vēlēšanu kommisija vēl nevar uzdot, jo visas pašvaldības laikā nav iesūtījušas parakstu vākšanas loksnes), kālab Centrālā vēlēšanu kommisija savā 3. septembra

18.p

sēdē ir konstatējuse, kā ierosinājumu ir parakstījuši likumā paredzētais pilsoņu skaits. Tālab Centrālā vēlēšanu kommisija nosūta Jums, ļoti godātais Prezidenta kungs, likumprojektu tāļākvirzīšanai.

Centrālās vēlēšanu kommisijas
priekšsēdētājs.

Sekretārs.

Augsti godājamais
priekšsēdētāja kungs,

Centrālā vēlēšanu komisija ar 3.septembŗa rakstu Nr.2180ǫ ziņo man, ka viņai š.g. 4.jūlijā iesniegts ar likumā paredzēto parakstu skaitu sekoša satura likuma ierosinājums:

AGRĀRĀS REFORMAS LIKUMA PAPILDINĀJUMS.

Agrārās reformas likuma II.daļas 44.pantu papildināt ar sekošu piezīmi:

Piezīme: Šai 44.pantā paredzētās priekšrocības pilsoņiem,kuŗi cīnījušies par Latvijas brīvību un to pilsoņu ģimenēm, kuŗu apgādnieki krituši šinīs cīņās,nebauda pilsoņi, kuŗi sastāvējuši 1919.g.agrākā Baltijas vāciešu karaspēkā (Baltische Landeswehr),kas vēlāk ar Latvijas armijas virspavēlnieka pavēli no 22.augusta 1919.g. pārdēvēts par "Latvijas vāciešu zemessargiem". Šai piezīmē minētie Baltijas vāciešu karaspēka bijušie karavīri nebauda tās priekšrocības, kādas paredzētas Latvijas brīvības cīnītājiem "Likumā par zemes piešķiršanu Latvijas brīvības cīnītājiem (Vald.Vēstn.no 26.maija 1928.g.)

Augsti godājamam
Dr.P.KALNIŅA kungam,
Saeimas priekšsēdētājam.

19.p

un "Pārgrozījumā likumā par zemes piešķiršanu Latvijas brīvības cīnītājiem" (Vald.Vēstn.no 25.maija 1929.g.). Šā likuma noteikumi attiecas arī uz tām zemes piešķiršanas lietām, kuras ierosinātas pirms šā likuma papildinājuma spēkā stāšanās un nav līdz 22.jūnijam 1929.gadā no Centrālās zemes ierīcības komitejas galīgi izlemtas un attiecīgās sūdzības par Centrālās zemes ierīcības komitejas galīgiem lēmumiem nav no Senāta atstātas bez ievērības.

Šo likuma ierosinājumu parakstījuši vēlētāji likumā noteiktā skaitā.

Uz likuma par tautas nobalsošanu un likumu ierosināšanu 12.panta pamata, nododu augstāk pievesto likumprojektu Saeimas apspriešanai viņas tuvākā sesijā, par ko pagodinos paziņot Jūsu, augsti godājamais priekšsēdētāja kungs, tālākai rīcībai.

Ar patiesu cieņu

(G. Zemgals)

VALSTS PREZIDENTS.

1929.g. 10 .septembrī.

Nr. 3272.

20

LATVIJAS REPUBLIKAS
SAEIMA

19 29. G. 19. oktobri

Nr. 979.

Valsts Prezidenta sekretariatam.

Valsts Prezidenta sekretariata
saņemts 1929. g. 21 X
Ien. № 5592 | akt. № 7

Pagodinos nosūtīt Saeimas š.g. 22.oktobra plenarsēdes dienas kārtību, līdz ar attiecīgiem likumprojektiem. -

Saeimas kancelejas direktors.

V
Pie akt. 21.10.

Valstspapīru spiestuve. 1929. 21./III. 53.534. 2000.

LATVIJAS REPUBLIKAS
SAEIMA

19 29. G. 23. oktobri

Nr. 994.

21

Valsts Prezidenta sekretariats
saņemts 1929. g. 24. okt.
Ien. № 5730 | akt. № 724

Valsts Prezidenta sekretariatam.

Pagodinos nosūtīt Saeimas š.g. 25.oktobra plenarsēdes dienas kārtību.-

Pie akt.
24.10.

Saeimas kancelejas direktors.

Valstspapīru spiestuve. 1929. 21./III. 53.534. 2000.

S A E I M A S IV sesijas 2.plenarsēdes 1929.g. 25.oktobrī,

plkst. 5 p. p.,

d i e n a s k ā r t ī b a :

1. Prezidija ziņojumi.

2. Pārgrozījumi un papildinājumi likumā par sēklas fondu (Ref. A.Alberings, V.Gulbis).

3. Likums par sēklas fonda aizdevumu dzēšanu no neražas cietušiem lauksaimniekiem 1928.gadā (Ref. V.Gulbis).

4. Pārgrozījumi Ministru kabineta iekārtā (Ref. M.Lazersons, F.Cielēns).

23.X.29.

LATVIJAS REPUBLIKAS
SAEIMA

19 29. G. 26. oktobri

NR. 1014.

Valsts Prezidenta sekretariatam.

Valsts Prezidenta sekretariats
saņemts 1929. g. 28-X.
Ien. № 5904 akt. № 7/29

Pagodinos nosūtīt Saeimas š.g. 29.oktobra plenarsēdes dienas kārtību līdz ar attiecīgiem materialiem.-

Saeimas kancelejas direktors.

Valstspapīru spiestuve. 1929. 21./III. 53.534. 2000.

S A E I M A S IV sesijas 3.plenarsēdes 1929.g. 29.oktobrī,
plkst. 5 p. p.,
d i e n a s k ā r t ī b a :

1. Prezidija ziņojumi.

2. Pārgrozījumi un papildinājumi likumā par sēklas fondu (Ref. A.Alberings, V.Gulbis).

3. Likums par sēklas fonda aizdevumu dzēšanu no neražas cietušiem lauksaimniekiem 1928.gadā (Ref. V.Gulbis).

4. Pārgrozījumi Ministru kabineta iekārtā (Ref. M.Lazersons, F.Cielēns).

Pie 1929.g. 29.oktobra plenarsēdes dienas kārtības 1.punkta.

(Deputatu iesniegtie priekšlikumi)

I.

S a e i m a n o l e m j:

Uzdot lauksaimniecības komisijai 7 dienu laikā skatīt cauri likuma ierosinājumu "Agrārās reformas likuma papildinājums".

M.Rozentals, A.Petrevics, P.Ulpe, K.Dēķens, K.Lorencs, V.Bastjānis, K.Būmeisters, R.Dukurs, A.Veckalns, I.Muižnieks.

II.

S a e i m a n o l e m j:

Uzdot juridiskai komisijai skatīt cauri 2 mēnešu laikā likumprojektu par zvērināto tiesām.

Nik. Kalniņš, F.Cielēns, K.Lorencs, J.Breikšs, A.Blodnieks, J.Veržbickis, K.Kirsteins, J.Trasuns, J.Vilpišēvskis, F.Menders, M.Lazersons, M.Kallistratovs, J.Šterns.

LATVIJAS REPUBLIKAS
SAEIMA

19 29. G. 2. novembrī

Nr. 1036.

25

Valsts Prezidenta sekretariatam.

Valsts Prezidenta sekretariata
saņemts 1929. g. 4. nov.
Ien. № 6056 | akt. № 7.2

Pagodinos nosūtīt Saeimas š.g. 5.novembra plenarsēdes dienas kārtību līdz ar attiecīgiem materialiem.-

Pie aktes
4. 11.

Saeimas kanclejas direktors.

Valstspapīru spiestuve. 1929. 21./III. 53.534. 2000.

LATVIJAS REPUBLIKAS
SAEIMA

19 29. G. 6. novembrī

Nr. 1060.

Valsts Prezidenta sekretariata
saņemts 1929. g. 7. nov.
Ien. № 6135 | akt. № 72

21

Valsts Prezidenta sekretariatam.

Pagodinos nosūtīt Saeimas š.g. 8.novembra plenarsēdes dienas kārtību līdz ar attiecīgiem materialiem.-

V. Pie akt. 7. II.

Saeimas kancelejas direktors.

Valstspapīru spiestuve. 1929. 21./III. 53.534. 2000.

27

LATVIJAS REPUBLIKAS
SAEIMA

19 29. G. 9. novembrī
NR. 1078.

Valsts Prezidenta sekretariatam.

Valsts Prezidenta sekretariāts
saņemts 1929.g. 11. novembrī
Ien. № 6257 akt. № 7

Pagodinos nosūtīt Saeimas š.g. 12.novembra plenarsēdes dienas kārtību līdz ar attiecīgiem likumprojektiem.-

Saeimas kancelejas direktors.

Pie akt.
11. 11.

Valstspapīru spiestuve. 1929. 21./III. 53.534. 2000.

28

LATVIJAS REPUBLIKAS
SAEIMA

19 29. G. 13. novembrī

Nr. 1107.

Valsts Prezidenta sekretariatam.

Valsts Prezidenta sekretariata
saņemts 1929.g. 14. novembrī
Ien. № 6377 akt. № 7

Pagodinos nosūtīt Saeimas š.g. 15.novembra plenarsēdes dienas kārtību līdz ar attiecīgiem likumprojektiem.-

Pie acta
14. 11.

Saeimas kancelejas direktors.

Valstspapīru spiestuve. 1929. 21./III. 53.534. 2000.

LATVIJAS REPUBLIKAS
SAEIMA

19 29. G. 16. novembrī

NR. 1129.

21

Valsts Prezidenta sekretariatam.

Valsts Prezidenta sekretariāta
saņemts 1929. g. 19. nov.
Ien. № 6448 Akt. №

Pagodinos nosūtīt Saeimas š.g. 18.novembra svinīgās sēdes un 19.novembra plenarsēdes dienas kārtības līdz ar attiecīgiem likumprojektiem.-

Pie akt.
19.11.

Saeimas kancelejas direktors.

Valstspapīru spiestuve. 1929. 21./III. 53.534. 2000.

308

FOREIGN OFFICE, S.W.1.

No. L 1611/1123/405

16th March, 1929.

Sir,

With reference to your note No. B.17/349 of the 16th ultimo requesting to be furnished with information regarding Parliamentary procedure in this country, I have the honour to transmit to you herewith memoranda on the subject which have been compiled from information furnished by the Clerk of the House of Commons and the Clerk of the Parliaments. Copies of the Standing Orders of the House of Commons and the Manual of Procedure in the Public Business of the House of Commons, referred to therein are enclosed herewith.

I have the honour to be,

with the highest consideration,

Sir,

Your obedient Servant,

(For the Secretary of State)

(Signed) S GASELEE

Monsieur Fridrichs Vesmanis,

etc., etc., etc.

PRO VERA COPIA M. Stamberg.

FOREIGN OFFICE.

31

Parliamentary Procedure (Enquiries by Latvian Minister)

The reply to the specific question put by the Latvian Minister as to the control of parliamentary procedure is that parliamentary procedure within the House is not controlled by Statute but is controlled, both in the House of Lords and in the House of Commons, by the House itself. That control is effected by means of Standing Orders passed by the House and by means of Parliamentary rules based on, and owing their force to, custom.

There is no special Act of Parliament which stipulates what the order of parliamentary procedure in the House shall be and no Royal Assent is required for Standing Orders of the House.

It is, of course, impossible to give a general account of parliamentary procedure in this country, that information can be obtained from the text books on the subject. May's Parliamentary Practice must be considered the leading text book.

The Standing Orders of the House of Commons supplemented by the Green Manual of Procedure can be said to give a fairly full account of the procedure in the House of Commons.

House of Lords procedure differs in certain essentials from House of Commons procedure.

In the first place the Lord Chancellor, who presides over meetings of the House of Lords, has none of the powers of the Speaker of the House of Commons, and as regards order has no power beyond that of an ordinary peer.

Further/

Further than this it is noticeable that the House of Lords Standing Orders are by no means so full or detailed as those of the House of Commons, and that custom takes a much larger part in regulating the procedure in that House than in the House of Commons.

In the House of Lords all matters of order including the breach of customary rules as well as the breach of actual Standing Orders are dealt with by the House itself. That is to say by such motions as "that a Peer be no longer heard", or "that some matter be not considered owing to want of notice", etc.

The Lord Chancellor can, and usually does, give his advice to the House on any point of order just as an ordinary Peer, but his advice does not control but only guides the House. The House would generally look to the Leader of the House for guidance just as much as to the Lord Chancellor.

These special characteristics of the House of Lords Parliamentary procedure are worth noticing as it is very possible that the soundest way of establishing a parliamentary procedure is to make as few rules as possible to begin with, thus allowing the legislative body to develop procedure on lines which time and circumstances show to be the most fitting for that body to adopt.

The answers to the Latvian Minister's specific questions are that the procedure of the House of Commons is, with the exceptions of the Statute of 1407 called "The Indempnity of the Lords and Commons" which is declaratory of the rights of the two Houses in regard to grants to the Crown, the Private Legislation Procedure (Scotland) Act, 1899, which deals with private legislation coming from Scotland and the Parliament Act, 1911, practically free from statutory control. The procedure of this House is based upon the practice of the House as handed down from previous parliaments which is declared and often limited by Standing Orders. Some part of procedure is embodied in Sessional Orders, which although technically lasting only for a session, have been acted on consistently in subsequent sessions and have become part of our settled practice. Declarations of parliamentary practice must be sought in the Journals and reports of parliamentary debates in the form of Orders or Resolutions of the House or rulings by the Speaker or Chairman of Committees.

A copy of the Manual of Procedure which includes the Standing Orders is enclosed herewith and for more detailed information reference is invited to May's "Parliamentary Practice".

Mr. G.F.M. Campion, Second Clerk Assistant, is bringing out a book on procedure here in the course of next month which is also recommended. It is entitled

"An/

"An Introduction to the Procedure of the House of Commons" and is to be published by Philip Allan & Co. Ltd., 69, Great Russell Street, W.C.1.

PRO VERA COPIA h. Stamberg.

35

FOREIGN OFFICE.

Parliamentary Procedure (Enquiries by Latvian Minister)

The reply to the specific question put by the Latvian Minister as to the control of parliamentary procedure is that parliamentary procedure within the House is not controlled by Statute but is controlled, both in the House of Lords and in the House of Commons, by the House itself. That control is effected by means of Standing Orders passed by the House and by means of Parliamentary rules based on, and owing their force to, custom.

There is no special Act of Parliament which stipulates what the order of parliamentary procedure in the House shall be and no Royal Assent is required for Standing Orders of the House.

It is, of course, impossible to give a general account of parliamentary procedure in this country, that information can be obtained from the text books on the subject. May's Parliamentary Practice must be considered the leading text book.

The Standing Orders of the House of Commons supplemented by the Green Manual of Procedure can be said to give a fairly full account of the procedure in the House of Commons.

House of Lords procedure differs in certain essentials from House of Commons procedure.

In the first place the Lord Chancellor, who presides over meetings of the House of Lords, has none of the powers of the Speaker of the House of Commons, and as regards order has no power beyond that of an ordinary peer.

Further/

Further than this it is noticeable that the House of Lords Standing Orders are by no means so full or detailed as those of the House of Commons, and that custom takes a much larger part in regulating the procedure in that House than in the House of Commons.

In the House of Lords all matters of order including the breach of customary rules as well as the breach of actual Standing Orders are dealt with by the House itself. That is to say by such motions as "that a Peer be no longer heard", or "that some matter be not considered owing to want of notice", etc.

The Lord Chancellor can, and usually does, give his advice to the House on any point of order just as an ordinary Peer, but his advice does not control but only guides the House. The House would generally look to the Leader of the House for guidance just as much as to the Lord Chancellor.

These special characteristics of the House of Lords Parliamentary procedure are worth noticing as it is very possible that the soundest way of establishing a parliamentary procedure is to make as few rules as possible to begin with, thus allowing the legislative body to develop procedure on lines which time and circumstances show to be the most fitting for that body to adopt.

The answers to the Latvian Minister's specific questions are that the procedure of the House of Commons is, with the exceptions of the Statute of 1407 called "The Indempnity of the Lords and Commons" which is declaratory of the rights of the two Houses in regard to grants to the Crown, the Private Legislation Procedure (Scotland) Act, 1899, which deals with private legislation coming from Scotland and the Parliament Act, 1911, practically free from statutory control. The procedure of this House is based upon the practice of the House as handed down from previous parliaments which is declared and often limited by Standing Orders. Some part of procedure is embodied in Sessional Orders, which although technically lasting only for a session, have been acted on consistently in subsequent sessions and have become part of our settled practice. Declarations of parliamentary practice must be sought in the Journals and reports of parliamentary debates in the form of Orders or Resolutions of the House or rulings by the Speaker or Chairman of Committees.

A copy of the Manual of Procedure which includes the Standing Orders is enclosed herewith and for more detailed information reference is invited to May's "Parliamentary Practice".

Mr. G.F.M. Campion, Second Clerk Assistant, is bringing out a book on procedure here in the course of next month which is also recommended. It is entitled

"An/

37 a/-

"An Introduction to the Procedure of the House of Commons" and is to be published by Philip Allan & Co. Ltd., 69, Great Russell Street, W.C.1.

38

LATVIJAS SŪTNIECĪBA.
LÉGATION DE LETTONIE.

BERLIN W. 62,
BURGGRAFENSTRASSE 13.

TELEGR. ADR.: LETTOLEGATION BERLIN.
TELEF.: LÜTZOW 68-94.

No.1172.

Berlinē, 1929.g.3.aprilī.

Valsts Prezidenta sekretariāts
saņemts 1929 g. 16. aprīlī.
ģ.Nr. 1710 / akt. Nr. 79

Augsti godātais Sekretāra kungs,

Atsaucoties uz Jūsu š.g.13.II.rakstu No.677 un papildinot savu 6.III.rakstu No.897, šeklāt pagodinos piesūtīt Jums norakstā šodien no Vācijas ārlietu ministrijas saņemto š.g.25.marta verbalnotu Nr.IV.Rd. 1268 līdz ar tanī minēto pielikumu.-

Ar augstu cieņu

Klāt:minetais.

Sūtnis .

Augsti godātam
V.Grandaus kgm,
Valsts Prezidenta sekretāram,

Rīgā.

Nr. IV Rd. 1268.

Verbalnote.

Das Auswärtige Amt beehrt sich, der Lettländischen Gesandtschaft auf die Verbalnote vom 18.v.M.-Nr.686 - anliegend einen berichtigten Abdruck der Geschäftsordnung für den Deutschen Reichstag vom 12.Dezember 1922 zu überreichen.

Nach Artikel 26 der Deutschen Reichsverfassung gibt der Reichstag sich selbst seine Geschäftsordnung. Für die Inkraftsetzung derselben bedarf es also keines Aktes der Gesetzgebung. Gleichwohl ist die Geschäftsordnung des Reichstages im Reichsgesetzblatt 1923, Teil II, Seite 101 veröffentlicht worden. Die im beiliegenden Abdruck berücksichtigten Änderungen sind jedoch bisher nicht veröffentlicht worden .

Berlin, den 25. März 1929.

An

die Lettländische Gesandtschaft

Berlin.

Ies. Nr. 1710
Atk. 7.29

Augsti godājamais
ministra kungs.

Pagodinos apstiprināt, ka pie Jūsu 3.aprīļa raksta Nr.1172 un agrāk piesūtītie materiāli attiecībā uz parlamentu kārtības rullļa izdošanu dažās valstīs saņemti ar pateicību.

Ar augstu cieņu

Sekretārs.

Augsti godājamam
Dr.O.V o i t a kungam,
Latvijas ārkārtējam sūtnim un
pilnvarotam ministrim Vācijā.

1929.g. 17.aprīlī Nr. 1567

41

LATVIJAS REPUBLIKAS
SAEIMA

19 29. G. 17. aprilī

Nr. 488.

Valsts Prezidenta sekretariats
saņemts 1929 g. 18. IV
Nr. 1756 / akt. № 74

Valsts Prezidenta sekretariatam.

Pagodinos nosūtīt Saeimas š.g. 17. un 19.aprīļa plenarsēžu dienas kārtību, līdz ar attiecīgiem likumprojektiem.-

Pie akt.
18.4.

Saeimas kancelejas direktors.

Valstspapīru spiestuve. 1929. 21./III. 53.534. 2000.

W2

S A E I M A S III sesijas 3.plenarsēdes 1929.g. 19.aprilī,
plkst. 10 rītā,
d i e n a s k ā r t ī b a :

1. Prezidija ziņojumi.
2. Redakcijas komisijas ziņojumi.
3. Valsts budžets 1929./30.saimniecības gadam (Ref. V.Gulbis).

S A E I M A S III sesijas 4.plenarsēdes 1929.g. 19.aprilī,
plkst. 5 p. p.,
d i e n a s k ā r t ī b a:

1. Prezidija ziņojumi.
2. Juridiskās, publisko tiesību un saimniecības komisiju vēlēšanas.
3. Pārgrozījums likumā par sēklas iegādāšanu lauksaimnieku vajadzībām (Ref. V.Gulbis, A.Alberings).
4. Valsts budžets 1929./30.saimniecības gadam (Ref. V.Gulbis).

P r o j e k t s.
S t e i d z a m ī b a.

P Ā R G R O Z Ī J U M S

likumā par sēklas iegādāšanu lauksaimnieku vajadzībām.

Likuma par sēklas iegādāšanu lauksaimnieku vajadzībām (Lik. kr. 1929.g., 24.) 1.pantu izteikt šādi:

1. Lauksaimnieku vajadzībām valdībai ir tiesība iegādāt ārpus tekošā budžeta uz kredita sēklu par sumu līdz septiņi miljoni latu.

Šis pārgrozījums stājas spēkā ar izsludināšanas dienu.

Budžeta komisijas priekšsēdētājs V. G U L B I S .

R e f e r e n t s V. G U L B I S.

Lauksaimniecības komisijas
r e f e r e n t s A. A L B E R I N G S .

Nr.73, 17.IV.29.

LATVIJAS REPUBLIKAS

SAEIMA

1929. g. 18. aprilī

№ 28.

11[15]

4B

Valsts Prezidenta sekretariāts
saņemts 1929. g. 18. aprīlī
ar. № 1760 / akt. № 729

V a l s t s P r e z i d e n t a kungam.

Saeimas prezidijs pagodinas nosūtīt Jums, augsti godājamais Prezidenta kungs, Saeimas š.g. 17.aprīļa plenarsēdē steidzamības kārtā (steidzamība pieņemta ar visām balsīm, 6 atturoties) pieņemto un redigēto

likumu par iepriekšējiem kreditiem ārkārtēju izdevumu segšanai 1929./30.saimniecības gadā. -

Saeimas priekšsēdētājs.

Saeimas sekretars.

„Valdības Vēstneša" redakcijai.
Publicēšanai tuvākā numurā.

Valsts Prezidenta sekretars

1929.g. 19 apr.

Nodaļas vadītājs

№ 1584

VALSTSPAPĪRU SPIESTUVE F. 2. 52.088. 1500. 26. III. 1924.

LATVIJAS REPUBLIKAS
SAEIMA

1929. g. 19. aprilī.

№ 29.

Valsts Prezidenta sekretariāts
saņemts 1929. g. 12. aprilī
ar № 1761 akt. № 774

44

Valsts Prezidenta kungam.

Saeimas prezidijs pagodinas nosūtīt Jums, augsti godājamais Prezidenta kungs, Saeimas š.g. 17.aprīļa plenarsēdē steidzamības kārtā (steidzamība pieņemta ar visām balsīm, pret 6) pieņemto

likumu par dažu slēgtu 1928./29. saimniecības gada papildu budžeta kredītu izlietošanas tiesību atjaunošanu,

kura redakcija pieņemta š.g. 19.aprīļa plenarsēdē. -

Saeimas priekšsēdētājs.

Saeimas sekretārs.

„Valdības Vēstneša" redakcijai.
Publicēšanai tuvākā numurā.
Valsts Prezidenta sekretārs
1929.g. 20. aprīlī
Nodaļas vadītājs
№ 1594.

VALSTSPAPIRU SPIESTUVE F. 2. 52.088. 1500. 26. III. 1924.

45

LATVIJAS REPUBLIKAS
SAEIMA

1929.g. "20." aprilī.

№ 30.

Valsts Prezidenta sekretariatā
saņemts 1929 g. 20. apr.
Ārs. № 1808 / akt. № 7.29

V a l s t s P r e z i d e n t a kungam.

Saeimas prezidijs pagodinas nosūtīt Jums, augsti godājamais Prezidenta kungs, Saeimas š.g. 19.aprīļa plenarsēdē steidzamības kārtā (steidzamība pieņemta vienbalsīgi) pieņemto un redigēto

pārgrozījumu likumā par sēklas iegādāšanu lauksaimnieku vajadzībām. -

Paul Kalniņš
Saeimas priekšsēdētājs.

Saeimas sekretars.

„Valdības Vēstneša" redakcijai.
Publicēšanai tuvākā numurā.
Valsts Prezidenta sekretars
g. 20 aprīlī
1595.
Nodaļas vadītājs

VALSTSPAPĪRU SPIESTUVE F. 2. 52.088. 1500. 26. III. 1924.

S A E I M A S III sesijas 5.plenarsēdes 1929.g. 23.aprilī,
plkst. 10 rītā,
d i e n a s k ā r t ī b a :

1. Prezidija ziņojumi.
2. Valsts budžets 1929./30.saimniecības gadam (Ref. V.Gulbis).

S A E I M A S III sesijas 6.plenarsēdes 1929.g. 23.aprilī,
plkst. 5 p. p.,
d i e n a s k ā r t ī b a :

1. Prezidija ziņojumi.
2. Deputatu F.Cielēna u.c. iesniegtais steidzamais pieprasījums par Senata š.g. 15.marta lēmumu (debatu turpinājums).
3. Tautas labklājības ministra atbilde uz deputatu P.Lejiņa u.c. iesniegto jautājumu par strādnieku atlaišanu Liepājas drāšu fabrikā.
4. Iekšlietu ministra atbilde uz deputatu L.Jeršova u.c. iesniegto jautājumu par arestiem Daugavpilī, Ventspilī un citur.
5. Pieprasījumu komisijas ziņojums (Ref. K.Pauluks).
6. Pārgrozījums preses likumā (Ref. V.Rubuls).
7. Pārgrozījumi Civil- un Civilprocesa likumos (Ref. P.Juraševskis).
8. Pārgrozījums noteikumos par strādnieku un citu algotu darbinieku nodrošināšanu slimības gadījumos (Ref. Nik.Kalniņš).
9. Pārgrozījums Sodu likumos (Ref. M.Lazersons).
10. Likums par pasta satiksmi (Ref. E.Rimbenieks).
11. Satiksmes ministrijas iekārta (Ref. M.Lazersons).
12. Likums par Lejasciema pilsētas administratīvām robežām (Ref.A.Veckalns)
13. Pārgrozījumi Ministru kabineta iekārtā (Ref. M.Lazersons).
14. Pārgrozījumi un papildinājumi likumā par izrādēm un izrīkojumiem (Ref. Br.Kalniņš).
15. Likums par algas izmaksu karavīriem kriminalvajāšanas gadījumos (Ref. G.Mīlbergs, Nik.Kalniņš).
16. Likums par konvenciju starp Latviju un Igauniju par valsts līdzekļiem izdotu izdevumu un drukas darbu apmaiņu (Ref. K.Kirsteins).
17. Pārgrozījumi likumā par darba laiku (Ref. Nik.Kalniņš).
18. Papildinājums likumā par sōklas fondu (Ref. V.Gulbis).
19. Papildinājums likumā par papildu līdzekļiem Liepājas-Glūdas dzelzceļa būvei (Ref. V.Bastjānis).
20. Pārgrozījums likumā par Rīgas-Limbažu-Rūjienas un Liepājas-Ziemupes-Pāvilostas-Alšvangas dzelzceļu būvi (Ref. V.Bastjānis).
21. Pārgrozījumi dažos Civilprocesa likumu pantos un Latgalē spēkā esošos Civillikumos (Ref. Nik.Kalniņš).
22. Pārgrozījumi likumā par lauksaimniecībai, rūpniecībai un namniecībai izsniegto īstermiņa aizdevumu pārvēršanu ilgtermiņa ķīlu zīmju aizdevumos (Ref. K.Ulmanis, V.Bastjānis).
23. Pārgrozījums likumā par lauku iedzīvotāju nodrošināšanu slimības gadījumos (Ref. V.Rubuls).
24. Pārgrozījumi likumā par tirdzniecības-rūpniecības skaitīšanu 1929.gadā (Ref. V.Vestermans).
25. Pārgrozījumi likumā par eksportējamās gaļas un tās pārstrādājumu kontroli (Ref. H.Dzelzīts).
26. Likums par eksporta sviesta kontroli un izvešanu uz ārzemēm (Ref. H.Dzelzīts).
27. Likums par zinātniskās tiesekspertīzes institutu (Ref. J.Viļpiševskis).
28. Pārgrozījumi un papildinājumi kriminalprocesa likumos (Ref. J.Viļpiševskis).
29. Pārgrozījumi likumā par zemes ceļiem (Ref. A.Bergs).
30. Pārgrozījums likumā par algotu darbinieku apdrošināšanu nelaimes un arodu slimību gadījumos (Ref. Nik.Kalniņš).
31. Likums par administratīvā kārtā uzlikto naudas sodu pārvēršanu arestā (Ref. Nik.Kalniņš).
32. Likums par tiesas izpildītāju drošības naudu (Ref. J.Viļpiševskis).
33. Likums par Kuldīgas apriņķa brīvciemu sadalīšanu viensētās (Ref. V.Firkss).
34. Pārgrozījumi un papildinājumi likumā par kaŗa skolu (Ref. G.Mīlbergs).

20.IV.29.

LATVIJAS REPUBLIKAS
SAEIMA

47

19 29. G. 20. aprilī

Nr. 374.

Valsts Prezidenta sekretariatam.

Valsts Prezidenta sekretariats
saņemts 1929 g. 22. apr.
Nr. 1844. / akt. Nr. 774

Pagodinos nosūtīt Saeimas š.g. 23.un 24.aprīļa rīta un pēcpusdienas plenarsēžu un 26.aprīļa rīta plenarsēdes dienas kārtību. -

Saeimas kancelejas direktors.

Pie akt. 22.4.

Valstspapīru spiestuve. 1929. 21./III. 53.534. 2000.

S A E I M A S III sesijas 7.plenarsēdes 1929.g. 24.aprilī,
plkst. 10 rītā,
d i e n a s k ā r t ī b a :

1. Prezidija ziņojumi.
2. Valsts budžets 1929./30.saimniecības gadam (Ref. V.Gulbis).

S A E I M A S III sesijas 8.plenarsēdes 1929.g. 24.aprilī,
plkst. 5 p. p.,
d i e n a s k ā r t ī b a :

1. Prezidija ziņojumi.
2. Valsts budžets 1929./30.saimniecības gadam (Ref. V.Gulbis).

S A E I M A S III sesijas 9.plenarsēdes 1929.g. 26.aprilī,
plkst. 10 rītā,
d i e n a s k ā r t ī b a :

1. Prezidija ziņojumi.
2. Valsts budžets 1929./30.saimniecības gadam (Ref. V.Gulbis).

20.IV.29.

LATVIJAS REPUBLIKAS
SAEIMA

19 29. G. 24. aprilī

Nr 535.

49

Valsts Prezidenta sekretariatam.

Valsts Prezidenta sekretariats
saņemts 1929 g. 25. apr.
ex. № 1927 / akt. № 749

Pagodinos nosūtīt Saeimas š.g.
26.aprīļa pēcpusdienas plenarsēdes dienas
kārtību, līdz ar attiecīgiem materialiem. -

Saeimas kanclejas direktors.

Valstspapīru spiestuve. 1929. 21./III. 53.534. 2000.

50

LATVIJAS REPUBLIKAS
SAEIMA

1929. g. 27. aprilī.

№ 31.

Valsts Prezidenta sekretariāts
saņemts 1929. g. 27. apr.
Ier. № 1959 / akt. № 714

Valsts Prezidenta kungam.

Saeimas prezidijs pagodinas nosūtīt Jums, augsti godājamais Prezidenta kungs, Saeimas š.g. 26.aprīļa plenarsēdē steidzamības kārtā (steidzamība pieņemta vienbalsīgi) pieņemto un redigēto

pārgrozījumu likumā par valsts pabalstiem un kredītiem no plūdiem un nerazas cietušiem iedzīvotājiem. -

Saeimas priekšsēdētājs.

„Valdības Vēstnesa" redakcijai.
Publicēšanai tuvākā numurā.

Valsts Prezidenta sekretārs

1929.g. 27. aprīlī
№ 1781.

Nodaļas vadītājs

Saeimas sekretārs.

VALSTSPAPĪRU SPIESTUVE F. 2. 52.088. 1500. 26. III. 1924.

51

LATVIJAS REPUBLIKAS
SAEIMA

19 29. G. 27. aprili.

Nr. 763.

Valsts Prezidenta sekretariatam.

Valsts Prezidenta sekretariats
saņemts 1929.g. 29. apr.
ar Nr. 1983/akt. № 714

Pagodinos nosūtīt Saeimas š.g. 30.aprīļa plenarsēžu un 1.maija svinīgās plenarsēdes dienas kārtību, līdz ar attiecīgiem likumprojektiem.-

Pie akt. 29-4.

Ulepunīts.
Saeimas kancelejas direktors.

Valstspapīru spiestuve. 1929. 21./III. 53.534. 2000.

LATVIJAS REPUBLIKAS
SAEIMA

19 29. G. 30. aprilī

Nr. 577.

52

Valsts Prezidenta sekretariatam.

Valsts Prezidenta sekretariats
saņemts 1929 g. 2. maijā
Ien. Nr. 2030 / akt. Nr. 719

Pagodinos nosūtīt Saeimas š.g.

3.maija plenarsēžu dienas kārtību. -

Pie akta.
2.5.

Saeimas kancelejas direktors.

Valstspapīru spiestuve. 1929. 21./III. 53.534. 2000.

S A E I M A S III sesijas 14.plenarsēdes 1929.g. 3.maijā,
plkst. 10 rītā,
d i e n a s k ā r t ī b a :

1. Prezidija ziņojumi. 2. Redakcijas komisijas ziņojumi.
3. Valsts budžets 1929./30.saimniecības gadam (Ref. V.Gulbis).

S A E I M A S III sesijas 15.plenarsēdes 1929.g. 3.maijā,
plkst. 5 p. p.,
d i e n a s k ā r t ī b a:

1. Prezidija ziņojumi.
2. Pārgrozījums preses likumā (Ref. V.Rubuls).
3. Pārgrozījums noteikumos par strādnieku un citu algotu darbinieku nodrošināšanu slimības gadījumos (Ref. Nik.Kalniņš).
4. Pārgrozījums Sodu likumos (Ref. M.Lazersons).
5. Satiksmes ministrijas iekārta (Ref. M.Lazersons).
6. Likums par Lejasciema pilsētas administratīvām robežām(Ref.A.Veckalns)
7. Pārgrozījumi Ministru kabineta iekārtā (Ref. M.Lazersons).
8. Pārgrozījumi un papildinājumi likumā par izrādēm un izrīkojumiem (Ref. Br.Kalniņš).
9. Likums par algas izmaksu karavīriem kriminalvajāšanas gadījumos (Ref. G.Mīlbergs, Nik.Kalniņš).
10. Likums par konvenciju starp Latviju un Igauniju par valsts līdzekļiem izdotu izdevumu un drukas darbu apmaiņu (Ref.K.Kirsteins).
11. Pārgrozījumi likumā par darba laiku (Ref. Nik.Kalniņš).
12. Pārgrozījumi dažos Civilprocesa likumu pantos un Latgalē spēkā esošos civillikumos (Ref. Nik.Kalniņš).
13. Likums par zinātniskās tiesekspertizes institutu(Ref.J.Vilpiševskis).
14. Pārgrozījumi un papildinājumi Kriminalprocesa likumos(J.Vilpiševskis).
15. Pārgrozījums likumā par algotu darbinieku apdrošināšanu nelaimes un arodu slimību gadījumos (Ref. Nik.Kalniņš).
16. Likums par administratīvā kārtā uzlikto naudas sodu pārvēršanu arestā (Ref. Nik.Kalniņš).
17. Likums par tiesas izpildītāju drošības naudu (Ref. J.Vilpiševskis).
18. Pārgrozījumi un papildinājumi likumā par kara skolu(Ref.G.Mīlbergs).
19. Likums par Krustpils pilsētas administratīvām robežām(Ref.I.Muižnieks)
20. Saeimas deputatu lietu izmeklēšanas komisijas atzinums (Ref. V.Rubuls, J.Veržbickis).
21. Saeimas kārtības ruļļa pārgrozījums (Ref. A.Kviesis).
22. Likums par Draudzības līgumu starp Latvijas Republiku un Persijas Imperiju (Ref. A.Bergs).
23. Likums par eksportējamo zivju un to pārstrādājumu kontroli(H.Dzelzīts)
24. Pārgrozījumi likumā par zemes piešķiršanu Latvijas brīvības cīnītājiem (Ref. A.Alberings).
25. Pārgrozījumi un papildinājumi likumā par alkoholu saturošu vielu ražošanu, aplikšanu ar nodokļiem un pārdošanu(Bīlmanis,Annuss).

1929.g. 14.maijā III l a s ī j u m ā (plkst.5 p. p.):

1) Pārgrozījumi likumā par eksportējamās gaļas un tās pārstrādājumu kontroli (Ref.H.Dzelzīts). Pārgrozījumi II lasījumā pieņemti negrozīti, komisijas priekšā celtā redakcijā.
2) Pārgrozījumi likumā par zemes ceļiem (Ref. A.Bergs). Pārgrozījumi pieņemti II lasījumā komisijas priekšā celtā redakcijā, izņemot 7.p.IV daļu, kuŗa pieņemta šādā redakcijā:

"7. .....

IV. IV šķiras ceļi: vienkāršie zemes ceļi, kuŗi nobeidzas vienā saimniecībā, vai kuŗus lieto tikai nedaudzas saimniecības, un kuŗus uztur šīs saimniecības.

P i e z ī m e. Jauni IV šķiras zemes ceļi, kas apkalpo vairākas saimniecības, ierīkojami uz valsts rēķina."

Pie 1929.g. 3.maija 15.plenarsēdes dienas kārtības 1.punkta.

Saeimas prezidijam.

Lūdzam celt Saeimai priekšā šādu mūsu priekšlikumu:

"S a e i m a n o l e m j: uzdot valdībai desmit dienu laikā izstrādāt un iesniegt Saeimai likumprojektu par Pareizticīgo brālības nekustamo īpašumu Kuldīgā atsavināšanu valstij par labu."

Saeimā, 1929.g. 30.aprilī. (Par.) K.Dēķens, V.Bastjānis, M.Rozentals, P.Lejiņš, P.Ulpe, A.Veckalns, F.Cielēns, R.Dukurs, K.Būmeisters, R.Bīlmanis.

30.IV.29.

LATVIJAS REPUBLIKAS
SAEIMA

1929. g. 3. maijā.

№ 33.

Valsts Prezidenta sekretariāts
saņemts 1929 g. 3. maijā
№ 2047 / akt. № 74

54

Valsts Prezidenta kungam.

Saeimas prezidijs pagodinas nosūtīt Jums, augsti godājamais Prezidenta kungs, Saeimas š.g. 30.aprīļa plenarsēdē steidzamības kārtā (steidzamība pieņemta vienbalsīgi) pieņemtos:

1. Papildinājumu likumā par sēklas fondu,
2. Papildinājumu likumā par papildu līdzekļiem Liepājas-Glūdas dzelzceļa būvei,
3. Pārgrozījumu likumā par Rīgas-Limbažu-Rūjienas un Liepājas-Ziemupes-Pāvilostas-Alšvangas dzelzceļu būvi,
4. Pārgrozījumus likumā par tirdzniecības-rūpniecības skaitīšanu 1929.gadā,
5. Pārgrozījumu likumā par lauku iedzīvotāju nodrošināšanu slimības gadījumos un
6. Pārgrozījumus likumā par lauksaimniecībai, rūpniecībai un namniecībai izsniegto īstermiņa aizdevumu pārvēršanu ilgtermiņa ķīlu zīmju aizdevumos,

kuŗu redakcija pieņemta š.g.3.maija plenarsēdē. -

Izsludināt likumā.
Rīgā. 3.V.29

Saeimas priekšsēdētājs.

Saeimas sekretārs.

Valdības Vēstnesī (Latvijas Publicēšanai tuvākā numurā.
Valsts Prezidenta sekretārs
1929 g. 3. maijā
Nodaļas vadītājs
№ 1953-1958

VALSTSPAPIRU SPIESTUVE F. 2. 52.088. 1500. 26. III. 1924.

55

LATVIJAS REPUBLIKAS
SAEIMA

1929.g. 3. maijā

№ 32.

Valsts Prezidenta sekretariāts
saņemts 1929 g. 3. martā
Ien. Nr. 2048 / akt. № 74

V a l s t s P r e z i d e n t a kungam.

Saeimas prezidijs pagodinas nosūtīt Jums, augsti godājamais Prezidenta kungs, Saeimas š.g. 30.aprīļa plenarsēdē steidzamības kārtā (steidzamība pieņemta vienbalsīgi) pieņemtos:

1. Likumu par Kuldīgas apriņķa brīvciemu sadalīšanu viensētās,
2. Pārgrozījumus Civil- un Civilprocesa likumos un
3. Likumu par eksporta sviesta kontroli un izvešanu uz ārzemēm,

kuŗu redakcija pieņemta š.g. 3.maija plenarsēdē. -

Izsludināt steidzamā kārtā. 3/5 29

Saeimas priekšsēdētājs.

Saeimas sekretārs.

„Valdības Vēstnesis"
Publicēšanai tūvāk lietāmā.
Valsts Prezidenta sekretārs
Nodaļas vadītājs
g. 3 maijā
№ 1959-1961.

VALSTSPAPĪRU SPIESTUVE F. 2. 52.088. 1500. 26. III. 1924.

56

LATVIJAS REPUBLIKAS
SAEIMA

19 29. G. 4. maijā

Nr. 615.

Valsts Prezidenta sekretariatam.

Valsts Prezidenta sekretariāts
saņemts 1929. g. 6. martā
Nr. 2118 skt. Nr. 74

Pagodinos nosūtīt Saeimas š.g. 7.un 8.maija plenarsēžu, kā ari 10.maija rīta plenarsēdes dienas kārtību, līdz ar attiecīgiem likumprojektiem.-

Saeimas kancelejas direktors.

Valstspapīru spiestuve. 1929. 21./III. 53.534. 2000.

LATVIJAS REPUBLIKAS
SAEIMA

1929. g. 7. maijā

№ 37.

Valsts Prezidenta sekretariatā
Saņemts 1929. g. 7. maijā
Ien. № 2128 / akt. № 719

57

Valsts Prezidenta kungam.

Saeimas prezidijs pagodinas nosūtīt Jums, augsti godājamais Prezidenta kungs, Saeimas š.g. 3.maija plenarsēdē steidzamības kārtā (steidzamība pieņemta vienbalsīgi) pieņemtos:

1. Pārgrozījumu Sodu likumos,
2. Pārgrozījumu noteikumos par strādnieku un citu algotu darbinieku nodrošināšanu slimības gadījumos,
3. Likumu par tiesas izpildītāju drošības naudu,
4. Likumu par Zinātniskās tiesekspertizes institutu un
5. Likumu par algas izmaksu karavīriem kriminalvajāšanas gadījumos,

kuŗu redakcija pieņemta š.g. 7.maija plenarsēdē. -

Saeimas priekšsēdētājs.

Saeimas sekretārs.

„Valdibas Vēstneša" redakcijai.
Publicēšanai tuvākā numurā.
Valsts Prezidenta sekretārs
1929. g. 7 maijā
Nodaļas vadītājs
№ 2036-2040.

VALSTSPAPIRU SPIESTUVE F. 2. 52.088. 1500. 26. III. 1924.

LATVIJAS REPUBLIKAS
SAEIMA

1929 g. 7. maijā

№ 35.

58

Valsts Prezidenta sekretariatā
saņemts 1929 g. 7. martā
ien. № 2125 / akt. № 74

Valsts Prezidenta kungam.

Saeimas prezidijs pagodinas nosūtīt Jums, augsti godājamais Prezidenta kungs, Saeimas š.g. 3.maija plenarsēdē steidzamības kārtā (steidzamība pieņemta vienbalsīgi) pieņemtos:

1. Likumu par Lejasciema pilsētas administratīvām robežām un

2. Likumu par Krustpils pilsētas administratīvām robežām,

8/V.

kuŗu redakcija pieņemta š.g. 7.maija plenarsēdē. -

Izsludināt steidz.
Prezidents
7/V 29

Pauls Kalniņš

Saeimas priekšsēdētājs.

Saeimas sekretars.

„Valdības Vēstneša" redakcijai
Publicēšanai tuvākā numurā.

Valsts Prezidenta sekretars

Nodaļas vadītājs

1929. g. 7 maijā
№ 2041, 2042

VALSTSPAPĪRU SPIESTUVE F. 2. 52.088. 1500. 26. III. 1924.

LATVIJAS REPUBLIKAS
SAEIMA

1929. g. 7. maijā

№ 36.

Valsts Prezidenta sekretariāts
saņemts 1929. g. 7. maijā
Ien. № 2127 / akt. № 74

59

V ā i s t s P r e z i d e n t a kungam.

Saeimas prezidijs pagodinas nosūtīt Jums, augsti godājamais Prezidenta kungs, Saeimas š.g. 3.maija plenarsēdē steidzamības kārtā (steidzamība pieņemta ar visām balsīm, 7 atturoties) pieņemtos

pārgrozījumus un papildinājumus kriminalprocesa likumos,

kuŗu redakcija pieņemta š.g. 7.maija plenarsēdē. -

Saeimas priekšsēdētājs.

Saeimas sekretars.

„Valdības Vēstneša" redakcijai.
Publicēšanai likumu likumā numurā.
Valsts Prezidenta sekretārs
Nodaļas vadītājs

1929.g. 7. maijā
№ 2043.

VALSTSPAPĪRU SPIESTUVE F. 2. 52.088. 1500. 26. III. 1924.

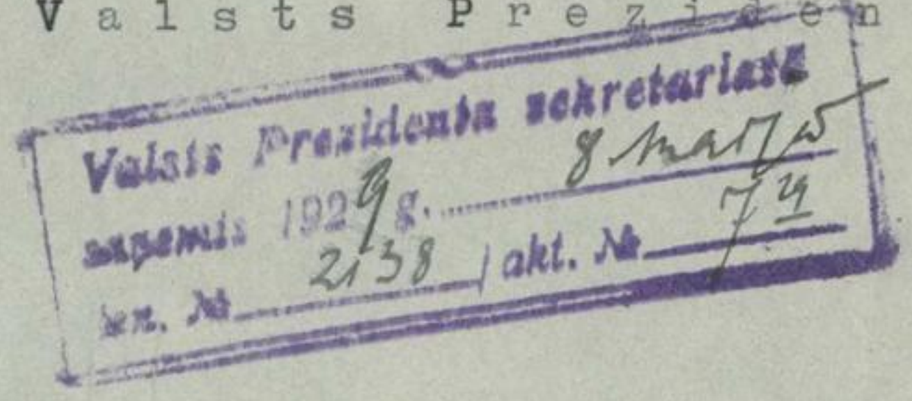
LATVIJAS REPUBLIKAS
SAEIMA

60

192 9.g. 8. maijā.

№ 40.

Valsts Prezidenta kungam.

Saeimas prezidijs pagodinas nosūtīt Jums, augsti godājamais Prezidenta kungs, Saeimas š.g. 3.maija plenarsēdē steidzamības kārtā (steidzamība pieņemta vienbalsīgi) pieņemto

likumu par Draudzības līgumu starp Latvijas Republiku un Persijas Imperiju,

līdz ar līgumu franču un latviešu valodā.

Likuma redakcija pieņemta š.g. 7.maija plenarsēdē. -

Izsludināt steidzamā kārtā
PV 29 A

Paulu Kalniņš
Saeimas priekšsēdētājs.

„Valdības Vēstneša" redakcijai.
Publicēšanai tuvākā numurā.

Valsts Prezidenta sekretars

1929.g. 8 maijā

№ 2057.

Nodaļas vadītājs

V. Breimanis.
Saeimas sekretars.

VALSTSPAPĪRU SPIESTUVE F. 2. 52.088. 1500. 26. III. 1924.

LATVIJAS REPUBLIKAS
SAEIMA

1929. g. 8. maijā
№ 38.

Valsts Prezidenta sekretariāts
saņemts 1929. g. 8. maijā
ar № 2137 / akt. № 714

61

V a l s t s P r e z i d e n t a kungam.

Saeimas prezidijs pagodinas nosūtīt Jums, augsti godājamais Prezidenta kungs, Saeimas š.g. 3.maija plenarsēdē steidzamības kārtā (steidzamība pieņemta vienbalsīgi) pieņemtos

pārgrozījumus un papildinājumus likumā par kaŗa skolu,

kuŗu redakcija pieņemta š.g. 7.maija plenarsēdē. –

Paziņot ātrā kārtā

Saeimas priekšsēdētājs.

Saeimas sekretārs.

„Valdības Vēstneša" redakcijai.
Publicēšanai tuvākā numurā.

Valsts Prezidenta sekretārs

1929.g. 8 maijā
№ 2052

Nodaļas vadītājs

VALSTSPAPĪRU SPIESTUVE F. 2. 52.088. 1500. 26. III. 1924.

62

LATVIJAS REPUBLIKAS

SAEIMA

1929. g. 8. maijā

№ 39.

Valsts Prezidenta sekretariāts
saņemts: 1929 g. 8. maijā
ien. № 2136 / akt. № 74

V a l s t s P r e z i d e n t a kungam.

Saeimas prezidijs pagodinas nosūtīt Jums, augsti godājamais Prezidenta kungs, Saeimas š.g. 3.maija plenarsēdē steidzamības kārtā (steidzamība pieņemta vienbalsīgi) pieņemto

likumu par konvenciju starp Latviju un Igauniju par valsts līdzekļiem izdotu izdevumu un drukas darbu apmaiņu,

līdz ar konvenciju franču valodā un tās tulkojumu latviešu valodā.

Likuma un konvencijas redakcija pieņemta š.g. 7.maija plenarsēdē. -

Paziņot Ārlietu ministrijai 8.V.29 A.

Saeimas priekšsēdētājs.

Saeimas sekretars.

„Valdības Vēstneša" redakcijai.
Publicēšanai tuvākā numurā.

Valsts Prezidenta sekretars

1929.g. 8 maijā

Nodaļas vadītājs

№ 2053.

VALSTSPAPĪRU SPIESTUVE F. 2. 52.088. 1500. 26. III. 1924.

LATVIJAS REPUBLIKAS
SAEIMA

1929. g. 8. maijā

№ 41.

Valsts Prezidenta sekretariāts
saņemts: 1929. g. 8. maijā
Ier. № 2140 / akt. № 74

63

Valsts Prezidenta kungam.

Saeimas prezidijs pagodinas nosūtīt Jums, augsti godājamais Prezidenta kungs, Saeimas š.g. 7.maija plenarsēdē steidzamības kārtā (steidzamība pieņemta ar visām pret 7 balsīm) pieņemto

Saeimas kārtības ruļļa pārgrozījumu,

kuŗa redakcija pieņemta š.g. 8.maija plenarsēdē.-

Izsludināt likumā
Rīgā 29 V

Pauls Kalniņš

Saeimas priekšsēdētājs.

Saeimas sekretārs.

„Valdības Vēstneša" redakcijai.
Publicēšanai tuvākā numurā.

Valsts Prezidenta sekretārs

1929. g. 8 maijā

Nodaļas vadītājs

№ 2054.

VALSTSPAPĪRU SPIESTUVE F. 2. 52.088. 1500. 26. III. 1924.

64

LATVIJAS REPUBLIKAS
SAEIMA

1929. G. 8. maijā

Nr. 630.

Valsts Prezidenta sekretariatam.

Valsts Prezidenta sekretariats
saņemts 1929 g. 10. maijā
Nr. 21/73 akt. Nr. 7-29

Pagodinos nosūtīt Saeimas š.g. 10.maija pēcpusdienas plenarsēdes dienas kārtību, līdz ar attiecīgiem likumprojektiem.-

Saeimas kancelejas direktors.

Pie akt.
10.5.

Valstspapīru spiestuve. 1929. 21./III. 53.534. 2000.

S A E I M A S III sesijas 21.plenarsēdes 1929.g. 10.maijā,
plkst. 5 p. p.,
d i e n a s k ā r t ī b a :

1. Prezidija ziņojumi.
2. Pārgrozījumi Ministru kabineta iekārtā(Ref.M.Lazersons,F.Cielēns).
3. Pārgrozījumi likumā par darba laiku (Ref. Nik.Kalniņš).
4. Pārgrozījums likumā par algotu darbinieku apdrošināšanu nelaimes un arodu slimību gadījumos (Ref. Nik.Kalniņš).
5. Likums par administratīvā kārtā uzlikto naudas sodu pārvēršanu arestā (Ref. Nik.Kalniņš).
6. Saeimas deputatu lietu izmeklēšanas komisijas atzinums (Ref. V.Rubuls, J.Veržbickis).
7. Likums par eksportējamo zivju un to pārstrādājumu kontroli (Ref. H.Dzelzīts).
8. Pārgrozījumi likumā par zemes piešķiršanu Latvijas brīvības cīnītājiem (Ref. A.Alberings).
9. Pārgrozījumi un papildinājumi likumā par alkoholu saturošu vielu ražošanu, aplikšanu ar nodokļiem un pārdošanu (Ref. R.Bīlmanis, J.Annuss).
10. Agrārās reformas likuma papildinājums(Ref.A.Eglītis,P.Juraševskis).
11. Papildinājums likumā par kartupeļu ievešanas un izvešanas kontroli (Ref. H.Dzelzīts).
12. Pārgrozījumi tiesu iekārtas likumos (Ref. K.Pauluks).
13. Kriminalprocesa likumu 231.panta pārgrozījums (Ref. J.Viļpiševskis).

66

LATVIJAS REPUBLIKAS
SAEIMA

19 29. G. 11. maijā

Nr. 646.

Valsts Prezidenta sekretariats
saņemts 1929 g. 15/V
Ier. Nr. 2190 / akt. Nr. 74

Valsts Prezidenta sekretariatam.

Pagodinos nosūtīt Saeimas š.g. 14.un 15.maija plenarsēžu, kā arī 17.maija rīta plenarsēdes dienas kārtību, līdz ar attiecīgiem materialiem. -

Saeimas kancelejas direktors.

V. Pie akt. M.S. Gul

Valstspapīru spiestuve. 1929. 21./III. 53.534. 2000.

LATVIJAS REPUBLIKAS
SAEIMA

192 9. g. 14. maijā

№ 42.

10 45

Valsts Prezidenta sekretariāts
saņemts 192 9 g. 13. maijā
Ierēķ. № 2196 / akt. № 74

67

V a l s t s P r e z i d e n t a kungam.

Saeimas prezidijs pagodinas nosūtīt Jums, augsti godājamais Prezidenta kungs, Saeimas š.g. 10.maija plenarsēdē steidzamības kārtā (steidzamība pieņemta vienbalsīgi) pieņemtos:

1. Pārgrozījumu likumā par algotu darbinieku apdrošināšanu nelaimes un arodu slimību gadījumos,
2. Pārgrozījumus likumā par darba laiku,
3. Likumu par administratīvā kārtā uzlikto naudas sodu pārvēršanu arestā un
4. Likumu par eksportējamo zivju un to pārstrādājumu kontroli,

kuŗu redakcija pieņemta š.g. 14.maija plenārsēdē. -

Izsludināt likumu kārtībā.
15 V 29

(Paulu Kalniņš)
Saeimas priekšsēdētājs.

Saeimas sekretārs.

„Likumu un Valdības Vēstneša" redakcijai.
Publicēšanai tuvākā numurā.
Valsts Prezidenta sekretārs
Nodaļas vadītājs
g. 14 maijā
№ 2103-2106.

VALSTSPAPĪRU SPIESTUVE F. 2. 52.088. 1500. 26. III. 1924.

68

LATVIJAS REPUBLIKAS
SAEIMA

19 29. G. 15. maijā

Nr. 689.

Valsts Prezidenta sekretariatam.

Valsts Prezidenta sekretariats
saņemts 1929 g. 16. V.
Ieņ. № 2569 / akt. № 774

Pagodinos nosūtīt Saeimas š.g.
17.maija pēcpusdienas plenarsēdes dienas
kārtību, līdz ar attiecīgiem likumprojektiem.

Pie akt. 16. 5.

Saeimas kancelejas direktors.

Valstspapīru spiestuve. 1929. 21./III. 53.534. 2000.

LATVIJAS REPUBLIKAS
SAEIMA

1929 g. 7. maijā
№ 34

Valsts Prezidenta sekretariāts
saņemts 1929 g. 7. maijā
ien. № 2126 / akt. № 74

69

V a l s t s P r e z i d e n t a kungam.

Saeimas prezidijs pagodinas nosūtīt Jums, augsti godājamais Prezidenta kungs, Saeimas š.g. 3.maija plenarsēdē steidzamības kārtā (steidzamība pieņemta: par - 51, pret - 33, atturas -1) pieņemto

pārgrozījumu preses likumā,

kuŗa redakcija pieņemta š.g. 7.maija plenarsēdē.-

Izsludināt parastā kārtā 8 D 29

Paulu Kalniņš
Saeimas priekšsēdētājs.

Saeimas sekretars.

„Valdības Vēstneša" redakcijai.
Publicēšanai tuvākā numurā.

Valsts Prezidenta sekretars

192 g. 7 maijā
№ 2160

Nodaļas vadītājs

VALSTSPAPĪRU SPIESTUVE F. 2. 52.088. 1500. 26. III. 1924.

LATVIJAS REPUBLIKAS
SAEIMA

1929 g. 23. maijā

№ 47.

Valsts Prezidenta sekretariāts
23. maijā 1929 g.
Ien. № 3060 / akt. № 729

70

Valsts Prezidenta kungam.

Saeimas prezidijs pagodinas nosūtīt Jums, augsti godājamais Prezidenta kungs, Saeimas š.g. 17.maija plenarsēdē steidzamības kārtā (steidzamība pieņemta vienbalsīgi) pieņemtos

pārgrozījumus un papildinājumus muitas tarifos,

kuŗu redakcija, saskaņā ar plenarsēdes lēmumu, pieņemta š.g. 18.maija Saeimas prezidija un redakcijas komisijas kopējā sēdē. -

Pavairota 1 eksemplārā.
23/5/29

Saeimas priekšsēdētājs.

Saeimas sekretārs.

„Valdības Vēstneša" redakcijai.
Publicēšanai tuvākā numurā.

Valsts Prezidenta sekretars
23. maijā 1929 g.
№ 2189.
Nodaļas vadītājs

VALSTSPAPĪRU SPIESTUVE F. 2. 52.088. 1500. 26. III. 1924.

LATVIJAS REPUBLIKAS
SAEIMA

1929. g. 23. maijā

№ 46.

71

Valsts Prezidenta kungam.

Valsts Prezidenta sekretariāts
saņemts 1929 g. 25/V.
ek. № 3059 / akt. № 79

Saeimas prezidijs pagodinas nosūtīt Jums, augsti godājamais Prezidenta kungs, Saeimas š.g. 17.maija plenarsēdē steidzamības kārtā (steidzamība pieņemta ar visām, pret 1 balsi, 1 atturoties) pieņemto

agrarās reformas likuma papildinājumu,

kura redakcija, saskaņā ar plenarsēdes lēmumu, pieņemta š.g. 18.maija Saeimas prezidija un redakcijas komisijas kopējā sēdē. -

Saeimas priekšsēdētājs.

Saeimas sekretars.

„Valdības Vēstneša" redakcijai.
Publicēšanai tuvākā numurā.

Valsts Prezidenta sekretars

1929.g. 24 maijā

Nodaļas vadītajs

№ 2190.

VALSTSPAPIRU SPIESTUVE F. 2. 52.088. 1500. 26. III. 1924.

LATVIJAS REPUBLIKAS

SAEIMA

1929. g. 15. maijā

№ 43.

Valsts Prezidenta sekretariātā
saņemts 1929 g. 15. maijā
ex. № 2255 / akt. № 72

72

Valsts Prezidenta kungam.

Saeimas prezidijs pagodinas nosūtīt Jums, augsti godājamais Prezidenta kungs, Saeimas š.g. 14.maija plenarsēdē III lasījumā pieņemtos un redigētos:

1. Pārgrozījumus likumā par eksportējamās gaļas un tās pārstrādājumu kontroli,
2. Pārgrozījumus dažos Civilprocesa likumu pantos un Latgalē spēkā esošos Civillikumos un
3. Pārgrozījumus likumā par zemes ceļiem.-

Izsludināt paredzēt
Kārlis. 17/V 29

Pauls Kalniņš
Saeimas priekšsēdētājs.

R. Dankers
Saeimas sekretārs.

„Valdības Vēstneša" redakcijai.
Publicēšanai tuvākā numurā.
Valsts Prezidenta sekretārs
1929 g. 24 maijā
№ 2191.-2193. Nodaļas vadītājs

VALSTSPAPĪRU SPIESTUVE F. 2. 52.088. 1500. 26. III. 1924.

LATVIJAS REPUBLIKAS
SAEIMA

1929. g. 23. maijā

№ 48.

73

Valsts Prezidenta sekretariāts
saņemts 1929.g. 23.V.
ar № 3061 / akt. № 779

Valsts Prezidenta kungam.

Saeimas prezidijs pagodinas nosūtīt Jums, augsti godājamais Prezidenta kungs, Saeimas š.g. 17.maija plenarsēdē steidzamības kārtā (steidzamība pieņemta vienbalsīgi) pieņemtos:

1. Pārgrozījumi likumā par zemes piešķiršanu Latvijas brīvības cīnītājiem,
2. Pārgrozījumi pārgrozījumos un papildinājumos likumā par kaŗa skolu un
3. Papildinājums likumā par kartupeļu ievešanas un izvešanas kontroli.

Likumu redakcija, saskaņā ar plenarsēdes lēmumu, pieņemta š.g. 18.maija Saeimas prezidija un redakcijas komisijas kopējā sēdē. -

Steidzīgi
Herdt
23.V.29

P. Kalniņš
Saeimas priekšsēdētājs.

„Valdības Vēstneša" redakcijai.
Publicēšanai tūvākā numurā.

Saeimas sekretars.

Valsts Prezidenta sekretars
1929.g. 24. maijā
Nodaļas vadītājs
№ 2213-2215.

VALSTSPAPĪRU SPIESTUVE F. 2. 52.088. 1500. 26. III. 1924.

LATVIJAS REPUBLIKAS

SAEIMA

1929. g. 18. maijā.

№ 45.

11.V.

74

Valsts Prezidenta sekretariāts
saņemts 1929 g. 18. maijā
Ien. № 3014 / akt. № 74

Valsts Prezidenta kungam.

Saeimas prezidijs pagodinas nosūtīt Jums, augsti godājamais Prezidenta kungs, Saeimas š.g. 17.maija plenarsēdē steidzamības kārtā (steidzamība pieņemta: par - 45, pret - 0, atturas 26) pieņemto

papildinājumu kreditlikumos.

Likuma redakcija, saskaņā ar plenarsēdes lēmumu, pieņemta š.g. 18.maija Saeimas prezidija un redakcijas komisijas kopējā sēdē. -

25/5

Izsludināt pēc kārtas

23/V 29

Saeimas priekšsēdētāja b.

Saeimas sekretārs.

„Valdības Vēstneša" redakcijai.
Publicēšanai tuvākā numurā.

Valsts Prezidenta sekretars

1929 g. 25 maijā

№ 2225

Nodaļas vadītājs

VALSTSPAPĪRU SPIESTUVE F. 2. 52.088. 1500. 26. III. 1924.

Valsts Prezidenta sekretariāts
saņemts 1929 g. 17. martā
Ien. № 2916 / akt. № 74

Valsts Prezidenta Sekretara kgm

Pagodinos nosūtit Jums zinašanai še klāt pielikto īsu juridisku apcerejumu, kurš grozas ap Saeimas kārtības ruļļa (Lik.kr. 1929.g. 58) 138. panta pienērošanu un nodomats iesniegšanai Tieslietu Ministrijas Vēstnesī.

Augstcieniba

B. Dsterlo

bij. Saeimas kodifik. nodaļas vadītājs

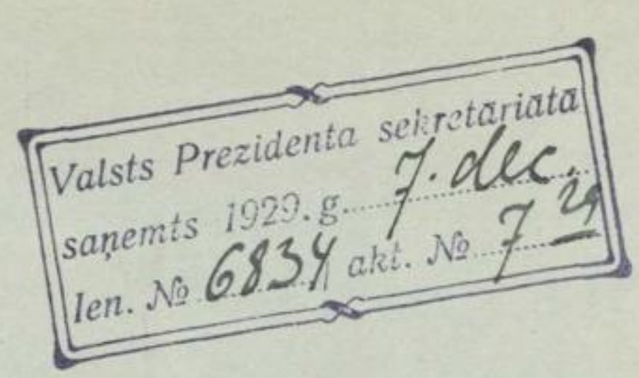
Rigā, 1929. g. 10. maijā
Daugavgrīvas ielā, 20.

LATVIJAS REPUBLIKAS
SAEIMA

76

192 9. g. 7. decembrī

№ 63.

V a l s t s P r e z i d e n t a kungam.

Saeimas prezidijs pagodinas nosūtīt Jums, augsti godājamais Prezidenta kungs, Saeimas š.g. 3.decembŗa plenarsēdē steidzamības kārtā (steidzamība pieņemta vienbalsīgi) pieņemtos:

1. Likumu par kaŗa invalidu palīdzības fondu un
2. Pārgrozījumu noteikumos par nodokli uz tēju,

kuŗu redakcija pieņemta š.g. 6.decembŗa plenarsēdē. -

Izsludināt likumu Kārtā. 7/XII 29

Saeimas priekšsēdētājs.

Saeimas sekretars.

„Valdības Vēstneša" redakcijai.
Publicēšanai tūvākā numurā.

Valsts Prezidenta sekretars

1929.g. 10. decembrī

№ 4944, 4945.

Nodaļas vadītajs

Valstspapīru spiestuve. F. 2. 53.304. 2000. 1928. 12.IV.

LIKUMS PAR KAŗA INVALĪDU PALĪDZĪBAS FONDU.

1. Valsts Prezidenta vadībā nodibināms kaŗa invalīdu palīdzības fonds materiāla pabalsta sniegšanai trūkuma gadījumos kaŗa invalīdiem un viņu ģimenes locekļiem, brīvības kustības dalībniekiem un viņu ģimenes locekļiem, kā ari kaŗā kritušo ģimenes locekļiem.

2. Kaŗa invalīdu palīdzības fondam ir juridiskas personas tiesības.

3. Tiesība uz šo pabalstu ir tikai tiem trūcīgiem kaŗa invalīdiem un viņu ģimenes locekļiem, brīvības kustības dalībniekiem un viņu ģimenes locekļiem, kā ari kaŗā kritušo ģimenes locekļiem, kas saņem pensiju no valsts (Lik. kr. 1924.g. 27 un 1927.g. 115).

4. Kaŗa invalīdu palīdzības fonda līdzekļi rodas:
   1) no ienākumiem no neaizkarama kapitala, kuŗu divi simti tūkstošu latu apmērā vienreizēji nodod fondam valsts, uzņemot šo summu 1930./31.gada budžetā;
   2) no 1% piemaksas pie cenām par pārdotu valsts spirtu un degvīnu patēriņam nopildītā veidā, sākot ar 1930.g. 1.aprili;
   3) no pabalstiem, ziedojumiem un dāvinājumiem;
   4) no fonda izrīkojumiem un citiem pasākumiem.

5. Fonda priekšgalā atrodas kaŗa invalīdu palīdzības fonda dome, kas sastāv no Valsts Prezidenta kā priekšsēdētāja, no Saeimas priekšsēdētāja kā viņa vietnieka, no bijušā Nacionālās armijas virspavēlnieka, no tautas labklājības ministra vai viņa vietnieka un no biedrības "Latvijas kaŗa invalīdu savienība" pārstāvja.

6. Dome rūpējas par fonda līdzekļiem un piešķir pabalstus. Viņa ir pilntiesīga pieņemt lēmumus, ja sēdē piedalās vismaz trīs no iepriekšējā (5.) pantā norādītiem locekļiem. Visus jautājumus dome izšķir ar vienkāršu balsu vairākumu un viņas lēmumi ir galīgi. Domes darbvedība atrodas Valsts Prezidenta sekretāriātā.
   Dome lieto savu zīmogu ar valsts mazo ģerboni.

7. Uzdevuma veikšanai, sagādājot līdzekļus un sarīkojot katru gadu 11.novembrī "Invalīdu dienu", pastāv domes izvēlēta rīcības komiteja. Dome var nodibināt ari vietējās komitejas. Tanīs piedalās, pēc domes aicinājuma, valsts un pašvaldības iestāžu un sabiedrisku organizāciju pārstāvji, kā ari atsevišķas personas.

8. Ieņēmumu, izdevumu un kases kontroli izdara revīzijas kommisija, kuŗa sastāv no diviem domes vēlētiem locekļiem un no Valsts kontroles pārstāvja kā priekšsēdētāja.

9. Fonda dome izstrādā tuvākus noteikumus savai darbībai, kommisijām un komitejām. Līdzekļu glabāšanu nosaka dome saziņā ar finanču ministri un Valsts kontroli.

10. Kaŗa invalīdu palīdzības fonda likvidācijas gadījumā, kaŗa invalīdu skaitam ievērojami sašaurinoties vai izbeidzoties, atlikušās naudas summas kopā ar pamatkapitalu (4.p. 1.pkt.) un vispār fondam piederošā manta pāriet valsts īpašumā.

Likums stājas spēkā ar izsludināšanas dienu.

Likums Saeimā pieņemts 1929.g. 3.decembrī.

Saeimas priekšsēdētājs. Pauli Kalniņš

Saeimas sekretārs.

Izsludināts 10 decembrī 1929.g.

PĀRGROZĪJUMS NOTEIKUMOS PAR NODOKLI UZ TĒJU .

1919.gada 2.septembŗa noteikumu par nodokli uz tēju (Lik. kr. 135) 2.pantu atvietot ar sekojošo:

2. Tēju atļauts pārdot tikai slēgtos apbandrolētos iesaiņojumos pa 500, 250, 125, 100, 50 un 25 gramiem. Iesaiņojumi jāaplipina ar bandroli tādā kārtā, ka tēju nevar izņemt, nepārplēšot bandroli.

Likums Saeimā pieņemts 1929.g. 3.decembrī.

Izsludināts desmitā decembrī 1929.g.

Saeimas priekšsēdētājs. Paulo Kalniņš

Saeimas sekretars.

LATVIJAS REPUBLIKAS
SAEIMA

19 29. G. 11. decembrī

Nr. 1374.

79

Valsts Prezidenta sekretariatam.

Valsts Prezidenta sekretariata
saņemts 1929.g. 12. dec.
Ien. № 6922 akt. № 7123

Pagodinos nosūtīt Saeimas š.g. 13.decembra plenarsēdes dienas kārtību līdz ar attiecīgiem likumprojektiem. -

Saeimas kancelejas direktors.

Pie akt.
12.12.

Valstspapīru spiestuve. 1929. 21./III. 53.534. 2000.

80

LATVIJAS REPUBLIKAS
SAEIMA

19 29. G. 14. decembrī

NR. 1389.

Valsts Prezidenta sekretariāts
saņemts 1929. g. 16. dec
Ien. № 6983 apt. № 729

Valsts Prezidenta sekretariatam.

Pagodinos nosūtīt Saeimas š.g. 17.decembŗa plenarsēdes dienas kārtību līdz ar attiecīgiem likumprojektiem. -

Pie akt. 16.12. Gul

Saeimas kancelejas direktors.

Valstspapīru spiestuve. 1929. 21./III. 53.534. 2000.

S A E I M A S IV sesijas 17.plenarsēdes 1929.g. 17.decembrī,
plkst. 5 p. p.,
d i e n a s k ā r t ī b a :

1. Prezidija ziņojumi.
2. Valsts papildu budžets 1929./30.saimniecības gadam (Ref. V.Gulbis).
3. Valsts kontroles revizijas reglaments, III l a s ī j u m s, (Ref. A.Petrevics).
4. Likums par lauksaimniecības mācības iestādēm, III l a s ī j u m s, (Ref. A.Briedis, K.Dēķens).
5. Izglītības ministrijas iekārta, III l a s ī j u m s, (Ref. M.Lazersons, L.Ausējs).
6. Pārgrozījums muitas tarifos (Ref. R.Bīlmanis, K.Ulmanis).
7. Likums par muitas tarifa pienērošanu Lietavas ražojumiem (Ref. R.Bīlmanis, K.Ulmanis).
8. Likums par Grobiņas pilsētas administratīvām robežām (Ref.J.Šterns).
9. Pārgrozījumi preses likumā (Ref. P.Šīmans, A.Bergs).
10. Papildinājums Sodu likumos (Ref. A.Bergs, P.Šīmans).
11. Likums par Pastāvīgās Starptautiskās Tiesas obligatoriskās jurisdikcijas atzīšanu (Ref. A.Bergs, P.Šīmans).
12. Likums par Jaunlatgales pilsētas nodibināšanu (Ref.E.Rimbenieks).
13. Likums par Latvijas galvas pilsētu un apriņķu pilsētām (Ref. E.Rimbenieks).
14. Likums par Tirdzniecības un Kugniecības pagaidu vienošanos starp Latviju un Portugali (Ref. E.Rimbenieks, K.Ulmanis).
15. Likums par sliežu un to piederumu pasūtīšanu dzelzceļiem ārpus tekošā budžeta (Ref. V.Bastjānis).
16. Likums par ievedlēsēm (Ref. E.Rimbenieks, K.Ulmanis, J.Hāns).

Pie Saeimas 1929.g. 17.decembŗa plenarsēdes 1.dienas kārtības punkta.

Saeimas prezidijam.

Pamatojoties uz Kārtības ruļļa 97.p. liekam priekšā nobalsot sekošu mūsu priekšlikumu:

S a e i m a n o l e m j uzdot valdībai mēneša laikā izstrādāt un iesniegt Saeimai likuma projektu par algotu darbinieku minimalalgām.

J.Višņa, A.Petrevics, R.Bīlmanis, K.Lorencs,
P.Zeivolts, Nik.Kalniņš, P.Ulpe, A.Veckalns,
K.Dēķens, K.Būmeisters.

1930.g. 28.janvarī III l a s ī j u m ā :

1. Pārgrozījumi Ministŗu kabineta iekārtā (Ref. M.Lazersons, F.Cielēns).

2. Papildinājumi likumā par pavalstniecību (Ref. P.Šīmans).

14.XII.29.

82

LATVIJAS REPUBLIKAS
SAEIMA

1929.g. "19" decembrī.

№ 65.

Valsts Prezidenta sekretariata
saņemts 1929.g. 19.dec.
Ien. № 7070 akt. № 7.

V a l s t s P r e z i d e n t a kungam.

Saeimas prezidijs pagodinas nosūtīt Jums, augsti godājamais Prezidenta kungs, Saeimas š.g. 17.decembŗa plenarsēdē steidzamības kārtā (steidzamība pieņemta: par - 46, pret - 23, atturas - 0) pieņemto

likumu par ievedlēsēm,

kuŗa redakcija pieņemta š.g. 18.decembŗa plenarsēdē. -

Paulē Kalniņš
Saeimas priekšsēdētājs.

Steidzamā kārtā. 19 XII. 29

Saeimas sekretārs.

„Valdības Vēstneša" redakcijai.
Publicēšanai tuvākā numurā.

Valsts Prezidenta sekretars

1929.g. 19. decembrī

№ 5330.

Nodaļas vadītajs

Valstspapīru spiestuve. F. 2. 53.304. 2000. 1928. 12.IV.

L I K U M S P A R I E V E D L Ē S Ē M.

1.Ievedlēses ir šinī likumā paredzētā kārtībā izsniegtas apliecības, kuŗas par tanīs atzīmētās naudas summas pilnu vērtību muitas iestādes pieņem naudas vietā pie ievedmuitas nomaksas par šinī likumā uzskaitītām precēm.

2. Ievedlēses izsniedz muitas iestādes uz rakstisku pieprasījumu katram miežu un auzu (Muitas tarifa 1.p. 4.pkt.), miežu miltu (M.t. 3.p. 3.pkt. a un b), putraimu un grūbu (M.t. 3.p. 6.pkt.), āboliņa un timoteja sēklu (M.t. 62.p. 3.pkt. c), kā ari vistu olu (M.t. 36.p. 6.pkt.) izvedējam.

Ievedlēsēs atzīmējams izvesto ražojumu nosaukums un daudzums, kā ari šo ražojumu ievedmuitas tarifa minimālās likmes. Uz šo divu skaitļu pamata izrēķinātā summa ir ievedlēses naudas vērtība šinī likumā paredzētiem izlietošanas gadījumiem.

P i e z ī m e. Ievedlēses izsniedz pie izvedumiem: labības un tās pārstrādājumiem - ne mazāk par vienu tonnu, āboliņa un timoteja sēklu un olu - ne mazāk par 100 kilogrammiem.

3. Ievedlēses muitas iestādes pieņem kā maksājumu naudas vietā tanīs atzimētā naudas summas pilnā vērtībā pie ievedmuitas nomaksas par kviešiem (M.t. 1.p. 2.pkt.), cukuru (M.t. 22.p.), tabaku (M.t. 21.p.), svaigiem un žāvētiem augļiem (M.t. 6.un 8.p.), dzelzi un tēraudu, kā ari dzelzs un tērauda izstrādājumiem (M.t. 140.-142., 150.-156., 160. un 161.p.), lauksaimniecības mašinām (M.t. 167.p. 4.pkt. a).

4. Ievedlēses izlietojamas muitas maksājumiem deviņu mēnešu laikā, skaitot no izdošanas dienas. Pēc šī laika notecēšanas ievedlēses zaudē savu vērtību.

5. Instrukcijas šā likuma izvešanai izdod finanču ministris.

6. Likums stājas spēkā izsludināšanas dienā.

Likums Saeimā pieņemts 1929.g. 17.decembrī.

Izsludināts divdesmitā decembrī 1929 g.

Pauls Kalniņš
Saeimas priekšsēdētājs.

Saeimas sekretars.

LATVIJAS REPUBLIKAS
SAEIMA

1929.g. "19" decembrī.

№ 64.

84

Valsts Prezidenta sekretariata
saņemts 1929.g. 19. dec.
Ien. № 7072 akt. № 7

V a l s t s P r e z i d e n t a kungam.

Saeimas prezidijs pagodinas nosūtīt Jums, augsti godājamais Prezidenta kungs, Saeimas š.g. 17.decembŗa plenarsēdē III lasījumā pieņemtos un redigētos:

1. Likumu par lauksaimniecības mācības iestādēm un
2. Izglītības ministrijas iekārtu. -

Paula Kalniņa
Saeimas priekšsēdētājs.

Izsludināt parastā kārtā
19/XII 29

Saeimas sekretars.

„Valdības Vēstneša" redakcijai.
Publicēšanai tuvākā numurā.

Valsts Prezidenta sekretars

1929.g. 28. dec.
№ 5520, 5521.

Nodaļas vadītājs

Valstspapīru spiestuve. F. 2. 53.304. 2000. 1928. 12.IV.

LIKUMS PAR LAUKSAIMNIECĪBAS MĀCĪBAS IESTĀDĒM.

I. Vispārīgie noteikumi.

1. Lauksaimniecības mācības iestāžu uzdevums un mērķis ir sagatavot izglītotus darbiniekus lauksaimniecībai un sniegt zināšanas praktiskiem darbiem dažādās lauksaimniecības nozarēs.

2. Lauksaimniecības mācības iestādes, kā vispārīgā lauksaimniecībā, tā ari specialās nozarēs, sadalās 3 pakāpēs:
1) lauksaimniecības skolas ar viena līdz divu gadu mācības laiku, kur iestājoties prasa zināšanas pilnas pamatskolas programmas apmērā.
P i e z ī m e. Pilnas pamatskolas kursu nebeigušos var šinīs skolās uzņemt ar pārbaudījumu dažos Zemkopības ministrijas noteiktos priekšmetos;
2) vidējās lauksaimniecības skolas vispārīgā lauksaimniecībā, ar mācības laiku ne mazāk par 4 gadiem, kur iestājoties prasa pamatskolas izglītību un, ar 2 gadīgu mācības laiku specialās lauksaimniecības nozarēs, kur iestājoties prasa šī panta 1.punktā minēto divgadīgo lauksaimniecības skolu vai tamlīdzīgu izglītību;
3) institūti vai semināri, ar viena līdz divu gadu mācības kursu, kur iestājoties prasa zināšanas vispārīgās izglītības vai lauksaimniecības vidusskolu programmu apmērā.

3. Lauksaimniecības mācības iestādes atrodas Zemkopības ministrijas pārziņā.

4. Lauksaimniecības mācības iestādes dibina un uztur Zemkopības ministrija un ar tās atļauju ari pašvaldības iestādes un juridiskas un fiziskas personas.
Institūti un semināri darbojas uz atsevišķu likumu pamata.

5. Lauksaimniecības mācības iestādes darbojas uz viņām piemērotu, ar šiem noteikumiem saskaņotu statūtu pamata, kuŗus apstiprina zemkopības ministris, vai ari atsevišķos gadījumos uz satversmes pamata, kas izdota likumdošanas kārtībā.

6. Katru lauksaimniecības mācības iestādi vada un pārzin: 1) mācības iestādes priekšnieks, 2) paidagoģiskā konference, 3) skolas padome.

7. Lauksaimniecības mācības iestādes priekšnieks, pārzinis vai direktors ir iestādes oficiālais pārstāvis visās skolas darīšanās. Viņš vada skolas darbību likuma un statūtu noteiktās robežās.

8. Skolas paidagoģiskā konference sastāv no skolas priekšnieka un štata skolotājiem. Paidagoģiskā konferencē ar lemjošām balsstiesībām var piedalīties skolas uzturētājs vai viņa pārstāvis un ar padomdevēja balsstiesībām - stundu pasniedzēji, skolas ārsts un, vajadzības gadījumā, pieaicināti speciālisti.
Paidagoģiskās konferences uzdevums ir rūpēties par mācības kārtīgu gaitu un skolēnu audzināšanu, mācības saimniecības racionalu iekārtu un tās nozaru pareizu nostādīšanu un vešanu.

9. Skolas padome sastāv no skolas priekšnieka, diviem skolas uzturētāja un viena skolēnu vecāku pārstāvja.
Skolas padomes uzdevums ir rūpēties par skolas saimnieciško pusi un par materiālu līdzekļu iegūšanu kārtējo skolas izdevumu segšanai.
P i e z ī m e. Mežkopības skolās, kuŗas apmeklē tikai pilngadīgi skolēni, skolēnu vecāku pārstāvja vietā skolas padomē var ieiet skolēnu pārstāvis.

10. Lauksaimniecības mācības iestāžu mācības programmas un planus apstiprina zemkopības ministris.

11. Lauksaimniecības mācības iestādes iekārtu, mācības gada ilgumu, sākumu un beigas, audzēkņu uzņemšanas kārtību, mācības iestādes paidagogiskā personāla sastāvu un paidagogiskās konferences un skolas padomes tiesības un pienākumus, kā ari mācības kursu beigušo arodtiesības un attiecīgas prakses ilgumu, kur tādu šo tiesību iegūšanai prasa, nosaka katras mācības iestādes statūti.

12. Vidēja tipa lauksaimniecības skolu absolventi bauda tiesības iestāties Universitātē saskaņā ar nosacījumiem par iestāšanos Universitātē.

13. Vienāda lauksaimniecības mācības iestāžu pakāpes tipa audzēkņi, neatkarīgi no tam, kas šīs skolas ierīko un uztur, ja tikai tās izpilda noteikumus par lauksaimniecības mācības iestādēm, bauda vienādas tiesības.

14. Valsts lauksaimniecības mācības iestāžu priekšniekus un skolotājus ieceļ zemkopības ministris no skolas padomes priekšā liktiem kandidātiem.

Pašvaldību un privāto lauksaimniecības mācības iestāžu priekšniekus un skolotājus izrauga attiecīgas iestādes uzturētājs no skolas padomes priekšā liktiem kandidātiem un stāda priekšā zemkopības ministrim apstiprināšanai.

P i e z ī m e. 1. Jaundibinātai skolai priekšnieku valsts skolās ieceļ zemkopības ministris, bet pārējās skolās - skolas uzturētājs, stādot viņu priekšā apstiprināšanai zemkopības ministrim.

P i e z ī m e. 2. Skolēnu pārstāvis mežkopības skolu padomēs skolas priekšnieka un skolotāju kandidātu uzstādīšanā nepiedalās.

15. Mācības iestādes priekšnieka un skolotāju atlaišanu var ierosināt Zemkopības ministrija, mācības iestādes uzturētājs vai paidagogiskā konference, bet galīgi šo jautājumu izšķir zemkopības ministris.

16. Mācības iestāžu priekšniekiem un skolotājiem jābūt ar piemērotu augstskolas izglītību, paidagogisku sagatavošanu un praktisku stažu.

P i e z ī m e. Izņēmumu gadījumos par skolotājiem un speciāla tipa lauksaimniecības skolu (2.p. 1.pkt.) priekšniekiem var pielaist ar zemkopības ministŗa piekrišanu ari personas bez minētā cenza, bet ar piemērotu praksi.

17. Vidējās lauksaimniecības mācības iestādēs par vispārīgās izglītības priekšmetu skolotājiem var būt tikai tādas personas, kam ir Izglītības ministrijas izdota skolotāju apliecība.

P i e z ī m e. 16. un 17.panta noteikumi neattiecas uz lauksaimniecības mācības iestāžu līdzšinējiem mācības spēkiem.

18. Mazākuma tautībām ierīkotās lauksaimniecības skolās mācību var pasniegt attiecīgas tautības valodā.

II. Noteikumi par pašvaldību un citu juridisku un fizisku personu uzturamām mācības iestādēm.

19. Pašvaldības iestādes un citas juridiskas vai fiziskas personas, kas grib ierīkot un uzturēt dažāda tipa lauksaimniecības mācības iestādes, iesniedz Zemkopības ministrijai lūgumu pēc atļaujas un šīs mācības iestādes statūtus apstiprināšanai, norādot pēdējos:

1) iestādes nosaukumu un mērķi,
2) tās atrašanās vietu, zīmogu un kancelejas spiedoga projektu,
3) līdzekļus un līdzekļu avotus iestādes ierīkošanai un uzturēšanai,
4) mācības valodu, mācības programmas un planus,
5) mācības spēku atalgošanas kārtību,

6) iestādes priekšnieka kompetences,
7) paidagoģiskās konferences un skolas padomes sastāvu un kompetences,
8) audzēkņu uzņemšanas un iestādes absolvēšanas noteikumus un
9) mācības iestādes likvidācijas kārtību.

Pašvaldības un privatas lauksaimniecības mācības iestādes var sākt darboties tikai pēc statūtu apstiprināšanas un atļaujas saņemšanas.

20. Zemkopības ministrija var nodot mācības iestādēm lietošanā tās rīcībā esošus valsts zemes gabalus, ēkas, lauksaimniecības piederumus, mācības līdzekļus, kā ari valsts budžeta kārtībā izsniegt pabalstus mācības saimniecību ierīkošanai, mācības iestāžu iekārtas iegādāšanai, mācības līdzekļiem, skolotāju komandējumiem un speciāliem remontiem.

P i e z ī m e. Fizisko un juridisko personu ar valsts pabalstu summām iegūtie mācības līdzekļi un inventars lauksaimniecības mācības iestādēs līdz Ministru kabineta noteiktā amortizācijas laika notecēšanai ir valsts īpašums.

21. Zemkopības ministrija mācības iestādes priekšnieka starpniecībā izsniedz pabalstu pašvaldību un privato lauksaimniecības mācības iestāžu paidagoģiskā personāla algošanai ar visām attiecīgām piemaksām. Algu aprēķina pēc valsts lauksaimniecības skolu skolotāju normām.

P i e z ī m e. 1. Skolās, kas atrodas uz laukiem, pašvaldību un privatu skolu priekšnieki un skolotāji saņem no skolu uzturētājiem piemērotus dzīvokļus ar apkurināšanu un apgaismošanu, maksājot skolu uzturētājiem ne vairāk par saņemtām dzīvokļu piemaksām.

P i e z ī m e. 2. Fiziskām un juridiskām personām ir tiesība dibināt lauksaimniecības mācības iestādi ari bez valsts pabalsta.

22. Iepriekšējos pantos (20. un 21.p.) minētos pabalstus var izsniegt tikai tām mācības iestādēm, kas atbilst Ministru kabineta izdoto instrukciju prasībām.

23. Mācības iestādes uzturētāji katru gadu līdz 1.septembrim stāda Zemkopības ministrijai priekšā apstiprināšanai šo mācības iestāžu budžetu.

24. Ja mācības iestādes grib iegūt tās pašas tiesības, kādas ir valsts skolām, tad: 1) mācības iestāžu programma nedrīkst būt zemāka par attiecīga tipa valsts lauksaimniecības skolu programmu, bet gan ir pielaižama modifikācija ar to nosacījumu, ka skolas audzēkņi sasniedz attiecīgu izglītības līmeni un gatavību; 2) mācības iestāžu priekšnieka un mācības spēku izglītības cenzs nedrīkst būt zemāks par attiecīga tipa valsts mācības iestāžu priekšnieku un mācības spēku izglītības cenzu.

25. Ja mācības iestādes uzturētājs vēlas savu iestādi likvidēt, tad viņam tas jāpaziņo Zemkopības ministrijai vismaz 3 mēnešus priekš pēdējā mācības gada beigām.

māls

26. Ja mācības iestāde neizpilda šo likumu vai Zemkopības ministrijas likumīgus rīkojumus, tad zemkopības ministris var tādu iestādi slēgt, izņemot vidējās lauksaimniecības mācības iestādes, institūtus un seminārus, kuŗus slēdz Ministŗu kabinets uz zemkopības ministŗa priekšlikumu.

27. Mācības iestādes likvidācijas gadījumā paidagogiskais archivs, kā ari inventars un mācības līdzekļi, kas iegādāti ar valsts līdzekļiem, un nav vēl amortizēti, nododami Zemkopības ministrijai.

P i e z ī m e. Šā panta noteikumi neattiecas uz inventaru un mācības līdzekļiem, kas līdz šā likuma spēkā nākšanai noslēgto līgumu ceļā top par mācības iestādes uzturētāja īpašumu.

28. Līdz šim pastāvošām lauksaimniecības mācības iestādēm jāpiemērojas šā likuma noteikumiem viena gada laikā pēc šā likuma spēkā stāšanās.

29. Instrukciju šā likuma piemērošanai izdod zemkopības ministris.

- Ar šo likumu atcelti: 1) likums par lauksaimniecības mācības iestādēm (Lik. kr. 1920.g. 215), 2) bij. Krievijas 1904.g. 26. maija nosacījumi par lauksaimniecības izglītību (Kriev. lik. un rīk. kr. 1321), 3) noteikumi par lauksaimniecības mācības iestādēm (Lik. kr. 1926.g. 111), 4) bij. Kriev. 1888.g. 19.apriļa noteikumi par zemākām mežkopības skolām un 5) bij. Kriev. 1904.g. 22.novembŗa likums par mežkopības skolām.

Likums Saeimā pieņemts 1929.g. 17.decembrī.

1929.g. decembŗa 30 dienā.

Saeimas priekšsēdētājs.

Saeimas sekretars.

I Z G L Ī T Ī B A S M I N I S T R I J A S I E K Ā R T A.

I. Vispārīgie noteikumi.

1. Izglītības ministrija pārzina visas izglītības - mācīšanas, audzināšanas, zinātnes un mākslas iestādes un lietas.

P i e z ī m e. No Izglītības ministrijas pārzināšanas izņemtas iestādes un lietas, kas uz atsevišķu likumu pamata atrodās citu resoru pārziņā.

2. Izglitības lietās izglītības ministrim ir tiesība izdot saistošus noteikumus likumu robežās, izsludinot tos vispārīgai zināšanai.

3. Izglītības ministrijā pastāv ministŗa biedra amats.

4. Izglītības ministrija veic viņai uzliktos pienākumus ar savām centralām un vietējām iestādēm un amatpersonām, kā ari ar vietējo pašvaldību palīdzību.

5. Izglītības ministrijas galvenās sastāvdaļas ar attiecīgām vietējām iestādēm ir: 1) ministŗa sekretariats, 2) skolu departaments un 3) mazākuma tautību izglītības pārvaldes.

II. Ministŗa sekretariats.

6. Ministŗa sekretariats pārzin ministŗa darbvedību, sarakstīšanos kulturas, mākslas un vispārīgās lietās, ministrijas archivu, ekspediciju un saimniecības lietas, kā ari izpilda sevišķus ministŗa uzdevumus.

7. Ministŗa sekretariatu vada un pārzina ministŗa sekretars, kas padots tieši ministrim.

8. Pie ministŗa sekretariata pastāv un darbojās konsultants mākslas un kulturas lietās, ministrijas juriskonsults un "Izglītības ministrijas mēnešraksta" redakcija.

III. Skolu departaments.

9. Skolu departaments pārzina skolu lietas un gādā par skolas un ārpusskolas izglītības izplatīšanu tautā, vada skolu tīkla organizēšanu, pārzina mācības laika noteikšanu, programu izstrādāšanu, mācības iestāžu darbību un departamentam padoto iestāžu valsts mantu un budžetu.

10. Skolu departamentu vada direktors ar viņam padoto vicedirektoru.

11. Skolu departamenta centralās iestādes ir: 1) tautskolu direkcija, 2) vidusskolu direkcija, 3) arodskolu direkcija, 4) ministrijas grāmatvedības nodaļa, 5) izglītības statistikas birojs un 6) izglītības iestāžu būvniecības birojs.

Skolu departamenta vietējā iestāde ir tautskolu inspekcija. Bez tam paidagogiskos jautājumos Izglītības ministrijai padotas skolu valdes.

12. Pie Izglītības ministrijas pastāv un atrodās skolu departamenta tiešā pārziņā: 1) kinocenzura, 2) skolu muzejs, 3) mācības līdzekļu nodaļa, 4) rokdarbu darbnīcas un 5) ekskursiju birojs, kas darbojās uz atsevišķu likumu vai noteikumu pamata.

13. Pie skolu departamenta darbojās ārsts-konsultants un atsevišķu priekšmetu inspektori.

14. Tautskolu direkcijai piekrīt obligatorisko valsts, pašval-

dību un privato skolu un citu pirmmācības un audzināšanas iestāžu pārzināšana un uzraudzība.

15. Tautskolu direkcijas tiešā pārziņā atrodas obligatorisko skolu inspekcija un vietējās skolu valdes, kā ari valsts, pašvaldību un privatu organizaciju sarikojamo tautskolotāju kursu pārraudzība.

16. Vidusskolu direkcija pārzina vispārīgās izglītības valsts, pašvaldību un privatu vidusskolu administratīvās un saimniecības lietas, kā ari pārrauga un kontrolē šo iestāžu paidagogisko darbību. Viņa ari pārzina un pārrauga sarīkojamos vidusskolu skolotāju kursus.

17. Arodskolu direkcijai, zīmējoties uz arodu skolām un kursiem, piekrīt tās pašas kompetences, kas vidusskolu direkcijai vidusskolu lietās. Bez tam arodskolu direkcija pārzina visas ārpusskolas izglītības lietas.

18. Tautskolu, vidusskolu un arodskolu direkcijas vada direktori, kuriem var būt biedri. Direktoru biedru pienākumus nosaka izglītības ministris.

19. Ministrijas grāmatvedības nodaļa ved visu ministrijas centralo iestāžu grāmatas, sastāda norēķinus, sastāda budžeta projektu un kontrolē budžeta izpildīšanu. Grāmatvedības nodaļu vada nodaļas vadītājs.

20. Izglītības statistikas birojs pārzina Izglītības ministrijas statistiku visās izglītības, kulturas, zinātnes, mākslas un citās lietās un viņu vada biroja pārzinis.

21. Izglītības iestāžu būvniecības birojs pārzina visu valsts izglītības iestāžu būvju un remontu lietas un viņu vada biroja pārzinis-architekts.

IV. Mazākuma tautību izglītības pārvaldes.

22. Pie Izglītības ministrijas pastāv krievu, žīdu, vācu, poļu un baltkrievu mazākuma tautību izglītības pārvaldes, kuŗas pārzina visus savas tautības kulturas un izglītības jautājumus un gādā par savas tautības izglītību un skolām.

23. Katru mazākuma tautību izglītības pārvaldi vada viņas priekšnieks, kas savā darbībā padots tieši izglītības ministrim.

24. Pie mazākuma tautību izglītības pārvaldēm var pastāvēt atsevišķas skolu nodaļas, bet ne vairāk par divām pie katras.

V. Augstskolas un atsevišķas iestādes.

25. Izglītības ministŗa pārziņā atrodas visas augstākās valsts, pašvaldību un privatās zinātņu un mākslas iestādes, kas pastāv un darbojās uz atsevišķu likumu vai noteikumu pamata.

26. Izglītības ministŗa pārziņā atrodās šādas atsevišķas

patstāvīgas iestādes: 1) pieminekļu valde ar folkloras krātuvi, 2) valsts archivs, 3) valsts mākslas muzejs, 4) valsts bibliotēka, 5) valsts vēsturiskais muzejs, 6) nacionalā opera, 7) nacionalais teatrs un 8) atsevišķu stipendiju un premiju fondi.

27. Dažādu kulturas, zinātnes un mākslas jautājumu pārzināšanai pie Izglītības ministrijas pastāv attiecīgas padomes un komisijas, kuŗu sastāvu un kompetences, ja tās nav paredzētas atsevišķos likumos un noteikumos, nosaka izglītības ministris.

Likums Saeimā pieņemts 1929.g. 17.decembrī.

Pasludināts 1929.g. 20. decembra

Valsts prezidents L. Ulmanis

Paul Kalniņš
Saeimas priekšsēdētājs.

J. Breimanis.
Saeimas sekretars.

LATVIJAS REPUBLIKAS
SAEIMA

1929. g. 21. decembrī.

№ 70.

11'0

92

Valsts Prezidenta sekretariāts
saņemts 1929. g. 21. XII
Ien. № 7112 | aht. № 7

V a l s t s P r e z i d e n t a kungam.

Saeimas prezidijs pagodinas nosūtīt Jums, augsti godājamais Prezidenta kungs, Saeimas š.g. 18.decembŗa plenarsēdē steidzamības kārtā (steidzamība pieņemta vienbalsīgi) pieņemto

likumu par Pastāvīgās Starptautiskās Tiesas obligatoriskās jurisdikcijas atzīšanu,

līdz ar deklarāciju franču valodā un tās tulkojumu latviešu valodā.

Likuma un deklarācijas redakcija, saskaņā ar plenarsēdes lēmumu, pieņemta š. g. 19.decembŗa Saeimas prezidija un redakcijas kommisijas kopējā sēdē. -

Izsludināt likumu
21 XII 29

Saeimas priekšsēdētājs.

Saeimas sekretārs.

„Valdības Vēstneša" redakcijai.
Publicēšanai tuvākā numurā.

Valsts Prezidenta sekretars

1929. g. 23. decembrī
№ 5444.

Nodaļas vadītājs

VALSTSPAPĪRU SPIESTUVE F. 2. 52.088. 1500. 26. III. 1924.

93

L I K U M S

PAR PASTĀVĪGĀS STARPTAUTISKĀS TIESAS OBLIGATORISKĀS JURISDIKCIJAS ATZĪŠANU.

1. 1929.gada 10.septembrī Ženevā Latvijas vārdā parakstītā deklarācija par Pastāvīgās Starptautiskās Tiesas obligatoriskās jurisdikcijas atzīšanu, saskaņā ar deklarācijā izteiktiem ierobežojumiem, ar šo likumu pieņemta un apstiprināta.

2. Likums stājas spēkā izsludināšanas dienā. Līdz ar likumu izsludināma 1.pantā minētā deklarācija un tās tulkojums latviešu valodā.

3. Deklarācija stājas spēkā no ratifikācijas dokumentu deponēšanas dienas Tautu Savienības sekretariātā.

Likums Saeimā pieņemts 1929.g. 18.decembrī.-

Izsludināts decembra
trīsdesmitā dienā
1929.g.-

Saeimas priekšsēdētājs.

Saeimas sekretars.

T u l k o j u m s.

Latvijas valdības vārdā un atstājot Saeimai ratifikācijas tiesības, es apliecinu, ka atzīstu par obligatorisku, ipso facto un bez speciālas konvencijas, attiecībā pret katru Tautu Savienības locekli vai valsti, kas uzņēmās šo pašu pienākumu, t.i. zem reciprocitātes noteikuma, Tiesas jurisdikciju, saskaņā ar Tiesas statutu 36.p. 2.paragrāfu uz 5 gadiem, attiecībā uz visiem tiem strīdīgiem jautājumiem, kas pēc šīs deklarācijas ratificēšanas varētu rasties attiecībā uz stāvokli vai faktiem, kas radušies pēc šīs ratifikācijas, izņemot gadījumu, ja puses vienojušās vai vienotos par citāda veida nokārtošanu miera ceļā. Šī deklarācija atvieto 1923.gada 11.septembrī doto.

Paraksts A. B A L O D I S.

Deklarācijas tulkojuma teksts pieņemts Saeimas 1929.g. 18.decembŗa plenarsēdē.-

J.Breimanis.

Saeimas sekretars.

LATVIJAS REPUBLIKAS
SAEIMA

1929.g. "19." decembrī.

№ 66.

25

Valsts Prezidenta sekretariata
saņemts 1929.g. 19. dec.
Ien. № 7071 | akt. № 74

Valsts Prezidenta kungam.

Saeimas prezidijs pagodinas nosūtīt Jums, augsti godājamais Prezidenta kungs, Saeimas š.g. 17.decembŗa plenarsēdē pieņemto

valsts papildu budžetu
1929./30.saimniecības gadam,

kuŗa redakcija pieņemta š.g. 18.decembŗa plenarsēdē. -

Saeimas priekšsēdētājs.

Saeimas sekretars.

„Valdības Vēstneša" redakcijai.
Publicēšanai tuvākā numurā.

Valsts Prezidenta sekretars

1929.g. 24. dec.
№ 5489.

Nodaļas vadītājs

Valstspapiru spiestuve. F. 2. 53.304. 2000. 1928. 12.IV.

96

Valsts papildu budžets 1929./30.saimniecības gadam ar kredita kopsummu

21.535.869 l a t i

pieņemts līdz ar pielikumiem un apstiprināts sekojošā sadalījumā:

Tek. Nr.		Ls	
	A. KĀRTĒJI IENĒMUMI.		
	VI TIESLIETU MINISTRIJA.		
	a. Ministrija.		
20	§ 18. Tiesu nodevas.		
1	Sūdzības lietu nodevas		70.000.-
24	§ 81. Izdevumu atmaksas.		
5	Tiesu izdevumi		5.000.-
25	§ 82. Naudas sodi.		
3	Tiesas uzlikti sodi		25.000.-
	Kopā VI daļai		100.000.-
	IX FINANČU MINISTRIJA.		
	a. Valsts saimniecības departaments.		
83	§ 62. Valsts vērtspapīru portfelis.		
1	Ķīlu zīmju augļi		1.210.000.-
84	§ 75. Iekšējie aizņēmumi		50.000.-
	Kopā Valsts saimniecības departamentam		1.260.000.-
	b. Nodokļu departaments.		
94	§ 8. Zīmognodeva.		
1	Zīmes		400.000.-
95	§ 12. Akcize.		
3	Vīni	10.000.-	
4	Alus, porters un iesala kvass	240.000.-	
6	Bezalkohola dzērieni	40.000.-	
7	Raugs	80.000.-	
8	Tabaka	350.000.-	
10	Caulītes	20.000.-	
11	Sērkociņi	10.000.-	
13	Citi apgaismošanas produkti	50.000.-	800.000.-

Tek. Nr.		Ls	
100	§ 31. Spirta un degvīna monopols	971.245.-	
	Kopā Nodokļu departamentam		2.171.245.-
	c. Muitas departaments.		
105	§ 11. Muitas nodokļi.		
	1 Ievedmuita	8.000.000.-	
	2 Izvedmuita	3.500.000.-	11.500.000.-
	d. Jūrniecības departaments.		
115	§ 22. Ostu un iekšējās satiksmes tonnažas nodeva.		
	5 Bāku nodeva	35.520.-	
	Kopā IX daļai		14.966.765.-

X ZEMKOPĪBAS MINISTRIJA.

b. Veterinarvalde.

134	§ 23. Eksporta-importa kontroles nodevas.		
	4 Lopi	40.000.-	
	c. Mežu departaments.		
137	§ 41. Valsts meži (pielikums Nr.20)	700.000.-	
	Kopā X daļai		740.000.-

XI SATIKSMES MINISTRIJA.

139	§ 51. Dzelzceļi (pielikums Nr.21)	509.104.-	
	Kopā XI daļai		509.104.-

XIV KARA MINISTRIJA.

169	§ 81. Izdevumu atmaksas.		
	20 Dažādas atmaksas	70.000.-	
	Kopā XIV daļai		70.000.-

dī-

Tek. Nr.		Ls

B. ĀRKĀRTĒJI IENĒMUMI.

IX FINANČU MINISTRIJA.

a. Valsts saimniecības departaments.

170a	§ 38. Metalnaudas regalija	5.000.000.-
	Kopā IX daļai	5.000.000.-

X ZEMKOPĪBAS MINISTRIJA.

a. Zemkopības departaments.

173	§ 66. Nekustamas mantas pārdošana.	
	1 Zemes	150.000.-
	Kopā X daļai	150.000.-

Valsts papildu ieņēmumu kopsumma	21.535.869.-

nāk

Tek. Nr.		Ls
	A. KĀRTĒJI IZDEVUMI.	
	I VALSTS PREZIDENTS.	
4	§ 4. Inventara jauniegādāšana.	
1	Iestāžu iekārta un saimniecības piederumi	11.300.-
	Kopā I daļai	11.300.-
	V ĀRLIETU MINISTRIJA.	
	a. Centralā iestāde.	
29	§ 3. Saimniecības izdevumi.	
1	Ēku un telpu uzturēšana	1.788.-
	b. Pārstāvības ārzemēs.	
38	§ 4. Inventara jauniegādāšana.	
1	Iestāžu iekārta un saimniecības piederumi	12.300.-
	Kopā V daļai	14.088.-
	VI TIESLIETU MINISTRIJA.	
	d. Rīgas apgabaltiesa.	
56	§ 2. Pārvaldes izdevumi.	
2	Citi pārvaldes izdevumi	10.000.-
57	§ 3. Saimniecības izdevumi.	
1	Ēku un telpu uzturēšana	1.900.-
	Kopā VI daļai	11.900.-
	VIII IZGLĪTĪBAS MINISTRIJA.	
	c. Pamatskolas.	
163	§ 21. Pabalsti trūcīgiem skolēniem, stipendijas un internati.	
1	Pabalsti trūcīgiem skolēniem	75.000.-
164	§ 23. Piemaksas obligatorisko skolu skolotājiem.	
1	Algas un piemaksas	132.000.-
	Kopā VIII daļai	207.000.-

Tek. Nr.			Ls	Ls
		IX FINANČU MINISTRIJA.		
		a. Valsts saimniecības departaments.		
255		§ 3. Saimniecības izdevumi.		
	1	Ēku un telpu uzturēšana	4.000.-	
	4	Ēku un telpu tekošais remonts	3.800.-	7.800.-
267	V.84	§ 95. Nepareizi iemaksāto ieņēmumu summu atmaksas		120.000.-
268	V.85	§ 100. Fonds neparedzamām vajadzībām		425.000.-
268a		§ 1. Algu paragrafu iztrūkuma segšanai, sakarā ar jauniem noteikumiem par valsts darbinieku atalgojumiem		6.000.000.-
268b	V.1-90	§ 1. Vienreizējs pabalsts valsts darbiniekiem 60 un 30 latu apmērā		360.000.-
		Kopā Valsts saimniecības departamentam		6.912.800.-
		c. Muitas departaments.		
276		§ 2. Pārvaldes izdevumi.		
	1	Ceļa izdevumi	6.000.-	
	2	Citi pārvaldes izdevumi	4.000.-	10.000.-
		d. Jūrniecības departaments.		
289	V.24	§ 21. Pabalsti un stipendijas.		
	1	Pabalsti trūcīgiem skolēniem		600.-
290	V.54	§ 55. Ostu remonti.		
	2	Ostu padziļināšana un tīrīšana		30.000.-
		Kopā departamentam		30.600.-
		Jūrskola un kugu mechaniķu skola.		
295		§ 4. Inventara jauniegādāšana.		
	1	Iestāžu iekārta un saimniecības piederumi		700.-
296		§ 6. Izdevniecību izdevumi.		
	1	Grāmatas		500.-
297		§ 15. Mācības materiali		900.-
		Kopā Jūrskolai un kugu mechaniķu skolai		2.100.-
		Kopā Jūrniecības departamentam		32.700.-
		Kopā IX daļai		6.955.500.-

desmit

Tek. Nr.			Ls	Ls
		X ZEMKOPĪBAS MINISTRIJA.		
		a. Zemkopības departaments.		
299	V.48	§ 1. Atalgojumi.		
	2	Virsdarbi, brīva līguma pagaidu darbinieki		15.000.-
303		§ 5. Ēku pamatremonti.		
	65a	Ramkas mājturības skola		4.200.-
313		§ 44. Lauksaimniecības ražojumu eksporta kontrole.		
	6	Zivju eksporta kontrole		3.704.-
323	V.28	§ 18. Pabalsti sabiedriskām un privatām skolām.		
	4	Divgadīgām lauksaimniecības skolām		28.847.-
		Kopā Zemkopības departamentam		51.751.-
		b. Veterinarvalde.		
329	V.45	§ 1. Atalgojumi.		
	2	Virsdarbi, brīva līguma pagaidu darbinieki		34.611.-
331		§ 3. Saimniecības izdevumi.		
	1	Ēku un telpu uzturēšana	1.135.-	
	3	Citi saimniecības izdevumi	2.307.-	3.442.-
332		§ 4. Inventara jauniegādāšana.		
	1	Iestāžu iekārta un saimniecības piederumi	897.-	
	3	Sanitarie un ārstniecības piederumi	1.050.-	1.947.-
		Kopā Veterinarvaldei		40.000.-
		Kopā X daļai		91.751.-
		XI SATIKSMES MINISTRIJA.		
		a. Šoseju un zemes ceļu departaments.		
338		§ 2. Pārvaldes izdevumi.		
	1	Ceļa izdevumi	6.000.-	
	2	Citi pārvaldes izdevumi	4.000.-	10.000.-
341		§ 5. Ēku pamatremonti.		
	66a	Noliktavas izbūve		50.000.-
343		§ 53. Ceļu remonti.		
	2	Remonti un uzturēšana		70.000.-
		Kopā XI daļai		130.000.-

Ce —

Tek. Nr.			Ls
		XII TAUTAS LABKLĀJĪBAS MINISTRIJA.	
		a. Socialās apgādības un darba aizsardzības departaments.	
		Socialo lietu centralās iestādes un darba inspekcija.	
352		§ 28. Civilierēdņu, skolotāju, karavīru un kalpotāju pensijas.	
	4	Bij. Krievijas pensionaru pensijas	500.000.-
358		§ 34. Valsts piemaksas sakropļošanas un aroda slimību gadījumos.	
	1	Pensijas un pabalsti nelaimes gadījumos cietušiem darbiniekiem valsts uzņēmumos	92.420.-
		Kopā Socialo lietu centralām iestādēm un darba inspekcijai	592.420.-
		Patversmes un neredzīgo instituts.	
364		§ 5. Ēku pamatremonti.	
	73a	Zīdaiņu patversme Kalkunos	10.000.-
		Kopā XII daļai	602.420.-
		XIV KARA MINISTRIJA.	
407-419 V.90		§§ 101 - 114	76.413.-
		Kopā XIV daļai	76.413.-
		B. ĀRKĀRTĒJI IZDEVUMI.	
		VIII IZGLĪTĪBAS MINISTRIJA.	
		e. Arodskolas.	
425 V.24		§ 77. Ēku jaunbūves.	
	9	Valsts Rēzeknes komercskola	40.000.-
		Kopā VIII daļai	40.000.-
		IX FINANČU MINISTRIJA.	
		a. Valsts saimniecības departaments.	
429 V.25		§ 20. Izglītības pabalsti organizacijām.	
	4	Vācu vecāku savienībai pamatskolu uzturēšanai	10.000.-
430 V.32		§ 25. Sabiedriski darbi	500.000.-

Sur-

Tek. Nr.			Ls	
431 V.34	§ 35. Sociali pabalsti pašvaldībām un organizacijām.			
7	Lauku pašvaldībām budžetu iztrūkuma segšanai sakarā ar nodokļu atlaišanu		4.000.000.-	
8	Pļaviņu pilsētas valdei		5.000.-	4.005.000.-
433 V.64	§ 68. Pārējie aizdevumi.			
1	Lauku būvniecībai (caur Zemes banku)		1.200.000.-	
4	Melioracijai (caur Zemes banku)		300.000.-	
8	Namniecībai, rūpniecībai un kugniecībai (caur Hipoteku banku)		750.000.-	
9	Pilsētu būvniecībai (caur Hipoteku banku)		250.000.-	2.500.000.-
435 V.66	§ 71. Rīcības kapitali valsts iestādēm.			
7	Šoseju un zemes ceļu departamentam			300.000.-
436 V.68	§ 75. Ēkas un zemes valsts iestāžu vajadzībām			545.000.-
437	§ 92. Dažādi pabalsti.			
27	Karā izpostītām saimniecībām inventara iegādāšanai			10.000.-
437a	§ 99. Dažādi izdevumi.			
11	Linu pašvērtības un pārdošanas cenu starptības segšanai	2.000.000.-		
12	Jelgavas cukurfabrikai iztrūkuma segšanai	302.000.-		
13	Labības tirgus regulēšanai	300.000.-		2.602.000.-
			Kopā IX daļai	10.372.000.-

X ZEMKOPĪBAS MINISTRIJA.

a. Zemkopības departaments.

442 V.48	§ 4. Inventara jauniegādāšana.			
5	Mašinas, ierīces un darba rīki			10.000.-
444	§ 47. Melioracija.			
2	Novadu sistemas un nekultivētu zemju kultivēšana			500.000.-
			Kopā Zemkopības departamentam	510.000.-

c. Mežu departaments.

447 V.69	§ 52. Ieguldījumi valsts uzņēmumos.			
3	Valsts meži (pielikums Nr.20)			200.000.-
			Kopā X daļai	710.000.-

IX.

Tek. Nr.		Ls	
	XI SATIKSMES MINISTRIJA.		
448 V.69	§ 52. Ieguldījumi valsts uzņēmumos.		
1	Valsts dzelzceļi (pielikums Nr.21)	300.700.-	
2	Pasts, telegrafs, telefons (pielikums Nr.22)	74.395.-	375.095.-
	a. Šoseju un zemes ceļu departaments.		
450	§ 79. Jauni ceļi un kapitalās ceļu pārbūves.		
1	Jaunbūves	880.000.-	
2	Kapitalās ceļu pārbūves	581.436.-	1.461.436.-
451	§ 80. Jauni tilti un kapitalās tiltu pārbūves.		
1	Jaunbūves	447.766.-	
2	Kapitalie remonti un pārbūves	29.200.-	476.966.-
	Kopā Šoseju un zemes ceļu departamentam		1.938.402.-
	Kopā XI daļai		2.313.497.-
	Valsts papildu izdevumu kopsumma		21.535.869.-

de—

X.

K O P S A V I L K U M S.

		Ieņēmumi	Izdevumi
		K ā r t ē j i	
I	Valsts Prezidents	-	11.300.-
V	Ārlietu ministrija	-	14.088.-
VI	Tieslietu "	100.000.-	11.900.-
VIII	Izglītības "	-	207.000.-
IX	Finansu "	14.966.765.-	6.955.500.-
X	Zemkopības "	740.000.-	91.751.-
XI	Satiksmes "	509.104.-	130.000.-
XII	Tautas labklājības ministrija	-	602.420.-
XIV	Kara ministrija	70.000.-	76.413.-
	Kopā kārtēji	16.385.869.-	8.100.372.-
		Ā r k ā r t ē j i	
VIII	Izglītības ministrija	-	40.000.-
IX	Finansu "	5.000.000.-	10.372.000.-
X	Zemkopības "	150.000.-	710.000.-
XI	Satiksmes "	-	2.313.497.-
	Kopā ārkārtēji	5.150.000.-	13.435.497.-
	Pavisam kopā	21.535.869.-	21.535.869.-

Clm —

106

P I E L I K U M I

pie

valsts papildu budžeta 1929./30. s. g.

Pielikums Nr.1.

VALSTS TIPOGRAFIJAS BUDŽETS.

A. Peļņa un zaudējumi.

I P e ļ ņ a.

§ 1.	Operatīvās daļas peļņa	1.900.-

II Z a u d ē j u m i.

§ 1.	Administracijas atalgojumi	1.900.-

Pielikums Nr.3.

EMIGRANTU UN BĒGĻU TRANSPORTA NODAĻAS BUDŽETS.

A. Peļņa un zaudējumi.

I P e ļ ņ a.

§ 1.	Operatīvās daļas peļņa	700.-

II Z a u d ē j u m i.

§ 1.	Administracijas atalgojumi	700.-

Pielikums Nr.5.

MĀCĪBAS LĪDZEKĻU NODAĻAS BUDŽETS.

A. Peļņa un zaudējumi.

I P e ļ ņ a.

§ 1.	Operatīvās daļas peļņa	2.200.-

bra

II Z a u d ē j u m i.

§ 1. Administracijas atalgojumi 2.200.-

Pielikums Nr.8.

UNIVERSITATES APTIEKAS BUDŽETS.

A. Peļņa un zaudējumi.

I. P e ļ ņ a.

§ 1. Operatīvās daļas peļņa 1.000.-

II Z a u d ē j u m i.

§ 1. Administracijas atalgojumi 1.000.-

Pielikums Nr.9.

UNIVERSITATES VECAUCES FERMAS SAIMNIECĪBAS BUDŽETS.

A. Peļņa un zaudējumi.

I P e ļ ņ a.

§ 1. Operatīvās daļas peļņa 900.-

II Z a u d ē j u m i.

§ 1. Administracijas atalgojumi 900.-

Pielikums Nr.10.

UNIVERSITATES RĀMAVAS FERMAS SAIMNIECĪBAS BUDŽETS.

A. Peļņa un zaudējumi.

I P e ļ ņ a.

§ 1. Operatīvās daļas peļņa 400.-

II Z a u d ē j u m i.

§ 1. Administracijas atalgojumi 400.-

Pielikums Nr.11.

UNIVERSITATES VECAUCES MEŽNIECĪBAS SAIMNIECĪBAS BUDŽETS.

A. Peļņa un zaudējumi.

I P e ļ ņ a.

§ 1. Operatīvās daļas peļņa 1.500.-

II Z a u d ē j u m i.

§ 1. Administracijas atalgojumi 1.500.-

Pielikums Nr.14.

VALSTS PAPĪRSPIESTUVES BUDŽETS.

A. Peļņa un zaudējumi.

I P e ļ ņ a.

§ 1. Operatīvās daļas peļņa 10.348.-

II Z a u d ē j u m i.

§ 1. Administracijas atalgojumi 348.-
§ 2. Administracijas pārvaldes izdevumi 10.000.-
10.348.-

Pielikums Nr.15.

LINU MONOPOLA NODAĻAS BUDŽETS.

A. Peļņa un zaudējumi.

I P e ļ ņ a.

§ 1. Operatīvās daļas peļņa 635.-

II Z a u d ē j u m i.

§ 1. Administracijas atalgojumi 635.-

Pielikums Nr.17.

VALSTS APDROŠINĀŠANAS NODAĻAS BUDŽETS.

A. Peļņa un zaudējumi.

I P e ļ ņ a.

§ 1. Operatīvās daļas peļņa 1.340.-

II Z a u d ē j u m i.

§ 1. Administracijas atalgojumi 1.340.-

Pielikums Nr.20.

VALSTS MEŽU BUDŽETS.

I K ā r t ē j i.

A. Ieņēmumi.

§ 1. Mežu kārtējā izmantošana.

1 Mežu izmantošana pēc saimniecības plāna 1.034.250.-

B. Izdevumi.

Centrālās iestādes.

§ 1. Atalgojumi.

1 Algas un piemaksas 17.000.-

Vietējās iestādes.

§ 1. Atalgojumi.

1	Algas un piemaksas	300.000.-

Divas mežkopības skolas.

§ 1. Atalgojumi.

1	Algas un piemaksas	2.250.-

Mežu ierīcība.

§ 1. Atalgojumi.

1	Algas un piemaksas	15.000.-

§ 19.	Mežu kārtējās izmantošanas atlikums valsts papildu ieņēmumos		700.000.-
	Kārtējie papildu izdevumi		1.034.250.-

II Ā r k ā r t ē j i.

A. Ieņēmumi.

§ 5.	Valsts kapitala ieguldījumi valsts mežos	200.000.-

B. Izdevumi.

§ 1.	Ēku jaunbūves un pirkšana	200.000.-

Pielikums Nr.21.

Valsts dzelzceļu budžets.

I e ņ ē m u m i.

A. Kārtēji.

§ 1. Dzelzceļu ieņēmumi.

1	Pasažieru pārvadāšana	18.000.-	
2	Bagažas pārvadāšana	6.000.-	
4	Parastā ātruma preču transports	2.800.040.-	2.824.040.-

B. Ārkārtēji.

§ 4.	Valsts kapitalu ieguldījumi dzelzceļos	300.700.-
	Ieņēmumu kopsumma	3.124.740.-

I z d e v u m i.

A. Kārtēji.

§ 1. Atalgojumi.

1	Algas un piemaksas	1.425.936.-	
2	Virsdarbi, brīva līguma pagaidu darbinieki	2.000.-	1.427.936.-

1929

§ 3. Saimniecības izdevumi.

12	Atlīdzība cietušiem no dažādiem nelaimes gadījumiem	3.000.-	
13	Ārstēšanas izdevumi	100.000.-	103.000.-

§ 5. Izdevumi, saistīti ar svešiem dzelzceļiem un personām.

2	Svešu dzelzceļu ritošā inventara lietošana uz konvenciju pamata un noma		30.000.-

§ 6. Materialu piegādāšana.

1	Materialu iesaiņošanas un citi operativi izdevumi	6.000.-	
2	Materialu un rezerves daļu pārbaudīšana un izpētīšana	3.000.-	9.000.-

§ 10. Ritošā inventara uzturēšana un remonts.

1	Lokomotivu uzturēšana	500.000.-	
2	Vagonu uzturēšana	50.000.-	
3	Lokomotīvu un tenderu remonts	100.000.-	
4	Pasažieru vagonu remonts	25.000.-	
5	Preču vagonu remonts	50.000.-	
8	Izdevumi nelaimes gadījumos	20.000.-	745.000.-

§ 20. Dzelzceļu ekspluatācijas atlikums valsts papildu ieņēmumos 509.104.-

Kopā kārtēji izdevumi 2.824.040.-

B. Ārkārtēji.

§ 12. Ēku jaunbūves un pārbūves 11.000.-

§ 13. Tiltu jaunbūves un pārbūves 13.500.-

§ 14. Jaunu ceļu izbūves un pārbūves 162.000.-

§ 15. Dažādas ietaises.

1 Ūdens apgādības un ugunsdzēsības ietaises 6.000.-

§ 16. Inventara jauniegādāšana.

3 Dažāds inventars un darba rīki 10.000.-

§ 19. Liniju jaunbūve 98.200.-

Kopā ārkārtēji izdevumi 300.700.-

Izdevumu kopsumma 3.124.740.-

Pielikums Nr.22.

Pasta, telegrafa un telefona budžets.

I e ņ ē m u m i.

A. Kārtēji.

§ 2. Pasta tekošu rēķinu operacijas.

1	Grāmatošanas maksa	20.000.-	
2	Procenti no noguldījumiem	10.000.-	30.000.-

§ 3. Telegrafa ieņēmumi.

3	Radiofona atlikums		68.000.-

§ 4. Telefona ieņēmumi.

2	Telefoniskas sarunas		160.000.-

Kopā kārtēju ieņēmumu 258.000.-

ga—

B. Ārkārtēji.

§ 11. Valsts kapitala ieguldījumi Pastā, telegrafā un telefonā 74.395.-

Ieņēmumu kopsumma 332.395.-

I z d e v u m i.

A. Kārtēji.

§ 1. Atalgojumi.

1 Algas un piemaksas 200.000.-
2 Virsdarbi, brīva līguma pagaidu darbinieki 50.000.- 250.000.-

§ 3. Saimniecības izdevumi.

1 Ēku un telpu uzturēšana 8.000.-

Kopā kārtēju izdevumu 258.000.-

B. Ārkārtēji.

§ 15. Ēku jaunbūves 51.265.-

§ 16. Telegrafa un telefona jaunbūves un kapitalās pārbūves.

8 Radio stacijas paplašināšana 23.130.-

Ārkārtēju izdevumu kopsumma 74.395.-

Izdevumu kopsumma 332.395.-

Likums stājas spēkā izsludināšanas dienā.

Likums Saeimā pieņemts 1929.g. 17.decembrī.

dā. [signature]

Pauls Kalniņš
Saeimas priekšsēdētājs.

J. Breimanis.
Saeimas sekretārs.

LATVIJAS REPUBLIKAS
SAEIMA

192 9 .g. " 20 " decembri .

№ 67.

112

Vaists Prezidenta sekretariatā
saņemts 1929.g. 20. dec.
Ien. № 7091 akt. № 724

V a l s t s P r e z i d e n t a kungam.

Saeimas prezidijs pagodinas nosūtīt Jums, augsti godājamais Prezidenta kungs, Saeimas š.g. 18.decembŗa plenarsēdē steidzamības kārtā (steidzamība pieņemta vienbalsīgi) pieņemtos

1. Pārgrozījumus noteikumos par valsts darbinieku atalgojumu,

2. Papildinājumu noteikumos par kaŗavīru un valsts ierēdņu un kalpotāju pensijām,

3. Pārgrozījumu likumā par obligatorisko skolu skolotāju algām un

4. Papildinājumu skolotāju pensiju likumā,

kuŗu redakcija, saskaņā ar plenarsēdes lēmumu, pieņemta š.g. 19.decembŗa Saeimas prezidija un redakcijas komisijas kopējā sēdē. -

Steidzami sūtīt Valdības Vēstnesim
20 XII 29

Paulu Kalniņu
Saeimas priekšsēdētājs.

„Valdības Vēstneša" redakcijai.
Publicēšanai tuvākā numurā.
Valsts Prezidenta sekretars
1929.g. 20. decembrī
№ 5361-5364. Nodaļas vadītājs

Saeimas sekretārs.

Valstspapīru spiestuve. F. 2. 53.304. 2000. 1928. 12.IV.

113

P Ā R G R O Z Ī J U M I

NOTEIKUMOS PAR VALSTS DARBINIEKU ATALGOJUMU.

Noteikumos par valsts darbinieku atalgojumu (Lik. kr.1929.g. 156) izdarīt šādus pārgrozījumus:

I.

2., 28. un 36.panta tabulas atvietot ar sekojošām:

2.panta tabula:

Kategorija	Attiecīgas pakāpes alga (latos mēnesī)						
	1	2	3	4	5	6	7
1	740	814	888	962			
2	666	733	799	866			
3	592	651	710	770			
4	494	543	596	642	692		
5	430	472	514	556	596		
6	380	417	454	491	528		
7	333	365	397	429	461	494	
8	274	300	326	352	378	404	
9	242	260	278	296	315	333	
10	206	221	236	252	267	282	
11	181	194	208	222	234	247	
12	159	171	182	194	205	217	
13	144	153	162	172	183	190	
14	131	139	148	156	165	173	
15	121	129	137	144	152	160	
16	111	118	125	133	140	147	
17	103	109	114	120	126	132	138
18	95	100	106	111	117	122	128
19	88	92	96	99	103	106	110
20	84	87	90	94	98	101	105

28.panta tabula:

Amatu grupa	Amatu nosaukumi	Algu pakāpes darbiniekiem ar praksi			
		līdz 5 gadiem	5-10 g.	10-15 g.	15 gadus un ilgāk
1	Profesori	500	570	642	740
2	Ūniversitātes un mākslas akadēmijas vec.docenti,konservātorijas vec.klašu vadītāji	420	463	506	549
3	Ūniversitātes un mākslas akadēmijas docenti,mākslas akadēmijas vec.klašu vadītāji,Ūniversitātes prosektori,konservātorijas jaunākie speciālo klašu vadītāji	375	412	449	486
4	Konservātorijas un mākslas akadēmijas klašu vadītāji	331	363	363	363
5	Vecākie asistenti, instruktori I šķiras, lektori I šķiras,mākslas akadēmijas un konervātorijas skolotāji	282	312	345	382
6	Asistenti	255	275	275	275

17—

Amatu grupa	Amatu nosaukumi	Algu pakāpes darbiniekiem ar praksi līdz 5 gadiem	5-10 g.	10-15 g.	15 gadus un ilgāk
7	Pilntiesīgi vidusskolu skolotāji ar augstskolas izglītību un zemāko arodu skolu skolotāji ar augstskolas izglītību, lektori II šķiras, instruktori II šķiras, demonstrātori	229	259	294	335
8	Jaunākie asistenti	230	245	245	245
9	Pilntiesīgi vidusskolu skolotāji bez augstskolas izglītības	205	225	255	287
10	Skolotāji-kandidāti vidusskolās	201	-	-	-
11	Zemāko arodskolu skolotāji bez augstskolas izglītības un skolotāju vietas izpildītāji vidusskolās	165	185	205	242
12	Rokdarbu skolotāji paraugu darbnīcās	146	159	181	205

36.panta tabulas:

Ierindu daļās.

Kategorija	Attiecīgas pakāpes alga (latos mēnesī)						
	1	2	3	4	5	6	7
1	740	814	888	962			
2	666	733	799	866			
3	592	651	710	770			
4	494	543	596	642	692		
5	430	472	514	556	596		
6	380	417	454	491	528		
7	333	365	397	429	461	494	
8	276	302	329	355	382	408	
9	250	269	288	306	325	344	
10	212	228	244	260	275	291	
11	190	204	218	232	244	259	
12	166	178	191	202	214	226	
13	142	151	160	169	178	187	
14	122	130	138	146	154	162	
15	115	122	130	137	145	152	
16	103	110	116	123	131	138	
17	98	103	109	114	120	125	131
18	90	95	100	105	110	116	121
19	83	87	91	94	98	101	105
20	74	77	81	83	86	89	93

Ārrindu daļās.

Kategorija	Attiecīgas pakāpes alga (latos mēnesī)						
	1	2	3	4	5	6	7
1	728	801	874	946			
2	654	719	785	850			
3	580	638	696	754			
4	481	534	579	625	673		
5	417	458	498	534	579		

Kategorija	Attiecīgas pakāpes alga (latos mēnesī)						
	1	2	3	4	5	6	7
6	368	404	440	475	511		
7	321	352	383	414	445	475	
8	259	284	308	333	358	383	
9	233	250	268	283	303	320	
10	195	209	224	238	253	267	
11	173	185	195	209	223	235	
12	149	160	170	181	192	203	
13	134	142	151	161	168	176	
14	119	127	135	143	152	162	
15	110	117	124	131	138	145	
16	98	104	111	118	125	132	
17	93	98	103	108	114	119	125
18	83	87	94	99	104	106	111
19	79	82	85	89	92	95	99
20	74	77	80	83	86	90	93

II.

32.panta tabulā 7., 8. un 9.amatu grupai Tieslietu resorā un 4a, 5a un 6a grupai Kaŗa resorā noteikt šādas algas:

Amatu grupa	Amatu nosaukumi	Attiecīgas pakāpes algas (latos mēnesī)					
		1	2	3	4	5	6
7	a) Tieslietu resorā: apgabaltiesas prokurora biedrs, svarīgu lietu izmeklēšanas tiesnesis, miertiesnesis, zemes grāmatu nodaļas priekšnieka palīgs	380	417	454	491	528	
8	izmeklēšanas tiesnesis	333	365	397	429	461	494
9	papildu miertiesnesis	274	300	326	352	378	404
	b) Kaŗa resorā:						
4-a	kaŗa tiesas pastāvīgie locekļi	430	472	514	556	593	
5-a	sevišķi svarīgu saimniecības lietu kaŗa izmeklēšanas tiesnesis, kaŗa prokurora palīgs	380	417	454	491	528	
6-a	kaŗa izmeklēšanas tiesnesis	333	365	397	429	461	494

Šie pārgrozījumi spēkā no 1929.g. 1.oktobŗa.

Likums Saeimā pieņemts 1929.g. 18.decembrī.

Pasludināts decembrī dienā 1929.g.

Saeimas priekšsēdētājs.

Saeimas sekretārs.

P A P I L D I N Ā J U M S

NOTEIKUMOS PAR KAŗAVĪRU UN VALSTS IERĒDŅU UN KALPOTĀJU PENSIJĀM.

Noteikumu par kaŗavīru un valsts ierēdņu un kalpotāju pensijām (Lik. kr. 1922.g. 18 un 1929.g. 157) 6.pantu papildināt ar šādu piezīmi:

P i e z ī m e. Pensijas, kas noteiktas pēc tām algu normām, kādas 5. - 20.kategorijai pastāvēja pirms 1929.g. 1.oktobŗa, ar 1930.g. 1.janvari paaugstināmas: 5.kat. par 2%, 6 kat. par 2,5%, 7.kat. par 3,5%, 8.kat. par 5,5%, 9.kat. par 6,5%, 10. - 14.kat. par 8,5%, 15.kat. par 7%, 16.kat. par 6,5%, 17.kat. par 6%, 18.kat. par 4,5% un 19. un 20.kat. par 5%.

Pensionēto tiesu darbinieku 7., 8. un 9.amatu grupa (Tieslietu resorā; Lik. kr. 1929.g. 156, 32.p.) pielīdzināmas 6., 7. un 8.kategorijai, bet 4-a, 5-a un 6-a grupas (Kaŗa resorā) pielīdzināmas 5., 6. un 7.kategorijai.

Likums Saeimā pieņemts 1929.g. 18.decembrī.

Izsludināts decembrī.
Ministru prezidents
1929.g. [illegible]

Pauls Kalniņš
Saeimas priekšsēdētājs.

[illegible]
Saeimas sekretārs.

117

P Ā R G R O Z Ī J U M S

LIKUMĀ PAR OBLIGATORISKO SKOLU SKOLOTĀJU ALGĀM .

Likumā par obligatorisko skolu skolotāju algām (Lik. kr. 1921.g. 112 un 1929.g. 157) 3.panta 2.piezīmē skaitļa "2,5" vietā likt "10".

Šis pārgrozījums spēkā no 1929.g. 1.oktobŗa.

Likums Saeimā pieņemts 1929.g. 18.decembrī.

Rīgā, decembŗa dienā, 1929.g.

Pauls Kalniņš
Saeimas priekšsēdētājs.

Saeimas sekretārs.

118

PAPILDINĀJUMS SKOLOTĀJU PENSIJU LIKUMĀ .

Skolotāju pensiju likuma (Lik. kr. 1925.g. 48 un 1929.g. 157) 13.pantu papildināt ar šādu 3.piezīmi:

3. p i e z ī m e. Pensijas, kas noteiktas pēc tām algu normām, kādas obligatorisko skolu skolotājiem un valsts darbinieku atalgojumu noteikumu 28.pantā norādītiem 4. - 12.amatu grupas mācības spēkiem pastāvēja pirms 1929.g. 1.oktobŗa, ar 1930.g. 1.janvari paaugstināmas: obligatorisko skolu skolotājiem, kuŗiem pensijā ierēķināta ari atlīdzība par dzīvokli - par 7% un atalgojumu noteikumu 28.panta 4. - 12.grupā paredzētiem mācības spēkiem - par 5%. Ja 3 gadu caurmēra alga, no kuŗas aprēķināta pensija, sastāv no obligatorisko skolu skolotāju algas, tā ari no minēto 4. - 12.grupas mācības spēku algas, tad pensija paaugstināma par 6%.

Personām, kas dienestu atstājušas pēc 1929.g. 1.oktobŗa, pensija aprēķināma pēc tām algu normām, kādas no minētā laika pastāv tiem amatiem, no kuŗu algām pensija nosakāma saskaņā ar šā (13.) panta pirmo daļu.

Likums Saeimā pieņemts 1929.g. 18.decembrī.

Izsludināts decembŗa, dienestā pirmajā d. 1929.g.

Pauls Kalniņš

Saeimas priekšsēdētājs.

Saeimas sekretārs.

LATVIJAS REPUBLIKAS
SAEIMA

1929. g. 20. decembrī

№ 68.

Valsts Prezidenta sekretariata
saņemts 1929. g. 20. dec.
Ien. № 7099 akt. № 7

119

V a l s t s P r e z i d e n t a kungam.

Saeimas prezidijs pagodinas nosūtīt Jums, augsti godājamais Prezidenta kungs, Saeimas š.g. 18.decembŗa plenarsēdē steidzamības kārtā (steidzamība pieņemta vienbalsīgi) pieņemtos:

1. Pārgrozījumu muitas tarifos,
2. Likumu par muitas tarifa piemērošanu Lietuvas ražojumiem,
3. Likumu par sliežu un to piederumu pasūtīšanu dzelzceļiem ārpus tekošā budžeta un
4. Likumu par Grobiņas pilsētas administratīvām robežām.

Likumu redakcija, saskaņā ar plenarsēdes lēmumu, pieņemta š.g. 19.decembŗa Saeimas prezidija un redakcijas kommisijas kopējā sēdē. -

Steidzamā kārtā 20/XII 29

Saeimas priekšsēdētājs.

Saeimas sekretārs.

„Valdības Vēstneša" redakcijai.
Publicēšanai tūvākā numurā.

Valsts Prezidenta sekretars

1929.g. 20 decembrī

Nodaļas vadītajs

№ 5388-5391.

VALSTSPAPĪRU SPIESTUVE F. 2. 52.088. 1500. 26. III. 1924.

P Ā R G R O Z Ī J U M S
M U I T A S T A R I F O S.

Muitas tarifu vispārējo noteikumu 3.p. piezīmi (Lik. kr. 1928.g. 239) izteikt tā:

Vispārējie noteikumi.

3.pants .....

P i e z ī m e. Pēdējā teikumā minētām valstīm, bet ne ilgāk kā līdz 1931.gada 15.janvarim, piemērojamas muitas tarifa minimālās likmes.

Likums Saeimā pieņemts 1929.g. 18.decembrī.

Izsludināts decembra divdesmit pirmajā d. 1929.g.

Pauls Kalniņš
Saeimas priekšsēdētājs.

J. Breimanis
Saeimas sekretārs.

121

L I K U M S

par

muitas tarifa piemērošanu Lietuvas ražojumiem.

1. Lietuvas ražojumi, ko ieved Latvijā, muitojami pēc muitas tarifa minimālām likmēm.

2. Likums spēkā 6 mēnešus, sākot ar 1930.g. 16.janvari.

Likums Saeimā pieņemts 1929.g. 18.decembrī.

Paul Kalniņš
Saeimas priekšsēdētājs.

J. Breimanis.
Saeimas sekretārs.

Izsludināts decembrī
Dzirkstenes Pirmajā d.
1929.g. A. Stenģele

122

LIKUMS PAR SLIEŽU UN TO PIEDERUMU PASŪTĪŠANU DZELZCEĻIEM ĀRPUS TEKOŠĀ BUDŽETA.

1. Satiksmes ministrijai, ar Ministru kabineta piekrišanu, ir tiesība slēgt līgumus ar valsts uzņēmumiem un privātām firmām par valsts 750 mm platuma dzelzceļiem nepieciešamo sliežu un to piederumu piegādāšanu par summu līdz trīs miljoni divi simti tūkstoši latiem.

2. Maksājamās summas uzņemamas Satiksmes ministrijas ārkārtējā budžetā attiecīgās daļās 3 gadu laikā.

Likums stājas spēkā izsludināšanas dienā.

Likums Saeimā pieņemts 1929.g. 18.decembrī.

Izsludināts decembra
divdesmit pirmajā d.,
1929.g.

Pauls Kalniņš
Saeimas priekšsēdētājs.

Saeimas sekretārs.

123

L I K U M S

par

G r o b i ņ a s pilsētas administratīvām robežām.

1. No Grobiņas pilsētas līdzšinējām administratīvām robežām atdalīt šādas zemes platības: 1) pilsētai piederošus starpgabalus pie Grobiņas-Dubeņu ceļa: a) pilsētas tuvumā, apmēram 1 ha platībā, un b) pie Cūkinieku mājām, apmēram 2 ha platībā; 2) pilsētai piederošo starpgabalu, tā sauktos Lubiniekus, apmēram 17 ha platībā, pie tā sauktā Lubu kroga; 3) agrāko pilsētas zemi gar pilsētas īpašumiem, tā sauktiem Kadiķniekiem, kas apmainīta pret valsts fonda zemi no Ilģu muižas Biržu pusmuižas zemēm; 4) pilsētai piederošo lauksaimnieciski izmantojamo zemi, tā sauktos Kadiķniekus, starp Liepājas-Vaiņodes dzelzceļu, Grobiņas pagasta sīksaimniecībām un Grobiņas-Dubeņu ceļu, un 5) Jansona sīksaimniecību, kas atrodas starp Grobiņas pagasta saimniecībām 38 F, 39 F un 40 F, kādas zemes platības pievienot Grobiņas pagasta administratīvām robežām.

2. Pievienojot Grobiņas pilsētas administratīvām robežām pie Grobiņas-Ventspils lielceļa iedalītos vasarnīču gruntsgabalus, daļu no valsts meža Ilģu novada, Biržu muižas apbūvei sadalīto zemi, Smerļa mājas zemi starp Biržu muižas zemēm un agrākām pilsētas robežām, apbūves gabalus pie Grobiņas-Aizputes un Grobiņas-Gaviezes ceļiem, pilsētai piešķirtās grantsbedres un sporta laukumu, Grobiņas mācītāja muižas neatsavināmo daļu, valsts fonda zemes gabalu 31 F, no Turaidas mājām atdalīto zemes gabalu starp Grobiņas-Ventspils lielceļu un Liepājas-Aizputes dzelzceļu un dažus citus valsts fonda un citu zemju gabalus, noteikt turpmāko Grobiņas pilsētas administratīvo robežu ārējo liniju pēc sekojoša apraksta:

Sākot pilsētas robežu pie Grobiņas pagasta Smerļa mājas ziemeļaustrumu robežas stūŗa, tā iet uz dienvidiem pa Rolofa mājas rietumu robežu pāri Grobiņas-Aizputes ceļam un pa Māliņa mājas rietumu robežu līdz Grobiņas-Gaviezes ceļam, bet tad pa šā ceļa kreiso pusi, no Grobiņas skaitot, pāri Liepājas-Aizputes dzelzceļam līdz tai vietai, kas atrodas iepretīm Grobiņas pagasta grantsbedres 5 F rietumu robežai. No šejienes pilsētas robeža iet pāri Grobiņas-Gaviezes ceļam un tad pa pagasta grantsbedres 5 F un amatnieku gabala 3 F rietumu robežu līdz Grobiņas mācītāja muižas neatsavināmās daļas ziemeļaustrumu robežas stūrim, bet tad pa minētās neatsavināmās daļas austrumu robežu līdz Alandes upītes vidum. Tālāk pilsētas robeža iet uz rietumiem pa Alandes upītes vidu līdz valsts fonda zemes gabala 40 F ziemeļu robežai un tad pa šī zemes gabala un valsts fonda zemes gabala 39 F ziemeļu un rietumu robežu un valsts fonda zemes gabalu 38 F rietumu, 36 F un 35 F ziemeļu, 34 F ziemeļrietumu un 33 F ziemeļu un austrumu robežām, atstājot visus minētos zemes gabalus ārpus pilsētas robežām, bet ietverot šinīs robežās pilsētas gada tirgu laukumu un valsts fonda zemes gabalu 31 F līdz Alandes upītes vidum, bet tālāk pa šīs upītes vidu uz rietumiem līdz valsts fonda zemes gabala 30 F rietumu robežai un pa šo robežu līdz Brēdiķa mājas robežai, bet tad pa šīs mājas robežu, atstājot minēto māju ārpus pilsētas robežām, līdz Grobiņas-Liepājas ceļam un pāri tam uz šī ceļa labo pusi, no Grobiņas skaitot, bet tad pa šo ceļa pusi līdz Grobiņas-Ventspils lielceļam, un tālāk pa šā ceļa kreiso pusi, no Grobiņas skaitot, pāri Liepājas-Aizputes dzelzceļa territorijai, bet tad pagriežas uz austrumiem un iet pa minētās dzelzceļa territorijas ziemeļu robežu un Dižturaidas mājas ziemeļaustrumu, austrumu un ziemeļrietumu robežu līdz valsts mežziņa dienesta zemes 132 F robežai. Tālāk pilsētas robeža iet pa minētās dienesta zemes 132 F austrumu un

Izsludi—

ziemeļu robežu līdz Grobiņas-Ventspils lielceļam un tad pa šā lielceļa labo pusi, no Grobiņas skaitot, gar sadalītiem vasarnīču gruntsgabaliem uz Ventspils pusi līdz jaunieprojektētam ceļam aiz šiem gruntsgabaliem un tad pa šā ceļa ziemeļu pusi uz austrumiem līdz ceļam - stigai gar valsts meža Ilgu novada 45., 47., 49. un 51.kvartāliem, bet tālāk pa šā ceļa-stigas austrumu pusi uz dienvidiem līdz ceļam, kas ieprojektēts gar Biržu muižas apbūves gabaliem. No šejienes pilsētas robeža iet gar minētiem apbūves gabaliem, ietverot pilsētas robežās visus gar tiem ieprojektētos ceļus, līdz Grobiņas pagasta Leča mājas dienvidus robežai, un tad pa šo robežu līdz aprakstītās pilsētas robežas izejas punktam.

3. Iepriekšējā pantā aprakstītās Grobiņas pilsētas administratīvās robežās ietilpstošās zemes, ciktāl tās vēl pieder pie apkārtējiem pagastiem, atdalīt no vietējās apriņķa pašvaldības vienības, attiecinot uz visu aprakstīto pilsētas territoriju Pilsētu nolikumu un citus attiecīgus likumus un rīkojumus.

4. Grobiņas pilsētas pašvaldībai 3 gadu laikā, skaitot no šā likuma spēkā nākšanas, jānosprauž pilsētas robežas dabā un jāizgatavo attiecīgs plans. Šā plana apstiprināts noraksts uzglabājams Iekšlietu ministrijā.

5. Iekšlietu ministris nokārto attiecības un izšķir strīdus starp ieinteresētām pašvaldībām sakarā ar Grobiņas pilsētas robežu grozīšanu.

Likums Saeimā pieņemts 1929.g. 18.decembrī.

nāts decembra Dīvdesmit pirmajā d- 1929 g.

Pauls Kalniņš

Saeimas priekšsēdētājs.

Saeimas sekretārs.

LATVIJAS REPUBLIKAS
SAEIMA

1929. g. 30. decembrī.

№ 69.

Valsts Prezidenta kanceleja
saņemts 1929. g. 30. dec.
Ien. № 7072 № 74

125

V a l s t s P r e z i d e n t a kungam.

Saeimas prezidijs pagodinas nosūtīt Jums, augsti godājamais Prezidenta kungs, Saeimas š.g. 18.decembŗa plenarsēdē steidzamības kārtā (steidzamība pieņemta vienbalsīgi) pieņemto

likumu par Tirdzniecības un Kugniecības pagaidu vienošanos starp Latviju un Portugali,

līdz ar pagaidu vienošanos franču valodā un tās tulkojumu latviešu valodā.

Likuma un pagaidu vienošanās redakcija, saskaņā ar plenarsēdes lēmumu, pieņemta š.g. 19.decembŗa Saeimas prezidija un redakcijas kommisijas kopējā sēdē. -

Izsludināt steidz. kārtā. 30/XII 29

Pauls Kalniņš
Saeimas priekšsēdētājs.

Saeimas sekretārs.

„Valdības Vēstneša" redakcijai.
Publicēšanai tuvākā numurā.

Valsts Prezidenta sekretars

1929.g. dec. *Nodaļas vadītajs*

№

VALSTSPAPĪRU SPIESTUVE F. 2. 52.088. 1500. 26. III. 1924.

126

LIKUMS PAR TIRDZNIECĪBAS UN KUĢNIECĪBAS PAGAIDU VIENOŠANOS STARP LATVIJU UN PORTUGALI.

1. 1929.gada 15.jūnijā Parizē un Lisabonā starp Latviju un Portugali parakstītā Tirdzniecības un Kugniecības pagaidu vienošanās ar šo likumu pieņemta un apstiprināta.

2. Likums stājas spēkā izsludināšanas dienā. Līdz ar likumu izsludināma 1.pantā minētā vienošanās un tās tulkojums latviešu valodā.

3. Vienošanās stājas spēkā vienošanās 7.pantā paredzētā kārtībā.

Likums Saeimā pieņemts 1929.g. 18.decembrī.

Izsludināts 1929.g. decembra 31.dienā

Pauls Kalniņš

Saeimas priekšsēdētājs.

Saeimas sekretārs.

T u l k o j u m s.

Ministŗa kungs,

Līdz galīga tirdzniecības un kugniecības līguma noslēgšanai, apakšā parakstījies, Latvijas Republikas ārkārtējais sūtnis un pilnvarotais ministris, savas valdības pienācīgi pilnvarots, pagodinas paziņot Viņa Ekselencei Portugales Republikas ārlietu ministŗa kungam:

1.pants.

Izejvielas vai fabrikāti, kas cēlušies Portugalē, viņas tuvējās salās un aizjūŗas posesijās un nāk no turienes, baudīs, tos ievedot Latvijā, vislabvēlīgāko tarifu, ko Latvijas valdība piešķīrusi vai piešķirtu ikkuŗai trešai valstij.

2.pants.

Izejvielas vai fabrikāti, kas cēlušies Latvijā un nāk no turienes, bauda, tos ievedot Portugalē un viņas tuvējās salās, minimālo tarifu, kas ir vai būtu spēkā pa šīs vienošanās laiku, un izejvielas vai fabrikāti, kas cēlušies Latvijā un nāk no turienes, kas uzskaitīti šai vienošanās pievienotā sarakstā, bauda, tos ievedot Portugalē un tuvējās salās, vislabvēlīgāko tarifu, ko Portugaļu valdība piešķiŗ vai varētu piešķirt ikkuŗai trešai valstij. Šo noteikumu piemērošanai Latvija nevar atsaukties uz tiem līgumiem, ko Portugale noslēgusi vai noslēgtu ar Spāniju un Braziliju.

3.pants.

Ciktāl ievedumu kontroles vai aizliegumu režims vēl ir spēkā viņu territorijās, portugaļu un latviešu precēm piemēros attiecīgi Latvijā un Portugalē vislielāko labvēlību baudošās nācijas tiesības. Kamēr šī vienošanās spēkā, Latvijas valdība atļaus ievest, kā ari patērēt un pārdot portugaļu vīnus ar 21° vai zemāku alkohola saturu.

4.pants.

Latvijas valdība atzīst, ka Porto un Madeiras vīnu apzīmējumi pieder vienīgi vīniem, kas ražoti portugaļu Duro apgabalā un Madeiras salā, un apņemas vajāt savā territorijā, saskaņā ar spēkā esošiem iekšējās likumdošanas noteikumiem, ikkuŗu minēto izcelšanās vietas apzīmējumu nelietīgu lietošanu attiecībā uz vīniem, kas nav cēlušies attiecīgos Portugales apgabalos un Madeiras salā.

Šie noteikumi piemērojami pat tad, ja apgabala apzīmējumam seko īstās izcelšanās vietas apzīmējums vai izteiciens:

tips, šķirne, veids vai ikkurš cits līdzīgs izteiciens, kas var radīt tirdzniecībā šaubas par īsto preces izcelšanās vietu.

Par vajāšanu rūpēsies vai nu muitas iestādes, vai prokuratūra, vai ieinteresētā puse, atsevišķa persona vai sabiedrība.

Kā viena, tā otra valdība apņemas piemērot, tūliņ un bez kompensācijām, visus līdzekļus, lai aizsargātu izejvielas un fabrikātus, kas cēlušies otrās zemē, pret ikkuŗu negodīgas konkurences veidu un nepareizu izcelšanās vietu apzīmējumu lietošanu, ko tā apņēmusies vai apņemtos piemērot kādas citas zemes ražojumiem.

5.pants.

Kamēr šī vienošanās spēkā, Latvijas valdība piešķiŗ portugaļu kugniecībai vislielāko labvēlību baudošās nācijas tiesības. No savas puses portugaļu valdība piešķiŗ latviešu kugniecībai metropolē un Portugales tuvējās salās 25% lielu nolaidumu no kugniecības nodevām (taxas do imposto do comercio maritimo), kas pašlaik spēkā vai kas tās atvietotu, un tā piešķiŗ minētai kugniecībai portugaļu kolonijās vislielāko labvēlību baudošās nācijas tiesības.

6.pants.

1. un 5.panta noteikumi neattiecas uz

1) atvieglojumiem, ko Latvija piešķīrusi vai piešķirtu robežsatiksmē ar kaimiņvalstīm;

2) sevišķām labvēlībām, kas izriet no muitas apvienības;

3) priekšrocībām un labvēlībām, ko Latvija piešķīrusi vai piešķirtu Igaunijai, Somijai, Lietuvai un P.S.R.Savienībai.

7.pants.

Šī vienošanās ratificējama saskaņā ar katras valsts likumiem. Tā stājas spēkā mēnesi pēc tam, kad ratificēšana Latvijā būs notificēta Lisabonā, un tā paliks spēkā vienu gadu skaitot no spēkā stāšanās dienas. Ja to neuzteic trīs mēnešus priekš šā laika sprīža notecēšanas, tad vienošanos atjauno klusējot līdz trīs mēnešu laika sprīža notecēšanai, skaitot no dienas, kad viena vai otra valdība to uzteiks.

Šo apliecinot, apakšā parakstījies, Latvijas Republikas ārkārtējais sūtnis un pilnvarotais ministris parakstījis šo deklarāciju, ko viņš apmainījis pret līdzīga satura deklarāciju, ko šodien parakstījis Viņa Ekselence Portugales Republikas ārlietu ministŗa kungs.

Izgatavots Parizē, tūkstots deviņi simti divdesmit devitā gada piecpadsmitā jūnijā.

W. S c h u m a n s

Latvijas sūtnis Portugalē.

S A R A K S T S

portugaļu muitas tarifa numuriem, attiecībā uz kuŗiem Latvijai piešķirtas vislielāko labvēlību baudošās nācijas tiesības.

Tarifa No.No.	N o s a u k u m i.
12	Dzīvnieku sari un ašķi, neapstrādāti un apstrādāti
14	Stiprā līme, želantinlīme un zivju līmes
34	Mītas ādas: zoles
43	Sālītas vai sausas zarnas
53	Baļķi, mazi baļķi, stabi, latas un mieti
72	Lini un kaņepāji (šķiedras)
75	Neapstrādāti koki
75bis	Sagriezti koki, mazos gabaliņos sērkociņiem un sērkociņu kastītēm (dekrets 13.741/1927)
76	Koki, biezāki par 75 milimetriem un mazākais 25 centimetrus plati
77	Koki, biezāki par 75 milimetriem un platumā mazāki par 25 centimetriem
78	Koki, biezāki par 35 milimetriem līdz 75 milimetriem ieskaitot
79	Koki, biezāki par 15 milimetriem līdz 35 milimetriem
80	Koki no 1 līdz 15 milimetriem biezi
81	Koki plānāki par 1 milimetru
82	Koki kuģu mastiem
83	Koki, masti un stabi, kas noder elektriskās strāvas vadu uzkabināšanai, impregnēti un neimpregnēti, tikai mizoti, bet citādi neapstrādāti un bez citām papildierīcēm, kā tikai krāsoti vai nodrošināti ne vairāk kā 2 metrus no viena gala
87	Jēla vai vārīta linsēklu eļļa
89	Sevišķi neminētas tauku eļļas
124	Sevišķi neminētas minerāleļļas
400	Linu vai kaņepāju dzijas, vienkāršas
401	Linu un kaņepāju dzijas, šķeterētas

Tarifa No.No.	N o s a u k u m i
402	Linu, kaņepāju vai to pakulu vienkāršas dzijas rupjam audumam līdz No.12, ar citu stādu šķiedrām jauktas vai nē
403	
404	
405	Sevišķi neminētas dzijas (linu un tamlīdzīgas)
406	Damaskētas drānas un linu galda drānas
407	Nebalināti vai balināti audekļi burām, lielākais 62 centimetrus plati, ar krāsotām vai nekrāsotām malu dzijām, smagāki par 650 gramiem metrā
407 A	Kaņepāju pakulas (ietinamais audeklis) un rupji audekļi
408	Lentas un galoni augstākais 30 centimetru platumā
409	Kaneva (marlija), stīvdrēbe un līdzīgi
456	Degļi svecēm
457	Sevišķi neminēti degļi (degļi, kas satur pat zīda dzijas, ietilpst šai numurā)
472	Kartupeļi
487	Sevišķi neminētas zivis
488	Sevišķi neminētas zivis, svaigas, bez kādas pagatavošanas, vai tikai ar to uzglabāšanai nepieciešamo sāli
489	Sevišķi neminētas zivis, sālītas, sālījumā, presētas, žāvētas vai vētinātas
490	Svaigas, sālītas un presētas sardines
494	Tauki, tecināti tauki un cūku tauki
502	Sevišķi neminēta gaļa svaiga, kaltēta vai citādi apstrādāta un tauki
512	Sevišķi neminēti ēdamie tauki
514	Dabīgs sviests
514 A	Mākslīgi sviesti
520	Veselas un citādas olas, svaigas vai vienalga kādā veidā konservētas
522	Sieri
523	Sevišķi neminētas uzturas vielas

Tarifa No.No.	N o s a u k u m i.
633	Ādas ar spalvu, pabeigtos vai nepabeigtos izstrādājumos, sagrieztas apstrādāšanai vai sašūtas kopā
642	Kaučuks un līdzīgi, sevišķi neminētos izstrādājumos
644	Sazāģēti un parketam sagatavoti koki
646	Apstrādāti koki: parketi un to imitacijas
657	Fajansa podiņi
659	Fajansi
661	Māla podiņi bez glazūras
665 B	Sevišķi neminēti porcelani, balti, bez krāsām vai citiem izrotājumiem
666	Sevišķi neminēti porcelani
718	Kartons un katolins loksnēs
739	Cigaretu papīrs ļoksnēs
744	Sevišķi neminēts papīrs
770	Rotaļlietas un spēles, izņemot biljardus un to piederumus
773	Ādas apavi, zābaki ar atlocījumiem, augstākiem par 30 cm
774	Sevišķi neminēti apavi ar ādas zolēm vai ādas apavi ar kaučuka zolēm
774 A	Kaučuka apavi
775	Sevišķi neminēti apavi
792	Šķidras līmes
793	Sevišķi neminētas sausas vai puscietas līmes (izņemot želantinu, stipro līmi un zivju līmi)
833	Vaskotas drānas galda segām
834	Sevišķi neminētas vaskotas drānas
835	Vaskotas drānas izstrādājumos

Izgatavots Parizē, tūkstots deviņi simti divdesmit devītā gada 15. jūnijā.

182

T u l k o j u m s.

ĀRLIETU MINISTRIJA

Tirdzniecības lietu
galvenā direkcija.

1. nodaļa.
Lietas No.41/29.

Ministŗa kungs,

Līdz galīga tirdzniecības un kuģniecības līguma noslēgšanai, apakšā parakstījies, Portugaļu Republikas ārlietu ministris, pagodinas paziņot Viņa Ekselencei Latvijas sūtņa kungam sekojošo:

1.pants.

Izejvielas vai fabrikāti, kas cēlušies Portugalē, viņas tuvējās salās un aizjūŗas posesijās un nāk no turienes, baudīs, tos ievedot Latvijā, vislabvēlīgāko tarifu, ko Latvijas valdība piešķīrusi vai piešķirtu ikkuŗai trešai valstij.

2.pants.

Izejvielas vai fabrikāti, kas cēlušies Latvijā un nāk no turienes, bauda, tos ievedot Portugalē un viņas tuvējās salās, minimālo tarifu, kas ir vai būtu spēkā pa šīs vienošanās laiku, un izejvielas vai fabrikāti, kas cēlušies Latvijā un nāk no turienes, kas uzskaitīti šai vienošanās pievienotā sarakstā, bauda, tos ievedot Portugalē un tuvējās salās, vislabvēlīgāko tarifu, ko Portugaļu valdība piešķiŗ vai varētu piešķirt ikkuŗai trešai valstij. Šo noteikumu piemērošanai Latvija nevar atsaukties uz tiem līgumiem, ko Portugale noslēgusi vai noslēgtu ar Spāniju un Braziliju.

3.pants.

Ciktāl ievedumu kontroles vai aizliegumu režims vēl ir spēkā viņu territorijās, portugaļu un latviešu precēm piemēros attiecīgi Latvijā un Portugalē vislielāko labvēlību baudošās nācijas tiesības. Kamēr šī vienošanās spēkā, Latvijas valdība atļaus ievest, kā ari patērēt un pārdot portugaļu vīnus ar 21° vai zemāku alkohola saturu.

4.pants.

Latvijas valdība atzīst, ka Porto un Madeiras vīnu apzīmējumi piedor vienīgi vīniem, kas ražoti portugaļu Duro apgabalā un Madeiras salā, un apņemas vajāt savā territorijā, saskaņā ar spēkā esošiem iekšējās likumdošanas noteikumiem, ikkuŗu minēto izcelšanās vietas apzīmējumu nelietīgu lietošanu attiecībā uz vīniem, kas nav cēlušies attiecīgos Portugales apgabalos un Madeiras salā.

Šie noteikumi piemērojami pat tad, ja apgabala apzīmē-

jumam seko īstās izcelšanās vietas apzīmējums vai izteiciens: tips, šķirne, veids vai ikkurš cits līdzīgs izteiciens, kas var radīt tirdzniecībā šaubas par īsto preces izcelšanās vietu.

Par vajāšanu rūpēsies vai nu muitas iestādes, vai prokuratūra, vai ieinteresētā puse, atsevišķa persona vai sabiedrība.

Kā viena, tā otra valdība apņemas piemērot, tūliņ un bez kompensācijām, visus līdzekļus, lai aizsargātu izejvielas un fabrikātus, kas celušies otrās zemē, pret ikkuru negodīgas konkurences veidu un nepareizu izcelšanās vietu apzīmējumu lietošanu, ko tā apņēmusies vai apņemtos piemērot kādas citas zemes ražojumiem.

5.pants.

Kamēr šī vienošanās spēkā, Latvijas valdība piešķir portugaļu kugniecībai vislielāko labvēlību baudošās nācijas tiesības. No savas puses portugaļu valdība piešķir latviešu kugniecībai metropolē un Portugales tuvējās salās 25% lielu nolaidumu no kugniecības nodevām (taxas do imposto do comercio maritimo), kas pašlaik spēkā vai kas tās atvietotu, un tā piešķir minētai kugniecībai portugaļu kolonijās vislielāko labvēlību baudošās nācijas tiesības.

6.pants.

1. un 5.panta noteikumi neattiecas uz
1) atvieglojumiem, ko Latvija piešķīrusi vai piešķirtu robežsatiksmē ar kaimiņvalstīm;
2) sevišķām labvēlībām, kas izriet no muitas apvienības;
3) priekšrocībām un labvēlībām, ko Latvija piešķīrusi vai piešķirtu Igaunijai, Somijai, Lietuvai un P.S.R.Savienībai.

7.pants.

Šī vienošanās ratificējama saskaņā ar katras valsts likumiem. Tā stājas spēkā mēnesi pēc tam, kad ratificēšana Latvijā būs notificēta Lisabonā, un tā paliks spēkā vienu gadu skaitot no spēkā stāšanās dienas. Ja to neuzteic trīs mēnešus priekš šī laika sprīža notecēšanas, tad vienošanos atjauno klusējot līdz trīs mēnešu laika sprīža notecēšanai, skaitot no dienas, kad viena vai otra valdība to uzteiks.

Šo apliecinot, apakšā parakstījies, Portugaļu Republikas ārlietu ministris parakstījis šo deklaraciju, ko viņš apmainījis pret līdzīga satura deklarāciju, ko šodien parakstījis Viņa Ekselence Latvijas sūtņa kungs.

Izgatavots Lisabona, 1929.gada 15.jūnijā.

Manuel Carlos Quintão Meireles

Portugaļu Republikas ārlietu ministris.

S A R A K S T S

portugaļu muitas tarifa numuriem, attiecībā uz kuŗiem Latvijai piešķirtas vislielāko labvēlību baudošās nācijas tiesības.

Tarifa No.No.	N o s a u k u m i
12	Dzīvnieku sari un ašķi, neapstrādāti un apstrādāti
14	Stiprā līme, želantinlīmes un zivju līmes
34	Mītas ādas: zoles
43	Sālītas vai sausas zarnas
53	Baļķi, mazi baļķi, stabi, latas un mieti
72	Lini un kaņepāji (šķiedras)
75	Neapstrādāti koki
75 bis	Sagriezti koki, mazos gabaliņos sērkociņiem un sērkociņu kastītēm (dekrets 13.741/1927)
76	Koki, biezāki par 75 milimetriem un mazākais 25 centimetrus plati
77	Koki, biezāki par 75 milimetriem un platumā mazāki par 25 centimetriem
78	Koki, biezāki par 35 milimetriem līdz 75 milimetriem ieskaitot
79	Koki, biezāki par 15 milimetriem līdz 35 milimetriem
80	Koki no 1 līdz 15 milimetriem biezi
81	Koki plānāki par 1 milimetru
82	Koki kugu mastiem
83	Koki, masti un stabi, kas noder elektriskās strāvas vadu uzkabināšanai, impregnēti un neimpregnēti, tikai mizoti, bet citādi neapstrādāti un bez citām papildierīcēm, kā tikai krāsoti vai nodrošināti ne vairāk kā 2 metrus no viena gala
87	Jēla vai vārīta linsēklu eļļa
89	Sevišķi neminētas tauku eļļas
124	Sevišķi neminētas minerāleļļas
400	Linu vai kaņepāju dzijas, vienkāršas
401	Linu un kaņepāju dzijas, šķeterētas

Tarifa No.No.	N o s a u k u m i.
402	Linu, kaņepāju vai to pakulu vienkāršas dzijas rupjam audumam līdz No.12, ar citu stādu šķiedrām jauktas vai nē
403	
404	
405	Sevišķi neminētas dzijas (linu un tamlīdzīgas)
406	Damaskētas drānas un linu galda drānas
407	Nebalināti vai balināti audekļi burām, lielākais 62 centimetrus plati, ar krāsotām vai nekrāsotām malu dzijām, smagāki par 650 gramiem metrā
407 A	Kaņepāju pakulas (ietinamais audeklis) un rupji audekļi
408	Lentas un galoni augstākais 30 centimetru platumā
409	Kaneva (marlija), stīvdrēbe un līdzīgi
456	Degļi svecēm
457	Sevišķi neminēti degļi (degļi, kas satur pat zīda dzijas, ietilpst šai numurā)
472	Kartupeļi
487	Sevišķi neminētas zivis
488	Sevišķi neminētas zivis, svaigas, bez kādas pagatavošanas, vai tikai ar to uzglabāšanai nepieciešamo sāli
489	Sevišķi neminētas zivis, sālītas, sālījumā, presētas, žāvētas vai vētinātas
490	Svaigas, sālītas un presētas sardines
494	Tauki, tecināti tauki un cūku tauki
502	Sevišķi neminēta gaļa, svaiga, kaltēta vai citādi apstrādāta un tauki
512	Sevišķi neminēti ēdamie tauki
514	Dabīgs sviests
514 A	Mākslīgi sviesti
520	Veselas un citādas olas, svaigas vai vienalga kādā veidā konservētas
522	Sieri
523	Sevišķi neminētas uzturas vielas

Tarifa No.No.	N o s a u k u m i
633	Ādas ar spalvu, pabeigtos vai nepabeigtos izstrādājumos, sagrieztas apstrādāšanai vai sašūtas kopā
642	Kaučuks un līdzīgi, sevišķi neminētos izstrādājumos
644	Sazāģēti un parketam sagatavoti koki
646	Apstrādāti koki: parketi un to imitacijas
657	Fajansa podiņi
659	Fajansi
661	Māla podiņi bez glazuras
665 B	Sevišķi neminēti porcelani, balti, bez krāsām vai citiem izrotājumiem
666	Sevišķi neminēti porcelani
718	Kartons un kartolins loksnēs
739	Cigaretu papīrs loksnēs
744	Sevišķi neminēts papīrs
770	Rotaļlietas un spēles, izņemot biljardus un to piederumus
773	Ādas apavi, zābaki ar atlocījumiem, augstākiem par 30 cm
774	Sevišķi neminēti apavi ar ādas zolēm vai ādas apavi ar kaučuka zolēm
774 A	Kaučuka apavi
775	Sevišķi neminēti apavi
792	Šķidras līmes
793	Sevišķi neminētas sausas vai puscietas līmes (izņemot želantinu, stipro līmi un zivju līmi)
833	Vaskotas drānas galda segām
834	Sevišķi neminētas vaskotas drānas
835	Vaskotas drānas izstrādājumos

Izgatavots Lisabonā tūkstots deviņi simti divdesmit devitā gada 15.jūnijā.

Pagaidu vienošanās tulkojuma teksts pieņemts Saeimas 1929.g. 18.decembŗa plenarsēdē. -

Saeimas sekretārs.

LATVIJAS REPUBLIKAS

SAEIMA

1929. g. "13." novembrī.

№ 58.

137

Valsts Prezidenta sekretariata
saņemts 1929. g. 13. nov.
Ien. № 6309 | akt. № 7.

V a l s t s P r e z i d e n t a kungam.

Saeimas prezidijs pagodinas nosūtīt Jums, augsti godājamais Prezidenta kungs, Saeimas š.g. 8.novembŗa plenarsēdē steidzamības kārtā (steidzamība pieņemta: par - 44, pret - 0, atturas - 28) pieņemtos

pārgrozījumus un papildinājumums likumā par sēklas fondu,

kuŗu redakcija pieņemta š.g. 12.novembŗa plenarsēdē. -

Paziņot pa rakstu kārtā. 13/XI 1929

Saeimas priekšsēdētājs.

Saeimas sekretars.

„Valdības Vēstnesī" redakcijai.
Publicēšanai tuvākā numurā.

Valsts Prezidenta sekretars

1929 g. 20 novembrī

Nodaļas vadītajs

№ 4346.

Valstspapīru spiestuve. F. 2. 53.304. 2000. 1928. 12.IV.

PĀRGROZĪJUMI UN PAPILDINĀJUMI LIKUMĀ PAR SĒKLAS FONDU.

Likumā par sēklas fondu (Lik. kr. 1925.g. 27.) ievest sekošus pārgrozījumus un papildinājumus:

I. 9.pantu izteikt tā:

Atsevišķi sēklas aizdevumi izsniedzami vasarāju sēklai ne ilgāk kā uz vienu gadu un ziemāju sēklai ne ilgāk kā uz 18 mēnešiem. Visi līdzšinējie sēklas aizdevumi atmaksājami naudā vai atberami graudā Ministru kabineta pakāpeniski noteiktos termiņos un kārtībā.

II. Minēto likumu papildināt ar sekojošiem jauniem pantiem:

10^{1}. Atbērto labību Zemkopības ministrija pārņem savā rīcībā, uzglabājot to pati vai nododot attiecīgu lauku pašvaldību uzglabāšanā.

10^{2}. Pie sēklas parāda atbēršanas graudā ņemams virssvars no izsniegtā sēklas daudzuma 8 - 12% apmērā.

10^{3}. Atberamā labība sadalāma divās grupās: sēklas labība un lietojamā labība. Sēklas labībai jābūt noteiktas šķirnes, tilpuma svara, mitruma, tīrības un dīgšanas spējas. No lietojamās labības šķirne un dīgšanas spējas nav prasāmas. Tīras šķirnes sēklu atber tie lauksaimnieki, kas tādu saņēmuši.

10^{4}. Zemkopības ministrija atbērto sēklas labību izlieto lauksaimnieku apgādāšanai nākošā sējas sezonā ar augstvērtīgu sēklu. Lietojamo labību, kā ari pārpalikušo sēklas labību ministrija nodod kara resoram vai citām valsts iestādēm par Ministru kabineta noteiktām cenām, vai ari pārdod privatām iestādēm un personām par pastāvošām tirgus cenām.

10^{5}. Gadījumos, kad lauksaimnieki ar Zemkopības ministrijas piekrišanu izsniegtās sēklas vietā atber citu labību vai ari likvidē, atberot graudā šinī likumā paredzētos termiņos naudā nenokārtotos sēklu parādus, ministrija nosaka atberamās labības pieņemšanas noteikumus.

10^{6}. Varbūtējai starpības segšanai starp izsniegtās un atbērtās labības cenām, kā ari izdevumiem noliktavu un kaltētavu ierīkošanai un nepieciešamo labības tīramo mašinu iegādāšanai, līdzekļi ņemami no 1928./29.gada papildu budžetā sēklas iegādāšanai asignētās sumas. Šim nolūkam ieskaitāmi no minētā papildu budžeta Zemkopības ministrijas rīcībā Ls 4.000.000.-

Likums stājas spēkā ar izsludināšanas dienu.

Likums Saeimā pieņemts 1929.g. 8.novembrī.

Saeimas priekšsēdētajs.

Saeimas sekretars.

Izsludināts divdesmitā novembrī 1929.g.

LATVIJAS REPUBLIKAS
SAEIMA

19 29. G. 20. novembrī

Nr. 1149.

139

Valsts Prezidenta sekretariatam.

Valsts Prezidenta sekretariata
saņemts 1929. g. 21. nov.
Ien. № 6510 akt. № 7.

Pagodinos nosūtīt Saeimas š.g. 22.novembra plenarsēdes dienas kārtību līdz ar attiecīgiem likumprojektiem.-

Pie akt.
21.11.

Saeimas kanclejas direktors.

Valstspapīru spiestuve. 1929. 21./III. 53.534. 2000.

140

S A E I M A S IV sesijas 10.plenarsēdes 1929.g. 22.novembrī,

plkst. 5 p. p.,

d i e n a s k ā r t ī b a :

1. Prezidija ziņojumi.
2. Agrārās reformas likuma papildinājums (Ref. Ed.Dzelzīts).
3. Likums par sēklas fonda aizdevumu dzēšanu no neražas cietušiem lauksaimniekiem 1928.gadā (Ref. V.Gulbis).
4. Pārgrozījumi Ministru kabinetu iekārtā (Ref. M.Lazersons, F.Cielēns).
5. Pārgrozījums tirdzniecības procesa likumos (Ref. V.Sanders, P.Juraševskis).
6. Saeimas deputatu lietu izmeklēšanas komisijas atzinums (Ref. J.Veržbickis).
7. Pārgrozījumi un papildinājumi Sodu likumos (Ref. P.Juraševskis).
8. Likums par Valmieras šaursliežu pievedceļa Valmieras stacijas aizņemtā zemes gabala piespiedu atsavināšanu (Ref. V.Bastjānis).
9. Likums par "Papildinājuma likumā par biedrībām, savienībām un politiskām organizacijām" atcelšanu (Ref. K.Kirsteins, M.Lazersons).
10. Valsts kontroles revizijas reglaments (Ref. A.Petrevics).
11. Likums par lauksaimniecības mācības iestādēm (Ref. A.Briedis, K.Dēķens).
12. Likums par kaŗa invalidu palīdzības fondu (Ref. R.Dukurs).
13. Pārgrozījums noteikumos par nodokli uz tēju (Ref. J.Annuss).
14. Izglītības ministrijas iekārta (Ref. M.Lazersons, L.Ausējs).

20.XI.29.

LATVIJAS REPUBLIKAS
SAEIMA

19 29. G. 23. novembrī

Nr. 1169.

111

Valsts Prezidenta sekretariatam.

Valsts Prezidenta sekretariāta
saņemts 1929. g. 25. nov.
Ien. № 6574 akt. № 79

Pagodinos nosūtīt Saeimas š.g. 26.novembra plenarsēdes dienas kārtību līdz ar attiecīgiem materialiem.-

Pie ar. t. 25. 11.

Saeimas kancleja direktors.

Valstspapīru spiestuve. 1929. 21./III. 53.534. 2000.

142

S A E I M A S IV sesijas 11.plenarsēdes 1929.g. 26.novembrī,

plkst. 5 p. p.,

d i e n a s k ā r t ī b a :

1. Prezidija ziņojumi.

2. Redakcijas komisijas ziņojums.

3. Tautas labklājības ministra atbilde uz deputata A.Vēckalna u.c. iesniegto jautājumu.

4. Likums par sēklas fonda aizdevumu dzēšanu no neražas cietušiem lauksaimniekiem 1928.gadā (Ref. V.Gulbis).

5. Pārgrozījumi Ministru kabineta iekārtā (Ref. M.Lazersons, F.Cielēns).

6. Pārgrozījums tirdzniecības procesa likumos (Ref. V.Sanders, P.Juraševskis).

7. Saeimas deputatu lietu izmeklēšanas komisijas atzinums (Ref. J.Veržbickis).

8. Pārgrozījumi un papildinājumi Sodu likumos (Ref. P.Juraševskis).

9. Likums par "Papildinājuma likumā par biedrībām, savienībām un politiskām organizacijām" atcelšanu (Ref. K.Kirsteins, M.Lazersons).

10. Valsts kontroles revizijas reglaments (Ref. A.Petrevics).

11. Likums par lauksaimniecības mācības iestādēm (Ref. A.Briedis, K.Dēķens).

12. Likums par kara invalidu palīdzības fondu (Ref. R.Dukurs).

13. Pārgrozījums noteikumos par nodokli uz tēju (Ref. J.Annuss).

14. Izglītības ministrijas iekārta (Ref. M.Lazersons, L.Ausējs).

23.XI.29.

1143

Pie 1929.g. 26.novembra plenarsēdes dienas kārtības 1.punkta.

I.

(Dep. G.Mīlberga iesniegtā pārejas formula pie likuma "Agrarās reformas likuma papildinājums").

S a e i m a n o l e m j: Uzdot lauksaimniecības komisijai viena mēneša laikā izstrādāt agrarreformas likuma papildinājumu, lai bijušie sarkanarmieši, kuŗi brīvprātīgi iestājušies komunistiskājās sarkanās armijas trieciemu karaspēka daļās un cīnījušies pret Latvijas republikas armiju, kā ari komunisti, kas darbojušies lieliniekū varas laikmeta tribunalos un citās līdzīgās - latvju tautai un Latvijas republikai naidīgās iestādēs, - lai visi viņi tiktu izslēgti no mūsu fonda zemju ieguvēju skaita.

G. M ī l b e r g s.

II.

S a e i m a n o l e m j: Uzdot budžeta komisijai uzņemt 1929./30. gada papildu budžetā 500.000 latus vājprātīgo slimnicu paplašināšanai un tuberkulozes slimnicu ierīkošanai.

V.Bastjānis, K.Lorencs, R.Dukurs, A.Veckalns, Br.Kalniņš, K.Dēķens, P.Ulpe, V.Piguļevskijs, Nik.Kalniņš, K.Būmeisters, Ed.Dzelzīts.

III.

S a e i m a n o l e m j: Uzdot socialās likumdošanas komisijai divu nedēļu laikā skatīt cauri likumprojektu par algotu darbinieku apdrošināšanu bezdarba gadījumā.

Nik.Kalniņš, Ed.Dzelzīts, A.Veckalns, K.Lorencs, V.Bastjānis, M.Rozentals, J.Višņa, P.Ulpe, Ed.Radziņš, I.Muižnieks, V.Piguļevskijs.

23.XI.29.

LATVIJAS REPUBLIKAS
SAEIMA

1929. G. 27. novembrī.
NR. 1187.

1114

Valsts Prezidenta sekretariatam.

Valsts Prezidenta sekretariāta
saņemts 1929.g. 28. nov.
Ien. № 6633 akt. № 714

Pagodinos nosūtīt Saeimas š.g. 29.novembra plenarsēdes dienas kārtību līdz ar attiecīgiem likumprojektiem.-

Pie akt.
21.11. Jul

Saeimas kanclejas direktors.

Valstspapīru spiestuve. 1929. 21./III. 53.534. 2000.

LATVIJAS REPUBLIKAS

SAEIMA

1929. g. "27" novembrī.

№ 59.

95

115

Valsts Prezidenta sekretariata
saņemts 1929. g. 27. nov.
Ien. № 6620 akt. № 72

Valsts Prezidenta kungam.

Saeimas prezidijs pagodinas nosūtīt Jums, augsti godājamais Prezidenta kungs, Saeimas Š.g. 22.novembŗa plenarsēdē steidzamības kārtā (steidzamība pieņemta vienbalsīgi) pieņemto

agrarās reformas likuma papildinājumu,

kuŗa redakcija pieņemta š.g. 26.novembŗa plenarsēdē.

Šis likums ierosināts tautas nobalsošanai un nodots Saeimai ar Jūsu š.g. 10.septembŗa rakstu Nr.3272. -

Steidzīgi!
Izsludināt kārtā
27 nov. 1929 g.

S. Tauers Kalniņš

Saeimas priekšsēdētājs.

Saeimas sekretars.

„Valdibas Vēstneša" redakcijai.
Publicēšanai tūvākā numurā.

Valsts Prezidenta sekretars

1929 g. 28. novembrī

Nodaļas vadītajs

№ 4653.

Valstspapīru spiestuve. F. 2. 53.304. 2000. 1928. 12.IV.

AGRARĀS REFORMAS LIKUMA PAPILDINĀJUMS.

Agrarās reformas likuma II.daļas 44.pantu papildināt ar sekojošu piezīmi:

P i e z ī m e. Šai 44.pantā paredzētās priekšrocības pilsoņiem, kas cīnījušies par Latvijas brīvību, un to pilsoņu ģimenēm, kuŗu apgādnieki krituši šinīs cīņās, nebauda pilsoņi, kas sastāvējuši 1919.g. agrākā Baltijas vāciešu kaŗaspēkā (Baltische Landeswehr), kas vēlāk ar Latvijas armijas virspavēlnieka pavēli no 22.augusta 1919.g. pārdēvēts par "Latvijas vāciešu zemessargiem". Šai piezīmē minētie Baltijas vāciešu kaŗaspēka bijušie kaŗavīri nebauda arī tās priekšrocības, kādas paredzētas Latvijas brīvības cīnītājiem "Likumā par zemes piešķiršanu Latvijas brīvības cīnītājiem" (Vald. Vēstn. no 26.maija 1928.g.) un "Pārgrozījumā likumā par zemes piešķiršanu Latvijas brīvības cīnītājiem" (Vald. Vēstn. no 25.maija 1929.g.). Šā likuma noteikumi attiecas arī uz tām zemes piešķiršanas lietām, kas ierosinātas pirms šā likuma papildinājuma spēkā stāšanās un nav līdz 22.jūnijam 1929.gadā no Centrālās zemes ierīcības komitejas galīgi izlemtas un attiecīgās sūdzības par Centrālās zemes ierīcības komitejas galīgiem lēmumiem nav no Senāta atstātas bez ievērības.

Likums Saeimā pieņemts 1929.g. 22.novembrī.

Rīgā, 28.nov. 1929.g.

Pauls Kalniņš
Saeimas priekšsēdētājs.

J.Breimanis.
Saeimas sekretars.

LATVIJAS REPUBLIKAS
SAEIMA

19 29. G. 30. novembrī

Nr. 1211.

1147

Valsts Prezidenta sekretariatam.

Valsts Prezidenta sekretariāta
saņemts 1929.g. 2. dec.
ien. № 6756 akt. № 7

Pagodinos nosūtīt Saeimas š.g. 3.decembra plenarsēdes dienas kārtību līdz ar attiecīgiem materialiem. -

Pie akt.
2.12.

Saeimas kancelejas direktors.

Valstspapīru spiestuve. 1929. 21./III. 53.534. 2000.

S A E I M A S IV sesijas 13.plenarsēdes 1929.g. 3.decembrī, plkst. 5 p. p.,
d i e n a s k ā r t ī b a:

1. Prezidija ziņojumi.
2. Redakcijas komisijas ziņojumi.
3. Valsts kontroles revizijas reglaments (Ref.A.Petrevics).
4. Likums par lauksaimniecības mācības iestādēm (Ref.A.Briedis, K.Dēķens).
5. Likums par kaŗa invalidu palīdzības fondu (Ref. R.Dukurs).
6. Pārgrozījums noteikumos par nodokli uz tēju (Ref.J.Annuss).
7. Izglītības ministrijas iekārta (Ref.M.Lazersons, L.Ausējs).
8. Pārgrozījumi Ministŗu kabineta iekārtā (Ref. M.Lazersons, F.Cielēns).
9. Likums par Jaunlatgales pilsētas nodibināšanu (Ref.E.Rimbenieks).
10. Likums par Latvijas galvas pilsētu un apriņķu pilsētām (Ref. E.Rimbenieks).
11. Juridiskās komisijas priekšlikums attiecībā uz likumprojektu par zvērināto tiesām (Ref. Nik.Kalniņš).
12. Pārgrozījumi Kaŗa ministrijas budžetā 1929/30.saimniecības gadam (Ref. V.Gulbis).

JURIDISKĀS KOMISIJAS PRIEKŠLIKUMS
ATTIECĪBĀ UZ LIKUMPROJEKTU PAR ZVĒRINĀTO TIESĀM.

S a e i m a i n o l e m j: Uzdot valdībai izstrādāt likumprojektu par zvērināto tiesām ar vienotu tiesas kolegiju, kas izšķir vainīguma un soda jautājumus.

Juridiskās komisijas priekšsēdētājs A.Kviesis.
Sekretars Nik.Kalniņš.
R e f e r e n t s Nik. K A L N I Ņ Š.

30.XI.29.

149

LATVIJAS REPUBLIKAS
SAEIMA

1929.g. "30" novembrī.

№ 60.

Valsts Prezidenta sekretariāts
saņemts 1929.g. 30. nov.
Ien. № 6738 akt. № 721

V a l s t s P r e z i d e n t a kungam.

Saeimas prezidijs pagodinas nosūtit Jums, augsti godājamais Prezidenta kungs, Saeimas š.g. 26.novembŗa plenarsēdē steidzamības kārtā (steidzamība pieņemta vienbalsīgi) pieņemto

pārgrozījumu tirdzniecības procesa likumos,

kuŗa redakcija pieņemta š.g. 29.novembŗa plenarsēdē. -

Saeimas priekšsēdētājs.

Saeimas sekretars.

„Valdības Vēstneša" redakcijai.
Publicēšanai tūvākā numurā.

Valsts Prezidenta sekretars

1929.g. 30. novembrī

№ 4742.

Nodaļas vadītājs

Valstspapīru spiestuve. F. 2. 53.304. 2000. 1928. 12.IV.

PĀRGROZĪJUMS TIRDZNIECĪBAS PROCESA LIKUMOS.

Tirdzniecības procesa likumu (Lik. kr. 1925.g. 99) 386.pantā noteikto summu v i e n u t ū k s t o t i latus atvietot ar d i v i t ū k s t o š i latiem.

Likums Saeimā pieņemts 1929.g. 26.novembrī.

Izsludināts 30.11.1929.

Rīgā 1929.

Saeimas priekšsēdētājs.

Saeimas sekretārs.

LATVIJAS REPUBLIKAS
SAEIMA

19 29. G. 4. decembrī

Nr. 1330.

Valsts Prezidenta sekretariata
saņemts 1929. g. 5. dec.
Ien. № 6817 akt. № 7 29

181

Valsts Prezidenta sekretariatam.

Pagodinos nosūtīt Saeimas š.g. 6.decembra plenarsēdes dienas kārtību līdz ar attiecīgiem materialiem. -

Saeimas kancelejas direktors.

Pie akt.
5.12.

Valstspapīru spiestuve. 1929. 21./III. 53.534. 2000.

S A E I M A S IV sesijas 14.plenarsēdes 1929.g. 6.decembrī, plkst. 5 p. p.,
d i e n a s k ā r t ī b a:

152

1. Prezidija ziņojumi.
2. Redakcijas komisijas ziņojumi.
3. Kara ministra atbilde uz steidzamu pieprasījumu.
4. Pārgrozījumi Ministru kabineta iekārtā (Ref. M.Lazersons, F.Cielēns).
5. Likums par Jaunlatgales pilsētas nodibināšanu (Ref.E.Rimbenieks).
6. Likums par Latvijas galvas pilsētu un apriņķu pilsētām (Ref. E.Rimbenieks).
7. Juridiskās komisijas priekšlikums attiecībā uz likumprojektu par zvērināto tiesām (Ref. Nik.Kalniņš).
8. Pārgrozījumi Kara ministrijas budžetā 1929./30.saimniecības gadam (Ref. V.Gulbis).

1929.g. 17.decembrī III l a s ī j u m ā :

1. Valsts kontroles revizijas reglaments (Ref. A.Petrevics).
Likums š.g. 3.decembra plenarsēdē pieņemts II lasījumā bez pārlabojumiem un papildinājumiem komisijas priekšā celtā redakcijā.

2. Likums par lauksaimniecības mācības iestādēm (Ref. A.Briedis, K.Dēķens).
Likums š.g. 3.decembra plenarsēdē pieņemts II lasījumā komisiju priekšā celtā redakcijā, izņemot sekojošus pantus, kuŗi pieņemti šādā redakcijā:
9. Skolas padome sastāv no skolas priekšnieka, diviem skolas uzturētāja un viena skolēnu vecāku pārstāvja.
Skolas padomes uzdevums ir rūpēties par skolas saimniecisko pusi un par materialu līdzekļu iegūšanu kārtējo skolas izdevumu segšanai.
P i e z ī m e. Mežkopības skolās, kuŗas apmeklē tikai pilngadīgi skolēni, skolēnu vecāku pārstāvja vietā skolas padomē var ieiet skolēnu pārstāvis.
14. Valsts lauksaimniecības mācības iestāžu priekšniekus un skolotājus ieceļ zemkopības ministris no skolas padomes priekšā liktiem kandidatiem.
Pašvaldību un privato lauksaimniecības mācības iestāžu priekšniekus un skolotājus izrauga attiecīgas iestādes uzturētājs no skolas padomes priekšā liktiem kandidatiem un stāda priekšā zemkopības ministrim apstiprināšanai.
P i e z ī m e.1.Jaundibinātai skolai skolas priekšnieku valsts skolās ieceļ zemkopības ministris, bet pārējās skolās skolas uzturētājs, stādot to priekšā apstiprināšanai zemkopības ministrim.
P i e z ī m e. 2. Skolēnu pārstāvis mežkopības skolu padomēs skolas priekšnieka un skolotāju kandidatu uzstādīšanā nepiedalās.

3. Izglītības ministrijas iekārta (Ref. M.Lazersons, L.Ausējs).
Likums š.g. 3.decembra plenarsēdē pieņemts II lasījumā komisiju priekšā celtā redakcijā, izņemot sekojošus pantus:
1.pants pieņemts šādā redakcijā: 1. Izglītības ministrija pārzina visas izglītības - mācīšanas, audzināšanas, zinātnes un mākslas iestādes un lietas.
P i e z ī m e. No izglītības ministrijas pārzināšanas izņemtas iestādes un lietas, kas uz atsevišķu likumu pamata atrodās citu resoru pārziņā.
4.pants (publisko tiesību komisijas variants), 28.pants (izglītības komisijas variants) un 29.pants (izglītības komisijas variants) - s t r ī p o t i .

4.XII.29.

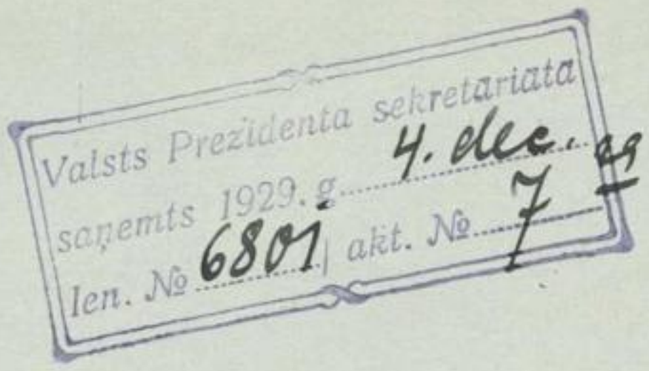
LATVIJAS REPUBLIKAS
SAEIMA

9 30

153

192 9 g. " 4. " decembrī.

№ 62.

V a l s t s P r e z i d e n t a kungam.

Saeimas prezidijs pagodinas nosūtīt Jums, augsti godājamais Prezidenta kungs, Saeimas š.g. 29.novembŗa plenarsēdē steidzamības kārtā (steidzamība pieņemta vienbalsīgi) pieņemtos

pārgrozījumus un papildinājumus Sodu likumos,

kuŗu redakcija pieņemta š.g. 3.decembŗa plenarsēdē. -

Saeimas priekšsēdētājs.

Saeimas sekretārs.

„Valdibas Vēstneša" redakcijai.
Publicēšanai tūvākā numurā.

Valsts Prezidenta sekretars

1929. 4. dec.

№ 4846.

Nodaļas vadītajs

Valstspapīru spiestuve. F. 2. 53.304. 2000. 1928. 12.IV.

PĀRGROZĪJUMI UN PAPILDINĀJUMI SODU LIKUMOS.

I. Sodu likumu 246., 247[1]., 251., 252. un 623.pantu izteikt tā:

246. Kas zvejojis vai ķēris zivis, vēžus vai citus ūdens dzīvniekus aizliegtā laikā, aizliegtā vietā, aizliegtā kārtā vai pārkāpis attiecīgos noteikumus par zvejniecību un zivju tirdzniecību, sodāms:

ar arestu uz laiku, ne ilgāku par vienu mēnesi,
vai ar naudas sodu, ne augstāku par simts latiem.

Ja vainīgais nodarbojies ar aizliegtu zveju vai aizliegtu zivju un vēžu ķeršanu kā ar amatu, vai ari zivju vai vēžu ķeršanai izlietojis sazāļotas vielas vai lietojis bez attiecīgas atļaujas spridzināmas vielas, tad viņš sodāms:

ar arestu vai ar naudas sodu, ne augstāku par pieci simti latiem.

Aizliegtie zvejas vai ķeramie rīki un zvejas ieguvums atņemami.

247[1]. Kas medījis vai ķēris zvērus vai putnus:

1) aizliegtā kārtā, izņemot iepriekšējā (247.) panta 2.punktā paredzēto gadījumu;
2) meža zvērus vai putnus viņu taupāmā laikā vai taupīšanas rajonos, sodāms:

ar arestu uz laiku, ne ilgāku par vienu mēnesi,
vai ar naudas sodu, ne augstāku par simts latiem.

Aizliegtie medību rīki un medījumi atņemami.

251. Kas pēc piecām dienām no taupāmā laika sākuma iznēsājis, izvadājis, pārdevis vai nopircis pārdošanai nogalinātu medījumu bez pienācīgas plombas, sodāms:

ar arestu uz laiku, ne ilgāku par vienu mēnesi,
vai ar naudas sodu, ne augstāku par simts latiem.

Ar to pašu sodu sodāms, kas tirgojies ar aizliegtiem medījumiem un rīkiem.

252. Sodu naudas, kas noliktas 246. - 251[1].pantā, kā ari nauda, kas ieņemta pārdodot vainīgiem atņemtos medību vai zvejas rīkus un medību vai zvejas ieguvumu, ieskaitāmas Zemkopības ministrijas speciālos līdzekļos un izlietojamas medību un zvejniecības saimniecību aizsardzībai un uzlabošanai.

623. Kas uz svešas zemes, svešā mežā vai svešos ūdeņos patvaļīgi medījis, ķēris zivis vai citu ko medību vai zvejas nolūkā, sodāms:

ar naudas sodu ne augstāku par simts latiem.

Ar to pašu sodu sodāms:

1) kas jebkādā kārtā izdzinis zvērus vai putnus no svešas zemes,
2) kas ar šauteni vai jebkādiem medījuma ķeramiem rīkiem atradies svešā zemes vai meža īpašumā ārpus ceļa.

Par minēto pārkāpumu atkārtojumu vai nodarbošanos ar patvaļīgu zveju vai medībām amata veidā vainīgais sodāms:

ar arestu vai ar naudas sodu līdz pieci simti latiem.

Ja patvaļīgi medīts apžogotā zvēru vai putnu audzētavā, zvērnicā vai parkā vai patvaļīgi ķertas zivis mākslīgā zivju audzējamā dīķī vai nožogotā ūdenī, tad vainīgais sodāms:

ar ieslodzījumu cietumā uz laiku, ne ilgāku par sešiem mēnešiem.

II. Sodu likumus papildināt ar sekojošu jaunu 251[1].pantu:

251[1]. Kas nav izpildījis sevišķos likumu noteikumus par medībām vai medījumu ķeršanu vai tirdzniecību ar tiem, ja par izdarīto viņam nedraud bargāks sods, sodāms:

ar naudas sodu, ne augstāku par simts latiem.

- Ar šo atvietoti pārgrozījumi un papildinājumi Sodu likumos (Lik. kr. 1929.g. 172).

Likums Saeimā pieņemts 1929.g. 29.novembrī.

Rīgā, 5.decembrī 1929.g.

Pauls Kalniņš
Saeimas priekšsēdētājs.

J. Breimanis
Saeimas sekretārs.

LATVIJAS REPUBLIKAS
SAEIMA

192 9 g. " 4. " decembri.

№ 61.

9 32

155

Valsts Prezidenta sekretariata
saņemts 1929. g. 4. dec.
Ien. № 6802 akt. № 724

V a l s t s P r e z i d e n t a kungam.

Saeimas prezidijs pagodinas nosūtīt Jums, augsti godājamais Prezidenta kungs, Saeimas š.g. 29.novembŗa plenarsēdē steidzamības kārtā (steidzamība pieņemta: par - 48, pret - 1, atturas - 17) pieņemto

likumu par "Papildinajuma likumā par biedrībām, savienībām un politiskām organizacijām" atcelšanu,

kuŗa redakcija pieņemta š.g. 3.decembŗa plenarsēdē. -

Paul-Kalniņš
Saeimas priekšsēdētājs.

Izsludināts likumu kodeksā
H XII 29

Breimanis.
Saeimas sekretārs.

„Valdības Vēstneša" redakcijai.
Publicēšanai tuvākā numurā.

Valsts Prezidenta sekretars

1929. g. 4 dec.

Nodaļas vadītājs

№ 4845.

Valstspapīru spiestuve. F. 2. 53.304. 2000. 1928. 12.IV.

LIKUMS PAR "PAPILDINĀJUMA LIKUMĀ PAR BIEDRĪBĀM, SAVIENĪBĀM UN POLITISKĀM ORGANIZĀCIJĀM" ATCELŠANU.

1. Papildinājums likumā par biedrībām, savienībām un politiskām organizācijām, kas izdots Satversmes 81.panta kārtībā 1929.g. 17.oktobrī, ar šo atcelts.

2. Šis likums stājas spēkā ar izsludināšanas dienu.

Likums Saeimā pieņemts 1929.g. 29.novembrī.

Izsludināts 5.dekembrī 1929.g.

Pauls Kalniņš
Saeimas priekšsedētājs.

Saeimas sekretārs.

LATVIJAS REPUBLIKAS
SAEIMA

1929 G. 7. decembrī

NR. 1350.

157

Valsts Prezidenta sekretariatam.

Valsts Prezidenta sekretariata
saņemts 1929. g. 9. dec.
Ien. № 6867 akt. № 7

Pagodinos nosūtīt Saeimas š.g. 10.decembra plenarsēdes dienas kārtību līdz ar attiecīgiem likumprojektiem. -

Saeimas kancelejas direktors.

V.
Pie akt.
9.12.

Valstspapīru spiestuve. 1929. 21./III. 53.534. 2000.

S A E I M A S IV sesijas 15.plenarsēdes 1929.g. 10.decembrī,
plkst. 5 p. p.,
d i e n a s k ā r t ī b a:

1. Prezidija ziņojumi.
2. Pārgrozījumi Ministru kabineta iekārtā (Ref. M.Lazersons, F.Cielēns).
3. Likums par Jaunlatgales pilsētas nodibināšanu (Ref. E.Rimbenieks).
4. Likums par Latvijas galvas pilsētu un apriņķu pilsētām (Ref. E.Rimbenieks).
5. Juridiskās komisijas priekšlikums attiecībā uz likumprojektu par zvērinātu tiesām (Ref. Nik.Kalniņš).
6. Pārgrozījumi Kara ministrijas budžetā 1929./30.saimniecības gadam (Ref. V.Gulbis).
7. Papildinājumi likumā par pavalstniecību (Ref. P.Šīmans).

7.XII.29.

P r o j e k t s.

PAPILDINĀJUMI LIKUMĀ PAR PAVALSTNIECĪBU.

Likumu par pavalstniecību (Lik. krāj. 1919.g. 127 un 1927.g. 93) papildināt ar šādu 8^2. un 8^3.pantu:

8^2. Tāpat Ministru kabinetam ir tiesība atņemt pilsoņa tiesības Latvijas pavalstniekam, kas vairāk kā trīs gadus uzturējies ārzemēs bez ārzemju pases vai ar notecējušu ārzemju pasi.

8^3. Pilsoņiem, kas Latvijas pavalstniecību ieguvuši, sniedzot par sevi nepatiesas ziņas, vai uzrādot likumā paredzēto apstākļu apstiprināšanai viltotus dokumentus, vai uzdodot liecinieku, kuŗi devuši nepatiesu liecību, pilsoņu tiesības atņem tādā pat kārtībā, kādā tās piešķirtas.

- Ar šo atvietoti 1929.g. 8.oktobrī Latvijas Republikas Satversmes 81.panta kārtībā izdotie papildinājumi likumā par pavalstniecību (Lik. kr. 200).

Publisko tiesību komisijas
priekšsēdētājs M. S K U J E N I E K S.
Sekretars M. L A Z E R S O N S.

R e f e r e n t s P. Š Ī M A N S.

Nr.120, 7.XII.29.

LATVIJAS REPUBLIKAS
SAEIMA

1929 g. 2. janvārī.
№ 14.

Valsts Prezidenta sekretariāts
saņemts 1929 g. 2. janv.
ien. № 1. / akt. № 7 49

156

Valsts Prezidenta kungam.

Saeimas prezidijs pagodinas nosūtīt Jums, augsti godājamais Prezidenta kungs, Saeimas š.g. 21.decembra plenarsēdē steidzamības kārtā (steidzamība pieņemta vienbalsīgi) pieņemto un redigēto

likumu par tirdzniecības un kuģniecības konvenciju starp Latviju un Turciju,

līdz ar konvenciju un parakstīšanas protokolu franču valodā un to tulkojumiem latviešu valodā. -

Saeimas priekšsēdētājs. Paulo Kalniņš

Saeimas sekretārs. J. Breimanis

„Valdības Vēstneša" redakcijai.
Publicēšanai tuvākā numurā.

Valsts Prezidenta sekretariāts.

1929.g. 4. janv. *Nodaļas vadītājs*
№ 41

Valstspapīru spiestuve. F. 2. 53.304. 2000. 1928. 12.IV.

LATVIJAS REPUBLIKAS
SAEIMA

1929 g. 2. janvārī.
№ 13.

Valsts Prezidenta sekretariatē
saņemts 1929 g. 2. janvārī
ien. № 3 / akt. № 7 48

160

V a l s t s P r e z i d e n t a kungam.

Saeimas prezidijs pagodinas nosūtīt Jums, augsti godājamais Prezidenta kungs, Saeimas š.g. 21.decembra plenarsēdē steidzamības kārtā (steidzamība pieņemta vienbalsīgi) pieņemto un redigēto

likumu par pagaidu tirdzniecības vienošanos starp Latviju un Bulgariju,

līdz ar pagaidu vienošanos franču valodā un tās tulkojumu latviešu valodā. -

Pauls Kalniņš
Saeimas priekšsēdētājs.

Saeimas sekretārs.

„Valdības Vēstneša" redakcijai.
Publicēšanai tuvākā numurā.
Valsts Prezidenta sekretars.
1929 g. 4. janv.
№ 42.
Nodaļas vadītājs

Valstspapīru spiestuve. F. 2. 53.304. 2000. 1928. 12.IV.

LATVIJAS REPUBLIKAS
SAEIMA

1929. G. 23. janvarī

Nr. 72.

161

Valsts Prezidenta sekretariatam.

Valsts Prezidenta sekretariats
saņemts 1929 g. 24. janv.
Ien. № 389 / Kārt. № 7 29

Pagodinos nosūtīt Saeimas š.g.
25.janvara plenarsēdes dienas kārtību, līdz
ar attiecīgiem likumprojektiem. -

Saeimas kancelejas direktors.

Pie ar to
24.1.

Valstspapiru spiestuve. 1928. 12.IV. 53.303. 3000.

LATVIJAS REPUBLIKAS
SAEIMA

1929. g. 25. janvarī

Nr. 94.

162

Valsts Prezidenta sekretariatam.

Valsts Prezidenta sekretariāta
saņemts 1929 g. 28. janv.
ien. № 431 / akt. № 7

Pagodinos nosūtīt Saeimas š.g. 29.janvara plenarsēdes dienas kārtību, līdz ar attiecīgiem likumprojektiem.-

Pie akt. 28.1.

Saeimas kancelejas direktors.

Valstspapīru spiestuve. 1928. 12.IV. 53.303. 3000.

LATVIJAS REPUBLIKAS

SAEIMA

1929. g. 30. janvarī.

№ 17.

1°/

163

Valsts Prezidenta sekretariāts
saņemts 1929 g. 30. janv.
ien. № 484 / akt. № 729

V a l s t s P r e z i d e n t a kungam.

Saeimas prezidijs pagodinas nosūtīt Jums, augsti godājamais Prezidenta kungs, Saeimas š.g. 25.janvaŗa plenarsēdē steidzamības kārtā (steidzamība pieņemta vienbalsīgi) pieņemtos:

1. Likumu par sēklas iegādāšanu lauksaimnieku vajadzībām un

2. Likumu par augstākiem militariem kursiem,

kuŗu redakcija pieņemta š.g.29.janvaŗa plenarsēdē. -

Paulu Kalniņš

Saeimas priekšsēdētājs.

J. Breiss

Saeimas sekretārs.

„Valdības Vēstneša" redakcijai.
Publicēšanai tuvākā numurā.

Valsts Prezidenta sekretārs

1929.g. 30 janv.

Nodaļas vadītājs

№ 447, 448.

Valstspapīru spiestuve. F. 2. 53.304. 2000. 1928. 12.IV.

LATVIJAS REPUBLIKAS
SAEIMA

192 9. G. 30. janvarī.

Nr. 112.

164

Valsts Prezidenta sekretariatam.

Valsts Prezidenta sekretariāts
saņemts 192 9 g. 31. janv.
Ien. № 489 / akt. № 7-29

Pagodinos nosūtīt Saeimas š.g. 1.februara plenarsēdes dienas kārtību, līdz ar attiecīgiem likumprojektiem.-

Saeimas kancelejas direktors.

Pie ar to 31.1.

Valstspapīru spiestuve. 1928. 12.IV. 53.303. 3000.

LATVIJAS REPUBLIKAS
SAEIMA

1929. G. 2. Februari

Nr. 134.

№ 165

Valsts Prezidenta sekretariatam.

Valsts Prezidenta sekretariats
saņemts 1929 g. 4. febr
Ien. № 553 / akt. № 729

Pagodinos nosūtīt Saeimas š.g.
5.februara plenarsēdes dienas kārtību.-

Pie akt.
4.2.

Saeimas kancelejas direktors.

Valstspapīru spiestuve. 1928. 12.IV. 53.303. 3000.

LATVIJAS REPUBLIKAS
SAEIMA

1929. g. 6. februarī.

Nr. 152.

Valsts Prezidenta sekretariatam.

Valsts Prezidenta sekretariats
saņemts 1929 g. 7. febr.
Ien. № 649 / akt. № 74

Pagodinos nosūtīt Saeimas š.g.
8.februara plenarsēdes dienas kārtību.-

Pie akt.
7.2.

Saeimas kancelejas direktors.

Valstspapīru spiestuve. 1928. 12.IV. 53.303. 3000.

LATVIJAS REPUBLIKAS
SAEIMA

1929. G. 9. februari

NR. 167.

167

Valsts Prezidenta sekretariatam.

Valsts Prezidenta sekretariata
saņemts 1929 g. 11. febr.
ien. № 646 / akt. № 729

Pagodinos nosūtīt Saeimas š.g.

12.februara plenarsēdes dienas kārtību,

līdz ar attiecīgiem likumprojektiem.-

V.
Pie akts.
11.2.

Saeimas kancelejas direktors.

Valstspapīru spiestuve. 1928. 12.IV. 53.303. 3000.

LATVIJAS REPUBLIKAS

SAEIMA

1929. g. 13. februārī.

№ 18.

9 35/

168

Valsts Prezidenta sekretariātā
saņemts 1929 g. 13. febr.
Ien. № 744 / akt. № 74

Valsts Prezidenta kungam.

Saeimas prezidijs pagodinas nosūtīt Jums, augsti godājamais Prezidenta kungs, Saeimas š.g.12.februara plenarsēdē steidzamības kārtā (steidzamība pieņemta vienbalsīgi) pieņemto un redigēto

likumu par Latvijas Republikas pievienošanos 1928.gada 27.augustā Parīzē parakstītam līgumam par kara pielietošanas nosodīšanu un atsacīšanos no tā starptautisko strīdu izšķiršanā,

līdz ar līgumu franču un angļu valodā un tā tulkojumu latviešu valodā. -

Pauls Kalniņš

Saeimas priekšsēdētājs.

Jēkabs Krēsliņš

Saeimas sekretārs.

Jēkabs Krēsliņš ir atbrīvots no Saeimas sekretāra amata ar 1929. gada 14/II.

„Valdības Vēstneša" redakcijai
Publicēšanai tuvākā numurā

Valsts Prezidenta sekretars

9. 13 feb.

Nodaļas vadītājs

666.

Valstspapīru spiestuve. F. 2. 53.304. 2000. 1928. 12.IV.

LATVIJAS REPUBLIKAS
SAEIMA

1929. G. 13. februarī

NR. 193.

169

Valsts Prezidenta sekretariatam.

Valsts Prezidenta sekretariāts
saņemts 1929 g. 14. februārī
ien. № 775 / akt. № 79

Pagodinos nosūtīt Saeimas ś.g.

15.februara plenarsēdes dienas kārtību. -

Saeimas kancelejas direktors.

Pie akt.
14.2.

Valstspapīru spiestuve. 1928. 12.IV. 53.303. 3000.

170

S A E I M A S II sesijas 8.plenarsēdes 1929.g. 15.februarī,

plkst. 5 p. p.,

d i e n a s k ā r t ī b a:

1. Prezidija ziņojumi.

2. Likums par personīgā nodokļa atlaišanu 1928./29.budžeta gadā pagastos, kuŗi cietuši no plūdiem, krusas vai neražas (Ref. P.Lejiņš, I.Muižnieks, V.Piguļevskijs).

3. Satiksmes ministŗa atbilde uz deputata L.Laicena u.c. iesniegto jautājumu.

4. Pārgrozījums preses likumā (Ref. V.Rubuls).

5. Likums par lauku nekustamas mantas nodokļa pamazināšanu un atlaišanu par 1928.gadu (Ref. J.Birznieks, V.Gulbis).

6. Pārgrozījumi Civil- un Civilprocesa likumos (Ref. P.Juraševskis).

7. Pārgrozījumi un papildinājumi noteikumos par ienākuma nodokli (Ref. E.Grantskalns, V.Gulbis, K.Ulmanis).

8. Likums par nekustamas mantas atsavināšanu Rīgas-Limbažu-Rūjienas dzelzsceļa vajadzībām (Ref. P.Ulpe).

9. Likums par nekustamas mantas atsavināšanu Rīgas-Ērgļu-Domepoles-Krāslavas dzelzsceļa vajadzībām (Ref. P.Ulpe).

10. Likums par nekustamas mantas atsavināšanu Liepājas-Ziemupes-Pāvilostas-Alšvangas dzelzsceļa vajadzībām (Ref. P.Ulpe).

11. Pārgrozījums noteikumos par strādnieku un citu algotu darbinieku nodrošināšanu slimības gadījumos (Ref. Nik.Kalniņš).

12. Pārgrozījums sodu likumos (Ref. M.Lazersons).

13. Likums par pasta satiksmi (Ref. E.Rimbenieks).

14. Satiksmes ministrijas iekārta (Ref. M.Lazersons).

13.II.29.

LATVIJAS REPUBLIKAS
SAEIMA

171

1929. g. 16. februari

Nr. 210.

Valsts Prezidenta sekretariatam.

Valsts Prezidenta sekretariats
saņemts 1929 g. 18. febr.
ien. № 814 / akt. № 74

Pie akt.
18.2. Jul

Pagodinos nosūtīt Saeimas š.g. 19.februara plenarsēdes dienas kārtību, līdz ar attiecīgiem likumprojektiem.-

Saeimas kancelejas direktors.

Valstspapīru spiestuve. 1928. 12.IV. 53.303. 3000.

172

LATVIJAS REPUBLIKAS
SAEIMA

1929. g. 19. februari
Nr. 224.

Valsts Prezidenta sekretariatam.

Valsts Prezidenta sekretariats
saņemts 1929 g. 21. febr.
Ien. № 868 / akt. № 74

Pagodinos nosūtīt Saeimas š.g.
22.februara plenarsēdes dienas kārtību, ifdz
ar attiecīgiem likumprojektiem.-

Saeimas kancelejas direktors.

Pie akt.
21-2-

Valstspapīru spiestuve. 1928. 12.IV. 53.303. 3000.

LATVIJAS REPUBLIKAS
SAEIMA

1929. G. 23. februarī

Nr. 256.

173

Valsts Prezidenta sekretariatam.

Valsts Prezidenta sekretariatā
saņemts 1929 g. 25. febr.
Ien. № 928 / akt. № 749

Pagodinos nosūtīt Saeimas š.g.
26.februara plenarsēdes dienas kārtību.-

Saeimas kancelejas direktors.

Pie akt.
25. 2.

Valstspapīru spiestuve. 1928. 12.IV. 53.303. 3000.

S A E I M A S II sesijas 11.plenarsēdes 1929.g. 26.februarī, plkst. 5 p. p.,
d i e n a s k ā r t ī b a:

1. Satiksmes ministra atbilde uz deputata L.Laicena u.c. iesniegto jautājumu par pasta sūtījumiem.

2. Tautas labklājības ministra atbilde uz deputata A.Veckalna u.c. iesniegto jautājumu par sabiedriskiem darbiem.

3. Prezidija ziņojumi.

4. Pārgrozījums preses likumā (Ref. V.Rubuls).

5. Likums par Maskavā 1929.gada 9.februarī parakstīto protokolu attiecībā uz 1928.gada 27.augustā Parizē parakstītā līguma par kara pielietošanas nosodīšanu un atsacīšanos no tā starptautisko strīdu izšķiršanā spēkā stāšanos (Ref. A.Bergs).

6. Likums par lauku nekustamas mantas nodokļa pamazināšanu uh atlaišanu par 1928.gadu (Ref. J.Birznieks, V.Gulbis).

7. Pārgrozījumi Civil- un Civilprocesa likumos (Ref. P.Juraševskis).

8. Pārgrozījumi un papildinājumi noteikumos par ienākuma nodokli (Ref. E.Grantskalns, V.Gulbis, K.Ulmanis).

9. Likums par nekustamas mantas atsavināšanu Rīgas-Limbažu-Rūjienas dzelzsceļa vajadzībām (Ref. P.Ulpe).

10. Likums par nekustamas mantas atsavināšanu Rīgas-Ērgļu-Domopoles-Krāslavas dzelzsceļa vajadzībām (Ref. P.Ulpe).

11. Likums par nekustamas mantas atsavināšanu Liepājas-Ziemupes-Pāvilostas-Alšvangas dzelzsceļa vajadzībām (Ref. P.Ulpe).

12. Pārgrozījums noteikumos par strādnieku un citu algotu darbinieku nodrošināšanu slimības gadījumos (Ref. Nik.Kalniņš).

13. Pārgrozījums sodu likumos (Ref. M.Lazersons).

14. Likums par pasta satiksmi (Ref. E.Rimbenieks).

15. Satiksmes ministrijas iekārta (Ref. M.Lazersons).

16. Likums par Lejasciema pilsētas administratīvām robežām (Ref. A.Veckalns).

17. Pārgrozījumi Ministru kabineta iekārtā (Ref. M.Lazersons, F.Cielēns).

18. Pārgrozījumi un papildinājumi likumā par izrādēm un izrīkojumiem (Ref. Br.Kalniņš).

19. Likums par algas izmaksu karavīriem kriminalvajāšanas gadījumos (Ref. G.Mīlbergs, Nik.Kalniņš).

20. Likums par konvenciju starp Latviju un Igauniju par valsts līdzekļiem izdotu izdevumu un drukas darbu apmaiņu (Ref. K.Kirsteins).

21. Pārgrozījumi likumā par darba laiku (Ref. Nik.Kalniņš).

22. Papildinājums likumā par sēklas fondu (Ref. V.Gulbis).

23. Papildinājums likumā par papildu līdzekļiem Liepājas-Glūdas dzelzceļa būvei (Ref. V.Bastjānis).

24. Pārgrozījums likumā par Rīgas-Limbažu-Rūjienas un Liepājas-Ziemupes-Pāvilostas-Alšvangas dzelzceļu būvi (Ref. V.Bastjānis).

25. Pārgrozījumi dažos Civilprocesa likumu pantos un Latgalē spēkā esošos Civillikumos (Ref. Nik.Kalniņš).

23.II.29.

LATVIJAS REPUBLIKAS

SAEIMA

1929. g. 27. februārī

№ 19.

13

175

Valsts Prezidenta sekretariāts
saņemts 1929. g. 27. februārī
Ien. № 990 / akt. № 74

Valsts Prezidenta kungam.

Saeimas prezidijs pagodinas nosūtīt Jums, augsti godājamais Prezidenta kungs, Saeimas š.g. 26.februara plenarsēdē steidzamības kārtā (steidzamība pieņemta vienbalsīgi) pieņemto un redigēto

likumu par Maskavā 1929.gada 9.februarī parakstīto protokolu attiecībā uz 1928.gada 27.augustā Parizē parakstītā līguma par kaŗa pielietošanas nosodīšanu un atsacīšanos no tā starptautisko strīdu izšķiršanā spēkā stāšanos,

līdz ar protokolu un tā pielikumu franču valodā un tulkojumiem latviešu valodā. -

Paulo Kalniņš

Saeimas priekšsēdētājs.

Saeimas sekretars.

„Valdības Vēstneša" redakcijai.
Publicēšanai tuvākā numurā.

Valsts Prezidenta sekretars

1929. g. 27. feb.
№ 860

Nodaļas vadītājs

Valstspapīru spiestuve. F. 2. 53.304. 2000. 1928. 12.IV.

LATVIJAS REPUBLIKAS
SAEIMA

1929. g. 2. marta

Nr. 300.

176

Valsts Prezidenta sekretariatam.

Valsts Prezidenta sekretariatā
saņemts 1929 g. 4. martā
Ien. № 1064 / akt. № 79

Pagodinos nosūtīt Saeimas š.g.
5.marta plenarsēdes dienas kārtību, līdz ar
attiecīgiem materiāliem. -

Pie arh.
4.3.

Saeimas kancelejas direktors.

LATVIJAS REPUBLIKAS
SAEIMA

1929. g. 6. martā

№ 20.

1/40/

777

Valsts Prezidenta sekretariats
saņemts 1929 g. 7. martā
ien. № 1125 / akt. № 74

Valsts Prezidenta kungam.

Saeimas prezidijs pagodinas nosūtīt Jums, augsti godājamais Prezidenta kungs, Saeimas š.g. 1.marta plenarsēdē steidzamības kārtā (steidzamība pieņemta vienbalsīgi) pieņemto

likumu par lauku nekustamas mantas nodokļa pamazināšanu un atlaišanu par 1928.gadu,

kura redakcija pieņemta š.g.5.marta plenarsēdē. -

Saeimas priekšsēdētājs.

Saeimas sekretārs.

„Valdības Vēstneša" redakcijai:
Publicēšanai tūvākā numurā.

Valsts Prezidenta sekretars

1929.g. 7. martā *Nodaļas vadītajs*

№ 972.

VALSTSPAPĪRU SPIESTUVE F. 2. 52.088. 1500. 26. III. 1924.

178

LATVIJAS REPUBLIKAS
SAEIMA

1929. g. 6. martā

Nr. 315.

Valsts Prezidenta sekretariatam.

Valsts Prezidenta sekretariāts
saņemts 1929 g. 8. martā
ien. Nr. 1137 / akt. Nr. 74

Pagodinos nosūtīt Saeimas š.g.
8.marta plenarsēdes dienas kārtību, līdz
ar attiecīgiem likumprojektiem.-

Saeimas kancelejas direktors.

Pie arch.
8. 3.

Valstspapīru spiestuve. 1928. 12.IV. 53.303. 3000.

LATVIJAS REPUBLIKAS
SAEIMA

1929. G. 9. martā

Nr. 339.

179

Valsts Prezidenta sekretariatam.

Valsts Prezidenta sekretariats
saņemts 1929 g. 11. martā
Ien. № 1227 / akt. № 74

Pagodinos nosūtīt Saeimas š.g. 12.marta plenarsēdes dienas kārtību, līdz ar attiecīgiem likumprojektiem.-

Saeimas kancelejas direktors.

Valstspapīru spiestuve. 1928. 12.IV. 53.303. 3000.

S A E I M A S II sesijas 15.plenarsēdes 1929.g. 12.martā, 180

plkst. 5 p. p.,

d i e n a s k ā r t ī b a :

1. Redakcijas komisijas ziņojums.
2. Zemkopības ministra atbilde uz steidzamu pieprasījumu par sēklas apgādāšanu (debatu turpinājums).
3. Pieprasījumu komisijas ziņojums (Ref. K.Pauluks).
4. Deputatu I.Muižnieka u.c. iesniegtais steidzams pieprasījums par palīdzības sniegšanu trūkumcietējiem.
5. Prezidija ziņojumi.
6. Saeimas kārtības rullis (Ref. A.Kviesis).
7. Pārgrozījums preses likumā (Ref. V.Rubuls).
8. Pārgrozījumi Civil- un Civilprocesa likumos (Ref. P.Juraševskis).
9. Likums par nekustamas mantas atsavināšanu Rīgas-Limbažu-Rūjienas dzelzceļa vajadzībām (Ref. P.Ulpe).
10. Likums par nekustamas mantas atsavināšanu Rīgas-Ērgļu-Domopoles-Krāslavas dzelzceļa vajadzībām (Ref. P.Ulpe).
11. Likums par nekustamas mantas atsavināšanu Liepājas-Ziemupes-Pāvilostas-Alšvangas dzelzceļa vajadzībām (Ref. P.Ulpe).
12. Pārgrozījums noteikumos par strādnieku un citu algotu darbinieku nodrošināšanu slimības gadījumos (Ref. Nik.Kalniņš).
13. Pārgrozījums Sodu likumos (Ref. M.Lazersons).
14. Likums par pasta satiksmi (Ref. E.Rimbenieks).
15. Satiksmes ministrijas iekārta (Ref. M.Lazersons).
16. Likums par Lejasciema pilsētas administratīvām robežām (Ref. A.Veckalns).
17. Pārgrozījumi Ministru kabineta iekārtā (Ref. M.Lazersons, F.Cielēns).
18. Pārgrozījumi un papildinājumi likumā par izrādēm un izrīkojumiem (Ref. Br.Kalniņš).
19. Likums par algas izmaksu karavīriem kriminalvajāšanas gadījumos (Ref. G.Mīlbergs, Nik.Kalniņš).
20. Likums par konvenciju starp Latviju un Igauniju par valsts līdzekļiem izdotu izdevumu un drukas darbu apmaiņu (Ref. K.Kirsteins).
21. Pārgrozījumi likumā par darba laiku (Ref. Nik.Kalniņš).
22. Papildinājums likumā par sēklas fondu (Ref. V.Gulbis).
23. Papildinājums likumā par papildu līdzekļiem Liepājas-Glūdas dzelzceļa būvei (Ref. V.Bastjānis).
24. Pārgrozījums likumā par Rīgas-Limbažu-Rūjienas un Liepājas-Ziemupes-Pāvilostas-Alšvangas dzelzceļu būvi (Ref. V.Bastjānis).
25. Pārgrozījumi dažos Civilprocesa likumu pantos un Latgalē spēkā esošos Civillikumos (Ref. Nik.Kalniņš).
26. Pārgrozījumi likumā par lauksaimniecībai, rūpniecībai un namniecībai izsniegto īstermiņa aizdevumu pārvēršanu ilgtermiņa ķīlu zīmju aizdevumos (Ref. K.Ulmanis, V.Bastjānis).
27. Pārgrozījums likumā par lauku iedzīvotāju nodrošināšanu slimības gadījumos (Ref. V.Rubuls).
28. Pārgrozījumi likumā par tirdzniecības-rūpniecības skaitīšanu 1929.gadā (Ref. V.Vestermans).
29. Pārgrozījumi likumā par eksportējamās gaļas un tās pārstrādājumu kontroli (Ref. H.Dzelzīts).
30. Likums par eksporta sviesta kontroli un izvešanu uz ārzemēm (Ref. H.Dzelzīts).
31. Likums par zinātniskās tiesekspertizes institutu (Ref. J.Viļpiševskis).
32. Pārgrozījumi un papildinājumi krimínalprocesa likumos (Ref. J.Viļpiševskis).

9.III.29.

LATVIJAS REPUBLIKAS
SAEIMA

1929. G. 13. martā

Nr. 356.

V.
Pie akt.
14. 3. Gul

187

Valsts Prezidenta sekretariatam.

Valsts Prezidenta sekretariatā
saņemts 1929 g. 14. martā
Ien. № 1272 / akt. № 74

Pagodinos nosūtīt Saeimas š.g.
15.marta plenarsēdes dienas kārtību, līdz
ar attiecīgiem likumprojektiem.-

Saeimas kancelejas direktors.

Valstspapīru spiestuve. 1928. 12.IV. 53.303. 3000.

LATVIJAS REPUBLIKAS
SAEIMA

1929. G. 16. martā

Nr. 376.

182

Valsts Prezidenta sekretariatam.

Valsts Prezidenta sekretariāts
saņemts 1929 g. 18. martā
kn. № 1341 / akt. № 74

Pagodinos nosūtīt Saeimas š.g. 20.marta plenarsēdes dienas kārtību, līdz ar attiecīgiem materialiem. -

Saeimas kancelejas direktors.

Pie akt.
18.3.

Valstspapīru spiestuve. 1928. 12.IV. 53.303. 3000.

183

S A E I M A S II sesijas 17.plenarsēdes 1929.g. 20.martā,
plkst. 5 p. p.,
d i e n a s k ā r t ī b a:

1. Prezidija ziņojumi. 2. Redakcijas komisijas ziņojums.
3. Pārgrozījums preses likumā (Ref. V.Rubuls).
4. Likums par valsts pabalstiem un kreditiem no plūdiem un neražas cietušiem iedzīvotājiem (Ref. V.Gulbis).
5. Likums par personīgā nodokļa atlaišanu 1928./29. un 1929./30. budžeta gadā cietušiem no plūdiem, krusas vai neražas (Ref. I.Muižnieks, P.Lejiņš, V.Bastjānis).
6. Pārgrozījumi Civil- un Civilprocesa likumos (Ref. P.Juraševskis).
7. Likums par nekustamas mantas atsavināšanu Rīgas-Limbažu-Rūjienas dzelzceļa vajadzībām (Ref. P.Ulpe).
8. Likums par nekustamas mantas atsavināšanu Rīgas-Ērgļu-Domopoles-Krāslavas dzelzceļa vajadzībām (Ref. P.Ulpe).
9. Likums par nekustamas mantas atsavināšanu Liepājas-Ziemupes-Pāvilostas-Alšvangas dzelzceļa vajadzībām (Ref. P.Ulpe).
10. Pārgrozījums noteikumos par strādnieku un citu algotu darbinieku nodrošināšanu slimības gadījumos (Ref. Nik.Kalniņš).
11. Pārgrozījums Sodu likumos (Ref. M.Lazersons).
12. Likums par pasta satiksmi (Ref. E.Rimbenieks).
13. Satiksmes ministrijas iekārta (Ref. M.Lazersons).
14. Likums par Lejasciema pilsētas administratīvām robežām(Ref.A.Veckalns).
15. Pārgrozījumi Ministru kabineta iekārtā(Ref.M.Lazersons, F.Cielēns).
16. Pārgrozījumi un papildinājumi likumā par izrādēm un izrīkojumiem (Ref. Br.Kalniņš).
17. Likums par algas izmaksu karavīriem kriminalvajāšanas gadījumos (Ref. G.Mīlbergs, Nik.Kalniņš).
18. Likums par konvenciju starp Latviju un Igauniju par valsts līdzekļiem izdotu izdevumu un drukas darbu apmaiņu (Ref. K.Kirsteins).
19. Pārgrozījumi likumā par darba laiku (Ref. Nik.Kalniņš).
20. Papildinājums likumā par sēklas fondu (Ref. V.Gulbis).
21. Papildinājums likumā par papildu līdzekļiem Liepājas-Glūdas dzelzceļa būvei (Ref. V.Bastjānis).
22. Pārgrozījums likumā par Rīgas-Limbažu-Rūjienas un Liepājas-Ziemupes-Pāvilostas-Alšvangas dzelzceļu būvi (Ref. V.Bastjānis).
23. Pārgrozījumi dažos Civilprocesa likumu pantos un Latgalē spēkā esošos Civillikumos (Ref. Nik.Kalniņš).
24. Pārgrozījumi likumā par lauksaimniecībai, rūpniecībai un namniecībai izsniegto īstermiņa aizdevumu pārvēršanu ilgtermiņa ķīlu zīmju aizdevumos (Ref. K.Ulmanis, V.Bastjānis).
25. Pārgrozījums likumā par lauku iedzīvotāju nodrošināšanu slimības gadījumos (Ref. V.Rubuls).
26. Pārgrozījumi likumā par tirdzniecības-rūpniecības skaitīšanu 1929.gadā (Ref. V.Vestermans).
27. Pārgrozījumi likumā par eksportējamās gaļas un tās pārstrādājumu kontroli (Ref. H.Dzelzīts).
28. Likums par eksporta sviesta kontroli un izvešanu uz ārzemēm (Ref. H.Dzelzīts).
29. Likums par zinātniskās tiesekspertizes institutu(Ref.J.Viļpiševskis).
30. Pārgrozījumi un papildinājumi kriminalprocesa likumos(J.Viļpiševskis).
31. Pārgrozījumi likumā par zemes ceļiem (Ref. A.Bergs).
32. Pārgrozījums likumā par algotu darbinieku apdrošināšanu nelaimes un arodu slimību gadījumos (Ref. Nik.Kalniņš).
33. Likums par administratīvā kārtā uzlikto naudas sodu pārvēršanu arestā (Ref. Nik.Kalniņš).
34. Likums par tiesas izpildītāju drošības naudu (Ref.J.Viļpiševskis).

Pie 1929.g. 20.marta plenarsēdes dienas kārtības 1.punkta.

Liekam priekšā "Papildinājumu Kriminalprocesa likumos" (13.prim pantu) uzņemt nākamās sēdes dienas kārtībā tādā redakcijā, kādā viņu Saeimai jau priekšā cēla juridiskā un publisko tiesību komisijas, atprasot to atpakaļ no organizacijas komisijas.

F.Cielēns, R.Bīlmanis, V.Bastjānis, P.Lejiņš,
Ed.Dzelzīts, Br.Kalniņš, K.Būmeisters, I.Muižnieks,
Ed.Radziņš, K.Dēķens, P.Ulpe, Kr.Eliass, K.Lorencs,
J.Celms, A.Veckalns, A.Rudevics, J.Rainis.

16.III.29.

LATVIJAS REPUBLIKAS
SAEIMA

9 21
13. III

184

192 9. g. 13. marta

№ 21.

Valsts Prezidenta sekretariatā
saņemts 1929 g. 15. martā
Ien. № 1294 / akt. № 74

Valsts Prezidenta kungam.

Saeimas prezidijs pagodinas nosūtīt Jums, augsti godājamais Prezidenta kungs, Saeimas š.g. 8.marta plenarsēdē steidzamības kārtā (steidzamība pieņemta: par - 49, pret - 31, atturas - 0) pieņemtos

pārgrozījumus un papildinājumus noteikumos par ienākuma nodokli,

kuŗu redakcija pieņemta š.g. 12.marta plenarsēdē. -

Paulu Kalniņš
Saeimas priekšsēdētājs.

Saeimas sekretars.

Izsludināt likumu ar 15 III

„Valdības Vēstneša" redakcijai.
Publicēšanai tūvākā numurā.
Valsts Prezidenta sekretars
192 9. g. 20. martā
№ 1118.
Nodaļas vadītājs

VALSTSPAPĪRU SPIESTUVE F. 2. 52.088. 1500. 26. III. 1924.

LATVIJAS REPUBLIKAS
SAEIMA

1929. g. 20. marta.

Nr. 409.

185

Valsts Prezidenta sekretariatam.

Valsts Prezidenta sekretariats
Saņemts 1929 g. 21. martā
Nr. Nā 1384 / akt. Nā 7 29

Pagodinos nosūtīt Saeimas š.g.
22.marta plenarsēdes dienas kārtību, līdz
ar attiecīgiem likumprojektiem. -

Saeimas kancelejas direktors.

Pie akt.
21.3.

Valstspapīru spiestuve. 1928. 12.IV. 53.303. 3000.

LATVIJAS REPUBLIKAS
SAEIMA

1929. g. 25. marta

№ 22.

Valsts Prezidenta sekretariāts
saņemts 1929 g. 25. martā
Ien. № 1447 / akt. № 719

186

Valsts Prezidenta kungam.

Saeimas prezidijs pagodinas nosūtīt Jums, augsti godājamais Prezidenta kungs, Saeimas š.g. 22.marta plenarsēdē steidzamības kārtā (steidzamība pieņemta vienbalsīgi) pieņemtos:

1. Likumu par valsts pabalstiem un kreditiem no plūdiem un nerazas cietušiem iedzīvotājiem un

2. Likumu par personīgā nodokļa atlaišanu 1928./29. un 1929./30.budžeta gadā cietušiem no plūdiem, krusas vai nerazas,

kuŗu redakcija, saskaņā ar plenarsēdes lēmumu, pieņemta š.g. 23.marta Saeimas prezidija un redakcijas komisijas kopējā sēdē. -

Pauls Kalniņš
Saeimas priekšsēdētājs.

Saeimas sekretārs.

„Valdības Vēstneša" redakcijai.
Publicēšanai tuvākā numurā.

Valsts Prezidenta sekretārs

1929.g. 25 martā

Nodaļas vadītājs

№ 1201, 1202.

VALSTSPAPIRU SPIESTUVE F. 2. 52.088. 1500. 26. III. 1924.

LATVIJAS REPUBLIKAS
SAEIMA

192 9. g. 25. martā

№ 23.

187

Valsts Prezidenta sekretariāts
saņemts 1929 g. 25. martā
Ier. № 1448 / akt. № 7 pg

V a l s t s P r e z i d e n t a kungam.

Saeimas prezidijs pagodinas nosūtīt Jums, augsti godājamais Prezidenta kungs, Saeimas š.g. 22.marta plenarsēdē steidzamības kārtā (steidzamība pieņemta vienbalsīgi) pieņemto

likumu par protokolu attiecībā uz Latvijas-Igaunijas robežas pārdalīto nekustamo īpašumu likvidacijas termiņa pagarināšanu,

līdz ar protokolu franču valodā un tā tulkojumu latviešu valodā.

Likuma un protokola redakcija, saskaņā ar plenarsēdes lēmumu, pieņemta š.g. 23.marta Saeimas prezidija un redakcijas komisijas kopējā sēdē. -

Pauls Kalniņš
Saeimas priekšsēdētājs.

„Valdības Vēstneša" redakcijai.
Publicēšanai tuvākā numurā.

Valsts Prezidenta sekretars

9. 25 martā

Nodaļas vadītājs

1203

Saeimas sekretars.

VALSTSPAPĪRU SPIESTUVE F. 2. 52.088. 1500. 26. III. 1924.

LATVIJAS REPUBLIKAS
SAEIMA

1929. g. 25. martā

№ 25.

Valsts Prezidenta sekretariāts
saņemts 1929 g. 25. martā
Nr. № 1449 / akt. № 74

188

Valsts Prezidenta kungam.

Saeimas prezidijs pagodinas nosūtīt Jums, augsti godājamais Prezidenta kungs, Saeimas š.g. 22.marta plenarsēdē steidzamības kārtā (steidzamība pieņemta vienbalsīgi) pieņemtos:

1. Likumu par nekustamas mantas atsavināšanu Rīgas-Limbažu-Rūjienas dzelzceļa vajadzībām,

2. Likumu par nekustamas mantas atsavināšanu Rīgas-Ērgļu-Domopoles-Krāslavas dzelzceļa vajadzībām un

3. Likumu par nekustamas mantas atsavināšanu Liepājas-Ziemupes-Pāvilostas-Alšvangas dzelzceļa vajadzībām,

kuŗu redakcija, saskaņā ar plenarsēdes lēmumu, pieņemta š.g. 23.marta Saeimas prezidija un redakcijas komisijas kopējā sēdē. -

Paulu Kalniņš
Saeimas priekšsēdētājs.

„Valdības Vēstneša" redakcijai.
Publicēšanai tuvākā numurā.
Valsts Prezidenta sekretars
1929. g. 25. martā
Nodaļas vadītājs
№ 1204, 1205, 1206.

J. Šteimanis
Saeimas sekretars.

VALSTSPAPĪRU SPIESTUVE F. 2. 52.088. 1500. 26. III. 1924.

LATVIJAS REPUBLIKAS

SAEIMA

1929. g. 25. martā.

№ 24.

Valsts Prezidenta sekretariāts
saņemts 1929 g. 25. martā
Ien. № 1450 / akt. № 79

189

Valsts Prezidenta kungam.

Saeimas prezidijs pagodinas nosūtīt Jums, augsti godājamais Prezidenta kungs, Saeimas š.g. 22.marta plenarsēdē steidzamības kārtā (steidzamība pieņemta vienbalsīgi) pieņemto

likumu par tirdzniecības un kugniecības līgumu starp Latviju un Poliju,

līdz ar līgumu un beigu protokolu franču valodā un to tulkojumiem latviešu valodā.

Likuma, līguma un beigu protokola redakcija, saskaņā ar plenarsēdes lēmumu, pieņemta š.g. 23.marta Saeimas prezidija un redakcijas komisijas kopējā sēdē. -

Pauls Kalniņš

Saeimas priekšsēdētājs.

„Valdības Vēstneša" redakcijai.
Publicēšanai tuvākā numurā.

Valsts Prezidenta sekretars

1929. g. 25. martā

№ 1207

Nodaļas vadītājs

Saeimas sekretārs.

VALSTSPAPĪRU SPIESTUVE F. 2. 52.088. 1500. 26. III. 1924.

LATVIJAS REPUBLIKAS

SAEIMA

1929 g. 8. aprilī.

№ 27.

190

Valsts Prezidenta sekretariāts
saņemts 1929 g. 8. aprilī
ien. № 1587 / akt. № 74

V a l s t s P r e z i d e n t a kungam.

Saeimas prezidijs pagodinas nosūtīt Jums, augsti godājamais Prezidenta kungs, Saeimas š.g. 15.marta plenarsēdē steidzamības kārtā (steidzamība pieņemta: par - 66, pret - 4, atturējušies - 0) pieņemto

S a e i m a s k ā r t ī b a s r u l l i,

kura redakcija pieņemta š.g. 20.marta plenarsēdē. -

Paulēns-Kalniņš

Saeimas priekšsēdētājs.

Saeimas sekretars.

„Valdības Vēstneša" redakcijai.
Publicēšanai tuvākā numurā.
Valsts Prezidenta sekretars
1929 g. 8. aprīlī
№ 1460.
Nodaļas vadītājs

VALSTSPAPĪRU SPIESTUVE F. 2. 52.088. 1500. 26. III. 1924.

LATVIJAS REPUBLIKAS
SAEIMA

1929. g. 8. aprilī
№ 26.

Valsts Prezidenta sekretariāts
saņemts 1929 g. 8. aprilī
ien. № 1586 / akt. № 7 29

491

V a l s t s P r e z i d e n t a kungam.

Saeimas prezidijs pagodinas nosūtīt Jums, augsti godājamais Prezidenta kungs, Saeimas š.g. 22.marta plenarsēdē steidzamības kārtā (steidzamība pieņemta vienbalsīgi) pieņemto

likumu par nolīgumu par dzelzceļu satiksmi starp Latvijas republiku un Polijas republiku,

līdz ar nolīgumu un pielikumiem franču valodā un to tulkojumiem latviešu valodā.

Likuma, nolīguma un pielikumu redakcija, saskaņā ar plenarsēdes lēmumu, pieņemta š.g. 23.martā Saeimas prezidija un redakcijas komisijas kopējā sēdē. -

Pastāvīgā steidzamībā
Kārtā 8 IV 29

Saeimas priekšsēdētājs.

Saeimas sekretars.

„Valdības Vēstneša" redakcijai.
Publicēšanai tuvākā numurā.
Valsts Prezidenta sekretars
1929 g. 8. aprilī
№ 1461
Nodaļas vadītājs

VALSTSPAPĪRU SPIESTUVE F. 2. 52.088. 1500. 26. III. 1924.

LATVIJAS REPUBLIKAS
SAEIMA

1929. g. 27. februarī

Nr. 282.

192

Valsts Prezidenta sekretariatam.

Valsts Prezidenta sekretariata
saņemts 1929 g. 28. februārī
Ien. № 1004 / akt. № 74

Pagodinos nosūtīt Saeimas š.g.
1.marta plenarsēdes dienas kārtību, līdz
ar attiecīgiem likumprojektiem. -

V.
Pie acts.
28.2. Gul

Saeimas kancelejas direktors.

Valstspapīru spiestuve. 1928. 12.IV. 53.303. 3000.

LATVIJAS REPUBLIKAS
SAEIMA

19 29. G. 13. aprilī

Nr. 468.

123

Valsts Prezidenta sekretariatam.

Valsts Prezidenta sekretariats
saņemts 1929. g. 13. aprilī
Ien. Nr. 1693 / akt. Nr. 749

Pagodinos nosūtīt Saeimas š.g.
16.aprīļa plenarsēdes dienas kārtību, kā
ar attiecīgiem likumprojektiem.-

Pie akts.
13.4.

Saeimas kancelejas direktors.

Valstspapīru spiestuve. 1929. 21./III. 53.534. 2000.

Ak. 7—28.

194

Augsti godājamais

ministŗa kungs,

Valsts Prezidenta kungu pašreiz steidzami interesē jautājums par to, kādā kārtībā citās valstīs izdots parlamenta tā sauktais "Kārtības rullis", t.i.vai tas pieņemts,apstiprināts un dzīvē ievests ar paša parlamenta lēmumu kā iekšējas kārtības instrukcija jeb izdots likumdošanas kārtībā, publicējot ar valsts galvas parakstu.

Tādēļ laipni lūdzu Jūs, augsti godājamais ministŗa kungs, atrast par iespējamu sniegt mums šinī jautājumā vajadzīgo informāciju attiecībā uz Igauniju.

Patiesi Jūs cienīdams

S e k r e t ā r s.

Augsti godājamam

J. S e s k a kungam,

Latvijas ārkārtējam sūtnim un pilnvarotam ministrim I g a u n i j ā.

1929.g. 13 f e b r u ā r ī Nr. 672

Nr.673. sūtnim Dr.O.Grosvaldam attiecībā uz Somiju

Nr.674. sūtnim V.Šūmanim attiecībā uz Franciju

Nr.675. sūtnim J.Lazdiņam attiecībā uz Beļģiju

Nr.676. sūtnim Fr.Vesmanim attiecībā uz Angliju.

Augsti godājamais

ministŗa kungs,

Valsts Prezidenta kungu pašreiz steidzami interesē jautājums par to, kādā kārtībā citās valstīs izdots parlamenta tā sauktais "Kārtības rullis", t.i.vai tas pieņemts,apstiprināts un dzīvē ievests ar paša parlamenta lēmumu kā iekšējās kārtības instrukcija jeb izdots likumdošanas kārtībā, publicējot ar valsts galvas parakstu, Valsts Prezidenta resp.Ķēniņa.

Tādēļ laipni lūdzu Jūs, augsti godājamais ministŗa kungs, atrast par iespējamu sniegt mums šinī jautājumā vajadzīgo informāciju attiecībā uz Vāciju,Holandi un, ja iespējams, arī Šveici.

Ar augstu cieņu

S e k r e t ā r s.

Augsti godājamam

Dr. O. V o i t a kungam,

Latvijas ārkārtējam sūtnim un pilnvarotam ministrim Vācijā.

1929.g. 13 februārī Nr. 677.

Nr. 678 sūtnim K.Zariņam attiecībā uz Zviedriju,Norvēģiju,Dāniju

Nr. 679. sūtnim M.Nukšam attiecībā uz Poliju un Rumāniju

Nr. 680 generālkonsulam E.Krastam attiecībā uz Čekoslovākiju.

Nr. 681. generālkonsulam A.Vanagam attiecībā uz Norvēģiju.

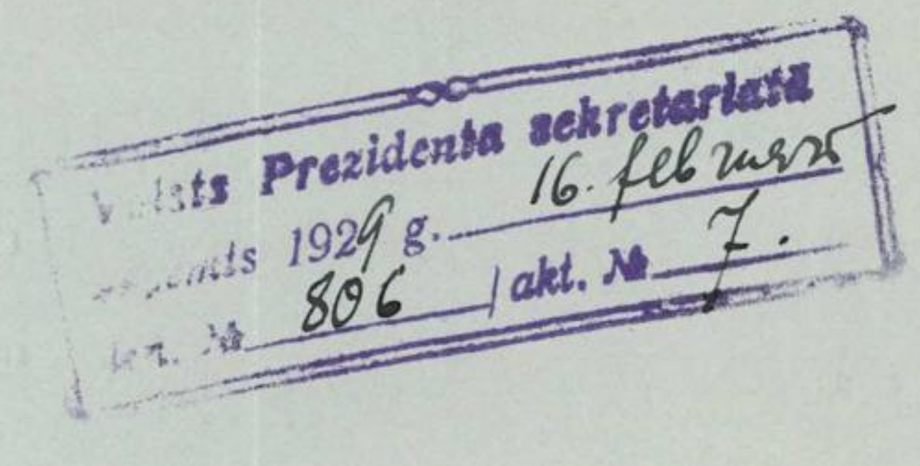
196

LATVIJAS SŪTNIECĪBA IGAUNIJĀ

LÉGATION de LETTONIE en ESTONIE

№ 148/264.

Tallinn, 14.februarī 1929.g.

Augsti godājamais

Valsts Prezidenta sekretara kungs,

Atsaucoties uz Jūsu š.g. 13.februara rakstu Nr.672 pagodinos paziņot, ka Igaunijas parlamenta "kārtības rulli" izstrādājusi parlamenta "kārtības ruļļa" komisija, viņu apstiprinājis pats parlaments un pēc tam tas, kā visi likumi, publicēts "Valdības Vēstnesī".

Piezīmēju, ka publicējamos likumus Igaunijā paraksta tikai parlamenta priekšsēdētājs un sekretars.

Ar patiesu cieņu

Latvijas sūtnis Igaunijā.

Pie akt. 16.2.

Augsti godājamam

J. G r a n d a u kungam,

Valsts Prezidenta sekretaram,

R ī g ā.

LATVIJAS SŪTNIECĪBA
LÉGATION DE LETTONIE

Nr. V.7/430

Varšavā, 1929.g. 18.februarī.

197

Valsts Prezidenta sekretariāts
saņemts 1929 g. 21 febr.
Ien. № 880 / akt. № 714

Ļoti godājamais direktora kungs,

V.
Pie akt.
21.2.

Atsaucoties uz Jūsu š.g. 13. februara rakstu No 679, pagodinos paziņot, ka Polijas Seimā un arī Rumanijas parlamentā, "kārtības rullis" tiek pieņemts un ievests dzīvē kā iekšējas kārtības instrukcija ar paša parlamenta lēmumu.

Ar patiesu cieņu

Ļoti godājamam
J. G r a n d a u a kungam,
Valsts Prezidenta Sekretaram,
R ī g ā.

Valstspapīru spiestuve.

198

LÉGATION DE LETTONIE
EN BELGIQUE

Valsts Prezidenta sekretariāts
saņemts 1929 g. 22. febr.
Ien. Nr 901 / akt. Nr 7 21

N°52/520. Briselē, 1929.g. 18 februārī.

Augsti godātais sekretara kungs,

Atsaucoties uz Jūsu š.g. 13. februāra rakstu N°675, pagodinos paziņot, ka Belgijas deputatu kameras "Kārtības ruļļa" (Règlement de la Chambre des Représentants) pieņemšana atrodas pašas kameras kompetencē, kā to nosaka konstitucijas 46. pants: "Chaque Chambre détermine, par son règlement, le mode suivant lequel elle exerce ses attributions".

Nolūkā sniegt Valsts Prezidenta kungam izsmeļošu dokumentaciju šaī jautājumā, nosūtu atsevišķā iesaiņojumā grāmatu "Manuel à l'usage du Sénat et de la Chambre des Représentants", kur kārtības ruļļa teksts publicēts lpp.49 līdz 69.

Pieminēto eksemplaru, kuŗu savā laikā personīgi lietojis Belgijas deputatu kameras priekšsēdētājs, man iedeva parlamenta kanclejas vicedirektors Gaston Mertens kungs. Jūsu zināšanai varu atzīmēt, ka G.Mertens piedalas belgu-latvju draudzības biedrībā, kā šīs biedrības otrais sekretars blakus generalsekretaram F.Reding'am. Gadījumā, ja Valsts Prezidenta kungam

labpatiktos

Augsti godātam J.GRANDAU kungam,
Valsts Prezidenta sekretaram,
R Ī g ā .

198 op

labpatiktos izteikt kādus atzinības vārdus G.Mertensa kungam par pasniegto eksemplaru, ļoti priecātos, ja šeit varētu pakalpot ar sāvu starpniecību.

Ar augstu cieņu

Zēbergs

Chargé d'Affaires.

Augsti god.ministŗa kungs,

Apstiprinot Jūsu 18.februāŗa raksta Nr.52/520 un tam sekojušās grāmatas "Manuel à l'usage des membres du Sénat et de la Chambre des représentants" saņemšanu, pagodinos paziņot, ka šo grāmatu nodevu Valsts Prezidentam, kuŗš to saņēma kā vērtīgu materiālu mūs interesējošā jautājumā.

Prezidenta kungs lūdz Jūs pieņemt viņa sirsnīgu pateicību un nodot arī cien.G.Mertens kungam - par tik laipnu uzmanību, caur kuŗu mums kļuva pieejama minētā grāmata.

Ar patiesu cieņu

Sekretārs.

Sūtnim J.Lazdiņam.

1929.g. 22 febr. Nr. 815.

LATVIJAS SŪTNIECIBA
LÉGATION DE LETTONIE
TÉLÉPHONE: 32026
TÉLÉGRAMMES:
LATVIJA HELSINGFORS

BULEVARDINKATU 1
HELSINGFORS
FINLANDE

VL

199

Valsts Prezidenta sekretariāts
saņemts 1929 g. 22. febr.
ien. Nr. 908 / akt. Nr. 719

18. februarí 1929.

N:o 222.

Pie akt. 22.2.

Augsti godátais Grandau kungs,

Sakará ar to, ka sútnis Dr. O. Grosvalda kungs vél atrodas slimnicá, pagodinos uz Júsu 13. februara véstuli No. 673 sniegt informaciju par Somijas Parlamenta kártíbas likuma pieņemšanu.

Jaunais Somijas Parlamenta kártibas likums atrodas spéká no 1928. gada 13. janvara. Jau 1919. gadá 17. julijá Parlaments taisija lému par vecá likuma (no 1906.g. 20.julija) pārstrádāšanu un piemérošanu jaunradušamies apstákļiem un uzdeva valdíbai izstrádát jaunu likuma projektu. Šo projektu valdíba péc izstrádāšanas iesnieguse Valsts Prexidentam, kurš devis piekrišanu likumu apspriest Parlamenta dažádás komisijás. Péc tam kártibas likums ticis apspriests plenarsédés 3 lasíjumos. Kad likums tika pieņemts plenarsédé, Parlaments to vélreiz nodeva atpakaļ Valsts Prezidentam, kurš to apstiprināja un no tá laika likums ir stájies spéká.

Júsu zināšanai pagodinos te klát nosūtít Somijas Parlamenta kártíbas likumu no 1928. gada 13. janvara No. 7 (Riksdagsordning) zviedru valodá. Ceru, ka tá tulkošana Jums meradís lielas grútíbas.

Ar patiesu augstcieníbu,

Sútniecibas Pagaidu Vadítājs.

1 pielikums.

Augsti godátam
J. G r a n d a u kungam,
Valsts Prezidenta Sekretaram,
R i g á.

FINLANDS FÖRFATTNINGSSAMLING

1928 N:o 7—15

Innehåll: N:o 7. Riksdagsordning, sid. 101. — **N:o 8.** Lag innefattande av riksdagsordningen den 13 januari 1928 föranledda övergångsstadganden, sid. 117. — **N:o 9.** Förordning angående inrättande vid Helsingfors universitet av en lektorstjänst i talteknik och finskspråkig välläsning, sid. 118. — **N:o 10.** Förordning om musiklärartjänsten vid Helsingfors universitet, sid. 119. — **N:o 11.** Förordning angående inrättande vid Helsingfors universitet av en mekaniker- och fyra vaktmästarbefattningar, sid. 120. — **N:o 12.** Förordning angående avlöningen vid en del kvinnliga lektorstjänster vid läroverk för flickor, sid. 121. — **N:o 13.** Förordning angående inrättande av en bokbindar- och en bokbinderibiträdes- samt en gårdskarlsbefattning vid Finlands statsarkiv, sid. 122. — **N:o 14.** Förordning angående inrättande av en yngre amanuenstjänst vid arkeologiska kommissionen, sid. 123. — **N:o 15.** Förordning angående forstingenjörstjänstens vid forststyrelsens ingenjörsavdelning ombildande till en andra väg- och vattenbyggnadsingenjörstjänst, sid. 124.

N:o 7.

Riksdagsordning.

Given i Helsingfors den 13 januari 1928.

Emedan det, i följd av stadfästandet av regeringsformen av den 17 juli 1919 samt på grund av vunnen erfarenhet befunnits nödigt att införa särskilda ändringar i lantdagsordningen av den 20 juli 1906, fastställes härigenom, i enlighet med Riksdagens beslut, tillkommet i den ordning 60 § i sagda lantdagsordning föreskriver, efterföljande riksdagsordning för republiken Finland:

1 KAP.

Allmänna grunder.

1 §.

Riksdagen representerar finska folket.

2 §.

Riksdagen bildar en kammare, bestående av tvåhundra riksdagsmän.

3 §.

Riksdagsmannaval förrättas vart tredje år samtidigt i hela landet.

Republikens president äger dock rätt att, om han finner det nödigt, förordna om nya val före utgången av den i 1 momentet nämnda treårsperioden. I sådan händelse förrättas de val, som närmast följa dessa val, såframt ej ny upplösning av riksdagen äger rum, tredje året efter det år de förra valen verkställts.

Riksdagsmans uppdrag vidtager så snart han förklarats vald och fortfar intill dess nästa val förrättats.

4 §.

Riksdagsmännen utses genom omedelbara och proportionella val; för sådana val skall landet vara indelat i minst tolv och högst aderton valkretsar.

Där ortsförhållandena påkalla avvikelse från det proportionella valsättet, kan dock, utöver nämnda antal, en eller annan valkrets bildas för val av endast en riksdagsman.

Vid valen hava alla valberättigade lika rösträtt.

Ej må valrätt genom ombud utövas.

Närmare bestämmelser angående valkretsarna samt tiden och sättet för valen meddelas i särskild lag.

5 §.

Har någon genom lockande eller tubbande stört valfriheten, straffes med fängelse ej över tre månader. Använde han våld eller hot, vare straffet fängelse från och med en månad till och med ett år; är han tjänsteman, miste därjämte tjänsten.

Tjänsteman, som söker med sin ämbetsmyndighet inverka på riksdagsmannaval, miste ämbetet.

Lämnar arbetsgivare icke hos honom anställd valberättigad tillfälle att utöva valrätt, straffes med böter.

6 §.

Valberättigad är envar finsk medborgare, såväl man som kvinna, som före valåret fyllt tjugufyra år.

Valrätt tillkommer dock ej:

1) den, som står i aktiv militärtjänst;

2) den, som står under förmynderskap;

3) den, som icke under de tre sistförflutna åren varit i landet mantalsskriven;

4) den, som i kommunalhem, i annan kommunal fattigvårdsinrättning eller annorledes året om åtnjuter full fattigvård;

5) den, som för lösdriveri dömts till allmänt arbete, ända till utgången av det tredje året från det, då han från arbetsanstalten frigavs;

6) den, som dömts förlustig valrätt eller medborgerligt förtroende eller förklarats ovärdig att nyttjas i landets tjänst eller att föra annans talan, vare sig domen är slutlig eller ej;

7) den, som övertygats att hava vid riksdagsmannaval köpt eller sålt röst eller gjort försök därtill, eller på flere än ett ställe avgivit sin röst, eller genom våld eller hot stört valfriheten, ända till utgången av det sjätte kalenderåret efter det, då slutlig dom i saken gavs.

7 §.

Valbar till riksdagsman är, utan avseende å boningsort, envar som är valberättigad.

8 §.

Förverkar till riksdagsman vald person sin valbarhet, upphör hans riksdagsmannauppdrag.

9 §.

Justitiekansler, medlem av högsta domstolen eller högsta förvaltningsdomstolen och riksdagens justitieombudsman må icke vara riksdagsman. Kallas riksdagsman att bekläda något av förenämnda ämbeten eller utses till riksdagens justitieombudsman, upphör hans riksdagsmannauppdrag.

10 §.

Ej må den, som på grund av vallagen förklarats vara till riksdagsman vald, befrias från detta uppdrag, där han ej förmår visa laga förfall eller annat skäl, som av riksdagen godkännes.

11 §.

Riksdagsman är pliktig att i utövningen av sitt uppdrag så handla, som rätt och sanning bjuda. Han är därvid skyldig att iakttaga grundlagarna och är icke bunden av några andra föreskrifter.

12 §.

Ej må riksdagsman förvägras att inställa sig vid riksdag och sitt värv utöva.

13 §.

Riksdagsman må ej ställas under tilltal eller berövas sin frihet för i riksdagen yttrade åsikter eller sitt förhållande i övrigt under förhandlingarna, såframt icke riksdagen sådant medgivit genom beslut, som omfattas av minst fem sjättedelar av de avgivna rösterna.

14 §.

Under pågående riksdag må riksdagman ej utan riksdagens samtycke häktas för brott, utan så är att domstol till hans häktande förordnat eller han ertappas på bar gärning vid begående av brott, varå ej kan följa ringare straff än fängelse i sex månader.

Har riksdagsman under resa till riksdag häktats på annan grund än i 1 momentet nämnes, varde frigiven, om riksdagen det besluter.

Om häktning av riksdagsman skall genast anmälas hos talmannen.

15 §.

Förgriper sig någon med ord eller gärning mot riksdagsman, då denne är på resa till eller från riksdag eller medan sådan pågår, och skedde det med vetskap om att han var riksdagsman, eller våldför sig någon efter riksdag på riksdagsman för värvets utförande, varde den omständighet, att brottet förövats mot riksdagsman, såsom synnerligen försvårande ansedd.

Vad här är sagt om riksdagsman, gälle ock riksdagens sekreterare samt övriga tjänstemän och betjänte.

16 §.

Riksdagsman åtnjuter av stat medel arvode och därutöver ersättning för resa till och från riksdag.

Riksdagsmans arvode samt ersättningen för resekostnader bestämmas genom lag; förslag till sådan lag handlägges i den ordning 70 § föreskriver.

I sagda lag skall ock bestämmas det arvode, som vid avbrott i riksdagens sammanträden och efter dess avslutande må tillkomma medlemmarna i statsutskottet och utskottet för utrikesärenden, så ock de riksdagsmän, vilka justeringen av de från riksdagen utgående skrivelserna och riksdagsbeslutet åligger.

17 §.

Infinner sig icke riksdagsman i rätt tid till riksdag, eller uteblir han utan riksdagens tillstånd från sammanträde, och har han icke haft förfall, som godkännes, kan riksdagen döma honom till förlust av riksdagsmannaarvode eller del därav. Riksdagsman, som icke låtit sig härav rätta, kan av riksdagen förklaras hava förverkat sitt uppdrag.

Undergår riksdagsman frihetsstraff, gånge därunder sitt riksdagsmannaarvode förlustig.

2 KAP.

Riksdags början, avslutning och upplösning.

18 §.

Riksdagens sammanträden hållas i rikets huvudstad, utom då fiendens infall eller andra viktiga hinder göra det omöjligt eller för riksdagens säkerhet vådligt, i vilket fall annan mötesort bestämmes av republikens president.

19 §.

Lagtima riksdag sammankommer årligen, utan särskild kallelse, den första dagen i februari månad, därest icke nästföregående riksdag beslutit om annan dag, och åtskiljes, efter att hava varit samlad ethundratjugu dagar med eller utan avbrott. Riksdagen kan dock besluta, att riksdagen skall tidigare eller senare åtskiljas.

20 §.

Förordnar republikens president under lagtima riksdag om nya val, upplöses riksdagen å dag, som presidenten låtit tillkännagiva. I sådan händelse skall efter nyvalen lagtima riksdag ånyo sammankomma å första dagen i den kalendermånad, som begynner näst efter nittio dagar från upplösningen, eller å den tidigare dag, som av presidenten utsatts.

Utfärdas förordnande om nya val efter det lagtima riksdag åtskilts, och kunna valen ej slutföras före den första dagen i nästföljande februari månad, uppskjutes lagtima riksdagens sammanträde till första dagen i den kalendermånad, som följer näst efter det valens utgång bekantgjorts.

21 §.

Av republikens president beror att sammankalla urtima riksdag samt att bestämma, när den skall åtskiljas.

Ej må urtima riksdag utsättas att börja tidigare än å femtonde dagen efter kallel-

sens utfärdande, ej heller fortgå längre än till och med sista helgfria dag före den, då lagtima riksdag vidtager.

Vid urtima riksdag må endast förekomma ärende, som föranlett riksdagens sammankallande eller eljest av regeringen till densamma överlämnas, så ock vad med dylikt ärende står i oskiljaktigt sammanhang.

22 §.

De förordnanden av republikens president, vilka i 18, 20 och 21 §§ avses, kungöras i den ordning, som för offentliggörande av lagar och författningar är föreskriven.

Förordnande om nya val meddelas därjämte landshövdingarne samt de myndigheter och nämnder, å vilka valens föranstaltande ankommer.

23 §.

Dagen näst före den, å vilken riksdagen skall efter val första gången sammankomma, böra samtliga riksdagsmän från klockan tolv på dagen, i den genom anslag närmare tillkännagivna ordning, förete sina fullmakter för den eller dem, som republikens president förordnat att fullmakterna granska. Vid granskning av fullmakt bör undersökas, huruvida den är utfärdad av behörig myndighet och i föreskriven form.

Alfabetisk förteckning över de behörigen befullmäktigade medlemmarna skall följande dag före klockan tolv på dagen tillhandahållas riksdagen.

Fullmakt, som senare företes, skall omedelbart granskas, på sätt i 1 momentet säges, samt efter det den godkänts uppvisas för talmannen. Härom, likasom ock angående övriga i riksdagens sammansättning skeende förändringar, skall anteckning göras i den uti 2 momentet omförmälda förteckning.

24 §.

Har riksdagsmans fullmakt icke blivit godkänd, äge riksdagen rätt att pröva, huruvida han likväl på grund av densamma må intaga säte i riksdagen.

Göres under riksdagen på grund av denna lag anmärkning mot riksdagsmans behörighet, ankomme likaledes dess prövande å riksdagen, såframt icke samma anmärkning genom besvär över valet redan dragits eller ännu kan dragas under vederbörlig myndighets avgörande.

I övrigt må fråga om giltigheten av riksdagsmannaval icke vid riksdag upptagas, utom då anmärkning göres därom, att beträffande valet eller därtill hörande åtgärder uppenbart brottsligt förfarande förekommit eller att otvivelaktigt misstag vid fastställandet av valets utgång ägt rum. I sådant fall äge riksdagen, där det tillika är tydligt, att brottet eller misstaget kunnat utöva inverkan på utgången av valet, och ändring ej vidare kan i besvärsväg vinnas, rätta resultatet i överensstämmelse med bestämmelserna i vallagen.

Den, vars riksdagsmannarätt är satt i fråga, bibehåller emellertid sitt uppdrag såsom riksdagsman, intill dess han förklarats obehörig.

25 §.

Å den dag, då riksdagen tager sin början, skola riksdagsmännen klockan tolv på dagen sammankomma till plenum, som börjas med upprop efter den i 23 § nämnda förteckning. Vid detta plenum väljer riksdagen inom sig talman och två vicetalmän.

Därefter avgiva talmannen och vicetalmännen inför den församlade riksdagen, var efter annan, denna högtidliga försäkran:

„Jag N. N. försäkrar, att jag vill i utövningen av talmansbefattningen efter all min förmåga upprätthålla finska folkets, riksdagens och regeringens rätt i enlighet med grundlagarna.”

Intill dess så skett, föres ordet av den riksdagsmedlem, som är till åren äldst.

Avlider talman eller vicetalman under riksdagens förlopp eller avgår han från sin befattning, skall ny talman eller vicetalman utan dröjsmål väljas.

26 §.

Republikens president låter tillkännagiva tiden för riksdagens öppnande, som icke må utsättas senare än tredje helgfria dag efter det riksdagen sammankommit. Å utsatt tid skola riksdagens medlemmar, efter det gudstjänst förrättats, sammankomma i riksdagshuset, där republikens president hälsar riksdagen och förklarar densamma öppnad. Hälsningstalet besvaras å riksdagens vägnar av talmannen.

27 §.

Då riksdag skall avslutas, sammankomma riksdagsmännen, efter förrättad gudstjänst, å den av republikens president bestämda tid i riksdagshuset, varest talmannen inför presidenten frambär riksdagens hälsning samt avlämnar riksdagsbeslutet; därå presidenten förklarar riksdagen avslutad.

3 KAP.

Om ärendenas upptagande vid riksdagen.

28 §.

Republikens president meddelar vid riksdagens öppnande uppgift å de regeringens propositioner, vilka då föreläggas riksdagen.

Propositioner, vilka icke kunnat då till riksdagen avlämnas, må även senare till dess handläggning överlämnas.

Regeringens proposition kan, då skäl därtill föreligger, återtagas.

29 §.

Vid varje lagtima riksdag skall vid dess öppnande eller inom förloppet av en månad därefter till riksdagen överlämnas berättelse om de åtgärder, som av regeringen vidtagits i anledning av riksdagens beslut, samt därom, vad eljest av större vikt i rikets styrelse eller i dess förhållande till utländska makter sig tilldragit.

30 §.

Vid varje lagtima riksdag överlämnas till riksdagen proposition, innehållande förslag till statsförslag för följande finansår.

Vid lagtima riksdag bör jämväl relation till riksdagen avgivas angående statsverkets förvaltning och tillstånd.

De av riksdagen tillsatta statsrevisorerna avgiva till riksdagen berättelse i överensstämmelse med vad därom är stadgat.

31 §.

Riksdagen äger rätt att upptaga av riksdagsman behörigen väckt motion. Motion kan innefatta:

1) lagmotion, innehållande i lagform avfattat förslag om stiftande av ny lag eller om ändring, förklaring eller upphävande av gällande lag, eller ock förslag till lag i ämne, varom förut genom administrativa stadganden förordnats;

2) finansmotion, innehållande förslag om upptagande av anslag i statsförslaget för följande finansår;

3) hemställningsmotion, innehållande förslag att riksdagen måtte hos regeringen hemställa om vidtagande av åtgärd i ärende, som hör till regeringens befogenhet.

Angående stiftande av kyrkolag gäller vad därom särskilt är stadgat.

32 §.

Motion må vid första efter val sammankommande lagtima riksdag före klockan tolv på dagen den fjortonde dagen, men vid övriga riksdagar den tionde dagen efter riksdagens öppnande av riksdagsman framställas i skriftlig avfattning. Senare vare riksdagsman icke tillåtet att väcka motion, såframt icke sådant omedelbarligen föranledes av något av riksdagen redan fattat beslut eller regeringens till riksdagen överlämnade proposition eller av propositions återtagande eller ock av annan under riksdagen inträffad händelse. Likväl må härvid motion icke väckas senare än klockan tolv på dagen den sjunde dagen från den, då motionären bör anses hava om händelsen fått kännedom.

I motion böra jämväl angivas de skäl, på vilka förslaget grundas.

Ej må ärenden av olika beskaffenhet i en skrift sammanföras.

33 §.

Angående rätt för Ålands landsting att väcka initiativ vare gällande vad därom är särskilt stadgat.

34 §.

I ämne, varom regeringen kan utan riksdagens medverkan förordna, kan regeringen i proposition äska riksdagens utlåtande.

35 §.

Har handläggningen av ärende vid lagtima riksdag icke hunnit slutföras, fortsättes, med de i 36 och 37 §§ nämnda undantag, dess behandling vid följande lagtima riksdag, såframt riksdagsmannaval ej mellankommit.

36 §.

Önskar statsrådet utom dagordningen till riksdagen giva upplysning eller meddelande i något ärende, som angår rikets styrelse eller dess förhållande till utländska makter, skall saken för riksdagen föredragas och bordläggas till något följande p'enum. Sedan överläggningen i ärendet förklarats avslutad, framställer talmannen till riksdagens godkännande övergång till dagordningen i följande ordalydelse: „Efter att hava mottagit meddelandet övergår riksdagen till dagordningen.''

Riksdagen kan antingen godkänna sådan enkel eller under diskussionen föreslagen motiverad övergång till dagordningen eller besluta hänskjuta saken till vederbörande utskott. Hänskjutes saken till utskott, bör detta föreslå motiverad övergång till dagordningen, angående vars slutliga innehåll riksdagen fattar beslut.

Ej må handläggningen av här nämnt ärende vid påföljande riksdag fortsättas.

37 §.

Vill riksdagsman till medlem av statsrådet ställa spörsmål i angelägenhet hörande till hans ämbetsområde, avlämne det skriftligen avfattat och av bestämt innehåll till talmannen, vilken det åligger att bringa det till vederbörande medlems av statsrådet kännedom. Å tid, som bestämmes genom överenskommelse med talmannen, avgiver medlemmen av statsrådet muntligt eller skriftligt svar, såframt han ej anser sig böra avböja frågans besvarande, varvid skälen därtill böra givas riksdagen tillkänna. I sådant ärende må icke i riksdagen överläggning äga rum eller beslut fattas.

Vill riksdagsman till medlem av statsrådet i angelägenhet hörande till hans ämbetsområde framställa interpellation för att i riksdagen behandlas, bör han avlämna den till talmannen i sådan avfattning och av sådant innehåll, som i 1 momentet säges. Efter det interpellationen blivit föredragen i riksdagen och legat på bordet till ett följande sammanträde, skall densamma, därest minst tjugu riksdagsmän, de som framställt interpellationen inberäknade, skriftligen anmält sin anslutning härtill, utan föregående överläggning i riksdagen, genom talmannen meddelas vederbörande medlem av statsrådet. Denne åligger att inom femton dagar efter erhållen kännedom, å tid, varom han med talmannen överenskommer, avgiva svar å interpellationen, såframt icke å statsrådets vägnar under förloppet av samma tid meddelas, att svar på grund av sakens beskaffenhet ej avgives å interpellationen, varvid skälen därtill böra givas riksdagen tillkänna. Sedan svaret avgivits eller meddelande lämnats, att svar ej kan avgivas å interpellationen, samt överläggningen förklarats avslutad, framställer talmannen till riksdagens godkännande övergång till dagordningen i följande ordalydelse: „Efter att hava åhört den avgivna förklaringen övergår riksdagen till dagordningen''.

Riksdagen kan antingen godkänna sådan enkel eller under diskussionen föreslagen motiverad övergång till dagordningen eller besluta hänskjuta saken till grundlagsutskottet eller, därest ärendets beskaffenhet sådant fordrar, till annat utskott. Hänskjutes saken till utskott, bör detta föreslå motiverad övergång till dagordningen, angående vars slutliga innehåll riksdagen fattar beslut.

Ej må handläggningen av här nämnt ärende vid påföljande riksdag fortsättas.

38 §.

Om riksdagens befogenhet att pröva lagenligheten av medlemmarnas av statsrådet och justitiekanslers ämbetsåtgärder och om handläggningen av sådana ärenden stadgas i särskild lag.

4 KAP.

Om ärendenas beredning.

39 §.

Inom tre dagar efter öppnandet av första efter val vidtagande riksdag väljas elektorer, till ett antal av minst fyratiofem, jämte nödigt antal suppleanter, för att utse medlemmar i riksdagens utskott.

Elektorerna och deras suppleanter utses genom proportionella val, och fortgår deras uppdrag under alla riksdagar intill följande riksdagsmannaval, därest riksdagen icke på förslag av talmanskonferensen beslutar, att elektorerna skola ånyo tillsättas.

40 §.

Vid lagtima riksdag skola inom fem dagar från dess öppnande tillsättas ett grundlagsutskott, ett lagutskott, ett utskott för utrikesärenden, ett statsutskott samt ett bankutskott. Grundlagsutskottet, lagutskottet och utskottet för utrikesärenden skola vart och ett bestå av minst sjutton medlemmar, statsutskottet av minst tjuguen samt bankutskottet av minst elva medlemmar. På samma gång väljas suppleanter till minst en fjärdedel av medlemmarnas antal.

Riksdagen äger ock, när behov därav yppas, utöver dessa lagbestämda utskott tillsätta extraordinarie utskott; och må till sådant utskott, om det består av minst elva medlemmar, hänskjutas även ärende, vars beredning eljest enligt dess beskaffenhet skulle ankomma å lagbestämt utskott.

Finner utskott nödigt, att ledamöternas eller suppleanternas antal förstärkes, hemställe saken till riksdagen.

Utskott vare obetaget att, där göromålen sådant kräva, fördela sig på avdelningar, vilka var för sig avgiva utlåtande i utskottets namn. Beträffande avdelning, som skall bestå av minst elva medlemmar, vare gällande vad i denna lag är om utskott stadgat.

Av urtima riksdag tillsättas de utskott, vilka för beredningen av de hos riksdagen förekommande ärenden erfordras.

41 §.

Kunna elektorerna vid val av medlemmar i utskott icke enas, verkställe de valet enligt proportionellt valsätt.

42 §.

Inom fem dagar efter riksdagens öppnande skall riksdagen för sådan behandling av särskilda ärenden, som i 66 § stadgas, tillsätta riksdagens stora utskott, bestående av minst fyratiofem medlemmar, ävensom nödiga suppleanter, vilka utses på sätt om val av elektorer är sagt.

43 §.

Statsutskottet må, om riksdagen så besluter, fortsätta sin verksamhet även under avbrott i riksdagens sammanträden eller efter dess avslutande.

Utskottet för utrikesärenden må på kallelse av regeringen sammankomma jämväl under avbrott i riksdagens sammanträden eller efter dess avslutande.

44 §.

Medlem av statsrådet må ej vara ledamot i utskott.

Ej må någon, vars ämbetsåtgärder förekomma till granskning i utskott eller vilken saken personligen rör, deltaga i sådant ärendes handläggning inom utskottet.

45 §.

Riksdagens utskott och elektorer samt de i 85 § omförmälda justeringsmännen välja inom sig å varje riksdag en ordförande och en viceordförande.

Kallelse till första sammanträdet utfärdas och ordet föres, till dess ordförande valts, av den äldste medlemmen.

Utskott är obetaget att för visst ärende inom sig utse föredragande, en eller flere, för att vid ärendets behandling vid riksdagens plenum eller i stora utskottet meddela erforderliga upplysningar.

46 §.

Grundlagsutskottet tillhör att bereda till det hänskjutna ärenden, vilka angå stiftande, ändring, förklaring eller upphävande av grundlag eller i nära sakligt samband med grundlag stående lagstiftning.

Utskottet tillhör även att granska till det hänskjutna förslag om stiftande, ändring eller upphävande av riksdagens arbetsordning samt av bestämningarna för val inom riksdagen enligt proportionellt valsätt ävensom av instruktion för riksdagens justitieombudsman.

Utskottet äger jämväl granska den av regeringen avgivna berättelse, som i 29 § omförmäles, och framställa därav påkallade förslag.

Frågor, föranledda av riksdagens rätt att granska lagenligheten av ledamöternas i statsrådet och justitiekanslers ämbetsåtgärder, skola likaså beredas av grundlagsutskottet.

Grundlagsutskottet åligger att skilja mellan riksdagen och dess talman, då talmannen vägrat upptaga väckt fråga eller framställa omröstningsproposition.

47 §.

Lagutskottet skall bereda de till detsamma överlämnade förslag angående stiftande, ändring, förklaring eller upphävande av allmän lag.

48 §.

Utskottet för utrikesärenden äger bereda frågor angående de statsfördrag eller i statsfördrag ingående bestämmelser, vilka enligt regeringsformen skola av riksdagen godkännas, så ock de övriga utrikesärenden, för vilkas avgörande erfordras riksdagens samtycke, ävensom övriga till dess handläggning hänskjutna frågor rörande utrikesangelägenheterna.

Så ofta omständigheterna det påkalla, skall utskottet av regeringen erhålla redogörelse för rikets förhållanden till utländska makter; och avgive utskottet, för såvitt utskottet finner sådant nödigt, yttrande med anledning av redogörelsen.

Utskottet skall jämväl granska den i 29 § omförmälda berättelse, för såvitt den berör förhållandet till utländska makter, och framställa därav föranledda förslag.

Utskottets medlemmar böra iakttaga den förtegenhet, som regeringen finner ärendets beskaffenhet kräva.

49 §.

Statsutskottet bör få tillgång till alla statsverkets räkenskaper och handlingar. Det åligger utskottet att i betänkande, som detsamma avgiver om statsfinansernas tillstånd samt om statsrevisorernas berättelse, uttala sig om huru statsförslaget iakttagits och statshushållningen handhafts, samt framställa förslag, som härav föranledas.

Till statsutskottet hänskjutas ock propositionen angående statsförslaget, ävenså regeringens övriga propositioner i finansärenden och vid riksdagen väckta finansmotioner. I sitt betänkande om förstnämnda proposition skall utskottet i ett sammanhang behandla alla anslagsfrågor. I samma betänkande framställer utskottet förslag, huru medel till utgifternas bestridande skola anskaffas.

Proposition angående tillägg till statsförslaget skall av utskottet handläggas på samma sätt som propositionen angående statsförslaget.

Utskottet tillhör ock att granska till det hänskjutna förslag om stiftande, ändring eller upphävande av instruktionen för statsrevisorerna.

50 §.

Bankutskottet tillhör att undersöka Finlands Banks förvaltning och tillstånd, bankfullmäktiges och bankens direktions verksamhet samt de under riksdagens garanti stående fondernas tillstånd och vård, ävensom att härom avlämna berättelser till riksdagen.

Utskottet äger framställa nödiga förslag om stiftande, ändring eller upphävande av reglementet för Finlands Bank och bankfullmäktiges instruktion samt angående utfärdande av övriga bestämmelser rörande Finlands Bank ävensom att bereda alla regeringens propositioner och övriga förslag i dessa ärenden. Ej må beslut fattas beträffande disposition av Finlands Banks vinstmedel, innan bankutskottet avgivit utlåtande i ärendet.

Likaså ankommer å utskottet att bereda till det hänskjutna frågor, vilka röra landets bank- och penningväsen.

51 §.

Utskott skall sammanträda senast två dagar efter det utskottet tillsatts och, allt eftersom ärendenas beredning medhunnits, i varje ärende till riksdagens plenum insända det betänkande, som av ärendets beskaffenhet påkallas.

Är medlem av utskott hindrad att i ärendes behandling deltaga, inkallas i hans ställe suppleant. Utskott är ej beslutfört, så framt icke minst två tredjedelar av dess medlemmar äro tillstädes.

Uteblir utskottsmedlem utan förfall eller särskilt tillstånd från utskottets sammanträde, kan riksdagen döma honom förlustig riksdagsmannaarvode eller del därav, såsom i 17 § säges, samt därest det sker oftare, förklara honom hava förverkat sitt uppdrag såsom utskottsmedlem.

Medlem, som icke instämt i utskottets beslut, är obetaget att till utskottets betänkande foga sin skriftligen avfattade reservation, dock utan att betänkandet därigenom uppehålles.

52 §.

I utskottens sammanträden och överläggningar må statsrådets medlemmar deltaga, där icke utskottet i något fall annorlunda besluter.

Vid utskottens sammanträden äga talmannen och vicetalmännen närvara.

Vid stora utskottets sammanträden äga riksdagens samtliga medlemmar ävensom riksdagens sekreterare och av talmannen förordnad annan riksdagens tjänsteman rätt att närvara.

53 §.

Finner utskott sig behöva tillgång till handlingar, som hos någon myndighet eller allmänt, under riksdagens förvaltning icke lydande verk tillkommit, eller inhämta muntliga eller skriftliga upplysningar av myndighet eller sådant verk, vidtage statsministern eller vederbörande minister, på utskottets begäran, sådan åtgärd, att de äskade handlingarna eller upplysningarna utan dröjsmål varda utskottet delgivna. Om de icke kunna meddelas, skall skälet härtill givas utskottet tillkänna.

54 §.

Talmannen, vicetalmännen samt utskottens ordförande utgöra talmanskonferensen.

Å talmanskonferensen ankommer att hos riksdagen göra nödigbefunna förslag om riksdagsarbetets ordnande överhuvud, så ock angående stiftande, ändring eller upphävande av lag om grunderna för utgiftsstaten för riksdagens kansli, av riksdagens arbetsordning och av bestämningarna för val inom riksdagen enligt proportionellt valsätt ävensom av instruktion för riksdagens tjänstemän.

5 KAP.

Ärendenas behandling i plenum och stora utskottet.

55 §.

Talmannen åligger att utfärda kallelse till plenum, att där föredraga ärendena och leda överläggningarna, att framställa proposition för besluts fattande, att vidmakthålla ordning vid sammanträdena och jämväl i övrigt vaka däröver, att sådant, som strider mot grundlagarna, icke må komma under överläggning, samt att avsluta plenum.

Ej må talmannen taga del i överläggning eller omröstning, ej heller föreslå annat än det, som erfordras för verkställighet av grundlagarna, riksdagens beslut eller arbetsordningen.

Vid förfall för talmannen träder i hans ställe förste eller, om förfall även för denne inträtt, andre vicetalmannen.

56 §.

Riksdagens förhandlingar vid plenum äro offentliga, såframt ej riksdagen för visst fall annorlunda bestämmer.

57 §.

För såvitt ej nedan annorledes är stadgat, äge varje riksdagsman vid plenum rätt att erhålla ordet i den ordning, vari han sig anmält, samt till protokollet fritt tala och yttra sig i alla frågor, som då handläggas, och om lagligheten av allt, som i riksdagen tilldrager sig. Ej må någon tala, innan ordet tilldelats honom, och icke heller utom protokollet.

58 §.

Riksdagsman bör iakttaga ett allvarligt och värdigt uppträdande; ingen tillåte sig förolämpande, spefulla eller eljest opassande uttryck om regeringen eller enskilda personer. Bryter någon häremot, äge talmannen kalla honom till ordningen samt, i fall han därav ej låter sig rätta, betaga honom ordet. I övrigt ankomme å riksdagens prövning, huruvida riksdagsman, som förbrutit sig mot ordningen, bör erhålla föreställning och varning av talmannen, eller på viss tid, ej överstigande två veckor, uteslutas från riksdagens sammanträden, eller vid domstol åtalas, eller om saken bör förfalla.

59 §.

Statsrådets medlemmar och justitiekansler, så ock riksdagens justitieombudsman äga rätt att övervara riksdagens plena och deltaga i överläggningarna, men icke i besluten, där de ej äro medlemmar av riksdagen. Vill någon av dem yttra sig, gives honom ordet framom andra.

60 §.

Då utskott i enlighet med 45 § utsett föredragande för visst ärende, skall honom däri givas ordet framom andra riksdagsmän.

61 §.

Ej må annan än den, som tillhör evangelisk-lutherska trosbekännelsen, deltaga i handläggningen av förslag rörande kyrkolag för evangelisk-lutherska kyrkan eller de evangelisk-lutherska församlingarnas kyrkliga förhållanden i övrigt.

62 §.

I ärende, som rör riksdagsman personligen, må han väl i överläggningen, men ej i beslutets fattande deltaga.

63 §.

Regeringens propositioner, så ock lagmotioner må icke till slutlig behandling företagas, innan betänkande över dem av utskott avgivits.

Förberedande granskning i utskott underligga även berättelser, vilka enligt grundlag skola till riksdagen avlåtas.

Likaså skall finansmotion och hemställningsmotion, därest den icke antingen utan att läggas på bordet eller efter bordläggning förkastas, till utskott hänskjutas.

64 §.

Varder ej i 63 § 1 och 2 mom. nämnt ärende, när det första gången till behandling förekommer, genast enhälligt förvisat till utskott, skall det ligga på bordet till något av de närmast följande sammanträdena, då sådan hänvisning skall ske.

65 §.

Utskottsbetänkande skall, då det första gången föredrages, läggas på bordet. Vid nästa föredragning skall det, evad överläggning ägt rum eller icke, ånyo bordläggas, om två eller flere medlemmar det begära; men då ärendet tredje gången förekommer, må bordläggning icke vidare äga rum.

Vad i föregående moment är stadgat, avser icke stora utskottets betänkande, vilket dock, då det första gången föredrages, må läggas på bordet, därest två eller flere riksdagsmän därom anhålla.

66 §.

Angår utskottsbetänkande lagförslags antagande eller förkastande, skall ärendet underkastas tre skilda behandlingar i riksdagens plenum.

Vid första behandlingen föredrages utskottsbetänkandet och lämnas åt riksdagens medlemmar tillfälle att yttra sig i frågan. Sedan överläggningen förklarats avslutad, överlämnas ärendet, utan att beslut i själva saken fattats, till stora utskottet, som det åligger att däri avgiva yttrande och framställa de förslag, till vilka utskottet kan finna anledning.

Vid andra behandlingen föredrages stora utskottets betänkande, varvid riksdagen ingår i prövning av lagförslaget samt fattar beslut om varje särskild punkt däri. Godkännes stora utskottets förslag i alla delar, förklaras andra behandlingen avslutad. Blev stora utskottets förslag icke oförändrat godkänt, överlämnas lagförslaget, i den lydelse det genom riksdagens beslut erhållit, ånyo till stora utskottet, på vilket det ankommer att förorda förslaget med eller utan ändringar eller att avstyrka dess antagande. Hava förändringar av stora utskottet tillstyrkts, besluter riksdagen om deras godkännande eller avböjande, varefter andra behandlingen förklaras avslutad.

Innehåller stora utskottets betänkande lagförslag, må vid andra behandlingen hela lagförslagets förkastande ej föreslås.

Medan andra behandlingen av frågan pågår, kan riksdagen infordra nytt utlåtande av det specialutskott, som först berett ärendet, eller av annat specialutskott. Lika rätt tillkomme stora utskottet.

Vid tredje behandlingen, som äger rum tidigast å tredje dagen efter det andra behandlingen avslutats, föredrages ärendet till slutligt avgörande; och kan riksdagen härvid antingen oförändrat antaga lagförslaget, sådant det vid andra behandlingen godkänts, eller avböja detsamma.

Lagförslag, som vid tredje behandlingen erhållit flertalet röster, kan likväl lämnas vilande. Förslag om att ärendet skall lämnas vilande bör väckas förrän proposition om lagförslagets antagande eller avböjande

framställes, och skall ärendet i sådant fall, för såvitt lagförslaget icke vid omröstningen om detsamma förkastats, bordläggas till följande plenum; understödes förslaget om ärendets lämnande att vila då av minst en tredjedel av riksdagens samtliga medlemmar, skall lagförslaget i dess vid tredje behandlingen godkända lydelse bliva vilande till första lagtima riksdag efter det val ägt rum.

67 §.

Förslag angående stiftande, ändring, förklaring eller upphävande av grundlag skall, för att gälla såsom av riksdagen antaget, efter den behandling, som i 66 § är stadgad, med flertalet röster vid tredje behandlingen godkännas att vila till första efter val sammankommande lagtima riksdag samt vid denna oförändrat antagas genom beslut, som omfattats av minst två tredjedelar av de avgivna rösterna.

I händelse likväl grundlagsförslag i plenum förklarats brådskande genom beslut, som omfattats av minst fem sjättedelar av de avgivna rösterna, skall ärendet utan att lämnas vilande avgöras och beslut om förslagets godkännande fattas på sätt i 1 momentet säges.

Om ståndsprivilegier gälle vad ovan om grundlag stadgats.

68 §.

Vad i 66 § är stadgat, skall likaledes lända till efterrättelse, då fråga är om skatt, som är avsedd att utgå under obestämd eller viss tid, eller om upptagande av statslån, dock så, att förslag om ny eller ökad skatt eller om fortsatt utgörande av för viss tid fastställd skatt till oförändrat belopp eller om upptagande av statslån ej må förklaras vilande och att förslag om ny eller ökad skatt, som är avsedd att uppbäras under längre tid än ett år, anses förfallet, därest det ej vid tredje behandlingen omfattats av två tredjedelar av de avgivna rösterna.

I händelse förslag om ny eller ökad skatt, som är avsedd att uppbäras under längre tid än ett år, vid tredje behandlingen förfallit, skall ärendet återförvisas till statsutskottet, som äger avgiva utlåtande därom, huruvida skatten skall stadgas att utgå under ett år, samt föreslå ordalydelsen till lagförslag angående skattens uppbärande.

I händelse förslag om ökad skatt, som är avsedd att uppbäras under ett år, vid tredje behandlingen förfallit, skall ärendet återförvisas till statsutskottet, som äger avgiva utlåtande därom, huruvida skatten till oförändrat belopp skall förbli gällande, samt föreslå ordalydelsen till lagförslag angående skattens uppbärande.

Om antagande eller förkastande av det i 2 och 3 momenten nämnda lagförslag, som av statsutskottet uppgjorts, besluter riksdagen vid fortsatt tredje behandling; och må betänkande, som rör denna fråga, icke bordläggas, där ej riksdagen annorlunda besluter.

Beträffande allmänna besvär gälle vad här ovan om skatt är sagt.

69 §.

Förslag angående godkännande av sådana i fördrag mellan Finland och utländsk makt ingående bestämmelser, som höra till området för lagstiftningen, handlägges, evad bestämmelserna ingå i fredsfördrag eller annat statsfördrag, enligt 66 § samt, för såvitt ärendet rör grundlag, med iakttagande av vad i 67 § 1 mom. är stadgat. Likväl må lagförslag i dessa fall icke lämnas vilande.

Förslag, att riksdagen måtte godkänna sådan i statsfördrag ingående bestämmelse, vari riket förbinder sig att upprätthålla gällande lagstadganden under viss tid, så ock förslag angående godkännande av sådant statsfördrag eller sådan i statsfördrag ingående bestämmelse, som, utan att beröra området för lagstiftningen, enligt konstitutionen erfordrar riksdagens samtycke, eller vartill regeringen eljest sådant samtycke äskar, handlägges utan iakttagande av den i 66 § stadgade ordning, och ärendet avgöres med flertalet röster. Förslag angående sådan ändring av rikets gränser, som innefattar minskning av rikets område, anses riksdagen dock hava godkänt endast där detsamma omfattats av minst två tredjedelar av de avgivna rösterna.

70 §.

Vid handläggning av lagförslag angående riksdagsmannaarvode skola jämväl stadgandena i 66 § lända till efterrättelse, likväl sålunda, att dylikt ärende ej kan lämnas vilande och att lagförslaget anses hava förfallit, därest det icke vid tredje behandlingen omfattats av minst två tredjedelar av de avgivna rösterna.

71 §.

Riksdagen är obetaget att till stora utskottet hänskjuta även andra frågor, än de i 66, 67, 68 och 70 §§ avsedda. Sker det, tillämpas bestämmelserna i 66 § sålunda, att ärendet undergår endast två behandlingar och avgöres vid den andra av dessa.

I ärende, som ej förvisats till stora utskottet, må riksdagen kunna besluta, att detsamma skall undergå två behandlingar samt att det avgörande beslutet skall fattas vid andra behandlingen, som i sådant fall äger rum tidigast å tredje dagen efter den första behandlingen.

Ej må i dylika frågor förslag göras, att ärendet skall bliva vilande.

72 §.

Ej må fråga, som väckts genom regeringens proposition till urtima riksdag och som icke berör grundlag, lämnas vilande, utan skall den vid samma riksdag slutligen avgöras.

73 §.

Lagförslag, som lämnats vilande eller som av republikens president icke blivit stadfäst, skall upptagas till behandling vid första efter val sammanträdande lagtima riksdag samt, efter det vederbörande utskott i ärendet avgivit utlåtande, oförändrat antagas eller förkastas.

Beslut om antagande eller förkastande fattas med flertalet röster, förutom i det uti 67 § 1 mom. nämnda fall.

74 §.

Ej må den omständighet, att förslag lämnats vilande eller att av riksdagen godkänt förslag icke stadfästs, utgöra hinder för ny proposition eller motion i den sak, som förslaget angår. Har riksdagen med anledning av sådan proposition eller motion i ärendet antagit nytt lagförslag, anses det vilande eller icke stadfästa förslaget hava förfallit.

75 §.

Förslag, som avser fastställande av ny skatt eller förändring av tidigare sådan eller fortsatt utgörande av för viss tid fastställd skatt eller upptagande av statslån, bör, även om detsamma ingår i beräkningarna för statsförslaget, vid riksdagen behandlas såsom särskilt ärende.

Av riksdagsman framställt förslag, som avser införande i budgeten av nytt, i beräkningarna för statsförslaget icke upptaget anslag, kan, då avgörande fattas angående statsförslaget, beaktas endast för såvitt detsamma väckts genom vederbörlig finansmotion, som förelegat till granskning i statsutskottet samt vid behov jämväl förberedelsevis i det specialutskott, vars arbetsområde anslaget närmast berör.

76 §.

I händelse riksdagen vid handläggning av statsutskottets förslag till statsförslag icke godkänt betänkandet oförändrat, återförvisas statsförslaget, sålunda ändrat som detsamma genom riksdagens beslut antagits, till statsutskottet, som äger avgiva ut-

låtande angående de av riksdagen vidtagna ändringarna. Föreslår statsutskottet ändringar i riksdagens beslut, avgöre riksdagen om godkännande eller förkastande av utskottets förslag.

77 §.

Ej må i något ärende, däri överläggning ägt rum, skridas till beslut, innan riksdagen, efter talmannens hemställan, förklarat överläggningen avslutad.

78 §.

Då fråga föreligger till avgörande, framställe talmannen, på grund av vad i saken förelupit, så avfattad proposition, att svaret j a eller n e j uttrycker riksdagens beslut.

Finnas flere förslag till beslut, ställes ett såsom kontraproposition mot ett annat, intill dess om alla sålunda röstats; och bör de avsedda propositionernas ordalydelse och ordningsföljd vara av riksdagen godkänd, innan proposition till besvarande framställes. Erinringar mot den föreslagna ordalydelsen och ordningsföljden må göras, men ny överläggning i själva saken icke äga rum.

Ej må omröstning tillåtas därom, huruvida omröstning bör äga rum.

79 §.

Den, som i fattat beslut icke instämt, äger rätt att till protokollet anmäla sin skiljaktiga mening; dock må sådan anmälan icke föranleda vidare överläggning.

80 §.

Talmannen må icke vägra att till handläggning upptaga väckt fråga eller att framställa proposition, där han ej finner sådant strida mot grundlag eller annan lag eller beslut, som av riksdagen redan fattats; och bör talmannen anföra skälen för sin vägran.

Nöjes riksdagen icke med talmannens åtgärd, förvisas ärendet till grundlagsutskottet, vilket bör utan dröjsmål inkomma med motiverat yttrande, huruvida sakens upptagande eller propositions framställande strider mot grundlag eller mot annan lag eller av riksdagen förut fattat beslut; och lände vad utskottet sålunda förklarat till efterrättelse.

81 §.

Beslut må ej vid justering ändras.

Vad riksdagsman yttrat och överläggning, som därav följt, får med hans och riksdagens samtycke vid justering ur protokollet uteslutas, såvitt icke beslutet tydligen sig därpå grundar.

82 §.

Riksdagsman, som ej varit tillstädes, då beslut i något ärende fattats, äge rätt att därefter till protokollet anmäla, att han icke deltagit i beslutet, men må ej framställa någon anmärkning mot detsamma.

6 KAP.

Åtgärder beträffande Finlands Bank.

83 §.

För att utöva inseendet över Finlands Banks förvaltning och rörelse samt över förvaltningen av de under riksdagens garanti stående fonder tillsätter riksdagen nio bankfullmäktige samt fastställer instruktion för dem.

Av bankfullmäktige äge tre, vilka utgöra de ordinarie bankfullmäktige, handlägga alla de ärenden, vilkas handläggning icke enligt instruktionen ankommer å förstärkta bankfullmäktige, som bestå av nio medlemmar. Förstärkta bankfullmäktige äro beslutföra, då sex äro närvarande.

Är någon bland de ordinarie bankfullmäktige förhindrad eller avgår han, inträder i hans ställe en bland förstärkta bankfullmäktige.

Bankfullmäktige väljas å första efter riksdagsmannaval sammanträdande lagtima riksdag, och deras uppdrag vidtager så snart valet försiggått samt fortgår intill dess nytt val av bankfullmäktige förrättats. Valet verkställes av riksdagens elektorer. Vid valförrättningen skall bestämmas, vilka tre skola utgöra de ordinarie bankfullmäktige och vilka två bland förstärkta fullmäktige böra träda i stället för envar medlem av de ordinarie bankfullmäktige och i vilken ordning. Uppnås vid valet icke enighet, skall valet förrättas med tillämpning av proportionellt valsätt.

På samma sätt som i föregående moment är stadgat om val av bankfullmäktige, utses av riksdagens elektorer årligen vid lagtima riksdag fem revisorer att verkställa den revision för det löpande året, som bankens och de nämnda fondernas förvaltning böra efter årets utgång undergå, ävensom för envar revisor en suppleant.

7 KAP.

Om meddelande av riksdagens beslut och utlåtanden.

84 §.

Av riksdagen antaget lagförslag överlämnas jämte skrivelse från riksdagen till republikens president i avseende å stadfästelse och utfärdande av lagen. Varder lagen icke av presidenten stadfäst, skall härom meddelas riksdagen inom föreskrift av fyra månader från det lagförslaget till presidenten överstyrts för stadfästelse. Är riksdag då icke församlad, skall meddelandet ske då riksdagen sammankommit.

Övriga av riksdagen fattade beslut, som utgöra svar å regeringens propositioner, så ock de framställningar till regeringen, vilka riksdagen eljest beslutit, skola jämväl meddelas republikens president genom skrivelse från riksdagen.

85 §.

Från riksdagen utgående skrivelser samt riksdagsbeslutet uppsättas och expedieras av riksdagens kansli under uppsikt av fem justeringsmän, vilka riksdagen inom sig väljer. Justeringsmännen utses för en riksdag i sänder.

Justeringsmännen samt nödigt antal suppleanter utses, ifall riksdagen icke om dem kan enas, genom proportionella val.

Ej må någon expedition från riksdagen utgå, innan den blivit godkänd av riksdagen eller de i 1 momentet omförmälda fem justeringsmännen.

86 §.

Riksdagsbeslutet underskrives av samtliga riksdagsmän, men övriga skrivelser endast av talmannen och vicetalmännen.

8 KAP.

Särskilda stadganden.

87 §.

Regeringens propositioner skola alltid såväl i plenum som i utskott i främsta rummet till behandling företagas.

88 §.

Vid riksdagens förhandlingar användes finska eller svenska språket.

Utskottens betänkanden och utlåtanden, så ock talmanskonferensens och kanslikommissionens skriftliga förslag skola avgivas på bägge dessa språk.

På finska och svenska skola jämväl regeringens skriftliga meddelanden till riksdagen avlåtas.

89 §.

Riksdagens kansli står under kanslikommissionens uppsikt. Till kanslikommissionen höra talmannen och vicetalmännen samt fyra riksdagsmän, vilka, därest riksdagen icke om dem kan enas, utses genom proportionella val.

Angående grunderna för utgiftsstaten för riksdagens kansli stadgas genom lag.

90 §.

Riksdagens arbetsordning, bestämmelser angående val inom riksdagen enligt proportionellt valsätt samt reglemente för riksdagens tjänstemän äger riksdagen fastställa.

91 §.

Regeringens propositioner, utskottens betänkanden, riksdagens skrivelser till republikens president, riksdagens protokoll och riksdagsbeslutet skola från trycket utgivas.

92 §.

Samtliga kostnader för riksdagen bestridas med statsmedel.

93 §.

Är någon i denna lag för visst fall bestämd dag helgdag, gälle första helgfria dag därefter såsom för sådant fall stadgad.

Där någon i denna lag för åtgärds vidtagande vid riksdag stadgad tid begynner löpa, medan riksdagen är församlad, men utgår under avbrott i riksdagens sammanträden, räknas de dagar, vilka av den bestämda tiden återstå, från den dag riksdagen ånyo sammankommer. Från sistsagda dag räknas den stadgade tiden i sin helhet, för den händelse att densamma begynt löpa, medan riksdagen icke varit församlad.

Slutstadgande.

94 §.

Denna riksdagsordning, varigenom upphävas lantdagsordningen av den 20 juli 1906 samt lagarna av den 31 december 1917, av den 29 maj 1918, av den 22 oktober 1918 och av den 17 april 1919, genom vilka sagda lantdagsordning ändrats, skall till alla delar gälla såsom grundlag; den kan icke ändras, förklaras eller upphävas, ej heller avvikelse från densamma göras i annan ordning än angående grundlag i allmänhet är stadgat.

Vad på grund av lag gäller om landets ständer, skall, såvitt denna riksdagsordning icke annat förmår, tillämpas å riksdagen i den sammansättning riksdagen enligt denna grundlag äger.

Helsingfors, den 13 januari 1928.

Republikens President

LAURI KR. RELANDER.

Justitieminister *Torsten Malinen.*

N:o 8.

Lag

innefattande av riksdagsordningen den 13 januari 1928 föranledda övergångsstadganden.

Given i Helsingfors den 13 januari 1928.

I enlighet med Riksdagens beslut, tillkommet i den ordning 60 § i lantdagsordningen den 20 juli 1906 föreskriver, stadgas härmed som följer:

1 §.

Granskning av riksdagsmännens fullmakter, som jämlikt 23 § i riksdagsordningen av denna dag bör ske dagen näst före den, å vilken riksdagen skall efter val första gången sammanträda, skall första gången verkställas dagen näst före den, å vilken riksdagen härefter första gången sammankommer.

Vid samma riksdag förrättas första gången jämväl i 39 § av den nya riksdagsordningen omförmälda val av elektorer och suppleanter för dessa.

2 §.

I 83 § av den nya riksdagsordningen nämnda val av bankfullmäktige skall förrättas, då val av bankfullmäktige jämlikt 74 § i lantdagsordningen av den 20 juli 1906 första gången härefter borde äga rum; och upphör då de enligt härförinnan gällande stadganden utsedda bankfullmäktiges uppdrag.

Helsingfors den 13 januari 1928.

Republikens President

LAURI KR. RELANDER.

Justitieminister *Torsten Malinen.*

N:o 9.

Förordning

angående inrättande vid Helsingfors universitet av en lektorstjänst i talteknik och finskspråkig välläsning.

Given i Helsingfors, den 13 januari 1928.

Sedan anslag för ändamålet blivit av Riksdagen anvisat, varder, på framställning av Kansler vid Helsingfors universitet samt föredragning av Undervisningsministern förordnat som följer:

1 §.

Vid Helsingfors universitets filosofiska fakultet och dess historisk-filologiska sektion inrättas en lektorstjänst i talteknik och finskspråkig välläsning, vars innehavare åligger att enligt nämnda sektions bestämmelser meddela teoretisk och praktisk undervisning i sina discipliner minst femton timmar i veckan.

2 §.

För kompetens till lektorstjänsten i talteknik och finskspråkig välläsning fordras, att sökanden har finskan till modersmål och bildningsspråk, att han avlagt filosofiekandidatexamen och att han i fonetik har minst vitsordet approbatur samt antingen i finska språket och litteraturen vitsordet laudatur och i inhemsk litteratur eller estetik och nyare litteratur minst vitsordet cum laude approbatur, eller tvärtom, i inhemsk litteratur eller estetik och nyare litteratur vitsordet laudatur och i finska språket och litteraturen minst cum laude approbatur.

Helsingfors, den 13 januari 1928.

Republikens President

LAURI KR. RELANDER.

Undervisningsminister *Antti Kukkonen.*

TELEPHONE: SLOANE 2564.
TELEGRAMS: "LATVIJA, SLOANE, LONDON."

Valsts Prezidenta sekretariats
saņemts 1929 g. 22. febr
Ien. № 903 / akt. № 74

LATVIAN LEGATION,
87, EATON PLACE,
LONDON, S.W.1.

No.B.I7/342. I929.g. I6.februarī.

Augsti godājamais sekretāra kungs,

Apstiprinot Jūsu ş.g.I3.februara raksta No.676- attiecībā uz Anglijas parlamenta "kārtības ruļļa" izdoşanu - saņemşanu pagodinos Jums paziņot,ka uz minēto jautājumu atbildēşu un pēc būtības informēşu Valsts Prezidenta kungu pēc daţām dienām.

Pagaidām nosūtu Valsts Prezidenta kunga informēşanai norakstu no memoranduma,kādu mēs saņēmām no Foreign Office's attiecībā uz deputātu- parlamenta locekļu immunitāti.

Pielikumā: minētais.

Ar augstu cieņu

F. Vesmanis
Sūtnis.

Augsti godātam
J. Grandausa kungam,
Valsts Prezidenta sekretāram,
R Ī g ā.

20 Gop

1923 23 februārī.
N 825.

Augsti godājamais

ministŗa kungs,

Ar šo pagodinos apstiprināt, ka pie 16.februāŗa raksta Nr.B.17/342 tik laipnā kārtā atsūtīto memoranduma norakstu jautājumā par parlamenta deputātu immūnitāti Valsts Prezidenta kungs saņēma ar pateicību.

Ar augstu cieņu

S e k r e t ā r s.

Augsti godājamam

Fr.V e s m a ņ a kungam,

Latvijas ārkārtējam sūtnim un pilnvarotam ministrim Liel - Britānijā.

Kenston parlt.
Ref 29 Oct

2nd

MEMORANDUM.

Immunity of Members of Parliament is partly a question of law and partly one of parliamentary privilege.

It is not customary or necessary to seek permission from Parliament when an action is brought against a member.

A member charged with a crime is not dismissed from work in Parliament. Parliament or the House to which the member belonged would not take action until the case had been tried. If the member were found guilty, in some cases action would not be necessary, as conviction sometimes carries a statutory disqualification for membership. If there is not any statutory disqualification, the House would, if it saw fit, expel the member, convicted of a crime.

Unless there is a statutory disqualification for membership, the expulsion of a member would not in itself prevent his re-election.

The executive is entitled to arrest a member charged with an offence. In some cases the arrest is required by statute (e.g. Protection of Person and Property Act, 1881) to be communicated, if Parliament be sitting, forthwith to the House to which the member belongs and if Parliament be not sitting the communication is to be made as soon as Parliament meets. It is usual for the judge who sentences a member to imprisonment or for a magistrate who commits a member to prison to communicate the fact to the House. In commitments for military offences the form of a royal message is used, and in the case of naval courts martial the Admiralty make the communication.

The permission of the House is not required for

passing/

passing sentence.

The privilege of members from arrest has always been limited in civil cases, and has never extended to criminal acts or breaches of the peace. This attitude has received recognition in modern times in the Bankruptcy Act which specifically exempts criminal offences in bankruptcy from parliamentary privilege.

PRO VERA COPIA: .....

M E M O R A N D U M S.

Parlamenta locekļu neaizskaramība ir pa daļai likuma, pa daļai parlamentārisko privilēģiju jautājums.

Nav parasts ne arī vajadzīgs pieprasīt parlamenta atļauju, ja kāds no viņa locekļiem tiek nodots tiesai.

Noziegumā apvainots parlamenta loceklis netiek atstādināts no viņa darba parlamentā. Līdz lietas izlemšanai tiesā parlaments vai tas nams, pie kura tas pieder, nesper nekādus soļus. Ja loceklis tiesā atzīts par vainīgu, dažos gadījumos šādi soļi var arī būt nevajadzīgi, jo dažreiz notiesāšanas sekas ir likumā paredzētā diskvalifikacija parlamenta darbam. Ja šādas likumā paredzētas diskvalifikacijas nav, parlaments pēc paša ieskatiem var notiesāto locekli atstādināt.

Izņemot likumā paredzētos diskvalifikacijas gadījumus parlamenta darbam, atstādinātais biedrs nezaudē atkalievēlēšanas tiesību.

Izpildu varai ir tiesība noziegumā apvainoto locekli apcietināt. Dažos gadījumos likums (p.piem.1881.gada personas un īpašuma aizsardzības likums) prasa, lai locekļa apcietināšana, parlamenta sesijas laikā, nevarējusi tikt darīta zināma tam namam, pie kura viņš pieder, bet sesijas starpbrīžos šāds ziņojums jāiesniedz nekavējoši pie parlamenta sanākšanas. Ir parasts, ka tiesnesis, ka piespriedis parlamenta loceklim cietuma sodu, par to ziņo attiecīgam namam. Ja loceklis notiesāts par militāru pārkāpumu, ziņojumu izdara "royal message" veidā, un ja sodu piespriedusi jūras kara tiesa, paziņojumu izdara admiralitāte.

Soda piespriešanai nav vajadzīga parlamenta atļauja.

Parlamenta locekļa privilēģija, tikt atsvabinātam no aresta, vienmēr tikusi aprobežota tikai uz civīlpārkāpumiem, un nekad nav tikusi attiecināta uz krimināliem noziegumiem, vai miera traucējumu gadījumiem. Šis viedoklis jaunākos laikos attiecināts arī uz likumu par bankrotiem, kas noteikti aizliedz noziedzīgu bankrotu gadījumos locekliem baudīt parlamentāriskās privilegijas.

Memorandums.

Parlamenta locekļa neaizskaramība un pie dažiem likumos paredzētiem parlamentāriem privilēģijas jautājums.

Nav pamata nemaz vajadzīgo pieņemt parlamenta atlaujas, ja ~~kāds~~ cits no viņa locekļiem tiek notiesāts

Nozīmīgā apvainota parlamenta locekļa ~~pazemošanā~~ darbā parlamentā. Tādēļ locekļa izslēgšanai tiesā parlamenta vai kāds no viņa locekļiem, pie kura tas pieder, nespēj neātlaižas saliks.

Ja locekļa tiesā/atlaižas tas vainīgs, dažos gadījumos šādi soti var ar būt nevajadzīgi, jo dažreiz notiesāšanas sekas ir likumā paredzēta disciplinārsoda parlamenta darbam. Ja šādas likumā paredzētas disciplinārsodu nav, parlaments pēc pēša ~~rezolūcijas~~ var noteikt locekli ~~to~~ atstādināt.

Izņemot likumā paredzētās disciplinārsodu gadījumus. parlamenta darbam, atstādināšanas nepastāvēšanā ~~tiesību~~ jāuzskata atcelšanas tiesību.

Izņēmumi ir tikai attiecībā uz apvainotā locekļa 1881 gada apcietinājumu. Dažos gadījumos likums (p. piem. Vpersonas un īpašuma aizsardzības likums) prasa, lai par locekļa arestēšanu, parlamenta sēdēs laikā, nevajadzīgi tiktu darīta ziņojuma kāda vai vairāk, pēc ~~kura~~ vai pēdējā, bet sēdēs slēgtās parlamenta sēdēs jāsniedz nevajadzīgi pēc parlamenta locekļa cietuma soda, par to pirms attiecīgā ziņojuma nāksies. Ja locekļa notiesāts par nelielām pārkāpumiem, ziņojuma vēstnesis ar savu rakstisku vēstuli. un ja soda pārpildīšanai jēdzības vara tiesa, pēdējam izņēmumi attiecināmi.

Šāda pārpildīšanai nav vajadzīga parlamenta

atļauja.

Parlamenta locekļa privilēģija, tiek attiecināta un arests, vainīgā tiesu apkalpošanā tiesā uz civilpārkāpumiem, un uzsākt un tiesu attiecībā uz kriminālām nepieciešamā vai nevar tiesāšanas gadījumiem. Šīs vadošās jāuzsāk laikā atbrīvots arī uz laiku par bankrotiem, kas notiesāti apcietinājuma locekļa bankrota gadījumos (tiesībā parlamentārās nepieciešības privilēģijas.

CONSULAT GÉNÉRAL DE LETTONIE
à OSLO
NORVÈGE

NO. 336

OSLO 20 februarī 1929

Valsts Prezidenta sekretariats
saņemts 1929 g. 23. februārī
Ien. № 918 / akt. № 74

Augsti cienītais Valsts Prezidenta Sekretāra kungs.

Uz Jūsu rakstu no I3 crt. N 68I, sanemta satiksmes pārtraukšanas lielā aukstuma dēl tikai šodien-20 Febr.- ar so pagodinos paziņot ka "Kārtibas rullis" Norvēģijas parlamentā (Stortingā) tiek pienemts, apstiprināts un dzīvē izvests ar paša parlamenta lēmumu, kā iekšejās kārtibas instrukcija.

Katris parlaments sesijas sākumā revidē pagājušā parlamenta "Kārtibas rulli", bet visvisumā-mazakais pamatvilcieni-ir stipri veci, izveidoti pagājušos I00 gados. Tagadejais parlaments-pēc skaiša nemot ir 78-tais, jo ir bijuši pārtraukumi unijas laikā (Norvēģijas parlaments svinēja I9I8 gadā I00 gadu jubileju), ir pienēmis pēdeja parlamenta "Kārtibas rulli" ar mazām pārmainām §§ : I6 (beigas),2I (sākums), 28 (sākums)-izlabojumi iz uzlīmēt attiecigiem tekstiem, kā to Jūs variet redzēt no piel. N 237.

Tākā parlamenta lēmeklus vēl uz 3 gadiem, tad "Kārtibas rulli" pienem ari priekš 3 parlamentiem pie pirmā sanākšanas (tagadejais rullis der 76,77 un 78 parlamentiem). Rulli var, saprotams, grozīt katrā laikā, ja tas vajadzīg

Gadijumā " Kārtibas rullis" Norvēģijas parlamentam Jūs intresētu, tad tas būtu japārtulko, jo rullis ir izdotd vienigi norvēgu valodā. Varbūt mans agrākais sekretārs-Dr. J. Allunana kungs, adrese Aleksandra Augstumu slimnica Rigā, to uznemtos izdarit (Rigā ir ari citi norvēgu valodas pratēji, laigan likumu tulkošana ir salīdzinot loti grūta). Personigi to labprāt būtu izdari bet man ir apsolits sekretārs no Rigas, kurs vēl nav atbraucis, kamdēl tulkošana aiznemtu garāku laiku, bet, ja citas izejas nebūtu, tad, lūdzu, zino-

24/2 op

jietāj un tad pārtulkošu un Jums piesūtīšu.

Ceribā šos pazinojumus saņemsiet laikus, palieku

Ar augstu cienu

Pielikumā N 237.

A. Wahnags.

Augsti godātam

Valsts Prezidenta Sekretāram

J. GRANDAU kungam, Rigā.

Augsti godājamais

generālkonsula kungs,

1929. 23. februārī

N 826.

Apstiprinot Jūsu 20.februāra raksta Nr.236 ar tam pielikto Norvēģijas parlamenta kārtības rulli saņemšanu, turu par savu patīkamu pienākumu izteikt Jums pateicību par tik laipnā kārtā parādītu uzmanību, pie kam piebilstu, ka ar tulkojumu tiksim galā paši, jo arī mans kollega Sanders šinī ziņā var izlīdzēt.

Ar patiesu cieņu

sekretārs.

Augsti godājamam

A. Wahnag kungam,

Latvijas generālkonsulam Oslā.

10/V 1923

25

SAEIMAS KĀRTĪBAS RULĻA 138. PANTS.

Kopš Latvijas Republikas Satversmes spēkā stāšanās mūsu likumdošanas aktos pavisam trūka attiecīga aizrādījuma uz viņu pieņemšanas datumu Saeimas plenarsēdē, kas, protams, no tiesiskā viedokļa bija uzskatams par nenormalu parādību un par nenoliedzamu soli atpakaļ, salīdzinot ar to kārtību, kāda pastāvēja šajā ziņā Tautas Padomes un Satversmes Sapulces laikā, kad, izsludinot jaunizdotus likumdošanas aktus, virs katra likuma nosaukuma ievietoja atzīmi par viņa pieņemšanas dienu parlamenta kopsēdē. Šim pēdējam momentam ir svarīga juridiska nozīme jautājumā par jaunizdodamo likumu savstarpējām tiesiskām attiecībām, t.i. jautājumā par viena vai otra likumdošanas akta prioritati (lex posterior derogat legi priori), kuŗu zināt ir nepieciešami likumu pareizai iztulkošanai un piemērošanai, bet kuŗu ~~ne vienmēr~~ ne var droši noteikt pēc Satversmes 70.pantā uzstādītās likumu publicēšanas formulas ("Saeima ir pieņēmusi un Valsts Prezidents izsludina šādu likumu:"), kuŗā nemaz nav minēts, kad Saeima attiecīgo likumu ir pieņēmusi. Tādēļ, atsaucoties uz Saeimas izdotiem likumdošanas aktiem, līdz šim, laika ziņā, tos varēja apzīmēt tikai ar izsludināšanas datumu, t.i. ar to dienu, kad jaunizdotā likuma teksts iespiests oficiālā laikrakstā.

Augšaprādītā trūkuma novēršanai jau vairākus gadus atpakaļ toreizējais tieslietu ministris Holcmanis bija iesniedzis Ministŗu kabinetam likumprojektu par Satversmes 70.pantā noteiktās likumu izsludināšanas formulas papildināšanu ar aizrādījumu uz likuma pieņemšanas datumu. Savos paskaidrojumos pie šā projekta ministris sīkāki iztirzāja tās trīs atsevišķās likuma izcelšanās stadijas (likuma izdošana vai pieņemšana, likuma izsludināšana un likuma spēkā stāšanās), kādas piedzīvo katrs projekts, iekam tas pārvēršas par saistošu tiesisku normu, un apstājās ari pie tām neērtībām, kādas var celties, ja likumus izsludinot tiek pilnīgi noklusēts viņu pieņemšanas laiks.

215 op

Minēto likumprojektu Ministŗu kabinets bija pieņēmis un iesniedzis Saeimai, kuŗas attiecīgā kommisija, piekrizdama projektā izteiktiem apsvērumiem pēc būtības, atzina tikai no savas puses par vēlamāku, negrozot Satversmes 70.panta tekstu, attiecīgi papildināt Saeimas kārtības rulli, kas tagad izdarīts uzņemot jaunā kārtības ruļļa (Lik.kr. 1929.g. 58) 138.pantā noteikumu par to, ka Saeimas pieņemtos likumus prezidijs nosūta Valsts Prezidentam izsludināšanai, <u>atzīmējot teksta beigās likuma pieņemšanas gadu un dienu</u>. - Šis noteikums ir ļoti apsveicams, jo ar to vismaz attiecībā uz turpmāk izdodamiem likumiem atkrīt nepieciešamība atsaukties uz viņu <u>publicēšanas</u> dienu un dota iespēja citēt likumus, - kā tas notiek ari citur - pēc to <u>izdošanas</u> datuma, par kuŗu uzskatama tā diena, kad attiecīgais likumprojekts visumā galīgi nobalsots un pieņemts likumdošanas iestādē. Ari pie mums Ministŗu kabineta Satversmes 81.panta kārtībā, kā ari vispār pārvaldības ceļā izdodamos noteikumus mēdz apzīmēt ar to <u>pieņemšanas</u>, bet ne <u>izsludināšanas</u> datumu. Par nožēlošanu jākonstatē, ka augšminētā (138.) panta līdzšinējo piemērošanu praksē, kā mēs to novērojam attiecībā uz tiem likumiem, kas izsludināti jau pastāvot Saeimas jaunājam kārtības rullim, nevar atzīt par visai apmierinošu. - Tikai pirmājā no Valdības Vēstneša numuriem (87.), kuŗos izsludināti <u>pēc</u> jaunā kārtības ruļļa spēkā stāšanās izdoti likumi, aizrādījums uz attiecīgā likuma pieņemšanas dienu ir ievietots īstā vietā un pilnīgā saskaņā ar kārtības ruļļa 138.panta noteikumu, t.i. <u>likuma teksta beigās</u>, tā tad <u>pirms</u> Valsts Prezidenta paraksta, kurpretim minētā laikraksta vēlākos numuros (sk.piem. 88., 94, 99uc) teikums "Likums Saeimā pieņemts . . . " aiz acīmredzama pārpratuma atrodas <u>zem</u> Valsts Prezidenta paraksta, kas no vienas puses neatbilst jaunā likuma (kārtības ruļļa) tiešam aizrādījumam uz šim teikumam ierādamo vietu un no otras puses uzskatams ari par juridiski nepareizu, jo nevar taču tādu aizrādījumu, kas, līdzīgi likuma virsrakstam, pieder pie Saeimas pieņemtā akta ārējā sastāva, ievietot pilnīgi <u>ārpus</u> šā akta, t.i. <u>zem tā paraksta,</u> kuŗa uzdevums ir sankcionēt likuma izsludināšanu pilnā apmērā,

tā tad neizņemot ari Saeimas prezidija atzīmi par likuma pieņemšanas laiku, kuŗa tādā veidā pavisam zaudē savu organisko sakaru ar likuma tekstu. -

Ar tagadējā kārtības ruļļa 138.panta noteikumu mūsu likumdošanas technikas laukā ir sperts svarīgs solis uz priekšu, un jācer, ka izsludinot jaunos likumus, to pieņemšanas datumam turpmāk ierādīs to vietu, kuŗa viņam pienākas pēc kārtības ruļļa 138.panta, t.i. likuma teksta beigās, pirms Valsts Prezidenta paraksta.

B. Dišlers

bij. Saeimas kodifikacijas nodaļas vadītājs

10/V 1929

Len. N 2916
Sk. 7-29

217

Augsti godājamais kungs,

Pateikdamies par laipno uzmanību ko esat parādījuši piesūtot man sava apcerējuma eksemplāru jautājumā par likumu publicēšanas formu sakarā ar jaunā Saeimas kārtības ruļļa 138.pantu, pagodinos paziņot, ka ar šo Jūsu viedokli man bija izdevība iepazīstināt arī Valsts Prezidentu.

Prezidenta kungs gan paliek pie sava līdzšinējā ieskata par to, ka atzīme teksta beigās publicējamā likumā ievietojama pēc viņa paraksta. Šinī ziņā mūsu pirmajā publicējumā bija korrektūras kļūda. Turpmāk atzīme arvienu būs savā vietā. Šo viedokli Prezidenta kungs motivē ar Satversmes 69.,70.un citu pantu burtisku norādījumu, ka Valsts Prezidents izsludina l i k u m u s un ka tie izsludināmi ar turpat citēto ievadformulu, kuŗai seko l i k u m a t e k s t s, bet Saeimas prezidija atzīmi teksta beigās resp.pēc likuma teksta nevar pieskaitīt likumam kā tādam; turpretīm uzziņas raksturs atzīmei pilnā mērā paliek arī pēc Valsts Prezidenta paraksta ievietotai.

Ar augstu cieņu

S e k r e t ā r s.

A.god.
B.Disterlo kungam.

1929.g. 22.marts
N 2183.

EKONOMISTS

Finanču, tirdzniecības, rūpniecības, lauksaimniecības, kooperācijas un technikas žurnāls

Redakcija un kantoris: Rīgā, Noliktavas ielā 1. Tālrunis 20226

a Journal of Finance, Commerce, Industry, Agriculture and Cooperations

Redaction and Office: Riga, 1, Noliktavas street. Telephone 20226

111 eks.

Kam: Valsts Prezidentam

Kur: Pilī

Rīgā.

28

LATVIJAS VALSTS PREZIDENTA KUNGAM

Valsts Prezidenta sekretariāts
saņemts 1929 g. 23.V.
Ien. Nr. 3066 / akt. Nr. 7.

L Ū G U M S.

Ceturtās Rigas Savstarpīgās Kredītbiedrības Valdes,

Otrās Vidzemes Savstarpīgās Kredītbiedrības Valdes un

Piektās Rigas Savstarpīgās Kredītbiedrības Valdes

Saeima savā 18.maija plenarsēdē pieņēma likumprojektu par kredītiestāžu apvienošanos,pie kam tika pieņemts aizklātā balsošanā arī šī likumprojekta 49$^{13}_{2}$ pants,kuru juridiskā komisija bij stīpojusi.Šis minētais pants juridiskā komisijā netika pieņemts tādēļ,ka tas satur sevī atpakaļejošu spēku. Neskatoties tomēr uz to,Saeimas plenarsēdē tas,kā teikts,ir tagad pieņemts un nu draud kļūt par likumu,jā Jūs,augsti godāts ,Prezidenta kungs, viņu izsludinātu.

Ņemot to vērā,mēs pagodinamies Jūs lūgt izlietot Satversmes 71.p.Jums dotās tiesības un šo likumu neizsludināt,bet uzdot Saeimai to jaunai caurlūkošanai.

Šo lūgumu mēs atļaujamies izteikt zemāk parakstīto kredītbiedrību biedru vārdā un motivēt to ar sekošo:

Latvijas Senats savos spriedumos ir atzinis,la 1920.gadā mūsu kredītbiedrību apvienošanās nav izdarīta likumīgi,kādēļ tā uzskatama par nenotikušu. Aiz šiem iemesliem Senats atzina,ka mūsu kredītbiedrības nav zaudējušas savu juridisko eksistenci. Uz šī pamata mēs darbojamies un prasam tagad atpakaļ no Latvijas Tirdzniecības un Rūpniecības Bankas savus nekustamos īpašumus.Prasības sūdzības šajos jautājumos jau iesniegtas tiesās un spriedums pirmā instancē jau priekš Latvijas Tirdzniecības un Rūpnieniecības Bankas ir kritis negativi.

Lai nu izpalīdzētu minētai bankai,ir radīts šis likums ar minēto 49$^{13}_{2}$ pantu,kurš grib tagad sankcionēt par likumīgu to,kas no mūsu augstās tiesas

218ap

atzīts par nelikumīgu.

Mēs esam tai pārliecībā,ka Saeimas vairākums nav bijis pietiekoši informēts par lietas patiesiem apstākļiem,nav apzinājies,ka ar šo $49\frac{13}{2}$ panta pieņemšanu tiek izdots likums ar atpakaļejošu spēku,kas runā pretīm tiesiskiem principiem.

Ņemot visu teikto vērā,mēs lūdzam Jūs,Prezidenta kungs,iepazīties ar šo likuma $49\frac{13}{2}$-pantu un viņa īstiem mērķiem un paliekam tai cerībā,ka Jūs,nododami Saeimai šo likumprojektu jaunai caurlūkošanai,tādā ceļā novērsisat bīstama precedenta radīšanu nākotnei.

Rigā, 23. maijā 1929.gadā.

Cekurīā Rigas Savstārpigā Kreditbiedriba.
Priekšsēdetajs:
Valdes locekļi:

Dirā Vidzemes Savstārpigā Kreditbiedriba.
Priekšsēdetajs:
Valdes locekļi:

Piektā Rigas Savstārpigā Kreditbiedriba.
p. Priekšsēdetajs:
Valdes locekļi:

Noraksts no noraksta.

Lēmums galigā veidā tiks izgatavots..... .....gadā. 219

Lietas Nr.227. 1929 g.

R E Z O L U C I J A.

"11" martā 1929.g.

LATVIJAS SUVERENĀS TAUTAS VĀRDĀ.

Rīgas Apgabaltiesa,I.Civilnodaļa,atklātā tiesas sēdē,sekošā sastāvā:
Priekšsēdētāja v. R. G a i g a l s.
Tiesneši A.V a l t e r s un J. K a n g e r s
ar Sekretara v. R. O p s u
ar Prokurora biedri: -
izklausija lietu Augusta Kūrau un Pētera R i e k s t i ņ a prasībā pret Latvijas Tirdzniecības un Rūpniecības Banku un II.Vidzemes Savstarpējo Kredītbiedrību par pilnu biedru sapulču atzīšanu par neesošu un ierakstījumu dzēšanu no zemes grāmatām un no s p r i e d a: atzīt par neesošiem atbildētājas II.Vidzemes Savstarpējās Kredītbiedrības 1920 gada 11. aprila biedru pilnsapulci un šīs pilnsapulces lēmumus ar visām sekām,kā arī atbildētājas Latvijas Tirdzniecības un Rūpniecības Bankas 1920 gada 16.maija akcionam pilnsapulces lēmumus, cik tālu šie lēmuni attiecās uz atbildētāju Kredītbiedrību; atzīt par neesošiem atbildēt ajas Bankas valdes 1920 gada 17.un 20.augusta lēmumus par atbildētājas Kredītbiedrības nekustamo īpašumu Rīgā,II.hipoteku iecirknī, ar zemes grāmatu registra Nr.708,un I.hipoteku iecirknī,ar zemesgrāmatu registra Nr.228, pārvešanu uz atbildētājas Bankas vārdu; dzēst no zemesgrāmatām uz minētiem nekustamiem īpašumiem attiecošos ierakstījumus, saskaņā ar kuŗiem atbildētāja Kredītbiedrība pārgājuse atbildētājas Bankas sastāvā; prasības pārējo daļu atraidīt un piedzīt no atbildētājas Bankas par labu prasītājiem Augustam Kūrau un Pēterim Riekstiņam astoņus simtus piecpadsmit (815.-) latus tiesas un sešus simtus deviņdesmit trīs (693.-) latus 33 santīmus lietas vešanas izdevumu.

Oriģināls ar attiecīgiem parakstiem.
Pareizi: Sekretārs (paraksts). Ar oriģinālu salīdzināja Sekretāra palīga v. (paraksts).

Šis noraksts,uz Civ.Proc.Lik.715.p.pamata,izdots no Rīgas Apgabaltiesas I.Civilnodaļas II.Vidzemes Savstarpīgas Kredītbiedrības pilnvarniekam zvēr.adv.A.Hamanim, ar piezīmi,ka augšminētais spriedums nav stājies likumīgā spēkā. Zīmognodeva 40.sant. un kancelejas nod.l.Ls. sa-

maksāti. Rīgā,"14" martā 1929 g. Nr.411414.-

Priekšsēdētāja biedrs (paraksts).(Z.V.) Sekretars (paraksts).-

REGISTRA Nr. 3028

Es,Rīgas notārs Kristaps SUMBERGS,Kaļķu ielā Nr.1, apliecinu šī noraksta pareizību ar oriģinālu,kuŗu man uzrādīja pilsonis Ernests P u ķ ī t s, ar dzīves vietu Rīgā,Kaļķu ielā Nr.1. - Oriģinālā, ar kuŗu šo norakstu salīdzināju,nebija nekādu savādību. -

Oriģināls nomaksāts ar zīmognodokli Ls. 0,70.....apmērā.

Rīgā," 19" martā 1929 gadā.

N o t ā r s

Šis spriedums attiecas uz IV., V. Rīgas Savst. Kred. biedr. un II. Vidz. Savst. Kred. biedr.

SPRIEDUMS

Latvijas Suverenās Tautas Vārdā.

1923. g. oktobra mēneša 23. / novembra mēn. 20. dienā, Latvijas Senata Administratīvais Departaments tiesas sēdē, kuŗā piedalījās:

Priekšsēdētāja v. i. Senators A. Sīmanis,
Senatori Dr. A. Loebers,
A. Gubens,
J. Kalacs,
Virsprokurora biedra v. i. J. Arājs,
Virssekretāra v. i. J. Volkovs,

caurlūkojis IV. Rīgas Savstarpīgās kredītbiedrības valdes sūdzību par Finansu ministrijas lēmumu, attiecībā uz darbības uzsākšanas neatļaušanu minētai kredītbiedrībai, izklausījis Virsprokurora biedra v. i. atzinumu, atrod: 1923. g. 4. martā IV. Rīgas savstarpīgās kredītbiedrības vispārīgā biedru sapulce nolēmuse ātklāt kredītbiedrības darbību. Sakarā ar šo, Kredītbiedrības rīcības komiteja griezusies pie Finansu Ministra ar lūgumu atļaut atjaunot kredītbiedrībai darbību uz viņas statūtu pamata. Šo lūgumu Finansu Ministrs atstājis bez ievērības uz tā pamata, ka: 1) IV. Rīgas savstarpīgā kredītbiedrība savā **1920. g. 12. aprīļa** otrā ārkārtīgā pilnā sapulcē nolēmuse pieņemt «Latvijas Tirdzniecības un Rūpniecības bankas» nosaukumu un statūtus, pārorganizējoties akciju bankā, kāds lēmums kompetentā tiesu iestādē nav atcelts; 2) ka kredītbiedrība **reizē ar minētās bankas atklāšanu** 1920. g. 1. jūnijā savu darbību izbeiguse; 3) ka tādā kārtā kredītbiedrība kā **juridiska persona vairs** nepastāvot. 1923. g. 28. jūnijā kredītbiedrības 17. jūnija vispārējā sapulcē jaunievēlētā valde atkārtojuse savu iepriekšējo lūgumu un 1923. g. 30. jūnijā paziņojuse Finansu Ministrim par valdes un padomes sastāvu un par to, ka kredītbiedrība atjaunojusi savu darbību 30. jūnijā. Finansu Ministrs arī šo otro kredītbiedrības lūgumu noraidījis aiz tiem pašiem iemesliem, par ko 1923. g. 5. jūlijā zem Nr. 5793 paziņojis lūgumu parakstījušām personām, aizrādot, ka viņš neatļaujot viņām uzsākt darbību zem nosaukuma «IV. Rīgas savstarpējā kredītbiedrība». Šo Fin. Ministra lēmumu kredītbiedrības jaunievēlētā, valde pārsūdzējusi Senāta administratīvam departamentam, paskaidrojot sekošo: **1920. g. 27. janvārī** bijušais Finansu ministrs Erhards apstiprinājis «Latvijas Tirdzniecības un Rūpniecības bankas statūtus. Saskaņā ar statūtu 5 §, uz akciju kapitālu par 5 miljoni rub. **dibinātājiem bija jāiemaksā** ne vēlāk par 6 mēnešiem 1.250.000 rub., pēc kam banka var uzsākt savu darbību, kamēr atlikušā akciju kapitāla daļa 3.750.000 rub. bija jāiemaksā vēlākais **gada laikā** pēc **darbības ātklāšanas.** Latvijas Tirdzniecības un Rūpniecības bankas dibinātāju rīcībā bija tikai 600.000 rub., kādēļ tika pacelts jautājums par pārējo akciju kapitāla pievilkšanu. Notikusi vienošanās ar V. un IV. Rīgas un II. Vidzemes savstarp. kredītbiedrību valdēm «pievienot» šo kredītbiedrību mantas L. T. un R. bankas akciju kapitālam. Sakarā ar to kre-

dītbiedrības **1920. g. 12. apriļa otrā ārkārtēja pilnsapulce nolēmusi «pieņemt»** L. T. un R. bankas nosaukumu un statūtus, ar to pārorganizējoties akciju bankā zem nosacījuma — starp citu: a) ka kredītbiedrības aktīvi, taī skaitā arī nekustami īpašumi, «uzskatāmi» par L. T. un R. bankas īpašumiem; b) ka **L. T. un R. banka** uzņemas atbildību par kredītbiedrības pasīviem; c) ka L. T. un R. bankas akciju kapitāls, cik tālu to nav akcionāri dibinātāji pārņēmuši, sadalāms starp IV. un V. Rīgas un II. Vidzemes savst. kredītbiedrībām un Rīgas Tirgotāju un Rūpn. banku, piešķirot katrai no tām zināmu skaitu akciju kā **viņu dalības iemaksu** un atstājot rezervē par 100.000 rubļiem akcijas; d) ka kredītbiedrības pārorganizēšanās L. T. un R. bankā uzskatāma par notikušu, ja vismaz 2 no minētām 3 kredītbiedrībām nolēmušas tāpat apvienoties **ar** minēto banku; e) ka pirmā konstituējošā L. T. un R. bankas **akcionāru** pilnsapulcē jāpiedalās šīs bankas akcionāriem un to kredītbiedrību biedriem, kuŗas nolēmušas apvienoties **ar dalības naudas vietā** — piešķirtām akcijām; f) ka līdz konstituējošai pilnsapulcei rīkojas pagaidu valde, kuŗā ieiet 2 locekļi no L. T. un R. bankas rīcības komisijas un locekļi no minētām kredītbiedrībām. Pēc minētā pilnsapulces lēmuma Kredītbiedrība pārtraukusi darbību. Finansu ministrs atraidījis sūdzētājas lūgumu par atļaujas izdošanu tās darbības atjaunošanai uz tā pamata, ka kredītbiedrība sakarā ar minēto 1920. g. 12. apriļa sapulces lēmumu zaudējusi savu juridisko personību. Tādā kārtā Senātam, apsverot Finansu ministra rīcības pareizību, jāizšķir jautājums par to, vai patiesi sūdzētāja, sakarā ar pievesto lēmumu zaudējusi savu juridisko personību. Tādēļ Senātam neielaižoties minētā sapulces lēmuma likumības pārbaudīšanā pēc būtības, tomēr jāapspriež minētais pilnsapulces lēmums, tik tālu, vai tas patiesi iznīcinājis sūdzētājas juridisko personību. Kredītiestāde, kā juridiska persona zaudē savu juridisko personību: 1) fuzijas ceļā (šī vārda plašākā nozīmē), t. i., ja viņa apvienojas ar vienu vai vairākām līdzīgām kredītiestādēm, vienā jaundibināmā līdzīgā kredītiestādē, kuŗa līdz tam nepastāvēja, 2) aneksijas ceļā, kad jau pastāvošā, kā juridiska persona, līdzīga kredītiestāde uzņem to savā sastāvā. Turpretīm, ja kredītiestāde tikai nodibina kādu akciju banku, vai tikai pret savu mantību iegūst dibināmas akciju bankas akcijas, tad viņa ar to vēl nezaudē savu jur. eksistenci. Pirmais apvienošanās gadījums paredz: 1) ka apvienojošās kredītiestādes pēc savstarpējas tiešās vienošanās uzstājās t. s. kvalificētas nodibināšanas kārtībā par jaunas akciju bankas dibinātājām, ienesot taī — kā jauno akciju ekvivalentu — savu mantību; 2) ka viņas ar jaunas akciju bankas nodibināšanu likvidējas vismaz tik tālu, lai izvestu nodibināšanu pie kam, reiz ar iepriekšējo kredītiestāžu likvidāciju, jaunā akciju banka nevien nodibinājās, bet arī jau izvesta dzīvē. Turpretīm, runā stāvošā gadījumā **L. T. un R. bankai,** kad noticis sūdzētājas pilnsapulces 1920. g. 12 apriļa lēmums, jau bijuši savi statūti un savi noteiktie dibinātāji un viņu rīcībā bijuse daļa akciju kapitāla. Jau tādēļ vien nevar šaī gadījumā runāt par to, ka 1920. g. 12. apriļa pilnsapulces protokolī minētās 4 kredītbiedrības savā starpā apvienojušās kādā jaunā, vēl tikai nodibināmā no šādām kredītbiedrībām līdzīgā kredītiestādē, itkā viņu tiešā apvienošanās rezultātā, jo vairāk tādēļ, ka L. T. un R. b., kā akciju banka nav sūdzētājai līdzīga kredītiestāde un ka no lietas nav redzams, ka vispār starp minētām kredītbiedrībām būtu notikuse tiešā vienošanās taisni apzīmētā nozīmē un ka sūdzētāja — kredītbiedrība būtu likvidējusies. Tā tad nevar būt runa par to, ka konkretā gadījumā būtu notikuse t. s. fuzija plašākā nozīmē. Turpretīm 1920. g. 12. apriļa lēmuma iniciatori domājuši nevis par fuziju šaī plašākā nozīmē, bet tikai par otru augšā minēto apvienošanās operāciju un proti t. s. aneksiju, pie kam itkā aneksijas aktīvais subjekts bija domāta L. T. un R. b. un kā aneksijas pasīvie subjekti — taī lēmumā minētās 4 kredītbiedrības. Uz to aizrāda pievestā protokolī vairāk reizes atkārtotā frāze: «pieņemt» L. T. un R. b. nosaukumu un «statūtus», «apvienoties ar L. T. R. banku, aizrādījumi uz tās «dibinātājiem» un viņu rīcībā esošām zumām. Tā tad no šī viedokļa mūsu priekšā ir visas pazīmes, kuŗas aizrāda uz ieinteresēto personu nodomu, 4 kredītbiedrību resp. tās mantību pievienot L. T. R. bankai, t. i. radīt aneksiju. Bet tomēr trūkst viens no vissvarīgākiem aneksijas rekvizītiem un proti **attiecīgais** aktīvais zubjekts. Par tiesību zubjektu, tā tad arī par aneksijas aktīvo zubjektu, var uzstāties tikai persona, un ja tas nav fiziska, tad vismaz juridiska. Akciju sabiedrība, kuŗa atrodās vēl dibināšanas stādijā, vēl nav juridiska persona. Par tādu viņa kļūst — pēc koncesijas zistēmas — tikai tad, kad jau notikusi pirmā t. i. konstituejošā pilnsapulce, kuŗa izdara orgānu vēlēšanu. Bet šāda konstituejoša pilnsapulce domājama tikai pēc tās akciju kapitāldaļas savākšanas, kuŗu statūti paredz kā akciju sabiedrības tapšanas priekšnoteikumu, konkretā gadījumā — zuma ne mazāk par 1.250.000 rub. Moments, ar kuŗu akciju sabiedrība iegūst juridisku personību, ārējā izteicās, un pēdējā tiek sankcionēta, ar attiecīgas administratīvās iestādes atļauju darbības uzsākšanai.

Runā stāvošā gadījumā turpretīm taī laikā, **kad noticis IV. kredītbiedrības 1920. g. 12. apr. lēmums par tās «apvienošanos» ar «L. T. R.» banku, pēdējā nevien nebija vēl savākusi statūtos paredzēto akciju kapitāla daļu, bet taisni otrādi t. s. apvienošanās (kuŗa juridiski ir pievienošanās, aneksija), bija nodomāta taisni tādēļ, lai apvienošanās ceļā sastādītu prasāmo akciju kapitāla daļu. Tādā kārtā L. T. un R. banka apzīmētā momentā vēl nebija ieguvusi juridisko personību** un tādēļ arī nevarēja uzstāties un rīkoties kā aneksijas aktīvs zubjekts. Aiz šā iemesla aneksijas un pievienošanās akts kā tāds, **un uz tā pamatotie lēmumi, rīkojumi un visi pārējie, no organizācijas darbos un darbībā dalību ņēmušām kredītiestādēm izejošie darbi, akti un darījumi uzskatāmi par juridiski neesošiem. Aneksija bez tam paredz, ka aktīva un pasīva aneksijas zubjekta** juridiskā struktura ir līdzīga, kādēļ juridiski pilnīgi izslēgts apvienot savstarpēju kredītbiedrību ar akciju sabiedrību.

Patiesi, uz runā stāvošā gadījumā 1920. g. 12 apriļa lēmuma pamata, būtu varējusi notikt ne IV. kredītbiedrības pievienošanās L. T. un R. bankai vai tās apvienošana ar pēdējo, bet minētais lēmums varētu būt uzskatāms tikai par IV. kredītbiedrības izteikto grību piedalīties L. T. un R. bankā kā akcionārs ar lēmumā paredzēto daudzumu akciju. Bet šaī gadījumā akciju ekvivalents varēja pastāvēt citā mantā, nekā skaidrā naudā, tikai tad, ja šādi lietiški noguldījumi (apports) būtu paredzēti pašas dibināmās akciju sabiedrības statūtos. Katrā zinā, piedaloties akciju bankā kā akcionārs, IV. kredītbiedrība nav savu juridisko patstāvību, savu personību zaudējusi, kādēļ arī no šī viedokļa atkrit tas pamats, aiz kuŗa Finansu ministrs atraidījis IV. kredītbiedrības lūgumu atļaut viņai darbības atjaunošanu. Lai nodibinātu slēdzienu par to, ka izpildot un izvedot 1920. g. 12. apriļa lēmumu IV. kredītbiedrība nav savu personību zaudējusi, nav — pretēji Finansu ministra domām — prasāms, ka pievestais lēmums būtu tiesas ceļā iepriekš atzīts par juridiskā spēkā neesošu, jo lieta grozās tikai ap šī lēmuma juridisko raksturu un nozīmi un sevišķi tikai ap to, lai noskaidrotu lēmumu sekas un to iespaidu, kuru tas varētu atstāt uz pašas IV. kredītbiedrības juridisko eksistenci. Šiem nolūkiem kalpo tikai lēmumu attiecīgā interpretācija sakarā ar tiem apstākļiem un

2210

juridiskām attiecībām, kuŗas bijušas lēmuma pamatā. Runā stāvoša jautājuma, par atļaujas neizdošanu IV. kredītbiedrībai, pretēji Finansu ministra uzskatam — dēļ šādu darbu, aktu un darījumu atzīšanas par juridiski neesošiem nav prasāma 1920. g. 12. aprīļa lēmuma atzīšana par neesošu tiesas ceļā jau tamdēļ, ka minētais lēmums, kas vērsts uz juridiski neizvedamu darījumu un aktu (aneksiju un neeksistējošas sabiedrības), nevarēja vispār nodibināt juridiskas attiecības un iznīcināt IV. kredītbiedrības juridisko eksistenci. Taisni no tā, vai pēdējā vēl eksistē juridiski, vai nē, atkarājās apstrīdāmā Finansu ministra lēmuma likumība. Aiz pievestiem iemesliem Senāts, apspriežot runā stāvošo jautājumu, nupat apzīmētās robežās, netura par vajadzīgu savu slēdzienu darīt atkarigu no civiltiesas sprieduma par paša lēmuma likumību, kādam spriedumam, izspriežamas sūdzības robežās, nebūtu prejudiciālas nozīmes.

Pie šādiem apstākļiem IV. kredītbiedrības aneksija uzskatāma par juridiski nenotikušu un minētā kredītbiedrība arī nav zaudējusi savu eksistenci kā juridiskā persona.

Ņemot vērā: ka Finansu ministrs IV. kredītbiedrības lūgumu, atļaut viņai atjaunot savu darbību, atraidījis uz tā pamata, ka tā, kā juridiska persona, vairs nepastāvot (Finansu ministra 1923. g. 3. maija paziņojums zem Nr. 3838); ka pārējiem Finansu ministra tai pašā paziņojumā, kā arī 1923. g. 5. julija paziņojumā zem Nr. 5793, pievestiem pamatiem atļaujas atraidīšanai un proti, ka 1920. g. 12. aprīļa IV. kredītbiedrības pilnsapulces lēmums nav ticis laikā apstrīdēts un atcelts attiecīgā kārtībā, nav aplūkojama jautājumā (par atļaujas atraidīšanas likumību) nozīmes, jo — atkrītot aneksijas juridiskiem pamatiem un priekšnoteikumiem — pats par sevi zaudē savu juridisko spēku un pamatu arī tas lēmums, kas maldīgi iziet no šādu pamatu un priekšnoteikumu juridiskās esamības; ka aplūkojama jautājumā par atļaujas atraidīšanas likumību nav no svara pārbaudīt, vai Finansu ministrs pareizi izdevis L. T. un R. bankai atļauju uzsākt darbību; ka tādēļ Senāts netur par vajadzīgu apspriest sūdzētājas lūgumu un Finansu ministra, šai ziņā pievestos paskaidrojumus; ka, atzīstot Finansu ministra rīkojumu, ar kuŗu atraidīts IV. kredītbiedrības lūgums, atļaut atjaunot darbību, par nelikumīgu un tādēļ atceļamu,

Senāts n o l e m j: pārsūdzēto Finansu ministra lēmumu, ar kuŗu aizliegts IV. Rīgas savstarpējai kredītbiedrībai atjaunot viņas darbību, atcelt.

Uzrakstīts: («Finansu ... Nr. 3838», Strīpots: «jau nodibinātā» t. i. «izdarot ... operāciju». «Tādai ... esamības», «kādā, dibinātājiem», Uz oriģināla attiecīgi paraksti.)

(Z. V.) Noraksts pareizs.

Virssekretāra palīgs: (paraksts)

Šis noraksts izdots no Latvijas Senāta IV. Rīgas savstarpīgās kredītbiedrības valdei uz viņas lūguma pamata. Zīmognodoklis 80 sant. un kanclejas nodoklis 1 lats samaksāti.

1923. g. 30. novembrī.

Nr. 4797.

Virssekretāra v. i. (paraksts).

Virssekretāra palīgs: (paraksts)

2222

Atbilde

uz

Latvijas tirdzniecības un rūpniecības bankas memorandumu

Rīgā, 1929. gadā

Tā ka Saeimas juridiskā komisija, apspriežot Latvijas tirdzniecības un rūpniecības bankas aprindu izstrādāto likumprojektu par kredītiestāžu apvienošanos, **strīpoja 49[13] pantu,** jo tas paredzēja atpakaļejošu spēku, minētā banka izplata tagad Saeimas locekļu starpā šajā jautājumā sarakstītu brošūru — memorandumu. Ņemot vērā, ka šajā brošūrā ir apzināti sagrozīti fakti, tad patiesības labā sniedzam šos paskaidrojumus. Audiatur et altera pars!

Vispirms ir jāaizrāda, ka 1920. gadā, kad notika nelikumīgā apvienošanās, mūsu kredītbiedrību nospiedošais biedru vairākums vēl nebij no bēgļu gaitām atgriezies Latvijā. Tādēļ arī protestēt šis biedru vairākums gribot negribot tad nevarēja, bet darīja to tūlīt, līdz ko iestājās pēckara normālie apstākļi. Mūsu kredītbiedrību biedri tad arī sasauca pilnsapulces un skaļi protestēja pret notikušo nelikumīgo apvienošanos. Izrādījās, ka no II. Vidz. Savst. Kredītbiedrības 932 biedriem 1920. gadā, kad radīja Latvijas Tirdzn, un Rūpn. banku, pilnā sapulcē piedalījās tikai **50 biedri,** V. Rīgas Savst. kredītbiedrības pilnā sapulcē no 576 biedriem tikai **17** biedri, bet IV. Rīgas Savst. kredītbiedrības pilnā sapulcē no 1322 biedriem piedalījās tik maz, ka par to pat nekas nestāv minēts protokolā. Bet aculieciniekiem ir zināms, ka šis skaitlis ir bijis tikai — **9** cilvēki! Lūk, kāds ir bijis tas «vairākums» ar kādu Latvijas Tirdzn. un Rūpniecības banka ir tikusi dibināta. Tādēļ arī atkrīt brošūrā atsaukšanās uz šo «vairākumu», baidoties un slēpjot šos patiesos skaitļus,

atkrīt arī demagoģija, it kā tagadējā «opozīcija», kā «niecīgs mazākums» gribot majorizēt vairākumu. Tāds stāvoklis gan, kā teikts, bij 1920. gadā, kad šī augšminētā niecīgā saujiņa ļaužu uzurpēja varu un ar nelikumīgu apvienošanos, gribēja iznīcināt šīs mūsu trīs latviešu kredītbiedrības.

Latvijas Senāts tad nu arī ar savu 20. novembra 1923. gada spriedumu atzinis, kā mūsu Kredītbiedrības **nav zaudējušas savu eksistenci kā juridiskas personas.** Un šo spriedumu brošūrā kungi no Latvijas Tirdzniecības un Rūpniecības bankas uzdrošinas nosaukt par «kļūmīgu un kļūdainu» un nepatiesi apgalvo, it kā Latvijas Senāts savos tālākos spriedumos būtu mēģinājis šo «lietu labot».

Pavisam otrādi: Latvijas Senāts savos daudz vēlākos spriedumos ir tāpat vienmēr atsaucies uz šo minēto 20. novembra 1923. gada pamatspriedumu šajās mūsu trīs kredītbiedrību lietās. Tā tas redzams arī no klātpieliktā sprieduma no 1928. gada novembra, ar kuŗu tiek atzīta Finansu ministra rīcība. Un proti tur stāv teikts, ka Finansu ministrim bij likumīgs pamats atzīt vispārējo sapulci par pareizi sasauktu un viņas lēmumu par spēkā esošu, kā arī, saskaņā ar pievestiem likuma noteikumiem, apstiprināt šīs kredītbiedrības pieņemtos jaunos normālstatūtus. Kur tad nu paliek brošūras «patiesība», it kā mūsu kredītbiedrību valdes darbotos tagad nelikumīgi? Viss sacītais liecina, ar kādiem līdzekļiem operē Latvijas Tirdzniecības un Rūpniecības banka lai maldinātu likumdevēju.

Kā zināms, mūsu kredītbiedrībām pieder nekustāmie īpašumi, kuŗu vērtība sniedzās vairākos simts

tūkstošos latu. Tagad šie nekustāmie īpašumi Latvijas Tirdzniecības un Rūpniecības bankai nu būs jāatdod atpakaļ viņu īpašniekiem — kredītbiedrībām, jo arī šajā jautājumā nupat priekš Tirdzniecības un Rūpniecības bankas spriedums ir kritis negatīvi. Lai nu tad varētu glābt nelikumīgi saņemtos īpašumus, Latvijas Tirdzniecības un Rūpniecības bankas aprindas tad arī izstrādājušas šo augšminēto likumprojektu.

Kā jau bij atzīmēts, tad Saeimas juridiskā komisija noraidīja 49^{13} pantu, par kuŗu būt jeb nebūt nāksies izšķirties tagad pašai Saeimai. Brošūrā sofistiski vēl tiek azrādīts, ka 49^{13} pants nemaz, lūk, neparedzot likumu ar atpakaļ ejošu spēku tādā izpratnē, it kā kam kaut kas tiktu atņemts. To nu gan varētu iestāstīt kam grib, taču ne deputātu kungiem! Kā redzams, tomēr Latvijas Tirdzniecības un Rūpniecības bankas ļaudīm ir pašiem kauns no sava «nelikumīgā bērna» un to grib tagad ar atpakaļejošo datumu pataisīt par laikā dzimušu. Tas nu tomēr nelīdz: šeit ir un paliek likumprojekts ar atpakaļ ejošu spēku, jo Latvijas Senāts ir atzinis mūsu trīs kredītbiedrību patstāvību, kādēļ mēs, kā tādas, eksistējam un arī likumīgi darbojamies. Un ja nu tagad ar šādu 49^{13}. kanta palīdzību grib atņemt mums mūsu īpašumus, vaj tad tas nenozīmē izdot likumu ar atpakaļ ejošu spēku?! Vienreiz tādu likumu izdeva, lai dabūtu atpakaļ no žīda tam pārdoto bazāru, bet tagad tādas lietas ar likumdošanas varas palīdzību maza saujiņa ļaužu grib pastrādāt ar latviešu kredītbiedrību īpašumiem.

Ir jānāk pie slēdziena, ka ar šādiem paņēmieniem tiek grauti likuma autoritāte un tiesiskas valsts pamati, tiek satricināta uzticība pret tiesībām un likumu vispāri. Ņemot to vērā, civilizētās un tiesiskās valstīs nav pielaižāmi likumi ar atpakaļ ejošu spēku, jo tie ir netaisni, tiek izdoti šauras grupas interesēs un tikai uz citu pilsoņu rēķina.

Kas zīmējās uz Latvijas Tirdzniecības un Rūpniecības banku kā «lielāko latviešu kreditiestādi», par kādu viņa sevi minētā brošūrā dēvējas, ka, lai glābtu viņas intereses, varot upurēt pat likumību un taisnību, tad ir jāsaka, ka Saeima šo banku jau sen pazīst. Viņa pazīst to no tā laika, kad augstā namā nāca gaismā pazīstamā augļošanas lieta, kur gāja pat runa, ka ir tikuši ņemti vairāk par 40% ~~mēnesī.~~

Un kāda, beidzot, ir garantija, ka minētās bankas kungi vienā jaukā dienā tāpat nepārdod ārzemniekiem akciju vairākumu, kā to nupat ir izdarījuši ļaudis no Akciju bankas?!

Ņemot visu sacīto vērā, mēs esam tai cerībā, ka Saeimas vairākums piekritīs juridiskās komisijas viedoklim un tāpat strīpos nevajadzīgo 49^{13}. pantu.

Rīgā, maijā 1929. g.

Ceturtās Rīgas Savstarpīgās Kreditbiedrības Valde.

Otrās Vidzemes Savstarpīgās Kreditbiedrības Valde.

Piektās Rīgas Savstarpīgās Kreditbiedrības Valde.

Pielikums.

Spriedums

Latvijas Suverenās Tautas Vārdā,

1928. g. novembra / decembra mēneša 19./15. dienā, Latvijas Senāts, Administratīvā Departamenta tiesas sēdē, kurā piedalījās:

Priekšsēdētāja v. Senators J. Kalacs,
Senatori Dr. A. Loebers,
J. Balodis,
Virsprokurora biedrs F. Blūms,
Virssekretāra pal. A. Kalniņš.

caurlūkoja Pētera Stāka pilnvarnieka zv. adv. A. Zēberga sūdzību par Finansu ministrijas lēmumu II. Vidzemes Savstarpējās kreditbiedrības statūtu grozīšanas lietā, izklausījis Virsprokurora biedra atzinumu, atrod: Finansa ministra 1923. gada 5. jūlija rīkojumu, ar kuru II. Vidzemes savstarpīgai kreditbiedrībai bij aizliegts atjaunot darbību, Senāts 1923. g. 20. novembrī atcēlis, atzīstot savā spriedumā, ka minētā kreditbiedrība nav zaudējusi savu patstāvīgo eksistenci un juridisko personību. 1927. g. 15. februārī minētās Kreditbiedrības kārtējā vispārējā biedru sapulce vienbalsīgi nolēmusi pāriet no saviem agrākiem statūtiem uz jauniem normālstatūtiem un Finansu ministrs ar savu 1927. g. 22. septembra lēmumu šos statūtus aptiprinājis. Sūdzētājs savā, Senātam iesniegtā pārsūdzībā lūdz atcelt šo Finansu ministra lēmumu, aizrādot: 1) ka II. Vidzemes Savstarpējā Kreditbiedrība 1920. g. 11. aprilī biedru piln-

sapulcē nolēmusi pievienoties Latvijas tirdzniecības un rūpniecības bankai, un tādēļ zaudējusi savu patstāvīgo eksistenci. 2) ka minētās Kredītbiedrības, vēlākā 1923. g. 17. jūnijā notikusē vispārējā sapulce ar Tiesu Palātas 1927. g. 22. septembra spriedumu atzīta par nelikumīgu un viņas rīcību par neesošu un 3) ka arī 1927. g. 15. februārī notikusē šīs Kredītbiedrības biedru pilnsapulce esot nelikumīga, jo neesot tikusi sasaukta ar īpašām pavēstēm statūtu 34. § nosacītā kārtībā un sastāvējusi galvenā kārtā no personām, kuŗām nepiemītu biedru kvalifikācijas.

Ņemot vērā: ka uz Kredītlikumu (Kriev. lik. kop. XI. sēj. II. d. 1903. g. izd. X. sadaļas 37. p. pamata (1926. g. lik. kr. 144) savstarpējo kredītbiedrību statūti sastādāmi saskaņā ar šīm kredītbiedrībām izdoto normālstatūtu paraugu un tos apstiprina Finansu ministrs; kā pēc to pašu likumu 37. p. piezīmes, savstarpējām kredītbiedrībām, kas nodibinātas pirms šinī pantā minēto normālstatūtu izdošanas, statūtu grozīšanas kārtībā jāpāriet uz jauniem normālstatūtiem viena gada laikā no to izsludināšanas dienas; ka prasība par kredītbiedrības pilnsapulces lēmumu atzīšanu par nederīgu piekrīt tiesai un izšķirama civilprocesa likumos paredzētā kārtībā (bij. Kriev. civillik. 2138. p. salīdz. Kriev. Senāta civilā kas. dep. 1905. g. spried. 55); **ka Senāts ar savu 1923. g. 20. novembra spriedumu atzinis, ka II. Vidzemes Savstarpīgās Kredītbiedrības 1920. g. 11. aprīļa lēmums nevarēja iznīcināt šīs kredītbiedrības tiesisko patstāvību, kādēļ tad nolemtā «aneksija uzskatāma par juridiski nenotikušu un minētā Kredītbiedrība arī nav zaudējusi savu eksistenci, kā juridiska per-**

sona»; ka minētās kredītbiedrības 1927. gada 15. februāra vispārējā sapulcē, kā redzams no Finansu ministrijas akta, ir piedalījušies šīs Kredītbiedrības pilntiesīgie biedri statūtos paredzētā skaitā un ka šīs pilnsapulces lēmums par pāreju uz normālstatūtiem ne no viena no biedriem nav ticis apstrīdēts nedz tiesas ceļā atcelts (sk. Fin. ministrijas akti un atzinumu); ka minētā vispārējā sapulce, kā redzams no sapulces protokola, ir bijusi **kārtējā** un kā tāda, saskaņā ar statūtu 34. §, bij sasaucama nevis ar īpašām pavēstēm, bet vienīgi ar sludinājumu vietējos laikrakstos; ka pie tādiem apstākļiem Finansu ministrim bij likumīgs pamats atzīt minētās Kredītbiedrības 1927. g. 15. februāra vispārējo sapulci par pareizi sasauktu un viņas lēmumu par spēkā esošu, kā arī, saskaņā ar augstāk pievestiem likuma noteikumiem, apstiprināt šīs kredītbiedrības pieņemtos jaunos normālstatūtus, kādēļ sūdzība, kā nepamatota, noraidāma, — n o l e m j: Pētera Stāka pilnvarnieka zv. adv. A. Zēberga sūdzību atstāt bez ievērības.

Uz pirmraksta attiecīgi paraksti.

Noraksts pareizs.

(z. v.)

Virssekretāra palīgs (paraksts).

Šis noraksts izdots no Latvijas Senāta zv. adv. A. Hamanim uz viņa personīga lūguma pamata. 40 sant. zīmognodevas un Ls 1.— kanclejas nodokļa samaksāti.

Rīgā, 1929. g. 16. janvārī. Nr. 186.

Virssekretārs (paraksts).

Virssekretāra palīgs: (paraksts).

Spiestuve «L A T V I J A» Rīgā, Merķeļa ielā Nr. 15.

Parīzē, 20.2.29 2527

Pie akt.
25.2. Jul

Valsts Prezidenta sekretariāts
saņemts 1929 g. 25. febr.
Ref. № 940 | akt. № 7/4

Augsti Godāts Ģenerāļa Kungs,

Jūsu 13. febr. raksts № 674 ar
saņēmos un steidzos Jums ziņot
ka Francijas Parlamenta kārtības
rullis ir izdots un drīzē precizēts
ar jaunā parlamenta lēmumu, ka
ārzemju kārtības instrukcija. Vēl
nav izdots likumdošanas ceļā; t.i.
nav apspriests otrā parlamentā un
nav publicēts ar Rep. Presid. parakstu,
kā tam, pēc Francijas satversmes, jānotiek
ar visiem likumiem.

Būtu nosūtījis Jums arī

227.lp.

ahu kameru „sullīgus", bet
patlaban grūta ir ta apņēmuse
vīru sūtnieciņam, ka man nav nevienā
kas to varētu apgādāt. Ar to ari
mīļskaidrojams tas, ka zaķīša Lemus
šo vēstuli ar zoku

Ar patīkamu cieņu

Sūtnis Francijā

P.S.
Pēc vēstules izlasīšanas,
lūdzu labi nomazgāt
rokas.

228

LATVIJAS SŪTNIECĪBA.
LÉGATION DE LETTONIE.

BERLIN W. 62,
BURGGRAFENSTRASSE 13.

TELEGR. ADR.: LETTOLEGATION BERLIN.
TELEF.: LÜTZOW 68-94.
B 5, BARBAROSSA 6894

No.784.

Berlinē, 1929.g.25.februarī.

2.3.

Valsts Prezidenta sekretariats
saņemts 1929 g. 1. martā
Ien. Nr 1040 / akt. Nr 729

Augsti godātais Sekretara kungs,

Atsaucoties uz Jūsu š.g.13.februara rakstu No.677, pagodinos šeklāt piesūtīt Šveices ārlietu ministrijas š.g. 22.februara verbalnotas norakstu līdz ar tanī minētiem 3 pielikumiem.

Rakstīju arī Vācijas un Holandes ārlietu ministrijām " kārtības ruļļa" lieta un tiklīdz saņemšu atbildi, to Jums nekavejoties piesūtīšu.

Jūsu zināšanai pievienoju šeklāt 2 izgriezumus no " Vorwärts" - 13.XII.28 No.587 " Misbrauch der Immunität", un "Berl.Lokal-Anzeiger" - 19.II.29 No.85 " Verschärfung der Hausordnung des Reichtages".-

Klāt: minetais.

Ar augstu cieņu

(Dr.O.Woits)
Sūtnis.

Augsti godātam

J.GRANDAUS kungam,

Valsts Prezidenta
sekretaram,

R ī g ā.

Vorwärts Nr. 17 **Mißbrauch der Immunität.** 228a

13 XII 1928

Straffere Handhabung der Reichstagsvorschriften.

Der Geschäftsordnungsausschuß des Reichstags erörterte die Frage, wie künftig die Immunität gegenüber Abgeordneten, die zugleich verantwortliche Redakteure sind, zu handhaben sei. Es wurde ein Beschluß gefaßt, der eine straffere Handhabung der Immunitätsvorschriften gegenüber der bisher geübten Praxis sicherstellt. Danach soll die Frage von Fall zu Fall geprüft werden, ob das öffentliche Interesse oder das Interesse des Verletzten an der Strafverfolgung größer ist, oder das Interesse des Parlaments an der Aufrechterhaltung der Immunität des betreffenden Abgeordneten. In den Fällen aber, in denen ein Abgeordneter, der zugleich verantwortlicher Redakteur ist, unter Mißbrauch seiner Immunität strafbare Handlungen begeht, insbesondere schmähende Beleidigungen veröffentlicht, soll in Zukunft schärfer durchgegriffen und die Immunität aufgehoben werden.

Kohlenschachte, hatte nach den Befreiungskriegen in einem Raum, wo heute Hunderttausende leben, knapp 1½ Tausend Einwohner. Nach einem halben Jahrhundert, so um das Jahr 1860 herum, waren es auch nur 4000; nach dem 70er Krieg etwa 16 000. Dann erfolgte ein Anwachsen bis zum Jahre 1880 auf 40 000, bis zum Jahre 1890 auf fast 80 000, um die Jahrhundertwende auf 130 000, vor dem Kriege auf 180 000 und nach dem Krieg auf etwa 210 000. Heute, nach der Eingemeindung Buers mit dem wertvollen Bergwerksbesitz der Harpen A.-G. zählt die größte deutsche Kohlenstadt, im Grunde genommen eine Schöpfung des Montanindustriellen Emil Kirdorf vom ehemaligen Gelsenkirchener Bergwerksverein, über 350 000 Einwohner.

Man muß sich vorstellen, wie diese Städte gegründet worden sind. Irgendwo wurden Schächte geteuft oder Fabrikmauern zu einem Stahlwerk gezogen. Für die Produktion hatte man Menschen nötig und holte sie aus den dunkelsten deutschen und europäischen Agrarbezirken. Dann baute man Häuser, die bekannten Kolonien, genau nach dem Lineal konstruiert und so billig wie nur möglich. Rund herum bauten dann die privaten Baulöwen, womöglich noch schlechter

ge Koalition.

Berl. Local-Anzeiger 19/II/29 #85.

Verschärfung der Hausordnung des Reichstages.

2286

Der Aeltestenrat des Reichstages hat nach längerer Aussprache eine Reihe von Ordnungsmaßnahmen gebilligt, die Präsident Löbe getroffen hat, um Störungen im Reichstage entgegentreten zu können, wie sie von den Kommunisten in letzter Zeit mehrfach verursacht wurden.

Der kommunistischen Fraktion wurden die Karten entzogen, die ihr zur Verfügung auf der Besuchertribüne bisher zur Verfügung standen. An den Geschäftsordnungsausschuß des Reichstages wurde das Ersuchen gerichtet, Maßnahmen zu ergreifen, damit bei einem Ausschluß eines Abgeordneten ihm die Diäten ebenso wie die Freifahrkarte auf der Eisenbahn entzogen werden. Sowohl die uniformierte wie die nichtuniformierte, die Kriminalpolizei, sollen verstärkt werden. Es wurden Anweisungen erlassen, die Polizei solle bei Zusammenstößen und bei einem planmäßigen Zusammenarbeiten von Abgeordneten und Tribünenbesuchern die Immunität der Abgeordneten nicht achten. Die Bestimmungen für die Tribünenbesucher wurden verschärft, wenn sie sich eines Hausfriedensbruchs schuldig machen. Reichstagspräsident Löbe kündigte ferner eine Reihe von Verwaltungsmaßnahmen technischer Art an. Er lehnte es aber ab, dem Aeltestenrat darüber Auskunft zu geben.

Der Reichstag wird am Mittwoch und Donnerstag die Sicherheitsverhältnisse auf der Reichsbahn behandeln. Am Freitag soll die kommunistische Interpellation über die Denkschrift des Reichswehrministers wegen des Panzerkreuzers beraten werden.

zeichnet waren, zum Teil veröffentlich
liege darin keine Entschuldigun
Bayerischen Staatsregierung. Wir erkenn
sagte der Ministerpräsident zum Schluß,
aus Preußens Rechte an und wissen auch,
Verdienste Preußen um Deutschland
hat. Wir legen aber auch das größte G
darauf, wetteifern zu können mit allen ü
im Reich für des Reiches Größe und Frei

Aus der Reichshauptsta

**# Das Reichsgericht bestätigt die S
berechtigung in der Luftraumbesteue**

Die Erhebung einer Anerkennung
bühr für die Anbringung von Leucht
dern und Schaukästen, die in stät
Straßenland hineinragen, seitens einzelne
zirksämter der Stadt Berlin hatte schon
holt den Gegenstand von Beschwerde
davon betroffenen Einzelhandels- und so
reklameverbrauchenden Kreise gebildet.
Rücksicht auf die grundsätzliche und praktis
deutung dieser Angelegenheit hatte der
band Berliner Spezial-Gesc
Feststellungsklage gegen den Ma
der Stadt Berlin erhoben. Nachdem das
gericht der Klage stattgegeben, das Kam
richt die Klage abgewiesen hatte, hat nu
das Reichsgericht in seinem Urteil
16. Februar 1929 unter Aufhebung de
rufungsurteils der Klage grundsä
stattgegeben.

 # Kutzbach nach Berlin übergeführ

wegen Mordverdachts an dem städtischen
Hammermeister in Potsdam erne
haftete Arbeiter Kutzbach ist gestern

229

N o r a k s t s.

Eidg.Politisches Departement
Département Politique Federal .
Abteilung für Auswärtiges
Division des Affaires Etrangères.

-.-.-

A 1/19/7 - TO.

Ad.Nr.687.

Das Eidgenössische Politische Departement hat die Ehre gehabt, die Note der Lettländischen Gesandtschaft vom 18.Februar d.J. zu erhalten, mit welcher es um die Uebermittlung eines Exemplars der Geschäftsordnung der Bundesversammlung, sowie um eine Mitteilung darüber ersucht worden ist, ob letztere von der Bundesversammlung autonom aufgestellt oder im Wege der Gesetzgebung erlassen worden sei.

In Beantwortung der Anfrage der Gesandtschaft, darf darauf aufmerksam gemacht werden, dass über den Geschäftsverkehr zwischen den beiden Abteilungen der Bundesversammlung, dem Nationalrat und dem Ständerat, unter sich und mit dem dem Bundesrate, sowie über die Form des Erlasses und der Bekanntmachung von Gesetzen und Beschlüssen ein Bundesgesetz vom 9.Oktober 1902 erlassen worden ist. Innerhalb des durch dieses Gesetz aufgestellten Rahmens haben sowohl der Ständerat, unter dem 14.Dezember 1927, als auch der Nationalrat, unter dem 17.Dezember 1920, Reglemente aufgestellt. Exemplare des erwähnten Bundesgesetzes,sowie der beiden Geschäftsreglemente finden Sie in der Anlage beigefügt.

Das Politische Departement benutzt auch diesen Anlass , um die Lettländische Gesandtschaft seiner ausgezeichneten Hochachtung zu versichern.-

Bern, den 22.Februar 1929.

3 Beilagen.

An die Lettländische Gesandtschaft, Berlin.

229 c

N o r a k s t s.

Eidg.Politisches Departement
Département Politique Federal .
Abteilung für Auswärtiges
Division des Affaires Etrangères.

A 1/19/7 - TO.

Ad.Nr.687.

Das Eidgenössische Politische Departement hat die Ehre gehabt, die Note der Lettländischen Gesandtschaft vom 18.Februar d.J. zu erhalten, mit welcher es um die Uebermittlung eines Exemplars der Geschäftsordnung der Bundesversammlung, sowie um eine Mitteilung darüber ersucht worden ist, ob letztere von der Bundesversammlung autonom aufgestellt oder im Wege der Gesetzgebung erlassen worden sei.

In Beantwortung der Anfrage der Gesandtschaft, darf darauf aufmerksam gemacht werden, dass über den Geschäftsverkehr zwischen den beiden Abteilungen der Bundesversammlung, dem Nationalrat und dem Ständerat, unter sich und mit dem dem Bundesrate, sowie über die Form des Erlasses und der Bekanntmachung von Gesetzen und Beschlüssen ein Bundesgesetz vom 9.Oktober 1902 erlassen worden ist. Innerhalb des durch dieses Gesetz aufgestellten Rahmens haben sowohl der Ständerat, unter dem 14.Dezember 1927, als auch der Nationalrat, unter dem 17.Dezember 1920, Reglemente aufgestellt. Exemplare des erwähnten Bundesgesetzes, sowie der beiden Geschäftsreglemente finden Sie in der Anlage beigefügt.

Das Politische Departement benutzt auch diesen Anlass, um die Lettländische Gesandtschaft seiner ausgezeichneten Hochachtung zu versichern.-

Bern, den 22.Februar 1929.

3 Beilagen.

An die Lettländische Gesandtschaft, Berlin.

Geschäftsreglement

des

schweizerischen Ständerates.

(Vom 14. Dezember 1927.)

Erster Abschnitt.

Allgemeine Bestimmungen.

Art. 1. Der Nationalrat und der Ständerat versammeln sich zur ersten Abteilung der ordentlichen Session der Bundesversammlung am ersten Montag des Monats Dezember, zur zweiten Abteilung derselben Session am ersten Montag des Monats Juni des folgenden Jahres.

Sie werden ausserordentlich einberufen durch Beschluss des Bundesrates oder wenn ein Viertel der Mitglieder des Nationalrates oder fünf Kantone es verlangen.

Art. 2. Die Mitglieder des Ständerates werden zu jeder Versammlung durch Einladungsschreiben des Bundesrates einberufen. Vor Beginn jeder Tagung wird ihnen das Verzeichnis aller bei den eidgenössischen Kammern hängigen Geschäfte zugestellt.

Art. 3. Der Ständerat nimmt Kenntnis von den Mitteilungen der Kantone über die Wahlen in den Ständerat. Die neugewählten Mitglieder werden sodann durch Ableistung des Eides oder des Gelöbnisses in Pflicht genommen.

Die vom Protokollführer zu verlesende Eides- oder Gelöbnisformel lautet:

«Ich schwöre vor Gott dem Allmächtigen, } die Ver-
«Ich gelobe, }

fassung und Gesetze des Bundes treu zu halten, die Einheit, Kraft und Ehre der schweizerischen Nation zu wahren, die Unabhängigkeit des Vaterlandes, die Freiheit und die Rechte des Volkes und der Bürger zu schützen und zu schirmen, sowie alle mir übertragenen Pflichten gewissenhaft zu erfüllen.»

Nach Verlesung der Formel, die der Rat stehend anhört, sprechen die neugewählten Mitglieder mit erhobener Rechten die Worte: «Ich schwöre es» oder «Ich gelobe es.»

Ein Mitglied, das Eid oder Gelöbnis verweigert, darf an den Verhandlungen nicht teilnehmen.

Solange die Mitglieder des Rates ihr Mandat ohne Unterbrechung beibehalten, sind sie bei ihrer Wiederwahl von der Leistung des Eides oder Gelöbnisses enthoben.

Art. 4. Für die erste Sitzung einer Tagung wird die Eröffnungsstunde im Einladungsschreiben festgesetzt. Im übrigen beginnen in der Regel die Sitzungen in der Zeit vom 1. Mai bis 31. Oktober um 8 Uhr, in der Zeit vom 1. November bis 30. April um 9 Uhr.

Art. 5. Die Mitglieder sind verpflichtet, den Sitzungen des Rates regelmässig beizuwohnen. Wenn sie verhindert

sind, so müssen sie den Präsidenten davon in Kenntnis setzen.

Art 6. Zur Fassung gültiger Beschlüsse und zur Vornahme von Wahlen ist die Anwesenheit von mindestens dreiundzwanzig Mitgliedern des Rates erforderlich.

Art. 7. Beim Beginn jeder einzelnen Sitzung findet der Namensaufruf statt.

Die Namen der Abwesenden werden im Protokoll vorgemerkt.

Zur Feststellung der Beschlussfähigkeit des Rates kann der Vorsitzende auch während einer Sitzung einen Namensaufruf anordnen.

Art. 8. Die Mitglieder wohnen den Sitzungen in dunkler Kleidung bei.

Zweiter Abschnitt.

Bureau.

Art. 9. Der Rat wählt bei Beginn jeder ordentlichen Session aus seiner Mitte einen Präsidenten, einen Vizepräsidenten und zwei Stimmenzähler.

Wird die Stelle des Präsidenten oder Vizepräsidenten vor Beginn der zweiten Abteilung der ordentlichen Session frei, so findet eine Neuwahl statt. Stimmenzähler werden sofort ersetzt.

Aus den Abgeordneten desjenigen Kantons, aus welchem für eine ordentliche Session der Präsident gewählt worden ist, kann für die nächstfolgende ordentliche Session weder der Präsident noch der Vizepräsident gewählt werden.

230/1 op

Abgeordnete des gleichen Kantons können nicht während zwei unmittelbar aufeinanderfolgenden ordentlichen Sessionen die Stelle eines Vizepräsidenten bekleiden.

Art. 10. Der Präsident, der Vizepräsident und die zwei Stimmenzähler bilden das Bureau.

Bei Wahlen und Abstimmungen im Bureau zählt bei Stimmengleichheit die Stimme des Präsidenten doppelt.

Art. 11. Vor Beginn jeder Session versammelt der Präsident das Bureau zur Festsetzung der Liste der zur Behandlung in der Session vorgesehenen Geschäfte und der Reihenfolge ihrer Beratung.

Der Präsident wird sich mit dem Nationalratspräsidenten hierüber verständigen.

Die Vorschläge des Bureaus, sowie die Tagesordnung der ersten Sitzung werden den Mitgliedern des Rates vor Beginn der Session zugestellt.

Art. 12. Der Präsident wacht über die genaue Befolgung des Reglements und über die Ordnung und den Anstand in der Versammlung.

Art. 13. Der Präsident gibt von sämtlichen an den Ständerat gerichteten Schreiben und Eingaben der Versammlung im Laufe der Sitzung oder spätestens in der ersten Sitzung nach deren Empfang Kenntnis.

Art. 14. Am Schlusse jeder Sitzung zeigt der Präsident die Tagesordnung der folgenden an; sie wird an die Mitglieder des Rates ausgeteilt und im Sitzungssaal angeschlagen.

230/2

Von Zeit zu Zeit gibt der Präsident dem Rat einen Überblick über den Stand der Geschäfte.

Art. 15. Der Präsident hat dafür zu sorgen, dass vor jeder Session einzelne Kommissionen sich versammeln und ihre Berichte und Anträge vorbereiten, so dass bei Beginn der ersten Sitzung genügend spruchreife Traktanden vorliegen.

Art. 16. Der Vizepräsident übt die Verrichtungen des Präsidenten aus, wenn dieser hieran verhindert ist.

Art. 17. Wenn der Präsident und der Vizepräsident an der Geschäftsleitung verhindert sind, so hat der abgetretene Präsident, allenfalls dessen unmittelbarer Vorgänger im Amt, als stellvertretender Präsident zu amten.

Art. 18. Die Stimmenzähler ermitteln das Ergebnis jeder Abstimmung. Der Präsident teilt es der Versammlung mit.

Art. 19. Zwischen den Tagungen sorgt der Präsident für die Vertretung des Rates, und in dringlichen Fällen bestellt das Bureau Kommissionen zur Vorberatung von Geschäften.

Dritter Abschnitt.

Kanzlei.

Art. 20. Als Protokollführer amtet der Bundeskanzler oder einer seiner Stellvertreter. Ihm wird ein Übersetzer beigegeben, der vom Bundesrat bestellt wird.

Die Bundeskanzlei besorgt die Kanzleigeschäfte beim Ständerat gemäss Art. 6 des Bundesgesetzes betreffend die

230/2

Organisation der Bundeskanzlei. Sie sorgt für die Bedienung des Rates und der Kommissionen durch die nötige Zahl von Weibeln.

Art. 21. Für jede Sitzung wird ein Protokoll in deutscher und französischer Sprache geführt. Es soll alle Verhandlungen der Sitzung erwähnen und die Beratungsgegenstände, sowie alle Anträge mit kurzer wesentlicher Motivierung, die gefassten Entscheidungen und, sofern Zählung stattgefunden hat, auch die Stimmenzahl enthalten.

Wenn der Rat beschliesst, die Verhandlungen über andere Gegenstände als Bundesgesetze und allgemein verbindliche Bundesbeschlüsse stenographisch aufzunehmen, so bestimmt er gleichzeitig, ob die Uebertragung des Stenogramms in das stenographische Bulletin aufgenommen oder lediglich dem Protokoll beigefügt werden soll. In allen Fällen, wo die Verhandlungen stenographisch aufgenommen werden, ist im Protokoll hierauf zu verweisen; im Protokoll werden dann nur die zur Abstimmung gelangenden Anträge und das Ergebnis der Abstimmungen vorgemerkt.

Art. 22. Jedem Redner ist die Uebertragung des Stenogramms während einer kurzen Frist zur Anbringung stilistischer Verbesserungen zur Verfügung zu stellen.

Art. 23. Das Bureau erledigt beförderlich Anstände über die Richtigkeit der Uebertragung des Stenogramms.

Art. 24. Das Protokoll jeder Sitzung soll während des folgenden Tages im Sitzungssaale aufliegen. Einsprachen sind während der Dauer der Auflage anzubringen; bei Nichtberücksichtigung durch den Protokollführer entscheidet über die Einsprachen das Bureau unter Vorbehalt der Berufung an den Rat.

230/3

Die Protokollberichtigungen können sich nur auf die Fassung, auf Irrtümer oder Auslassungen beziehen. Niemals darf unter dem Vorgeben einer Protokollberichtigung eine Schlussnahme des Rates geändert werden.

Nach Ablauf der Auflagefrist und Erledigung der Einsprachen wird das Protokoll vom Präsidenten und Protokollführer als genehmigt unterzeichnet.

Art. 25. Das Protokoll der letzten Sitzung einer Session wird ohne vorgängige Auflage vom Präsidenten genehmigt.

Art. 26. Soweit die Verlesung von Aktenstücken angeordnet wird, erfolgt sie durch den Protokollführer oder den Übersetzer. Die Berichte und Anträge der Kommissionen werden von den Berichterstattern vorgetragen.

Art. 27. Alle in einer der drei Nationalsprachen gestellten Anträge werden der Versammlung in deutscher und französischer Sprache mitgeteilt.

Vierter Abschnitt.

Öffentlichkeit der Verhandlungen.

Art. 28. Die Sitzungen des Ständerates sind in der Regel öffentlich.

Art. 29. Den Zuhörern stehen Tribünen zur Verfügung. Sie haben sich ruhig zu verhalten und jede Äusserung von Beifall und Missbilligung zu unterlassen.

230/3 op

Wer dieser Vorschrift zuwiderhandelt, kann auf Befehl des Präsidenten entfernt werden.

Art. 30. Den Vertretern der Presse sind besondere Tribünen eingeräumt. Die Zulassung zur Journalistentribüne ist an den Besitz einer Ausweiskarte geknüpft, die von der Journalistenorganisation ausgestellt wird. Im Falle von Meinungsverschiedenheiten über die Gewährung oder den Entzug der Karte entscheidet das Bureau des Rates.

Die zur Veröffentlichung geeigneten Drucksachen werden den Vertretern der Presse zugestellt.

Art. 31. Entsteht Unordnung oder Lärm auf den Tribünen, so lässt sie der Präsident nach erfolgloser Mahnung räumen. Die Sitzung wird unterbrochen, bis der Befehl vollzogen ist.

Art. 32. Ein Antrag auf geheime Beratung kommt nur dann zur Behandlung, wenn er von fünf Mitgliedern des Rates unterstützt oder vom Bundesrate gestellt wird.

Art. 33. Vor der Beratung über die Frage, ob eine geheime Sitzung zu halten sei, haben sich die Zuhörer und die Vertreter der Presse zu entfernen. Wird geheime Beratung beschlossen, so sind die Mitglieder verpflichtet, über die Verhandlungen Stillschweigen zu beobachten.

Fünfter Abschnitt.

Gegenstände der Beratung.

Art. 34. Die Beratungsgegenstände gelangen an den Ständerat:

230/4

1. durch Ausübung des Vorschlagsrechtes (Initiative) gemäss Art. 93 der Bundesverfassung;
2. durch Botschaften oder Berichte des Bundesrates;
3. durch Motionen, Postulate oder Interpellationen;
4. durch Mitteilungen des Nationalrates;
5. durch Beschwerden oder Petitionen.

Art. 35. Vorschläge der Kantone gemäss Art. 93, Abs. 2, der Bundesverfassung sowie Beschwerden werden erst nach vorgängiger Berichterstattung des Bundesrates behandelt.

Art. 36. Die Botschaften und Berichte des Bundesrates werden, falls nicht aus besondern Gründen, z. B. wegen Dringlichkeit, sofortiges Eintreten beschlossen wird, an Kommissionen gewiesen und erst auf Grund ihrer Berichterstattung in Beratung gezogen.

Art. 37. Motionen sind Anträge, die den Bundesrat beauftragen, einen Gesetzes- oder Beschlussesentwurf vorzulegen, oder die ihm sonst verbindliche Weisungen erteilen.

Postulate sind Anträge, die den Bundesrat einladen, Bericht zu erstatten oder Anträge zu stellen.

Die erheblich erklärten Motionen werden dem Nationalrate überwiesen.

Art. 38. Motionen und Postulate sind schriftlich und unterzeichnet dem Präsidenten einzureichen, der sie dem Rate zur Kenntnis bringt.

Sie werden in einer spätern Sitzung behandelt, sofern nicht der Rat mit einer Mehrheit von zwei Dritteln der Anwesenden sofortige Behandlung beschliesst.

2520/4 op

Stehen Motionen oder Postulate mit einem bei den Räten anhängigen Beratungsgegenstand in Zusammenhang, so sind sie in der Regel mit diesem zu erledigen und gleich gewöhnlichen Anträgen zu behandeln.

Art. 39. Jedes Ratsmitglied ist befugt, vom Bundesrate über jeden die Angelegenheiten des Bundes betreffenden Gegenstand durch Interpellation Auskunft zu verlangen.

Art. 40. Interpellationen sind dem Präsidenten schriftlich und unterzeichnet einzureichen und müssen durch mindestens drei Mitglieder des Rates unterstützt sein. Der Präsident gibt dem Rate und dem Bundesrate von der Interpellation Kenntnis und bringt, falls der Bundesrat nicht die sofortige Beantwortung vorzieht, die Verhandlung auf die Tagesordnung einer der nächsten Sitzungen.

Der Interpellant begründet seine Interpellation, die vom Vertreter des Bundesrates beantwortet wird. Der Interpellant kann hierauf erklären, ob er durch die erhaltene Auskunft befriedigt sei oder nicht. Eine weitere Diskussion findet nur statt, wenn dies vom Rat beschlossen wird.

Sechster Abschnitt.

Kommissionen.

Art. 41. Der Rat bestimmt auf Antrag des Präsidenten die Zahl der Mitglieder der Kommissionen. Vorbehalten bleibt Art. 29 des Bundesgesetzes vom 9. Oktober 1902 über den Geschäftsverkehr zwischen den Räten.

2520/5

Art. 42. In der ersten Dezembertagung jeder Legislaturperiode wählt der Rat für die Dauer der Legislaturperiode folgende ständige Kommissionen:

1. die Finanzkommission;
2. die Kommission für Zolltarif und Handelsverträge;
3. die Alkoholkommission;
4. die Eisenbahnkonzessionskommission;
5. die Bundesbahnkommission;
6. die Militärkommission;
7. die Petitionskommission.

Auch andere Kommissionen können für die ganze Dauer der Legislaturperiode bestellt werden.

Kein Mitglied des Rates darf ein und derselben ständigen Kommission mit Ausnahme der Kommission für Zolltarif und Handelsverträge länger als sechs Jahre ununterbrochen angehören.

Die aus einer ständigen Kommission auf Grund von Abs. 3 ausscheidenden Mitglieder sind während drei Jahren nicht wieder wählbar.

Art. 43. Im übrigen bestellt der Rat die Kommissionen entweder selber durch geheime Wahl oder er überlässt ihre Bestellung dem Bureau.

Bei allen Kommissionswahlen wird zuerst die Kommission gewählt, nachher in besonderm Wahlgang aus den Gewählten der Präsident. Die Finanzkommission bezeichnet ihren Präsidenten selbst.

Wenn das Bureau die Kommission bestellt, so ist das erstbezeichnete Mitglied Präsident der Kommission.

230/5 sp

Art. 44. Treten zwischen zwei Tagungen Mitglieder einer vom Rate gewählten Kommission aus, und erweist sich der Zusammentritt dieser Kommission vor Beginn einer neuen Session als dringlich, so wird das Bureau die Ergänzung der Kommission und, sofern eines der austretenden Mitglieder Präsident der Kommission war, die Neubestellung des Präsidiums vornehmen.

Art. 45. Bei Abstimmungen stimmt der Präsident der Kommission mit. Ergibt sich Stimmengleichheit, so zählt die Stimme des Präsidenten doppelt.

Art. 46. Die Kommissionen können zu ihren Beratungen Sekretäre beiziehen, die gleichzeitig die Übersetzungen besorgen.

Art. 47. Die Kommissionen bezeichnen den oder die Berichterstatter.

Sobald die Kommission zur Berichterstattung bereit ist, hat sie dem Präsidenten des Rates hiervon Kenntnis zu geben.

Die Kommissionsanträge sollen in der Regel vor der Verhandlung den Mitgliedern des Rates zugestellt werden.

Siebenter Abschnitt.

Beratung.

Art. 48. Die Mitglieder, die zu einem in Beratung liegenden Gegenstande sprechen wollen, haben sich bei dem Präsidenten zu melden. Die Meldung zum Worte kann erst nach Eröffnung der Beratung stattfinden. Kein Mitglied darf sprechen, ohne das Wort erhalten zu haben.

230/6

Art. 49. Die Berichterstatter der Kommissionen erhalten zuerst das Wort, sodann die Mitglieder der Kommissionen, und hierauf wird die allgemeine Beratung eröffnet.

Art. 50. Der Präsident erteilt das Wort in der Reihenfolge der Anmeldungen.

Das Wort ist ausserhalb der Reihenfolge zu erteilen, wenn ein Mitglied des Rates die Beachtung des Reglements verlangt, einen Ordnungsantrag stellen oder auf eine persönliche Bemerkung antworten will. Ist ein Ordnungsantrag gestellt, so wird die Beratung in der Hauptsache bis zur Erledigung des Ordnungsantrages unterbrochen.

Art. 51. Wünscht der Präsident sich an der Beratung zu beteiligen, so hat er vom Vizepräsidenten das Wort zu verlangen, der dies dem Rat zur Kenntnis bringt und ihm der Reihenfolge nach das Wort erteilt. Während der Präsident spricht, führt der Vizepräsident den Vorsitz.

Art. 52. Entfernt sich ein Redner allzusehr vom Gegenstande der Beratung, so soll ihn der Präsident zur Sache mahnen.

Art. 53. Wenn das Wort nicht mehr verlangt wird, erklärt der Präsident die Beratung für geschlossen. Nach Schluss der Beratung darf das Wort nicht mehr erteilt werden.

Art. 54. Wenn ein Redner den parlamentarischen Anstand verletzt, namentlich wenn er sich beleidigende Ausserungen erlaubt, so hat ihn der Präsident zur Ord-

230/6 op

nung zu rufen. Erhebt der Redner Einsprache gegen den Ordnungsruf, so entscheidet der Rat.

Art. 55. Bei Kommissionsvorlagen wird in der Regel zunächst die Eintretensfrage behandelt. Ist das Eintreten beschlossen, so folgt die artikelweise Beratung, sofern der Rat nicht beschliesst, die Vorlage abschnittweise oder in ihrer Gesamtheit zu beraten.

Art. 56. Jedes Mitglied hat das Recht, Abänderungs-, Zusatz- oder Streichungsanträge zu stellen. Sie sind dem Präsidenten schriftlich einzureichen.

Art. 57. Nach Schluss der artikel- oder abschnittweisen Beratung kann jedes Mitglied beantragen, auf einzelne bestimmt zu bezeichnende Artikel oder Abschnitte zurückzukommen. Eine kurze Begründung des Wiedererwägungsantrages und eines Gegenantrages ist gestattet; der Rat entscheidet ohne weitere Diskussion. Wird der Antrag angenommen, so wird der betreffende Artikel oder Abschnitt nochmals beraten.

Art. 58. Nach Schluss der Beratung kann der Rat die Vorlage zur Revision und Bereinigung des Textes an die Kommission zurückweisen. Dies muss geschehen, wenn die Kommission es verlangt.

Art. 59. Hat eine artikel- oder abschnittweise Beratung stattgefunden, so wird nach deren Beendigung über das Ganze abgestimmt.

Die Mitglieder des Rates sind berechtigt, vor dieser Abstimmung ihre Stimmabgabe oder ihre Stimmenthaltung kurz zu begründen.

230/7

Art. 60. Bei Beratung der Differenzen zwischen beiden Räten wird nur über die einzelnen Differenzen entschieden; eine Abstimmung über das Ganze findet nicht statt.

Art. 61. Nach Schluss der Beratung in beiden Räten gehen die Gesetze und allgemein verbindlichen Beschlüsse, sofern die Räte nichts anderes beschliessen, an die Redaktionskommission. Diese hat den endgültigen deutschen und französischen Wortlaut festzustellen, insbesondere die beiden Texte in Uebereinstimmung zu bringen und Widersprüche formaler Art mit bestehenden Gesetzen zu beseitigen. Zu sachlichen Änderungen an den Schlussnahmen der Räte ist sie nicht befugt.

Art. 62. Der bereinigte Wortlaut geht sodann an die beiden Räte zurück. Wird er von diesen übereinstimmend gutgeheissen, so findet in jedem Rat noch eine Schlussabstimmung statt.

Bei dieser Abstimmung findet Art. 59, Abs. 2, ebenfalls Anwendung.

Achter Abschnitt.

Abstimmungen.

Art. 63. Vor der Abstimmung gibt der Präsident eine kurze Übersicht über die gestellten Anträge und legt dem Rat seine Vorschläge über die Fragestellung und die Reihenfolge der Fragen für die Abstimmung vor. Allfällige Einwendungen gegen diese Vorschläge werden sofort erledigt.

Art. 64. Die Unterabänderungsanträge sind vor den Abänderungsanträgen und diese vor den Hauptanträgen zur Abstimmung zu bringen.

Sind mehr als zwei Hauptanträge gestellt worden, so werden sie nebeneinander zur Abstimmung gebracht, wobei jedes Mitglied nur für einen stimmen darf. Hat keiner die absolute Mehrheit der Stimmenden erhalten, so wird darüber abgestimmt, welcher von den zwei Anträgen, die am wenigsten Stimmen auf sich vereinigt haben, aus der Abstimmung zu fallen habe. Sodann wird in gleicher Weise zwischen den übrigbleibenden Anträgen abgestimmt, bis einer die absolute Mehrheit erhält.

Art. 65. Ist eine Abstimmungsfrage teilbar, so muss getrennt abgestimmt werden, wenn dies von einem Mitgliede des Rates verlangt wird. Bei zusammengesetzten Anträgen soll stets über die einzelnen Teile abgestimmt werden.

Art. 66. Kein Mitglied kann zur Stimmabgabe verhalten werden. Für die Berechnung des Mehrs ist die Zahl der Stimmenden massgebend.

Art. 67. Die Stimmabgabe erfolgt durch Handaufheben.

Art. 68. Die Stimmenzähler stellen bei jeder Abstimmung die Zahl der Stimmen fest.

Das Gegenmehr ist aufzunehmen, wenn der Präsident es anordnet oder wenn es von einem Mitgliede verlangt wird.

Art. 69. Die Abstimmung findet unter Namensaufruf statt, wenn mindestens zehn Mitglieder es verlangen.

Der Präsident setzt den Wortlaut der Stimmabgabe fest; die Mitglieder antworten von ihren Plätzen aus. Die Stimmabgabe oder Stimmenthaltung der einzelnen Mit-

glieder wird im Protokoll vermerkt. Als Stimmende dürfen nur die Mitglieder gezählt werden, die unmittelbar nach Verlesung ihres Namens die Stimme abgegeben haben.

Art. 70. Der Präsident stimmt nicht mit. Bei Stimmengleichheit fällt ihm der Stichentscheid zu; in diesem Falle kann er seine Stimmabgabe begründen.

Neunter Abschnitt.

Wahlen.

Art. 71. Die Wahlen werden schriftlich und geheim nach dem Grundsatze des absoluten Mehrs vorgenommen.

Die Kommissionen, deren Wahl dem Rate obliegt, werden nach dem Listenskrutinium gewählt.

Bei Berechnung des absoluten Mehrs fallen leere und ungültige Stimmzettel ausser Betracht.

Art. 72. Von den Stimmenzählern werden für jeden Wahlgang Stimmzettel mit besonderer Farbe und besonderem Aufdruck an die Mitglieder ausgeteilt. Die Zahl der ausgeteilten und eingelangten Stimmzettel wird von den Stimmenzählern festgestellt, vom Präsidenten dem Rate zur Kenntnis gebracht und im Protokoll vermerkt; nach dieser Mitteilung dürfen keine weitern Stimmzettel angenommen werden. Übersteigt die Zahl der eingelangten die der ausgeteilten Stimmzettel, so wird der Wahlgang als nichtig erklärt, und es hat ein neuer stattzufinden.

Art. 73. Das Wahlergebnis wird vom Präsidenten dem Rate verkündet.

2130/8 09

Art. 74. Die beiden ersten Wahlgänge sind gänzlich frei. Nach dem zweiten Wahlgange dürfen keine neuen Kandidaten in die Wahl kommen.

Im dritten und in den folgenden Wahlgängen fallen der oder die Kandidaten aus der Wahl, die die wenigsten Stimmen auf sich vereinigt haben. Sollten in einem Wahlgang ein Kandidat das relative Mehr, alle übrigen aber eine gleiche, geringere Stimmenzahl erhalten, so entscheidet eine besondere Abstimmung darüber, welcher von diesen Kandidaten aus der Wahl zu fallen hat. In diesem Wahlgang ist auf den Stimmzettel der Name des Kandidaten zu setzen, der aus der Wahl fallen soll.

Art. 75. Verteilen sich in zwei aufeinanderfolgenden Wahlgängen die Stimmen gleichmässig auf mehr als zwei Kandidaten, so wird der, der aus der Wahl fallen soll, durch das Los bezeichnet.

Art. 76. Bleiben nur zwei Kandidaten in der Wahl, und erhalten sie in zwei aufeinanderfolgenden Wahlgängen die gleiche Stimmenzahl, so wird durch das Los entschieden, welcher von beiden gewählt ist.

Art. 77. Der Präsident beteiligt sich bei den Wahlen; ihm fällt die Ziehung des Loses zu.

Zehnter Abschnitt.

Übergangsbestimmung.

Art. 78. Bei der Neubestellung der ständigen Kommissionen findet Art. 42, Abs. 3, in der Weise Anwendung, dass den Mitgliedern solcher Kommissionen die Jahre an-

2130/9

gerechnet werden, während welcher sie unmittelbar vor der neuen Legislaturperiode der Kommission angehört haben.

Elfter Abschnitt.

Schlussbestimmung.

Art. 79. Dieses Reglement ersetzt dasjenige vom 27. März 1903; es tritt auf 1. Januar 1928 in Kraft.

Also beschlossen vom Ständerat,

Bern, den 14. Dezember 1927.

Der Präsident:
Dr. **Emile Savoy.**

Der Protokollführer:
Kaeslin.

230/9 op

Sachverzeichnis

Die Zahlen verweisen auf die Artikel des Geschäftsreglements.

Inhaltsübersicht.

Erster Abschnitt. Allgemeine Bestimmungen. — 1—8.

Zweiter Abschnitt. Bureau. — 9—19.

Dritter Abschnitt. Kanzlei. — 20—27.

Vierter Abschnitt. Oeffentlichkeit der Verhandlungen. — 28—33.

Fünfter Abschnitt. Gegenstände der Beratung. — 34—40.

Sechster Abschnitt. Kommissionen. — 41—47.

Siebenter Abschnitt. Beratung. — 48—62.

Achter Abschnitt. Abstimmungen. — 63 - 70.

Neunter Abschnitt. Wahlen. — 71—77.

Zehnter Abschnitt. Uebergangsbestimmung. — 78.

Elfter Abschnitt. Schlussbestimmung. — 79.

A.

Abänderungsanträge. — Vgl. Anträge.

Absolutes Mehr bei Wahlen. - 71.

Abstimmungen. — 63—70.

— Abstimmungen im Bureau **10**.

— Begründung d. Stimmabgabe oder Enthaltung **59**, **62**.

— Einwendungen gegen den Abstimmungsmodus **63**.

— Erläuterung der Anträge **63**.

— Fragestellung **63**.

— Gegenmehr **68**.

— Geheime Abstimmung **33**.

— Gesamtabstimmung **59**.

— Gleichstellung mehrerer Hauptanträge **64**.

— Namentliche Abstimmung **69**.

— Reihenfolge b. Unterabänderungs-u. Abänderungsanträgen **64**

— Teilung der Frage **65**.

— Schlussabstimmung **62**.

— Stichentscheid **70**.

— Stimmabgabe **66**, **67**, **69**.

— Stimmengleichheit **70**

— Stimmenmehrheit. Berechnung **66**.

— Stimmenthaltung **66**, **69**.

— Stimmenzahl. Feststellung **68**.

Vgl. auch: Anträge; Wahlen.

Abwesenheit. — 5, 7.

Aktenstücke.

— Verlesung **26**.

Alkoholkommission. — 42.

Anträge.

— Abänderungsanträge **56**, **64**.

— Abfassung in einer der 3 Landessprachen **27**.

— Hauptanträge **64**.

— Kommissionsanträge **26**.

— Mitteilung an die Versammlung in deutscher u. französischer Sprache **27**.

— Ordnungsantrag **50**.

— Unterabänderungsanträge **64**.

— Streichungsanträge **56**.

— Zurückkommensanträge **57**.

— Zusammengesetzte Anträge. Teilung **65**.

— Zusatzanträge **56**.

B.

Beratung. — 48—62.

— Abschnittweise Beratung **55**.

230/10

230/10 of

— Allgemeine Beratung 49, 55.
— Artikelweise Beratung 55.
— Beteiligung des Präsidenten 51.
— Differenzen 60.
— Eintretensfrage 55.
— Gegenstände der Beratung 34.
— Geheime Beratung 32.
— Gesamtabstimmung 59.
— Meldung zum Wort 48.
— Oeffentlichkeit 28.
— Ordnungsbestimmungen vgl. dort.
— Redeordnung vgl. dort.
— Rückweisung der Vorlage an die Kommission zur Revision und Bereinigung 58.
— Schluss der Beratung 53.
— Schlussabstimmung 62.
— Ueberweisung d. Vorlage an die Redaktionskommission 61.
— Unterbrechung der Beratung 50.

Berichte des Bundesrats. — 34, 36.

Berichterstatter.
— Vortrag von Berichten und Anträgen 27.
— Worterteilung 49.
Vgl. auch Redeordnung.

Beschlussfähigkeit.
— Allgemein 6.
Vgl. auch Abstimmungen u. Beratung.

Beschwerden. — 34, 35.

Botschaften. — 34, 36.

Bundesbahnkommission. — 42.

Bundeskanzler.
— Protokollführung 20.

Bundeskanzlei.
— Bedienung des Rats und der Kommissionen 20.
— Kanzleigeschäfte des Rats 20.

Bundesrat.
— Antrag auf geheime Beratung 32.
— Ausserordentliche Einberufung der Bundesversammlung 1.

230/11

Bureau. — 9—19.
— Abstimmungen im Bureau. Stimme des Präsidenten 10
— Berichtigung der Reden. Anstände 23.
— Besammlung vor Beginn jeder Session 11.
— Bestellung von Kommissionen 19, 43.
— Einsprachen gegen das Protokoll 24.
— Geschäftsverzeichnis. Festsetzung 11.
— Journalistentribünen. Anstände über Zulassung 30.
— Wahl 9.
— Zusammensetzung 10.
Vgl. auch Geschäftsverzeichnis.

D.

Differenzen.
— Beratung 60.

Diskussion. — Vgl. Beratung.

E.

Eid der Ratsmitglieder.
— Formel 3.
— Leistung nach der Neuwahl 3.
— Nichtleistung nach der Wiederwahl 3
— Verweigerung, Folgen 3.

Einberufung des Ständerats. 2

Eingaben und Schreiben an den Rat.
— Mitteilung an die Versammlung 13.

Einladungsschreiben. — Vgl. Einberufung, Sessionen, Tagungen.

Einzelberatung. — Vgl. Beratung.

Eisenbahnkonzessionskommission. — 42.

230/21 op

F.

Finanzkommission. — 42, 43.
Fragestellung. — Vgl. Abstimmungen.
Frageteilung. — Vgl. Abstimmungen.

G.

Gegenstände der Beratung. — 34—40. — Vgl. Beratung.
Geheime Beratung. — 32, 33.
Gelöbnis der Ratsmitglieder. — Vgl. Eid.
Gesamtabstimmung. — Vgl. Abstimmungen, Beratung.
Geschäftsreglement.
— Begehren um Beachtung 50.
— Handhabung. Ueberwachung 12.
— Inkrafttreten 78.
Geschäftsverzeichnis.
— Festsetzung 11.
— Hängige Geschäfte 2
— Zustellung an die Mitglieder 11.
Vgl. auch: Bureau.

I.

Initiative. — 34.
Interpellationen.
— Beantwortung 40.
— Begründung 40.
— Beratungsgegenstand 34.
— Einreichung 40.
— Erklärung des Interpellanten 40.
— Erfordernisse 40.
— Mitteilung an den Bundesrat 40.
— Recht zum Interpellieren 39.
— Weitere Diskussion 40.
— Zeitpunkt der Behandlung 40.

J.

Journalisten. — Vgl. Presse.

213/12

K.

Kanzlei. — 20—27. — Vgl. Bundeskanzlei.
Kommissionen · 41—47, 78
— Anträge der Kommissionen. Zustellung an die Ratsmitglieder 47.
— Beiziehung von Sekretären 46.
— Berichterstattung: Bezeichnung der Berichterstatter 47. Mitteilung an d. Ratspräsidenten über die Bereitschaft 47.
— Bestellung während den Tagungen 43.
— Bestellung zwischen den Tagungen 19.
— für Geschäfte der Vereinigten Bundesversammlung (Geschäftsverkehrsgesetz) 41.
— Mitglieder. Ersetzung zwischen den Tagungen 44.
— Worterteilung 49.
— Zahl 41.
— Präsident. Bezeichnung durch das Bureau 43. Wahl in besonderem Wahlgang 43.
Ersetzung zwischen den Tagungen 44.
Stimmabgabe bei Abstimmungen in der Kommission 45.
Ständige Kommissionen 42, 78.
Ständige Mitgliedschaft. Beschränkung 42. 78.
Vorbereitung der Geschäfte 15.
Vorlagen. Ueberweisung an Kommissionen 36
Vorlagen der Kommissionen· Beratung 55.
— Rückweisung an die Kommission zur Revision und Bereinigung 58.
Wahl 42, 43, 71, 78. Vgl. auch Bureau; Redaktionskommission.
Kommission für Zolltarif und Handelsverträge 42.

2B0/12 ép

L.

Los bei Wahlen. — 75, 76, 77.

M.

Mahnung zur Sache. — Vgl. Ordnungsbestimmungen.
Militärkommission. — 42.
Mitteilungen des Nationalrats. — 34.
Motionen.
— Begriffsbestimmung 37.
— Behandlung im allgemeinen 38.
— in Verbindung mit einem andern Beratungsgegenstand 38.
— Beratungsgegenstand 34.
— Einreichung 38.
— Ueberweisung an den Nationalrat 37.
Vgl. auch: Anträge.

N.

Namentliche Abstimmung. — Vgl. Abstimmungen.
Namensaufruf. — 7.
Vgl. auch: Abstimmungen.

O.

Oeffentlichkeit der Verhandlungen. 28—33.
Ordnung in der Versammlung.
— Ueberwachung durch den Präsidenten 12.
Vgl. Ordnungsbestimmungen.
Ordnungsantrag. — Vgl. Anträge.
Ordnungsbestimmungen.
— Geheime Abstimmung 32, 33.
— Geschäftsreglement, Handhabung 12.
— Mahnung z. Sache 52.
— Ordnung auf den Zuhörertribünen 29, 31, 33.
— in der Versammlung 12.
— Ordnungsruf 54.
— Einsprache 54.
— Unterbrechung der Sitzung wegen Unordnung und Lärms 31.
Ordnungsruf. — Vgl. Ordnungsbestimmungen.

213/13

P.

Persönliche Bemerkung. —
— Antwort auf. — 50.
Petitionen. — 34.
Petitionskommission. — 42.
Plenarsitzungen. — Vgl. Sitzungen.
Postulate.
— Begriffsbestimmung 37.
— Behandlung im allgemeinen 38.
— in Verbindung mit einem andern Beratungsgegenstand 38.
— Beratungsgegenstand 34.
— Einreichung 38.
Vgl. auch: Anträge.
Präsident.
— Abstimmungen. Ergebnis, Bekanntgabe 18. — Erläuterung der Anträge 63.
— Festsetzung des Wortlauts d. Stimmabgabe bei namentlicher Abstimmung 69
— im Bureau. Stimmabgabe 10.
— Stichentscheid bei Stimmengleichheit 70.
— Bekanntgabe von Schreiben und Eingaben an den Rat 13.
— Beteiligung an der Beratung 51.
— Beteiligung an den Wahlen 77.
— Erläuterung der Anträge 63.
— Geschäftsreglement. Handhabung 12.
— Geschäftsverzeichnis. Festsetzung 11.

230/13 ep

— Verständigung mit dem Nationalratspräsidenten 11.
— Mitgliederzahl der Kommissionen. Antrag 41.
— Ordnung in der Versammlung 12
— auf den Tribünen 31, 33.
— Protokoll Unterzeichnung 24.
— der letzten Sessionssitzung. Genehmigung 25.
— Schreiben und Eingaben an den Rat. Bekanntgabe 13.
— Stellvertretung 16, 17, 51.
— Tagesordnung. Bekanntgabe 14.
— Ueberblick über den Stand d. Geschäfte 14.
— Vorbereitung der Geschäfte durch die Kommissionen 15.
— Vertretung des Rats zwischen den Tagungen 19.
— Wahl 9.
— Wahlen. Stimmabgabe 77.
— Ziehung des Loses 77.
— Wahlergebnisse. Mitteilung 73.
— Worterteilung 50.
— Zuhörertribünen. Aufrechterhaltung der Ordnung 29; 31.

Presse.
— Tribünen 30.
— Räumung 31, 33.
— Zulassung 30.
— Zustellung von Drucksachen 30.

Protokoll.
— Auflage 24.
— Berichtigungen 24.
— Einsprachen 24.
— Führung 20, 21.
— Genehmigung 24.
— des Protokolls vom letzten Sessionstag 25.
— Inhalt 21, 69, 72.
— Stenographisches Protokoll 21.
— Uebersetzung 21.
— Unterzeichnung 24.

Protokollführer. — 20.

230/14

— Unterzeichnung des Protokolls 24.
— Verlesung von Aktenstücken 26.

Q.

Quorum. — Vgl. Beschlussfähigkeit.

R.

Redaktionskommission. — 61.

Redeordnung.
— Berichterstatter 49.
— Kommissionsmitglieder 49.
— Meldung zum Wort 48.
— Präsident. Beteiligung an der Beratung 51.
— Worterteilung 48, 49, 50.
— ausser der Reihenfolge 50.
Vgl. auch: Ordnungsbestimmungen; Redner.

Redner.
— Einsprache gegen den Ordnungsrut 54.
— Wiedergabe der Reden. Berichtigung 22.
— Entscheid über Anstände 23.
Vgl. auch: Abstimmungen; Ordnungsbestimmungen; Redeordnung.

S.

Schlussbestimmung. — 78.
Schreiben und Eingaben. — 13.
Schweigepflicht. — 33.
Sekretäre.
— Beiziehung zu Kommissionssitzungen 46.
Sessionen.
— ordentliche 1.
— ausserordentliche 1.
Sitzungen.
— Abwesenheit, Verhinderung, Anzeige an den Präsidenten 5.

230/15 op

— Einladungsschreiben 2; 4.
— Eröffnungssitzung 1; 4.
— Eröffnungsstunde 4
— Geheime Beratung 32, 33.
— Kleidung, dunkle 8
— Oeffentlichkeit 28.
— Unterbrechung bei Unordnung od. Lärm 31.
— Verpflichtung, den Sitzungen beizuwohnen 5.
Vgl. auch: Ordnungsbestimmungen; Presse; Zuhörer.

Sitzungsprotokolle. — Vgl. Protokolle.

Ständige Kommissionen. — Vgl. Kommissionen.

Stenogramm. — 21, 22.
— Anstände über die Richtigkeit 23.

Stenographische Aufnahme der Verhandlungen. — 21.

Stenographisches Bulletin. 21

Stichentscheid. — 70.

Stimmabgabe. — 67.

Stimmengleichheit, Stichentscheid. — 70.

Stimmenmehrheit, Berechnung. 66.

Stimmenthaltung. — 59.

Stimmenzähler.
— Abstimmungen. Feststellung der Stimmenzahl 68.
— Austeilung der Stimmzettel 72.
— Ermittlung des Abstimmungsergebnisses 18.
— Wahl 9.
Vgl. auch: Bureau; Geschäftsverzeichnis.

Stimmzettel. — 71, 72.

T.

Tagesordnung. —
— Anschlag, Austeilung, Bekanntgabe am Schluss jeder Sitzung 14.
— der ersten Sitzung, Zustellung an die Mitglieder 11.

Tagungen. —
— ordentliche 1.
— ausserordentliche 1.

Traktandenliste. — Vgl. Geschäftsverzeichnis.

Tribünen. — Vgl. Presse, Zuhörer.

U.

Uebergangsbestimmung. — 78.

Uebersetzer.
— Bestellung 20.
— Verlesung von Aktenstücken 26.

V.

Verhandlungen.
— Oeffentlichkeit 28 bis 33.
Vgl. auch: Beratungen.

Vizepräsident.
— Vertretung des Präsidenten 16; 51.
— des Vizepräsidenten 17.
— Wahl 9.
Vgl. auch: Bureau.

Vorlagen. — Vgl. Beratung, Berichte, Botschaften, Gegenstände der Beratung.

Vorschläge der Kantone. — 34, 35.

Vorschlagsrecht. — 34.

W.

Wahlen. — 71—77.
— Absolutes Mehr. Berechnung, Grundsatz 71.

230/15 op

— Entscheidung durch das Los 75, 76.
— Ziehung des Loses durch den Präsidenten 77.
— Listenwahl 71.
— Präsident. Beteiligung bei Wahlen im Bureau 10.
— Beteiligung bei Wahlen im Rat 77.
— Wahl des Bureaus 9.
— der Kommissionen 19, 42, 43, 71.
— des Präsidenten 9.
— Wahlergebnis. Verkündung 73.
— Wahlgänge, mehr als zwei, Ausschaltung von Kandidaten 74.
— Nichtigkeit 72
Wahlen in den Ständerat, —
— Mitteilungen der Kantone 2.

Z.

Zuhörer.
— Ordnungsbestimmungen 29.
— Tribünen 29
— Räumung bei Unordnung oder Lärm 31.
— Räumung bei geheimer Beratung 33.

Geschäftsreglement des Nationalrates.

(Vom 17. Dezember 1920.)

I. Einberufung und Konstituierung.

Art. 1. Der Nationalrat und der Ständerat versammeln sich zur ersten Abteilung der ordentlichen Session der Bundesversammlung am ersten Montag des Monats Dezember, zur zweiten Abteilung derselben Session am ersten Montag des Monats Juni des folgenden Jahres.

Ausserordentliche Sessionen werden einberufen durch Beschluss des Bundesrates oder wenn ein Viertel der Mitglieder des Nationalrates oder fünf Kantone es verlangen (Art. 1 des Bundesgesetzes vom 9. Oktober 1902 über den Geschäftsverkehr zwischen den Räten).

Art. 2. Der Nationalrat wird, abgesehen von der auf die Integralerneuerung folgenden Session (Art. 27 des Bundesgesetzes vom 19. Juli 1872 betreffend die eidgenössischen Wahlen und Abstimmungen), durch Einladungsschreiben des Bundesrates einberufen. Dem Schreiben ist nebst der Tagesordnung für die erste Sitzung das Verzeichnis aller bei der Bundesversammlung hängigen Geschäfte beizulegen.

Art. 3. In der ersten auf die Integralerneuerung folgenden Sitzung führt das älteste Mitglied des Rates den Vorsitz; es bildet mit sechs von ihm zu bezeichnenden Stimmenzählern das provisorische Bureau.

Art. 4. Das provisorische Bureau hat vor Beginn der Session eine provisorische Wahlprüfungskommission zu bestellen, die die Prüfung der Wahlprotokolle an die Hand zu nehmen und dem Rate in der ersten Sitzung über die unbeanstandeten Wahlen Bericht zu erstatten hat.

Art. 5. Der Rat beschliesst über die Gültigkeit der Wahlen. Die Konstituierung des Rates erfolgt, sofern wenigstens die Wahlen

der absoluten Mehrheit der Mitglieder als gültig erklärt worden sind (Art. 87 der Bundesverfassung).

Art. 6. Unmittelbar nach der Konstituierung des Rates wird den Mitgliedern, deren Wahl gültig erklärt worden ist, der Eid oder das Gelübde abgenommen.

Art. 7. Die vom Protokollführer zu verlesende Eidesformel lautet:

„Ich schwöre vor Gott, dem Allmächtigen, die Verfassung und die Gesetze des Bundes treu und wahr zu halten; die Einheit, Kraft und Ehre der schweizerischen Nation zu wahren; die Unabhängigkeit des Vaterlandes, die Freiheit und die Rechte des Volkes und seiner Bürger zu schützen und zu schirmen und überhaupt alle mir übertragenen Pflichten gewissenhaft zu erfüllen, so wahr mir Gott helfe."

Die Mitglieder, die den Eid leisten, sprechen stehend und mit erhobener Rechten die Worte „Ich schwöre es".

Art. 8. An die Stelle des Eides kann ein schriftliches Gelübde mit folgendem Inhalt treten:

„Ich gelobe, die Verfassung und die Gesetze des Bundes treu und wahr zu halten; die Einheit, Kraft und Ehre der schweizerischen Nation zu wahren; die Unabhängigkeit des Vaterlandes, die Freiheit und die Rechte des Volkes und seiner Bürger zu schützen und zu schirmen und überhaupt alle mir übertragenen Pflichten gewissenhaft zu erfüllen."

Mitglieder, die das Gelübde abzulegen wünschen, haben es, mit ihrer Unterschrift versehen, dem Präsidenten zu übergeben.

Art. 9. Ein Mitglied, das Eid oder Gelübde verweigert, darf an den Verhandlungen nicht teilnehmen.

Art. 10. Die provisorische Wahlprüfungskommission (Art. 4) hat über die zu Beginn der Session noch nicht genehmigten Wahlen beförderlichst Bericht zu erstatten. Die Leistung des Eides oder die Ablegung des Gelübdes soll sofort nach der jeweiligen Gültigerklärung der Wahl stattfinden.

Art. 11. Die Vorschriften der Art. 6 bis 10 gelten auch für die im Laufe der Legislaturperiode in den Rat eintretenden Mitglieder

II. Bureau und Kanzlei; Protokoll.

Art. 12. Der Nationalrat bestellt in der Dezembersession sein Bureau; in der auf die Integralerneuerung folgenden Session wird es unmittelbar nach der Leistung des Eides oder Ablegung des Gelübdes bestellt.

Bei der Bestellung des Bureaus soll der Mitgliederzahl der Fraktionen Rechnung getragen werden.

Art. 13. Das Bureau besteht aus dem Präsidenten, dem Vizepräsidenten und acht Stimmenzählern. Das Bureau ernennt, sofern der Rat nichts anderes beschliesst, die Kommissionen und erledigt die anderweitigen ihm übertragenen Geschäfte.

Art. 14. Die Amtsdauer des Präsidenten und des Vizepräsidenten beträgt ein Jahr.

Der Präsident ist für das folgende Jahr weder als Präsident noch als Vizepräsident, der Vizepräsident nicht wieder als solcher wählbar.

Die Amtsdauer der Stimmenzähler beträgt drei Jahre und läuft mit der Amtsdauer des Rates ab; wer während zwei unmittelbar aufeinanderfolgenden ganzen Amtsdauern das Amt eines Stimmenzählers bekleidet hat, ist für die folgende Amtsdauer des Rates als solcher nicht wieder wählbar.

Im Falle von Ersatzwahlen treten die Gewählten in die Amtsdauer ihrer Vorgänger ein.

Art. 15. Der Präsident leitet die Verhandlungen. Er gibt dem Rate von den an ihn gerichteten Schriftstücken spätestens in der ersten Sitzung nach deren Empfang Kenntnis.

Art. 16. Vor Beginn jeder Session versammelt der Präsident die Fraktionspräsidenten und bespricht mit ihnen die in der Session zu behandelnden Geschäfte sowie die Reihenfolge der Beratung.

Die Vorschläge der Präsidentenkonferenz werden sofort und vor Sessionseröffnung den Ratsmitgliedern durch das Sekretariat der Bundesversammlung zur Kenntnis gebracht.

Der Präsident kann die Präsidentenkonferenz auch im Verlaufe der Session einberufen.

Art. 17. Er wacht über die Befolgung dieses Reglementes und handhabt die Ordnung in der Versammlung.

Art. 18. Redner, die sich gegenüber dem Rate oder einzelnen Mitgliedern beleidigende Äusserungen oder die Unterschiebung unlauterer Absichten zuschulden kommen lassen, sowie Mitglieder, die durch Bemerkungen, Zwischenrufe u. dgl. die Ordnung stören, wird der Präsident zur Ordnung rufen, bei fortgesetzten Ordnungswidrigkeiten wird er ihnen das Wort entziehen. Im Falle der Einsprache gegen den Ordnungsruf oder den Wortentzug entscheidet der Rat ohne Diskussion durch Abstimmung. Bestätigt er den Ordnungsruf oder den Wortentzug, so ist sein Beschluss zu Protokoll zu nehmen.

Art. 19. Bei Ruhestörungen kündigt der Präsident an, dass er die Sitzung aufheben werde; dauert die Störung fort, so hebt er die Sitzung für die Dauer einer Stunde auf; nach Ablauf dieser Stunde wird sie von Rechts wegen wieder aufgenommen.

Art. 20. Der Vizepräsident übt die Verrichtungen des Präsidenten aus, wenn dieser daran verhindert ist.

In Verhinderung des Präsidenten und des Vizepräsidenten übernimmt der letzte Präsident oder sein Vorgänger im Amte den Vorsitz.

Art. 21. Die Stimmenzähler zählen bei Abstimmungen die Stimmen (Art. 82); bei Wahlen liegt ihnen die Austeilung und die Zählung der Stimmzettel, sowie die Feststellung des Wahlergebnisses ob. Das Ergebnis wird durch den Präsidenten dem Rate eröffnet.

Die Stimmenzähler prüfen das ihnen vom Protokollführer vorzulegende Protokoll und bringen darin ihre Bemerkungen an.

Art. 22. Die Kanzleigeschäfte des Rates besorgt das Sekretariat der Bundesversammlung, das unmittelbar dem Bundeskanzler unterstellt ist.

Art. 23. Zwei vom Bundesrate gewählte Sekretäre führen das Protokoll und haben zugleich den Übersetzerdienst zu besorgen.

Sie sind für die Protokollführung ausschliesslich dem Nationalrate verantwortlich.

Das Protokoll wird von einem der Sekretäre aufgenommen und vom andern übersetzt. Die Sekretäre haben die Mitteilungen und Vorschläge des Präsidenten und die Anträge der Kommissionen, Berichterstatter und Redner zu übersetzen.

Art. 24. Das Protokoll wird in deutscher und französischer Sprache abgefasst; es enthält die in der Sitzung behandelten Geschäfte, die gestellten Anträge und das Ergebnis der Abstimmungen und Wahlgeschäfte.

Art. 25. Das Protokoll jeder Sitzung soll mit den allfälligen Bemerkungen der Stimmenzähler (Art. 21) während der folgenden Sitzung im Sitzungssaale aufliegen. Einsprachen sind während der Dauer der Auflage anzubringen; bei Nichtberücksichtigung durch den Protokollführer entscheidet über die Einsprachen das Bureau unter Vorbehalt der Berufung an den Rat.

Nach Ablauf der Auflagefrist oder nach Erledigung der Einsprachen wird das Protokoll vom Präsidenten und vom Protokollführer zur Genehmigung unterzeichnet.

Art. 26. Das Protokoll der letzten Sitzung einer Session wird ohne vorgängige Auflage vom Präsidenten genehmigt.

Art. 27. Sämtliche Verhandlungen werden stenographisch aufgenommen. Der Druck des Stenogrammes wird in der Regel auf die Verhandlungen über die Bundesgesetze und die allgemein verbindlichen Bundesbeschlüsse beschränkt. Der Rat kann jedoch auch den Druck seiner Verhandlungen über andere Geschäfte beschliessen.

Art. 28. Jedem Redner ist das Stenogramm während einer kurzen Frist zur Anbringung stilistischer Verbesserungen zur Verfügung zu stellen.

Art. 29. Anstände über die Richtigkeit der stenographischen Redaktion entscheidet das Bureau.

Durch Erledigung derartiger Anstände darf die Drucklegung des stenographischen Bulletins nicht aufgehalten werden.

Art. 30. Die Obliegenheiten des Sekretärs der Bundesversammlung werden gemäss Bundesgesetz vom 28. Juni 1919 über die Organisation der Bundeskanzlei durch ein vom Bundesrate zu erlassendes Reglement, das der Genehmigung durch die eidgenössischen Räte unterliegt, festgestellt.

III. Sitzungen.

Art. 31. Sofern nichts anderes beschlossen wird, hält der Nationalrat an den fünf ersten Wochentagen Sitzungen ab, und es bleibt der Samstag frei. Ist dies der Fall, so findet am Schlusse der Freitagssitzung ein zweiter Namensaufruf statt.

Für die erste Sitzung einer Session wird die Eröffnungsstunde im Einladungsschreiben festgesetzt. Für die spätern bestimmt sie der Rat.

Mit Ausnahme des Montags finden die Sitzungen am Vormittag statt. Nachmittagssitzungen sollen nur dann angesetzt werden, wenn die Geschäftslage es verlangt.

Die durchschnittliche Sitzungsdauer beträgt fünf Stunden.

Art. 32. Die Mitglieder sind verpflichtet, allen Sitzungen beizuwohnen. Im Falle der Verhinderung haben sie sich bei dem Präsidenten unter Angabe der Verhinderungsgründe zu entschuldigen. Die Namen der entschuldigten Mitglieder fallen zu Protokoll.

Art. 33. Die Mitglieder wohnen den Sitzungen in dunkler Kleidung bei.

Art. 34. Zur festgesetzten Stunde eröffnet der Präsident die Sitzung und lässt den Namensaufruf vornehmen.

Mitglieder, die nach dem Namensaufruf erscheinen, haben sich nachträglich in die auf dem Tische des Sekretariates aufliegende Liste einzutragen.

Um gültig verhandeln zu können, ist die Anwesenheit der absoluten Mehrheit der Mitglieder erforderlich (Art. 87 der Bundesverfassung).

Art. 35. Der Präsident kann auch während der Sitzung einen Namensaufruf anordnen.

Mitglieder, die bei dem in einer Freitagssitzung stattfindenden zweiten Namensaufruf (Art. 31) unentschuldigt abwesend sind, verlieren den Anspruch auf das Taggeld.

Gegen die Entscheidung des Präsidenten über die Hinlänglichkeit der Entschuldigungsgründe kann der Rekurs an das Bureau ergriffen werden.

Art. 36. Der Präsident legt am Schlusse jeder Sitzung die Tagesordnung für die folgende Sitzung dem Rate vor; sie wird durch Anschlagen im Sitzungssaale bekanntgemacht.

Art. 37. Die Sitzungen des Nationalrates sind in der Regel öffentlich (Art. 94 der Bundesverfassung).

Dem Publikum stehen Tribünen zur Verfügung. Es hat sich ruhig zu verhalten und jede Äusserung von Beifall oder Missbilligung zu unterlassen.

Den Vertretern der Presse sind besondere Tribünen eingeräumt. Die Zulassung zur Journalistentribüne ist an den Besitz einer Ausweiskarte geknüpft, die von der Journalistenorganisation ausgestellt wird. Im Falle von Meinungsverschiedenheiten über Erteilung und Entzug der Karte entscheidet das Bureau des Rates.

Die zur Veröffentlichung geeigneten Drucksachen werden den Vertretern der Presse zugestellt.

Art. 38. Der Präsident ist befugt, die Tribünen im Falle von Manifestationen, Lärm oder Unordnung räumen zu lassen, sofern eine Mahnung zur Ruhe erfolglos geblieben ist; während der Räumung wird die Sitzung unterbrochen.

Art. 39. Ein Antrag auf geheime Beratung kommt nur dann zur Behandlung, wenn er vom Bundesrate oder von zehn Mitgliedern gestellt wird. Vor der Beratung über einen solchen Antrag sind die sämtlichen Tribünen zu räumen. Wird geheime Beratung beschlossen, so sind die Mitglieder verpflichtet, über die Verhandlungen Stillschweigen zu beobachten.

IV. Gegenstände der Beratung.

Art. 40. Die Beratungsgegenstände gelangen vor den Nationalrat:

1. durch Botschaften oder Berichte des Bundesrates;
2. durch Motionen, Postulate, Interpellationen und kleine Anfragen;
3. durch Mitteilungen des Ständerates;
4. durch Petitionen oder Rekurse;
5. durch Vorschläge der Kantone.

Art. 41. Die Botschaften und Berichte des Bundesrates werden, falls nicht aus besondern Gründen, z. B. wegen Dringlichkeit, sofortiges Eintreten beschlossen wird, an Kommissionen gewiesen und erst auf Grund ihrer Berichterstattung in Beratung gezogen.

Art. 42. Motionen sind selbständige Anträge, die den Bundesrat einladen, einen Gesetz- oder Beschlussentwurf vorzulegen oder ihm verbindliche Weisungen über eine zu treffende Massnahme oder zu stellende Anträge erteilen.

Postulate sind selbständige Anträge, die den Bundesrat einladen, Bericht zu erstatten oder Anträge zu stellen.

Die erheblich erklärten Motionen werden dem Ständerate überwiesen (Art. 14 des Bundesgesetzes über den Geschäftsverkehr).

Art. 43. Motionen und Postulate sind schriftlich und unterzeichnet dem Präsidenten einzureichen, der sie dem Rate zur Kenntnis bringt.

Sie werden in einer spätern Sitzung behandelt, sofern nicht der Rat mit einer Mehrheit von zwei Dritteln der Anwesenden sofortige Behandlung beschliesst.

Stehen Motionen oder Postulate mit einem bei den Räten anhängigen Beratungsgegenstand in Zusammenhang, so sind sie in der Regel mit diesem zu erledigen und gleich gewöhnlichen Anträgen zu behandeln.

Art. 44. Jedes Ratsmitglied ist befugt, vom Bundesrate über irgend einen Gegenstand der Bundesverwaltung durch Interpellation oder kleine Anfrage Auskunft zu verlangen.

Art. 45. Interpellationen sind dem Präsidenten schriftlich und unterzeichnet einzureichen und müssen durch mindestens zehn Mitglieder des Rates unterstützt sein. Der Präsident gibt dem Rate und dem Bundesrate von der Interpellation Kenntnis und bringt, falls der Bundesrat nicht die sofortige Beantwortung vorzieht, die Verhandlung auf die Tagesordnung einer der nächsten Sitzungen.

Der Interpellant begründet seine Interpellation, die vom Vertreter des Bundesrates beantwortet wird. Der Interpellant kann hierauf erklären, ob er durch die erhaltene Auskunft befriedigt sei oder nicht. Eine weitere Diskussion findet nur statt, wenn der Rat eine solche beschliesst (Art. 22 des Bundesgesetzes über den Geschäftsverkehr).

Art. 46. Kleine Anfragen sind schriftlich und unterzeichnet dem Präsidenten einzureichen, der sie dem Rate und dem Bundesrate zur Kenntnis bringt. Eine mündliche Begründung ist ausgeschlossen; die Beantwortung kann schriftlich oder mündlich erfolgen. Eine Diskussion findet nicht statt.

Art. 47. Petitionen werden an die Petitionskommission gewiesen, die eine Berichterstattung des Bundesrates einfordern kann.

Art. 48. Rekurse und Vorschläge der Kantone werden erst nach vorgängiger Berichterstattung des Bundesrates behandelt.

V. Kommissionen.

Art. 49. Der Rat bestimmt auf den Antrag des Präsidenten die Zahl der Mitglieder der Kommissionen.

Bei der Bestellung der Kommissionen soll der Mitgliederzahl der Fraktionen Rechnung getragen werden.

Art. 50. Folgende Kommissionen werden für die ganze Dauer der Legislaturperiode in der ersten Dezembersession gewählt:

1. die Wahlprüfungskommission;
2. die Finanzkommission;
3. die Geschäftsprüfungskommission;

4. die Alkoholkommission;
5. die Petitionskommission;
6. die Eisenbahnkonzessionskommission;
7. die Bundesbahnkommission;
8. die Begnadigungskommission;
9. die Kommission für Zolltarif und Handelsverträge.

Auch andere Kommissionen können für die ganze Dauer der Legislaturperiode bestellt werden.

Kein Mitglied des Rates darf ein und derselben Kommission mit Ausnahme der Finanzkommission und der Kommission für Zolltarif und Handelsverträge länger als während drei Jahren angehören.

Art. 51. Die Kommissionsreisen sind auf das Notwendigste zu beschränken.

Art. 52. Ein Mitglied darf in der Regel nicht mehr als vier Kommissionen angehören. Niemand ist gehalten, gleichzeitig Mitglied von mehr als zwei Kommissionen zu sein.

Art. 53. Nach Schluss der Beratung bezeichnen die Kommissionen mit Stimmenmehrheit den oder die Berichterstatter. In wichtigen Fällen erfolgt die Berichterstattung in zwei Sprachen; sie kann durch einen gedruckten Bericht ersetzt werden (Art. 71).

Sobald die Kommission zur Berichterstattung bereit ist, hat sie dem Präsidenten des Rates davon Kenntnis zu geben.

Art. 54. Die Kommissionen können zu ihren Beratungen Sekretäre beiziehen, die gleichzeitig die Übersetzungen besorgen.

Art. 55. Der Kommissionspräsident stimmt bei der Abstimmung mit.

Art. 56. Notwendig werdende Ergänzungen in Kommissionen sind beförderlichst vorzunehmen.

Art. 57. Der Präsident wacht darüber, dass die Kommissionen ihre Arbeit tunlichst beschleunigen. Er ist befugt, vor Sessionsbeginn die Kommissionen zu bezeichnen, die ihre Berichterstattung bis zur Sessionseröffnung bereitzuhalten haben.

VI. Beratung.

A. Allgemeine Bestimmungen.

Art. 58. Die Mitglieder, die zu einem in Beratung liegenden Gegenstande sprechen wollen, haben sich bei dem Präsidenten zu melden. Die Meldung zum Worte kann erst nach Eröffnung der Beratung stattfinden. Kein Mitglied darf sprechen, ohne das Wort erhalten zu haben.

Art. 59. Die Berichterstatter der Kommissionen erhalten zuerst das Wort. Sodann sprechen die Mitglieder der Kommissionen insofern sie besondere Anträge zu stellen haben. Hierauf wird die Diskussion eröffnet.

Art. 60. Nach Eröffnung der Diskussion erteilt der Präsident das Wort in der Reihenfolge der Anmeldungen.

Mit Ausnahme der Vertreter des Bundesrates und der Berichterstatter darf niemand mehr als zweimal in derselben Sache sprechen.

Art. 61. Es ist stets gestattet, das Wort zu begehren, um die Beachtung des Reglements zu verlangen, Ordnungsanträge zu stellen oder auf eine persönliche Bemerkung zu antworten.

Art. 62. Wünscht der Präsident sich an der Beratung zu beteiligen, so hat er die Leitung der Verhandlungen dem Vizepräsidenten zu übergeben.

Art. 63. Die Mitglieder sprechen stehend an ihren Plätzen. Für die Berichterstatter stehen besondere Plätze zur Verfügung.

Art. 64. Die Redner sollen sich an den Gegenstand der Beratung halten. Entfernt sich ein Redner allzusehr vom Gegenstande der Beratung, so soll ihn der Präsident zur Sache mahnen; bleibt eine zweimalige Mahnung erfolglos, so ist der Rat anzufragen, ob dem Redner für die fernere Verhandlung das Wort entzogen werden solle; der Rat entscheidet hierüber sofort ohne Diskussion.

Die Redner sollen Wiederholungen vermeiden. Wird diese Vorschrift nicht beachtet, so wird sinngemäss nach Absatz 1 verfahren

Art. 65. In der Regel darf ein Redner nicht länger als dreissig Minuten sprechen; für die Einräumung einer längern Redezeit bei besonders wichtigen Geschäften bedarf es eines Beschlusses des Rates.

Art. 66. Wird während der Beratung ein Ordnungsantrag gestellt, so wird die Beratung in der Hauptsache bis zur Erledigung des Ordnungsantrages unterbrochen.

Art. 67. Wird eine Motion oder ein Postulat weder vom Bundesrate noch von einem Mitgliede des Rates bekämpft, so dürfen nur der erste Unterzeichner und der Bundesrat das Wort ergreifen.

Art. 68. Wenn das Wort nicht mehr verlangt wird, erklärt der Präsident die Beratung für geschlossen. Nach Schluss der Beratung darf das Wort nicht mehr erteilt werden.

Art. 69. Nachdem sämtliche gedruckten und ausgeteilten Anträge begründet worden sind, die Fraktionen Gelegenheit zur Darlegung ihrer Ansichten gehabt und drei Redner über den zu beratenden Gegenstand gesprochen haben, befragt der Präsident von sich aus den Rat über den Schluss der Beratung.

Die Beratung wird geschlossen, wenn zwei Drittel der an der Abstimmung teilnehmenden Mitglieder dies beschliessen.

Wird der Antrag auf Schluss der Beratung abgelehnt, so kann der Präsident über diesen Antrag von neuem abstimmen lassen, sobald es ihm tunlich erscheint.

B. Kommissionsvorlagen.

Art. 70. In der Regel wird zuerst die Eintretensfrage behandelt und alsdann zur artikel- oder abschnittweisen Beratung übergegangen.

Art. 71. Die Kommission erstattet ihren Bericht mündlich oder schriftlich (Art. 53).

Art. 72. Stimmen die Anträge der Kommission mit denen des Bundesrates oder des Ständerates überein, so soll sich in der Regel, sofern in der Kommission keine Meinungsverschiedenheiten bestehen, die mündliche Berichterstattung auf die Stellung des Antrages beschränken. Der Antrag kann auch schriftlich gestellt

werden und wird in diesem Falle vom Präsidenten dem Rate zur Kenntnis gebracht. Es wird sofort die Diskussion eröffnet.

Art. 73. Jedes Mitglied hat das Recht, Abänderungs-, Zusatz- oder Streichungsanträge zu stellen. Sie sind dem Präsidenten schriftlich einzureichen und müssen auf Verlangen der Kommission an diese zur Vorberatung gewiesen werden.

Art. 74. Nach Schluss der artikel- oder abschnittweisen Beratung kann jedes Mitglied beantragen, auf einzelne bestimmt zu bezeichnende Artikel oder Abschnitte zurückzukommen. Eine kurze Begründung des Wiedererwägungsantrages und eines Gegenantrages ist gestattet; der Rat entscheidet ohne weitere Diskussion. Wird der Antrag angenommen, so wird der betreffende Artikel oder Abschnitt nochmals beraten.

Art. 75. Nach Schluss der Beratung kann der Rat die Vorlage zur Revision und Bereinigung des Textes an die Kommission zurück weisen. Die Rückweisung muss erfolgen, wenn die Kommission es verlangt.

Wenn nichts anderes beschlossen wird, gehen die Entwürfe zu Bundesgesetzen oder allgemein verbindlichen Bundesbeschlüssen an die Redaktionskommission (Art. 8 des Bundesgesetzes über den Geschäftsverkehr).

Art. 76. Über jede Vorlage findet nach Schluss der Beratung eine Gesamtabstimmung und nach Begleichung allfälliger Differenzen mit dem Ständerat sowie endgültiger Bereinigung der Redaktion eine Schlussabstimmung statt.

VII. Abstimmungen.

Art. 77. Vor der Abstimmung gibt der Präsident eine kurze Übersicht über die gestellten Anträge und legt dem Rate seine Vorschläge über die Fragestellung und die Reihenfolge der Fragen für die Abstimmung vor. Allfällige Einwendungen gegen diese Vorschläge werden sofort erledigt.

231/6 09

Art. 78. Die Unterabänderungsanträge sind vor den Abänderungsanträgen und diese vor den Hauptanträgen zur Abstimmung zu bringen.

Sind mehr als zwei Hauptanträge gestellt worden, so werden sie nebeneinander zur Abstimmung gebracht, wobei jedes Mitglied nur für einen derselben stimmen darf. Hat keiner die absolute Mehrheit der Stimmenden erhalten, so wird darüber abgestimmt, welcher von den zwei Anträgen, die am wenigsten Stimmen auf sich vereinigt haben, aus der Abstimmung zu fallen habe. Sodann wird in gleicher Weise zwischen den übrigbleibenden Anträgen abgestimmt, bis einer die absolute Mehrheit erhält.

Art. 79. Ist eine Abstimmungsfrage teilbar, so muss getrennt abgestimmt werden, wenn dies von einem Ratsmitgliede verlangt wird. Bei zusammengesetzten Anträgen soll stets über die einzelnen Teile abgestimmt werden.

Art. 80. Kein Mitglied kann zur Stimmabgabe verhalten werden. Für die Berechnung des Mehrs ist die Zahl der Stimmenden massgebend.

Art. 81. Die Stimmabgabe erfolgt durch Aufstehen oder unter Namensaufruf.

Art. 82. Die Stimmenzähler konstatieren bei jeder Abstimmung Mehrheit oder Minderheit. Im Zweifelsfalle oder auf Verlangen zählen sie die Stimmen. Bei Schlussabstimmungen muss dies geschehen.

Art. 83. Die Abstimmung findet unter Namensaufruf statt, sobald dies von dreissig Mitgliedern verlangt oder vom Präsidenten angeordnet wird.

Der Präsident setzt den Wortlaut der Stimmabgabe fest; die Mitglieder antworten von ihren Plätzen aus. Die Stimmabgabe oder Stimmenthaltung der einzelnen Mitglieder wird in das Protokoll eingetragen. Als Stimmende dürfen nur die Mitglieder gezählt werden, die unmittelbar nach Verlesung ihres Namens die Stimme abgegeben haben.

231/7

Art. 84. Der Präsident stimmt nicht mit. Bei Stimmengleichheit fällt ihm der Stichentscheid zu; in diesem Falle kann er seine Stimmabgabe begründen.

VIII. Wahlen.

Art. 85. Die Wahlen werden schriftlich und geheim nach dem Grundsatze des absoluten Mehrs vorgenommen.

Die Stimmenzähler und die Kommissionen, deren Wahl dem Rate obliegt, werden nach dem Listenskrutinium gewählt.

Bei Berechnung des absoluten Mehrs fallen leere und ungültige Stimmzettel ausser Betracht.

Art. 86. Von den Stimmenzählern werden für jeden Wahlgang Stimmzettel mit besonderer Farbe und besonderem Aufdruck an die Mitglieder ausgeteilt. Die Zahl der ausgeteilten und eingelangten Stimmzettel wird von den Stimmenzählern festgestellt und vom Präsidenten dem Rate zur Kenntnis gebracht; nach dieser Mitteilung dürfen keine weitern Stimmzettel angenommen werden. Übersteigt die Zahl der eingelangten die der ausgeteilten Stimmzettel, so wird der Wahlgang als nichtig erklärt, und es hat ein neuer stattzufinden.

Art. 87. Das von den Stimmenzählern ermittelte Wahlergebnis wird vom Präsidenten dem Rate verkündet.

Art. 88. Die beiden ersten Wahlgänge sind gänzlich frei. Nach dem zweiten Wahlgange dürfen keine neuen Kandidaten in die Wahl kommen.

Im dritten und in den folgenden Wahlgängen fallen der oder die Kandidaten aus der Wahl, die die wenigsten Stimmen auf sich vereinigt haben. Sollten in einem Wahlgang ein Kandidat das relative Mehr, alle übrigen aber eine gleiche, geringere Stimmenzahl erhalten, so entscheidet eine besondere Abstimmung darüber, welcher von diesen Kandidaten aus der Wahl zu fallen hat. In diesem Wahlgang ist auf den Stimmzettel der Name des Kandidaten zu setzen, der aus der Wahl fallen soll.

Art. 89. Verteilen sich in zwei aufeinanderfolgenden Wahlgängen die Stimmen gleichmässig auf mehr als zwei Kandidaten, so wird der, der aus der Wahl fallen soll, durch das Los bezeichnet.

Art. 90. Bleiben nur zwei Kandidaten in der Wahl, und erhalten sie in zwei aufeinanderfolgenden Wahlgängen die gleiche Stimmenzahl, so wird durch das Los entschieden, welcher von beiden gewählt ist.

Art. 91. Der Präsident beteiligt sich bei den Wahlen wie jedes andere Mitglied; ihm fällt die Ziehung des Loses zu.

Art. 92. Durch die Vornahme der Wahlen soll die Beratung der übrigen Geschäfte keine Verzögerung erleiden.

IX. Schlussbestimmung.

Dieses Reglement tritt an Stelle des Reglements vom 5. Juni 1903. Es tritt sofort in Kraft.

Also beschlossen vom Nationalrate,

Bern, den 17. Dezember 1920.

Der Präsident:
Garbani-Nerini.

Der Protokollführer:
Steiger.

Alphabetisches Sachregister.

Die Zahlen verweisen auf die Artikel des Geschäftsreglements.

Abänderungsanträge 73. 78.
Absolute Mehrheit 5. 34. 78. 80. 85.
Abstimmung 21. 55. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83.
Abstimmungsergebnis 24.
Abstimmungsfragen, Teilbarkeit 79.
Abwesenheiten 32. 35.
Ausserungen, beleidigende 18
Alkoholkommission 50.
Amtsdauer des Bureaus 14.
Anfragen, kleine 40. 46.
Anmeldung zum Wort 58. 60. 61.
Anträge der Mitglieder 59. 69. 73. 77. 78.
Antragstellung der Kommission 53. 72.
Antragstellung, schriftliche 73.
Artikel- oder abschnittweise Beratung 70. 74.
Artikel oder Abschnitte, Zurückkommen 74.
Aufhebung der Sitzung 19.
Ausweiskarte für die Presse 37.
Beachtung des Reglements 17. 61.
Begleichung von Differenzen 76.
Begnadigungskommission 50.
Beiwohnung bei den Sitzungen 32.
Beleidigende Äusserungen 18.
Bemerkungen, persönliche 61.
Beratung
— Allgemeine Bestimmungen 58—76.
— Artikel- oder abschnittweise 70. 74.
— Gegenstände der Beratung 40. 64.
— Geheime Beratung 39.
— der Kommissionen 53. 54. 55.
— Reihenfolge 16.
— Schluss 68. 69. 74. 75.
Bereinigung der Texte 75. 76.
Berichterstattung, mündliche 72.
Berichterstattung der Kommissionen 53. 57. 59. 60. 63. 71. 72.
Botschaften und Berichte des Bundesrates 40. 41.
Bundesbahnkommission 50.
Bureau, provisorisches 3. 4.
Bureau des Rates
— Amtsdäuer 14.
— Bestellung 12. 13.
— Kompetenzen 13. 25. 29. 35.
Dauer der Reden 65.
Dezembersession 12.
Differenzen zwischen den Räten 76.
Diskussion, Eröffnung 59. 60.
Druck des Stenogrammes 27. 29.
Eid 6. 7. 9. 10. 12.
Einberufung des Rates 1. 2.

Einladungsschreiben 2. 31.
Einsprachen gegen das Protokoll 25.
Eintretensfrage 70.
Eisenbahnkonzessionskommission 50.
Entfernung vom Gegenstande der Beratung 64.
Enthaltung bei Abstimmungen 80. 83.
Entschuldigung bei Abwesenheit 32. 35.
Entzug des Wortes 18. 64.
Eröffnung der Diskussion 59. 60.
Eröffnungsstunde der Sitzungen 31.
Finanzkommission 50.
Fraktionen 12. 49. 69
Fraktionspräsidentenkonferenz 16.
Freiheit der zwei ersten Wahlgänge 88.
Geheimsitzungen 39.
Geheime Wahlen 85.
Gelübde 6. 8. 9. 10. 12.
Gesamtabstimmung 76.
Geschäfte, hängige 2.
Geschäftsprüfungskommission 50.
Gültigerklärung der Wahlen 5. 6. 10.
Gültigkeit der Verhandlungen 34.
Gültigkeit der Wahlen 5
Hängige Geschäfte 2.
Handelsverträge, Kommission 50.
Handhabung der Ordnung 17.
Hauptanträge 78.
Inkraftsetzung des Reglements 92.
Integralerneuerung des Rates 2. 3. 12.
Interpellationen 40. 44. 45.
Journalistentribüne 37.
Kandidaten bei Wahlen 88. 89. 90.
Kantone, Vorschläge 40. 48.
Kanzleigeschäfte 22.
Kleidung, dunkle 33.
Kleine Anfragen 40. 46.
Kommissionen
— Abstimmung 50. 55.
— Aufgaben 41. 53.
— Berichterstattung 50. 57. 59. 60. 63. 71. 72.
— Ergänzung 56.
— Mitgliederzahl 49.
— Mitgliedschaft 50. 52.
— Wahl 13. 85.
Kommissionen, ständige 50.
Kommissionsanträge 53. 72.
Kommissionspräsident 53. 55.
Kommissionsreisen 51.
Kommissionsvorlagen 53. 70. 76.
Lärm auf der Tribüne 38.
Leitung der Verhandlungen 15. 20. 62.
Liste für Namenseintragungen 32.
Los bei Wahlen 89. 90. 91.
Mahnung zur Sache 64.
Manifestationen 38.
Mehr, absolutes 5. 34. 78. 80. 85.
Mehr, relatives 88.
Mehrheit von zwei Dritteln der Anwesenden 43. 69.
Mehrheit der Stimmenden 78. 80. 82.

Meldung zum Wort 58. 60 61.
Mitglied, ältestes 3.
Mitglieder, Anträge 59. 69. 73. 77. 78.
Motionen 40. 42. 43. 67.
Nachmittagssitzungen 31.
Namensaufruf 31. 34. 35. 81. 83.
Namenseintragungen 32.
Öffentlichkeit der Sitzungen 37.
Ordnung auf der Tribüne 38.
Ordnung in der Versammlung 17. 18.
Ordnungsanträge 61. 66.
Ordnungsruf 18.
Persönliche Bemerkungen 61.
Petitionen 40. 47.
Petitionskommission 50.
Postulate 40. 42. 43. 67.
Präsident
— Amtsdauer 14.
— Aufgaben und Kompetenzen 15. 16. 17. 18. 19. 21. 25. 26. 32. 34. 35. 36. 38. 45. 46. 49. 57. 58. 60. 62. 64. 68. 69. 72. 76. 77. 78. 79. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91.
— Wiederwählbarkeit 14.
Präsidentenkonferenz 16.
Presse 37.
Protokoll 18. 21. 23. 24. 25. 26. 32. 83.
Provisorisches Bureau 3. 4.
Provisorische Wahlprüfungskommission 4. 10.
Publikum 37.
Räumung der Tribünen 38. 39
Redaktionsbereinigung 75. 76.
Redaktionskommission 75. 76.
Redezeit 65.
Redner, Reihenfolge 60.
Reglement, Inkraftsetzung 92.
Reglement betreffend Sekretariat 30.
Reglementsbeachtung 17. 61.
Reihenfolge der Abstimmung 77.
„ „ **Redner** 60.
„ „ **Traktanden** 16.
Reisen der Kommissionen 51.
Rekurse 40. 48.
Rückweisungen 75.
Ruhestörungen 19. 38.
Schlussabstimmung 76. 82.
Schluss der Beratung 68. 69.
Schriftlichkeit bei Wahlen 85.
Sekretäre 23. 54.
Sekretariat der Bundesversammlung 16. 23. 30.
Sessionen, ordentliche und ausserordentliche 1.
Sitzungen
— Aufhebung 19
— Beiwohnung bei den Sitzungen 32.
— Dauer 31.
— Eröffnung 34.
— Geheime 39.
— Öffentlichkeit 37.
— Tage 31.
— Unterbrechung 38.
Sprache 24. 53.
Sprechzeit 65.

Ständerat, Mitteilungen 40.
Stenogramm 27. 28. 29.
Stichentscheid 84.
Stillschweigen über Verhandlungen 39.
Stimmabgabe 80. 81. 83.
— Wortlaut 83.
Stimmengleichheit 84.
Stimmenthaltung 80. 83.
Stimmenzahl 88. 89. 90.
Stimmenzähler
— Amtsdauer 14.
— Aufgaben 3. 13. 21. 25. 82. 86. 87.
— Ersatzwahlen 14.
— Wahl 3. 13. 85.
Stimmenzählung 21. 82. 86—90.
Stimmzettel 21. 85. 86. 88.
Tagesordnung 2. 36. 45.
Taggeld 35.
Teilbarkeit der Abstimmungsfragen 79.
Textbereinigung 75. 76.
Traktanden, Reihenfolge 16.
Trennung der Abstimmungsfragen 79.
Tribünen 37. 38. 39.
Übersetzerdienst 23. 54.
Übersicht über die Anträge 77.
Unbeanstandete Wahlen 5.
Unentschuldigte Abwesenheiten 35.
Unordnung auf den Tribünen 38.
Unterabänderungsanträge 78.
Unterschiebung unlauterer Absichten 18.
Verbot, mehr als zweimal in derselben Sache zu sprechen 60.
Verhandlungen
— Gültigkeit 34.
— Leitung 15. 20. 62.
Verhinderung, den Sitzungen beizuwohnen 32.
Versammlung des Rates 1.
Verzeichnis der hängigen Geschäfte 2.
Vizepräsident 12. 13. 14. 20. 62.
Vormittagssitzungen 31.
Vorschläge der Präsidentenkonferenz 16.
Vorsitz des ältesten Mitgliedes 3.
Wahlen 4. 5. 10. 21. 85—92.
Wahlergebnisse 21. 24. 87.
Wahlgänge 86. 88. 89. 90.
Wahlprotokolle 4.
Wahlprüfungskommissionen 4. 10. 50.
Wiedererwägungsanträge 74.
Wiederholungen 64.
Wortentzug 18. 64.
Worterteilung 68.
Wortmeldung 58. 60. 61.
Zählung der Stimmen 21. 82.
Zeitdauer der Reden 65.
Zolltarifkommission 50.
Zurückkommen auf Artikel oder Abschnitte 74.
Zweidrittel-Mehrheit 43. 69.
Zweimaliges Sprechen in derselben Sache 60.
Zwischenrufe 18.

Bundesgesetz

über

den Geschäftsverkehr zwischen Nationalrat, Ständerat und Bundesrat, sowie über die Form des Erlasses und der Bekanntmachung von Gesetzen und Beschlüssen.

(Vom 9. Oktober 1902.)

Die Bundesversammlung
der schweizerischen Eidgenossenschaft,

nach Einsicht einer Botschaft des Bundesrates vom 30. März 1899,

beschließt:

I. Geschäftsverkehr zwischen dem National- und dem Ständerat.

Art. 1. Der Nationalrat und der Ständerat versammeln sich zur ersten Abteilung der ordentlichen Session der Bundesversammlung am ersten Montag des Monats Dezember, zur zweiten Abteilung derselben Session am ersten Montag des Monats Juni des folgenden Jahres.

Sie werden außerordentlich einberufen durch Beschluß des Bundesrates oder wenn ein Viertel der Mitglieder des Nationalrates oder fünf Kantone es verlangen.

2B2vp

Art. 2. Bei dem Zusammentritt der beiden Räte verständigen sich die Präsidenten derselben darüber, von welchem Rate jedes Geschäft zuerst zu behandeln sei. In der ersten oder zweiten Sitzung legt jeder von ihnen dem Rate, welchem er vorsteht, das Resultat der Besprechung zum Entscheide vor.

Wenn vor dem Zusammentritt der Räte ein Geschäft vom Bundesrate als ein besonders dringliches bezeichnet wird, so haben sich die Präsidenten über die Prioritätsverteilung vor Beginn der Session zu verständigen, und es bedarf diese Vereinbarung der Genehmigung der Räte nicht.

Die Präsidenten sind in diesem Falle befugt, durch die Bureaux Kommissionen bestellen und diese in Funktion treten zu lassen.

Art. 3. Wenn sich die Räte, oder im Falle des Art. 2, Absatz 2, die Präsidenten, über die Frage der Priorität nicht einigen können, so wird dieselbe durch das von den Präsidenten zu ziehende Los entschieden.

Art. 4. Die in Bezug auf Gesetzes- und Beschlussesentwürfe gefaßten Beschlüsse des einen Rates sind nach Schluß der Beratung vom Präsidenten und Protokollführer zu unterzeichnen und mit einem Begleitschreiben in der Regel innerhalb zweier Tage dem andern Rate mitzuteilen.

Beschließt ein Rat in seiner erstmaligen Beratung, auf eine vom Bundesrate oder dem andern Rate ausgehende Vorlage nicht einzutreten, so hat er dem andern Rate hiervon Kenntnis zu geben.

Beschließt dagegen ein Rat, auf einen in Form einer Motion eingebrachten Gesetzes- oder Beschlussesentwurf nicht einzutreten, oder verwirft er denselben nach erfolgter Durchberatung, so bleibt die Sache auf sich beruhen, und es wird der betreffende Beschluß dem andern Rate nicht mitgeteilt.

232/1

Art. 5. Stimmen die Schlußnahmen des einen Rates mit den vorher gefaßten Beschlüssen des andern Rates nicht überein, so gehen sie zur Beratung der Differenzen an diesen zurück.

Die weitere Beratung hat sich ausschließlich auf die Punkte zu beschränken, über welche eine Einigung nicht zu stande gekommen ist, es wäre denn, daß ein neues Eintreten durch beschlossene Abänderungen erforderlich würde oder daß die Kommissionen beider Räte übereinstimmend einen bezüglichen Antrag stellten.

Dieses Verfahren wird so lange fortgesetzt, bis eine Einigung zwischen den beiden Räten erreicht ist oder bis diese beschließen, auf ihren abweichenden Schlußnahmen zu beharren.

Art. 6. Beschließen die beiden Räte, auf ihren abweichenden Schlußnahmen zu beharren, so sind die Differenzen einer aus den vereinigten Kommissionen beider Räte gebildeten Konferenz zu unterbreiten, welche versuchen soll, eine Verständigung herbeizuführen.

Wenn die Kommission des einen Rates weniger Mitglieder zählt als diejenige des andern Rates, so ist sie auf die gleiche Zahl zu ergänzen.

Die Konferenz steht unter dem Vorsitz des Kommissionspräsidenten desjenigen Rates, der für die Behandlung des Geschäftes die Priorität besaß.

Art. 7. Der die Beilegung der Differenzen bezweckende Antrag der Konferenz geht zunächst an denjenigen Rat, welcher das Geschäft zuerst behandelt hat.

Wenn ein solcher Antrag nicht erzielt werden kann oder wenn über denselben keine Einigung der Räte zu stande kommt — wobei jeder der beiden Räte nur einmal Beschluß zu fassen hat — so gilt die Vorlage als abgelehnt

232/1 op

und kann nur auf die für die Gesetzgebung vorgeschriebene Weise wieder zur Behandlung gebracht werden.

Art. 8. Nach Schluß der Beratung in beiden Räten gehen die Gesetze und allgemein verbindlichen Beschlüsse, sofern die Räte nichts anderes beschließen, an die Redaktionskommission. Diese hat deren endgültigen deutschen und französischen Wortlaut festzustellen, insbesondere die beiden Texte in Übereinstimmung zu bringen und Widersprüche formaler Art mit bestehenden Gesetzen zu beseitigen. Zu sachlichen Änderungen an den Schlußnahmen der Räte ist sie nicht befugt.

Art. 9. Die Redaktionskommission besteht aus den Berichterstattern der Kommissionen beider Räte, dem zweiten Vizekanzler und den Übersetzern beider Räte. Sie kann auch andere Bundesbeamte oder auch Experten zu ihren Beratungen beiziehen. Sie wird einberufen und geleitet vom Berichterstatter der Kommission desjenigen Rates, welchem die Priorität zustand.

Die Protokollführer der beiden Räte sind den Kommissionssitzungen beizuwohnen berechtigt; auch können sie ihre Bemerkungen und Anträge schriftlich einreichen.

Art. 10. Der bereinigte Wortlaut geht an die beiden Räte zurück. Wird er von diesen übereinstimmend gutgeheißen, so findet in jedem derselben noch eine Schlußabstimmung statt.

Art. 11. Eine Schlußabstimmung findet überhaupt in allen Fällen, also auch dann statt, wenn eine Vorlage nicht an die Redaktionskommission überwiesen worden ist.

Wird hierbei die Vorlage von dem einen oder von beiden Räten verworfen, so gilt sie als nicht zu stande gekommen und kann nur auf die für die Gesetzgebung vorgeschriebene Weise wieder zur Behandlung gebracht werden.

232/2

Art. 12. Der italienische Wortlaut der Gesetze und allgemein verbindlichen Beschlüsse ist der Durchsicht einer Kommission zu unterstellen, welche aus je einem Mitgliede des Nationalrates und des Ständerates italienischer Zunge, dem zweiten Vizekanzler oder einem andern des Italienischen mächtigen höheren Beamten und dem Übersetzer des Entwurfes besteht.

Die dem National- und Ständerate angehörenden Kommissionsmitglieder sind von den Präsidenten dieser Räte jeweilen für die Dauer der laufenden Amtsperiode zu bezeichnen.

Art. 13. Jeder der Räte ist zu beförderlicher Behandlung der ihm von dem andern übermittelten Beratungsgegenstände verpflichtet.

Art. 14. Beschlüsse, durch welche einer der beiden Räte den Bundesrat einladet, Bericht und Antrag vorzulegen, bedürfen der Zustimmung des andern Rates nicht. Die Zustimmung beider Räte aber ist dann notwendig, wenn die Vorlage eines Gesetzes- oder Beschlussesentwurfes verlangt wird oder wenn dem Bundesrate Weisungen erteilt werden, in welchem Sinne jene Antragstellung zu erfolgen habe, oder wenn der Bundesrat zu einem bestimmten Handeln aufgefordert wird.

Art. 15. Wenn nach Art. 92 der Bundesverfassung die beiden Räte zusammentreten, so besorgt der Präsident des Nationalrates die Einladung und leitet die Verhandlungen.

Für das bei den Beratungen und bei den Wahlen der Bundesversammlung zu beobachtende Verfahren gelten die Vorschriften des Geschäftsreglementes des schweizerischen Nationalrates.

Art. 16. Keiner der beiden Räte kann sich auflösen oder vertagen ohne die Zustimmung des andern.

2B21/2 Kp

Das Ausfallen von drei Sitzungen gilt nicht als Vertagung.

Art. 17. Die Verhandlungen über Bundesgesetze und allgemein verbindliche Bundesbeschlüsse sind in beiden Räten stenographisch aufzunehmen.

Jeder Rat kann auch in andern Geschäften seine Verhandlungen stenographieren lassen.

Das stenographische Bulletin ist jedem Redner vor der Drucklegung zu unterbreiten, und es haben dieselben das Recht, die Anbringung von stilistischen Verbesserungen, die den Sinn der Rede nicht ändern dürfen, zu verlangen.

Bei Anständen über die Richtigkeit der stenographischen Redaktion entscheidet das Bureau des betreffenden Rates.

II. Geschäftsverkehr mit dem Bundesrate.

Art. 18. Der Bundesrat erläßt für jede Session an sämtliche Mitglieder der gesetzgebenden Räte besondere Einladungsschreiben. Diesen ist ein Verzeichnis der pendenten und neu hinzugekommenen Geschäfte der Bundesversammlung beizufügen. Bei jedem einzelnen Gegenstande soll das Stadium der Behandlung angegeben sein, in welchem derselbe sich zur Zeit befindet.

Für die im Verlaufe einer Session weiter eingehenden Geschäfte ist ein Nachtrag zum Verzeichnis vorzulegen.

In dem Einladungsschreiben des Bundesrates soll auch die von den Präsidenten der beiden Räte für den ersten Sitzungstag festgesetzte Tagesordnung angegeben sein.

Den Mitgliedern der Räte sollen die wichtigern Botschaften, wenn immer möglich, acht Tage vor Beginn der Session zugestellt werden.

Art. 19. Der Bundesrat übersendet alle Mitteilungen, welche für die Beratung der Bundesversammlung bestimmt sind, gleichzeitig an die Präsidenten der beiden Räte.

2B21/3

Die Akten eines Geschäftes werden vorderhand auf der Bundeskanzlei zur Verfügung desjenigen Rates belassen, der das Geschäft zuerst in Behandlung nimmt.

Der Verkehr der Bundeskanzlei mit den Kommissionen und Mitgliedern der Räte wird durch ein vom Bundesrate zu erlassendes Reglement geregelt.

Art. 20. Jeder Beratungsgegenstand kann dem Bundesrate vorerst zur Berichterstattung überwiesen werden. Auch sind die Kommissionen der beiden Räte befugt, Mitglieder des Bundesrates behufs Erteilung von Aufschlüssen in ihre Sitzungen einzuladen.

Art. 21. Beschwerden über Verfügungen und Entscheidungen des Bundesrates sollen demselben mitgeteilt werden, ehe sie zur Behandlung kommen.

Art. 22. Jedes Mitglied der gesetzgebenden Räte hat das Recht, vom Bundesrat über jeden die Angelegenheiten des Bundes betreffenden Gegenstand Auskunft zu verlangen (Interpellation). Wer von diesem Rechte Gebrauch machen will, soll den Gegenstand der Interpellation dem Präsidenten schriftlich mitteilen, und es muß dieselbe im Nationalrate durch wenigstens 10, im Ständerate durch wenigstens 3 Mitglieder unterstützt sein.

Der Präsident giebt hiervon der Versammlung wie dem Bundesrate Kenntnis und bringt, falls letzterer nicht die sofortige Beantwortung vorzieht, die Verhandlung auf die Tagesordnung einer der nächsten Sitzungen.

Der Interpellant begründet seine Interpellation, welche von dem Vertreter des Bundesrates beantwortet wird.

Nachdem die Interpellation beantwortet ist, kann der Interpellant erklären, ob er durch die erhaltene Auskunft befriedigt sei oder nicht. Eine weitere Diskussion findet nur statt, wenn es von der Versammlung beschlossen wird.

Art. 23. Auf die Junisession unterbreitet der Bundesrat der Bundesversammlung die Berichte über seine Geschäftsführung und die Rechnungen des vorhergehenden Jahres, auf die Dezembersession die Voranschläge für das folgende Jahr. Diese Vorlagen sollen den Kommissionen spätestens einen Monat vor Beginn der Session gedruckt zugestellt werden.

Die Wahl der Geschäftsprüfungskommissionen beider Räte ist, gleichgültig, welchem Rate die Priorität zukomme, spätestens in der Dezembersession vorzunehmen.

Art. 24. Voranschläge, Nachtragskreditbegehren und Staatsrechnungen einer Amtsperiode sind der gleichen Kommission (Finanzkommission) zur Prüfung und Berichterstattung zuzuweisen.

Jeder Rat hat seine Finanzkommission selber zu wählen. Kein Mitglied darf derselben länger als 6 Jahre ununterbrochen angehören. Im Laufe der Amtsperiode austretende Mitglieder sind sobald als möglich wieder zu ersetzen.

Die Finanzkommissionen bezeichnen ihre Präsidenten.

Art. 25. Die Finanzkommissionen beider Räte wählen aus ihrer Mitte für die betreffende Amtsperiode eine Delegation, in welche jede Kommission 3 Mitglieder abordnet und welche sich selbst konstituiert.

Art. 26. Dieser Delegation liegt die nähere Prüfung und Überwachung des gesamten Finanzhaushaltes ob.

Sie versammelt sich mindestens einmal vierteljährlich, im übrigen nach Bedürfnis.

Sie hat das unbedingte und jederzeitige Recht der Einsichtnahme in das Rechnungswesen der verschiedenen Departemente und Verwaltungszweige.

Insbesondere ist ihr seitens der Finanzkontrolle jeder mögliche Aufschluß zu erteilen, und es sind ihr zu diesem

Zwecke alle Protokolle und Censuren, alle Korrespondenzen zwischen dem Finanzdepartement und den übrigen Departementen, der Bundeskanzlei und dem Bundesgericht, sowie alle Bundesratsbeschlüsse, welche sich auf die Überwachung der Budgetkredite und den Finanzhaushalt im allgemeinen beziehen, zur Disposition zu stellen.

Ebenso ist ihr für besondere Prüfungen und Untersuchungen das nötige Personal zur Verfügung zu stellen; außerdem kann sie zur Abklärung von Verhältnissen, deren Beurteilung besondere Fachkenntnisse erfordert, das Gutachten von Sachverständigen einholen.

Art. 27. Die Kommissionen des Nationalrates und des Ständerates für Prüfung von Budget und Rechnung der Alkoholverwaltung bestellen in gleicher Weise eine Delegation für Prüfung von Budget und Rechnung der Alkoholverwaltung. Die Alkoholverwaltung hat der Delegation gedruckte Quartalberichte über den ganzen Geschäftsgang vorzulegen.

Art. 28. Den Räten steht die Befugnis zu, auch noch andere Kommissionen für die ganze Dauer einer Legislaturperiode zu bestellen.

Art. 29. Die vereinigten Bureaux der beiden Räte sind ermächtigt, für dringliche oder weniger wichtige Traktanden der vereinigten Bundesversammlung, insbesondere auch für Begnadigungsgesuche, Kommissionen von sich aus zu ernennen.

Art. 30. Die Präsidenten der beiden Räte sollen dafür sorgen, daß die Kommissionen für jede Session eine genügende Anzahl von Geschäften vorbereitet haben.

Art. 31. Alle Schlußnahmen der Räte sind dem Bundesrate zur Kenntnisnahme und eventuellen Vollziehung mitzuteilen.

Dies geschieht durch denjenigen Rat, welcher das Geschäft zuerst behandelt hat.

III. Form des Erlasses und der Bekanntmachung von Gesetzen und Beschlüssen.

Art. 32. Nachdem ein Gesetz oder ein Beschluß von beiden Abteilungen der Bundesversammlung angenommen ist, wird durch die Bundeskanzlei eine Originalausfertigung besorgt, namens der Bundesversammlung von den Präsidenten und Protokollführern der beiden Räte mit Angabe des Datums der Annahme unterzeichnet und dem Bundesrate zur Bekanntmachung und eventuellen Vollziehung mitgeteilt.

Art. 33. Alle Gesetze, wichtigeren Beschlüsse und Verordnungen, ferner, nach stattgehabtem Austausch der Ratifikationen, die Staatsverträge, werden in der amtlichen Sammlung der Bundesgesetze und Verordnungen der schweizerischen Eidgenossenschaft veröffentlicht.

Im übrigen gelten für Erlasse, welche dem Referendum unterliegen, speciell die Vorschriften des Bundesgesetzes vom 17. Juni 1874.

Art. 34. Beschlüsse betreffend die Erteilung, Abänderung oder Übertragung von Eisenbahnkonzessionen werden in der „Sammlung der auf das schweizerische Eisenbahnwesen bezüglichen amtlichen Aktenstücke“ veröffentlicht.

Art. 35. Die amtliche Sammlung der Bundesgesetze und Verordnungen wird in deutscher, französischer und italienischer Sprache möglichst gleichzeitig, die Sammlung der auf das schweizerische Eisenbahnwesen bezüglichen amtlichen Aktenstücke in deutscher und französischer Sprache herausgegeben.

Die erstgenannte Sammlung wird den kantonalen Regierungen, ihren Departementen oder Direktionen, den Regierungsstatthalter- oder Bezirksämtern, den kantonalen Gerichten und den politischen Gemeinden in je einem Exemplar unentgeltlich zugesandt.

Die kantonalen Amtsstellen sind verpflichtet, sie gebunden aufzubewahren. Die Bürger haben das Recht, auf den Gemeindekanzleien von denselben Einsicht zu nehmen.

Art. 36. Ist der Zeitpunkt des Beginnes der Wirksamkeit eines Gesetzes, eines Bundesbeschlusses oder einer Verordnung in denselben nicht festgesetzt, so wird er vom Bundesrate bestimmt und gleichzeitig mit dem Gesetze, dem Bundesbeschlusse oder der Verordnung veröffentlicht.

Dieser Zeitpunkt soll in der Regel nicht früher angesetzt werden als fünf Tage nach der Veröffentlichung.

Sollte über den Zeitpunkt des Beginnes der Wirksamkeit nichts bestimmt worden sein, so tritt der betreffende Erlaß fünf Tage nach seiner Veröffentlichung in Wirksamkeit. Ist die Veröffentlichung der verschiedenen Texte nicht gleichzeitig erfolgt, so läuft die fünftägige Frist von der letzten Veröffentlichung an.

Art. 37. Das Bundesgesetz über den Geschäftsverkehr zwischen dem Nationalrate und dem Ständerate, sowie über die Form der Erlassung und Bekanntmachung von Gesetzen und Beschlüssen, vom 22. Dezember 1849, sowie alle übrigen mit dem gegenwärtigen Gesetze in Widerspruch stehenden Bestimmungen werden aufgehoben.

Art. 38. Der Bundesrat wird beauftragt, auf Grundlage der Bestimmungen des Bundesgesetzes vom 17. Juni 1874, betreffend die Volksabstimmung über Bundesgesetze und Bundesbeschlüsse, die Bekanntmachung dieses Gesetzes zu veranstalten und den Beginn der Wirksamkeit desselben festzustellen.

232/5 op
12

Also beschlossen vom Nationalrate,

Bern, den 7. Oktober 1902.

Der Präsident: Dr. **Iten.**
Der Protokollführer: **Ringier.**

Also beschlossen vom Ständerate,

Bern, den 9. Oktober 1902.

Der Präsident: **Casimir von Arx.**
Der Protokollführer: **Schatzmann.**

Der schweizerische Bundesrat beschließt:

Das vorstehende, unterm 15. Oktober 1902 öffentlich bekannt gemachte Bundesgesetz *) ist in die eidg. Gesetzsammlung aufzunehmen und tritt sofort in Kraft, ausgenommen Art. 17, dessen Wirksamkeit erst am 1. Juni 1903, und Art. 35 und 36, deren Wirksamkeit erst am 1. Januar 1904 beginnt.

Bern, den 20. Januar 1903.

Im Namen des schweiz. Bundesrates,
Der Bundespräsident:
Deucher.

Der Kanzler der Eidgenossenschaft:
Ringier.

---

*) Siehe Bundesblatt vom Jahr 1902, Band IV, Seite 591.

LATVIJAS ĢENERALKONSULATS
ČEKOSLOVAĶIJĀ

CONSULAT GÉNÉRAL DE LETTONIE
EN TCHÉCOSLOVAQUIE

590/29.

Pragā, 26.februarī 1929.g. 283

Valsts Prezidenta sekretariāts
saņemts 1929 g. 1. marts
Ien. Nr. 1020 / akt. Nr. 729

1.3.

Ļoti godatais sekretara kungs,

Atsaucoties uz Jūsu š.g.I3.februara rakstu Nr.680,pagodinos ar šo Jums laipni paziņot,ka Čekoslovaķijas parlamenta un senata "Kārtības rullis" ir izdots likumdošanas kārtībā ar valsts prezidenta parakstu.Reizē ar šo nosūtu Jums ar atsevišķu pastu Čekoslovaķijas likumus Nr.Nr 325,326,327 vācu valodā.

Izlietojot šo gadijumu, lūdzu Jūs,ļoti godatais sekretara kungs,pieņemt manas dziļas cieņas apliecinajumu.

Latvijas generalkonsuls Pragā.

Ļoti godatam

J. G r a n d a u kungam

Valsts Prezidenta sekretaram

R i g ā.

2332

Rīgā, 2 martā.
N 913.

Augsti godājamais
generālkonsula kungs,

Pagodinos apstiprināt, ka pie 26.februāŗa raksta Nr.590 atsūtītie likumu krājumi saņemti ar pateicību.

Ar patiesu cieņu

Sekretārs.

Augsti godājāmam
E.Krasta kungam,
Latvijas generālkonsulam Čekoslovākijā.

Jahrgang 1920.

Sammlung der Gesetze und Verordnungen
des čechoslovakischen Staates.

LXI. Stück. Ausgegeben am 10. Mai 1920.

Inhalt: Nr. 325. Gesetz, betreffend die Geschäftsordnung des Abgeordnetenhauses des Národní shromáždění.

Nr. 325.

Gesetz vom 15. April 1920,

betreffend die Geschäftsordnung des Abgeordnetenhauses des Národní shromáždění.

Das Národní shromáždění der Čechoslovakischen Republik hat folgendes Gesetz beschlossen:

Artikel I.

(1) Folgende Bestimmungen der Geschäftsordnung des Abgeordnetenhauses können durch autonomen (§ 37, 2. Satz, Verf. Urk.) Beschluß des Abgeordnetenhauses abgeändert werden:

§ 2, Abs. 2;

die Bestimmung des § 5 über die Zahl der Vizepräsidenten, Schriftführer und Ordner sowie der Skrutatoren;

§ 9 mit Ausnahme der Bestimmungen a) und b);

§ 14, Abs. 1;

die §§ 15, 16 und 17;

§ 25, Abs. 2; § 29; die §§ 31, 32, 33, 34 und 36;

§ 40, Abs. 1 und 2; die §§ 43 und 44; § 45 mit Ausnahme des Absatzes 6;

die §§ 61 und 62;

die §§ 67 und 70;

die §§ 71 und 72;

§ 73 mit Ausnahme des Abs. 1 und § 74.

(2) Anträge auf eine autonome Abänderung dieser Bestimmungen oder eine Ergänzung der Geschäftsordnung innerhalb der Grenzen des Gesetzes werden im Abgeordnetenhause wie Gesetzentwürfe behandelt.

Artikel II.

(1) Das Gesetz, betreffend die Geschäftsordnung des Abgeordnetenhauses tritt mit dem Tage seiner Kundmachung in Wirksamkeit und wird vom Minister des Innern durchgeführt.

GESCHÄFTSORDNUNG DES ABGEORDNETENHAUSES.

I. Teil.

Die Abgeordneten.

§ 1.

Zahl der Abgeordneten.

Die Zahl der Abgeordneten wird durch die Verfassungsgesetze bestimmt. Wie erledigte Mandate ersetzt werden, setzt das Gesetz vom 29. Februar 1920, S. d. G. u. V. Nr. 123, betreffend die Wahlordnung in das Abgeordnetenhaus, fest.

§ 2.

Teilnahme an den Sitzungen. Ausweiskarte.

(1) Die Abgeordneten sind verpflichtet, ununterbrochen an allen Verhandlungen und Arbeiten des Hauses teilzunehmen.

(2) Für jede Voll- und Ausschußsitzung wird eine Präsenzliste aufgelegt, in die sich die Abgeordneten eintragen.

(3) Erkrankt ein Abgeordneter, so hat er dies dem Präsidenten anzuzeigen; dauert die Krankheit länger als eine Woche, so hat er ein ärztliches Zeugnis vorzulegen.

(4) Urlaub bis zu sieben Tagen erteilt der Präsident, über einen längeren Urlaub entscheidet das Haus auf Antrag des Präsidenten ohne Debatte mittels einfacher Abstimmung.

(5) Der Abgeordnete erhält als amtlichen Ausweis eine mit der Photographie versehene und vom Präsidenten des Hauses und von einem Schriftführer unterschriebene Legitimation.

§ 3.

Nachlässigkeitsfolgen.

(1) Nimmt ein Ausschußmitglied ohne gültige Entschuldigung an drei aufeinander folgenden Ausschußsitzungen nicht teil, so verliert es das

Ausschußmandat und die Hälfte der ihm gemäß § 82 für den nächstfolgenden Monat gebührenden Entschädigung.

(2) Nimmt ein Abgeordneter ohne gültige Entschuldigung an sechs aufeinander folgenden Plenarsitzungen nicht teil, so verliert er den Anspruch auf die ganze Entschädigung gemäß § 82 für den nächstfolgenden Monat.

(3) Ist ein Abgeordneter in demselben Jahre dreimal nach Abs. 2 bestraft worden, so weist der Präsident des Hauses die Angelegenheit dem Immunitätsausschusse zu, damit dieser dem Hause mit einem Antrage Bericht erstatte. Dieser Ausschuß kann den Verlust der Ansprüche gemäß § 82 höchstens für die nächstfolgenden 6 Monate beantragen; über den Antrag des Immunitätsausschusses entscheidet das Haus ohne Debatte mittels einfacher Abstimmung.

(4) In allen Fällen ist dem Abgeordneten die Möglichkeit zu bieten, sich innerhalb einer gegebenen Frist zu äußern.

II. Teil.

Sessionen und Konstituierung des Hauses.

§ 4.

Sessionen des Hauses.

(1) Das Haus versammelt sich zu zwei ordentlichen Sessionen im Jahre: einer Frühjahrs- und einer Herbstsession, außerdem nach Bedarf zu außerordentlichen Sessionen, über Einberufung durch den Präsidenten der Republik, ausnahmsweise durch den Präsidenten des Hauses (§ 28 Verf. Urk.).

(2) Die Session des Hauses beginnt und endet stets gleichzeitig mit der Session des Senates (§ 29 Verf. Urk.).

(3) Die Schließung oder Vertagung der Session des Hauses und die Auflösung des Hauses erfolgt durch Erklärung des Präsidenten der Republik (§§ 30 und 31 Verf. Urk.).

(4) Wurde die Session geschlossen (§ 30, Abs. 1, Verf. Urk.), so werden vom Hause bei der neuen Session die Arbeiten nach dem Stande fortgesetzt, in dem sie sich bei Schließung der beendeten Session befunden haben. Der Präsident der Republik kann jedoch in dem Dekrete, mit dem er die Session für geschlossen erklärt, aussprechen, daß die Arbeiten des Hauses unterbrochen werden; hiedurch hören alle Gegenstände, über die das Haus nicht bereits vorher einen endgültigen Beschluß gefaßt hat, auf, Verhandlungsgegenstand des Hauses zu sein. Nach einer solchen Unterbrechung der Arbeiten des Hauses kann dieses Haus in der neuen Session nur auf Antrag der Regierung oder des Initiativausschusses mit Zustimmung der Regierung beschließen, daß ein Ausschuß, dem ein in der vorhergehenden Session bereits verhandelter Gesetzesvorschlag zugewiesen wird, den Auftrag erhält, die Beratung auf Grund der in der vorhergehenden Session bereits gefaßten Ausschußbeschlüsse fortzusetzen. Über einen solchen Antrag entscheidet das Haus ohne Ausschußberatung und ohne Debatte mittels einfacher Abstimmung; es kann ihn aber auch einem Ausschusse zuweisen. Ausschüsse, die das Haus als permanent erklärt hat, können auch nach Schluß der Session verhandeln, wenn die Regierung zustimmt.

(5) Wurde die Session vertagt (§ 30, Abs. 2, Verf. Urk.), so tritt in den Arbeiten des Hauses bloß eine Pause ein; alle Ausschüsse können auch nach der Vertagung ihre Arbeiten fortsetzen.

§ 5.

Konstituierende Sitzung.

(1) Das neu gewählte Haus konstituiert sich in einer Vollsitzung.

(2) Der Vorsitzende der Regierung eröffnet diese Sitzung, nimmt die Angelobung der Abgeordneten entgegen (§ 6, Abs. 1), läßt unverzüglich die Wahl des Präsidenten vornehmen und befragt diesen, ob er die Wahl annehme.

(3) Nimmt der Präsident die Wahl an, so leistet er im Hause in die Hand des Vorsitzenden der Regierung das Gelöbnis (§ 7), übernimmt den Vorsitz und läßt die Wahl von 4 Vizepräsidenten, 10 Schriftführern und 4 Ordnern vornehmen, worauf die Vizepräsidenten in die Hand des Präsidenten das Gelöbnis leisten (§ 7).

(4) Die Stimmenzählung wird von vier durch den Vorsitzenden der Regierung aus der Reihe der Abgeordneten ernannte Skrutatoren durchgeführt.

(5) Alle diese Wahlen sind vorläufig; die endgültigen Wahlen werden nach Ablauf eines Monates nach der konstituierenden Sitzung vorgenommen und gelten für die ganze Wahlperiode, es wäre denn, daß zu Beginn einer neuen Session die absolute Mehrheit aller Abgeordneten schriftlich Neuwahlen verlangt; über dieses Verlangen werden die Wahlen auf die Tagesordnung der nächsten Sitzung gesetzt.

§ 6.

Angelobung der Abgeordneten.

(1) Die Abgeordneten leisten in der ersten Sitzung vor der Wahl des Präsidiums in die Hand des Vorsitzenden der Regierung die Angelobung gemäß § 22 Verf. Urk. in folgender Weise: Bevor der Abgeordnete den Verhandlungssaal betritt, erklärt er in der Hauskanzlei, zu welcher Nationalität er sich bekennt, unterschreibt dort eine diese Angelobung enthaltende Erklärung, was ihm von der Hauskanzlei auf dem Zertifikate bestätigt wird, und erhält dadurch Zutritt in die Sitzung; in der Sitzung läßt sodann der Vorsitzende der Regierung die Formel des Gelöbnisses vorlesen und die Abgeordneten leisten auf seine Aufforderung einzeln durch Handschlag und

das Wort: „Ich gelobe“ das Gelöbnis (§ 49 Abs. 6).

(2) Abgeordnete, die in das Haus später eintreten, leisten die Angelobung in gleicher Weise in die Hand des Präsidenten des Hauses.

(3) Die Verweigerung des Gelöbnisses oder ein Gelöbnis mit Vorbehalt hat ohneweiters den Verlust des Mandates zur Folge (§ 22 Verf. Urk.), der in der ersten Sitzung vom Vorsitzenden der Regierung, sonst vom Präsidenten des Hauses ausgesprochen wird.

§ 7.

Angelobung des Präsidenten und der Vizepräsidenten.

(1) Der Präsident und die Vizepräsidenten geloben, „die Gesetze zu beobachten und ihr Vorsitzendenamt nach bestem Wissen und Gewissen unparteiisch auszuüben“.

III. Teil.

Organe des Hauses.

§ 8.

Präsidium.

(1) Der Präsident mit den Vizepräsidenten bildet das Präsidium, dem die Leitung des Hauses und die Verwaltung der dasselbe betreffenden Angelegenheiten zusteht.

(2) Die Aufgaben des Präsidiums werden ausgeübt:

a) in Vollsitzungen,
b) vom Präsidenten oder amtierenden Vizepräsidenten.

(3) Hilfsorgane des Präsidiums sind:

a) die Schriftführer,
b) die Ordner,
c) die Haus- und die Stenographenkanzlei,
d) die Bibliothekskanzlei.

(4) Der Präsident und das Präsidium amtieren nach Abschluß der Funktionsperiode des Hauses bis zur ersten Sitzung des neugewählten Hauses.

§ 9.

Vollsitzung des Präsidiums.

(1) Die Vollsitzung des Präsidiums beschließt unter Vorsitz des Präsidenten oder amtierenden Vizepräsidenten:

a) über die Auslegung der Geschäftsordnung;
b) über die Entziehung der Entschädigung gegenüber einem nachlässigen (§ 3) oder ausgeschlossenen (§ 52) Abgeordneten;
c) über die Organisation der Haus-, Stenographen- und Bibliothekskanzlei (§ 14);
d) über den Zeitpunkt und die Verhandlungsordnung der Sitzungen des Hauses, insoweit sie vom Hause nicht selbst bestimmt wurden;
e) über die Reihenfolge, in der die Vizepräsidenten an Stelle des Präsidenten fungieren (§ 11);
f) über die Reihenfolge, in der die Schriftführer fungieren (§ 12);
g) über Ausgaben im Rahmen des Voranschlages des Hauses;
h) über die Verteilung der Räumlichkeiten im Gebäude des Hauses, über die Regelung des Zutrittes der Zuhörerschaft auf die Galerie und über die Art der Veröffentlichung amtlicher Berichte über die Verhandlungen des Hauses und der Ausschüsse;
i) über die Drucklegung der Anträge (§ 19);
j) über Übersetzungen (§ 49);
k) über Gesuche (Petitionen) (§ 71);
l) über die Errichtung der Hauswache (§ 10, Abs. 5);
m) über die Ausscheidung von die Sittlichkeit gröblich verletzenden Äußerungen, hochverräterischen oder die Sicherheit des Staates bedrohenden Äußerungen aus Anträgen, Anfragen, Interpellationen und stenographischen Berichten.

(2) Das Präsidium ist bei Anwesenheit von wenigstens der Hälfte seiner Mitglieder beschlußfähig und beschließt mit einfacher Stimmenmehrheit; der Vorsitzende stimmt mit und bei Stimmengleichheit ist seine Stimme entscheidend.

§ 10.

Der Präsident.

(1) Der Präsident beruft und leitet die Vollsitzungen des Hauses, sorgt für die Einhaltung der Geschäftsordnung und für die Ordnung bei den Sitzungen, erteilt das Wort, bestimmt und stellt die Fragen bei der Abstimmung und spricht deren Ergebnis aus.

(2) Wenn die Ordnung in der Sitzung gestört werden sollte, unterbricht oder schließt er die Sitzung; wird die Sitzung von Zuhörern gestört, so läßt er die Ruhestörer von der Galerie entfernen und die Galerie erforderlichenfalls räumen.

(3) Der Präsident schließt die Sitzung und schlägt hiebei nach dem Beschlusse des Präsidiums den Tag, die Stunde und die Verhandlungsordnung der nächsten Sitzung vor. Über Einwendungen dagegen und über Anträge auf Ergänzung oder Abänderung der vorgeschlagenen Verhandlungsordnung wird ohne Debatte mittels einfacher Abstimmung entschieden.

(4) Der Präsident vertritt das Haus nach außen und unterfertigt gemeinsam mit einem Schriftführer und dem Sekretär des Hauses die vom Hause ausgegebenen Urkunden. Dem Präsidenten ist die Haus- und die Stenographen- sowie die Bibliothekskanzlei unmittelbar unterstellt.

(5) Zur Vollziehung der amtlichen Verfügungen, auch in den Fällen des § 52, bedient

sich der Präsident einer Wache, die für jede Session vom Vorsitzenden im Einvernehmen mit dem Ministerium des Innern bestellt wird; diese Wache untersteht in dieser ihrer Tätigkeit als Hauswache ausschließlich dem Präsidenten.

§ 11.

Die Vizepräsidenten.

(1) Die Vizepräsidenten vertreten den Präsidenten über dessen Weisung mit allen seinen Rechten und Pflichten in der vom Präsidium beschlossenen Reihenfolge.

§ 12.

Schriftführer.

(1) Die Schriftführer überwachen die Abstimmung und Vornahme von Wahlen, zählen die Stimmen, führen die Losungen durch und zeigen das Ergebnis dem Präsidenten an; sie beglaubigen die Verhandlungsprotokolle, besorgen die Mitfertigung der Urkunden des Hauses und überwachen die Stenographenkanzlei. Sie fungieren in der vom Präsidium bestimmten Reihenfolge.

§ 13.

Ordner.

(1) Die Ordner sind verpflichtet, für die Ordnung im Saale und im Gebäude des Hauses zu sorgen.

§ 14.

Kanzlei und Bibliothek.

(1) Zur Hauskanzlei, deren Direktor der Sekretär des Hauses ist, gehört dessen Stellvertreter und die erforderliche Anzahl von Konzepts-, Rechnungs- und fachlichen Kanzleibeamten. Die Hauskanzlei verfaßt die Protokolle, erledigt die Beschlüsse der Sitzungen und der Organe des Hauses, insoweit dies nicht anderen Faktoren obliegt, verwaltet das Archiv und besorgt den Rechnungs-, Kassen- und Kanzleidienst. Die Kanzlei führt auch die Urkunden über die Wahlen (IX. Teil).

(2) Wie die Beamten der Haus-, Stenographen- und Bibliothekskanzlei sowie die Angestellten bestellt und wie ihre rechtlichen und materiellen Verhältnisse geregelt werden, wird durch ein besonderes Gesetz festgesetzt.

IV. Teil.

Klubs.

§ 15.

Klubangehörigkeit.

(1) Als Angehöriger eines Klubs wird derjenige Abgeordnete angesehen, der gemeinsam mit dem Präsidium des betreffenden Klubs der Hauskanzlei schriftlich anzeigt, daß er Mitglied oder Hospitant des Klubs sei, und er bleibt dies so lange, als der Abgeordnete oder das Präsidium des Klubs nicht in gleicher Weise anzeigt, daß der Abgeordnete aufgehört hat, Mitglied des Klubs zu sein.

§ 16.

Unterschriften für den Klub.

(1) Unterschreibt der Klubobmann oder dessen Stellvertreter im Namen des Klubs bei einer Wahl gemäß § 63 den Wahlzettel, so wird angenommen, daß alle Mitglieder des Klubs unterschrieben haben. Erklärt ein Hospitant schriftlich in der Hauskanzlei, daß ihn das Präsidiums des Klubs, in dem er hospitiert, rechtsgültig vertrete, so wird angenommen, daß die Unterschrift des Präsidiums des Klubs auch die Unterschrift des Hospitanten vertrete.

§ 17.

Beratende Stimme der Klubobmänner.

(1) Das Präsidium zieht nach Bedarf seinen Beratungen die Klubobmänner mit beratender Stimme zu.

V. Teil.

Gegenstände der Verhandlung.

§ 18.

Arten derselben.

(1) Das Haus verhandelt:

1. über Berichte und Anregungen des Präsidenten der Republik (§ 64, Z. 6, Verf. Urk.);
2. über Anträge und Erklärungen der Regierung;
3. über vom Senate eingelangte Gesetzentwürfe und Beschlüsse;
4. über Anträge des Präsidenten und der Abgeordneten;
5. über Berichte der Ausschüsse und des Ständigen Ausschusses des Národní shromáždění gemäß § 54 Verf. Urk.;
6. über Interpellationen;
7. über Gesuche (Petitionen) und
8. führt die ihm zustehenden Wahlen durch.

§ 19.

Drucklegung der Anträge.

(1) Die Anträge der Regierung sowie selbständige (Initiativ-) Anträge der Abgeordneten, die schriftlich in der Hauskanzlei überreicht werden und wenigstens von 20 anderen Abgeordneten unterschrieben sind, werden in Druck gelegt und so bald als möglich unter die Abgeordneten verteilt. Der Antrag muß die genaue Formulierung des vom Hause zu fassenden Beschlusses enthalten und die Erfordernisse des § 41, Abs. 2, Verf. Urk. aufweisen. Anträge ohne die genügende Anzahl von Unterschriften, ungenügend formulierte Anträge und solche ohne die Erfordernisse des § 41, Abs. 2, Verf. Urk. bilden keinen Gegenstand der Verhandlung.

(2) Liegen so viele Anträge vor oder sind sie so umfangreich, daß ihre rechtzeitige Vervielfältigung im Druckwege bedeutende Schwierigkeiten verursacht, so kann das Präsidium von ihrer vollständigen Drucklegung Abstand nehmen und statt dessen ein Verzeichnis dieser Anträge mit kurzer Inhaltsangabe und mit dem Beifügen verteilen, daß in die vollständigen Anträge in der Hauskanzlei Einsicht genommen werden kann.

§ 20.

Zuweisung der Regierungsanträge.

(1) Wenn ein Regierungsantrag verteilt wurde, weist ihn der Präsident in der nächsten Sitzung dem Ausschusse zu, den er für zuständig erachtet.

(2) Wenn ein Abgeordneter beantragt, daß ein Regierungsantrag einem anderen als dem vom Präsidenten bestimmten Ausschusse zugewiesen werde, entscheidet hierüber das Haus ohne Debatte mittels einfacher Abstimmung.

(3) Die Regierung kann ihre Anträge zurückziehen, insolange das Haus nicht zur zweiten Lesung geschritten ist.

§ 21.

Zuweisung selbständiger Anträge der Abgeordneten.

(1) Selbständige Anträge der Abgeordneten müssen schriftlich in der Hauskanzlei eingebracht werden; nachdem sie im Druck verteilt wurden, werden sie vom Präsidenten dem Initiativausschusse zugewiesen.

(2) Sobald sie im Drucke verteilt wurden, können sie nicht zurückgezogen werden. Wurden sie vom Initiativausschusse oder in der ersten oder zweiten Lesung endgültig abgelehnt, so können sie nicht neuerdings eingebracht werden, insolange nicht sechs Monate nach dem ablehnenden Beschlusse verstrichen sind.

(3) Unberührt bleibt die Bestimmung des § 44, Abs. 3, Verf. Urk.

VI. Teil.

Ausschüsse.

§ 22.

Einsetzung der Ausschüsse.

(1) Zu Beginn der ersten Session wählt das Haus folgende Ausschüsse:

a) den Initiativausschuß;
b) den Budgetausschuß.

(2) Auf Antrag der Regierung oder auf schriftlichen Antrag von wenigstens 21 Abgeordneten kann das Haus ohne Debatte mittels einfacher Abstimmung auch andere Ausschüsse einsetzen und bestimmt, wieviel Mitglieder sie haben. Der Vorsitzende bestimmt, wann und wo sie die erste (konstituierende) Sitzung abhalten sollen.

(3) Das Haus kann auf Antrag der Regierung, des Präsidenten oder von 21 Abgeordneten ohne Debatte mittels einfacher Abstimmung beschließen, daß ein bestimmter Ausschuß ein permanenter sei (§ 4, Abs. 4).

§ 23.

Der Initiativausschuß.

(1) Der Initiativausschuß prüft die selbständigen (Initiativ-) Anträge der Abgeordneten vorläufig und ist verpflichtet, wenn ihm das Haus keine kürzere Frist gestellt hat, binnen 30 Tagen nach Zuweisung des Antrages zu entscheiden. Wurde die Session des Hauses innerhalb dieser Frist geschlossen, so wird eine neue Frist vom Tage des Beginnes der neuen Session gerechnet.

(2) Der Obmann des Initiativausschusses weist den Antrag einem Mitgliede als Berichterstatter zu; liegt eine Einwendung gegen die Person des Berichterstatters vor, so wird der Berichterstatter vom Ausschusse ohne Debatte mittels einfacher Abstimmung gewählt. Die Minderheit, die gegen die Person des gewählten Berichterstatters gestimmt hat, ist berechtigt, sich einen Korreferenten zu wählen. Zur Sache spricht bloß der Referent und der Korreferent; auf Antrag des Obmannes kann der Ausschuß ohne Debatte mittels einfacher Abstimmung für den Referenten und Korreferenten die Redezeit beschränken, aber nicht unter 10 Minuten. Der Ausschuß entscheidet ohne weitere Verhandlung mittels einfacher Abstimmung darüber, ob er den Antrag zur ordentlichen Behandlung dem für zuständig erachteten Ausschusse zuweist oder ob der Antrag abgelehnt wird. Von dem Beschlusse verständigt der Ausschuß den Präsidenten des Hauses und den ersten der Antragsteller.

(3) Jeder der Antragsteller kann binnen 3 Tagen danach bei dem Präsidenten des Hauses beantragen, daß das Haus den ablehnenden Beschluß des Initiativausschusses abändere, worauf der Präsident in einer der nächsten Sitzungen dem Hause die Angelegenheit vorlegt. Das Haus entscheidet ohne Debatte mittels einfacher Abstimmung.

(4) Entspricht das Haus dem Antrage, so weist der Präsident den Antrag jenem Ausschusse zu, den er für zuständig erachtet.

(5) Auf Antrag des Präsidenten kann das Haus ohne Debatte mittels einfacher Abstimmung beschließen, über verschiedene Initiativanträge in einer einzigen kumulativen Abstimmung zu entscheiden.

(6) Die Anträge, über die der Initiativausschuß nicht rechtzeitig entschieden hat, weist der Präsident des Hauses auf Antrag eines der An-

tragsteller jenem Ausschusse zu, den er für zuständig erachtet.

§ 24.

Der Budgetausschuß.

(1) Außer den eigentlichen Budget- und Steuervorlagen muß jeder Gesetzentwurf oder Antrag, durch den der Staatsschatz über den bereits bewilligten Voranschlag hinaus belastet wird, selbst dann, wenn ihn ein anderer Ausschuß verhandelt hat, vor Drucklegung des Berichtes des betreffenden Ausschusses und vor seiner Verhandlung in der Vollsitzung dem Budgetausschusse zur Berichterstattung hinsichtlich der Bedeckung abgetreten werden.

§ 25.

Konstituierung und Verhandlung der Ausschüsse.

(1) Das vom Präsidenten des Hauses bezeichnete Mitglied des Ausschusses leitet die Wahl des Obmannes. Außer dem Obmanne wählt der Ausschuß einen bis drei Stellvertreter und einen bis drei Schriftführer; das Ergebnis der Wahlen wird vom Obmann der Hauskanzlei mitgeteilt, damit es dem Hause bekannt gegeben werde. In wichtigen Fällen kann ein Ausschuß auch vom Präsidenten des Hauses einberufen werden.

(2) Die absolute Mehrheit aller Mitglieder des Ausschusses kann jederzeit schriftlich die Neuwahl aller oder einzelner Ausschußfunktionäre verlangen; dies gilt auch hinsichtlich des Berichterstatters (§§ 30 und 33, Abs. 1). Die Neuwahl wird sofort vorgenommen.

(3) Für die Verhandlung des Ausschusses gelten sinngemäß die für die Vollsitzung des Hauses getroffenen Vorschriften, insoweit keine besonderen Bestimmungen bestehen, und dem Obmanne des Ausschusses stehen hinsichtlich der Leitung der Verhandlung und der Disziplinarmittel analoge Rechte wie dem Präsidenten des Hauses zu.

(4) Handelt es sich um kurze und einfache Anträge und wird dadurch die Verhandlung erleichtert, so kann der Obmann es zulassen, daß sie mündlich gestellt werden, wenn dagegen nicht die Mehrheit der anwesenden Mitglieder des Ausschusses schriftlich Einspruch erhebt.

(5) Die Beschlußfassung des Ausschusses über formelle Anträge, ferner über alle Anträge, durch die keine sachlichen Änderungen oder Ergänzungen zu der verhandelten Angelegenheit vorgeschlagen werden, erfolgt stets, auch wenn dies in der Geschäftsordnung nicht ausdrücklich festgesetzt ist, ohne Debatte mittels einfacher Abstimmung, es wäre denn, daß der Ausschuß ohne Debatte mittels einfacher Abstimmung eine Debatte beschlösse.

(6) Der Ausschuß kann ohne Debatte mittels einfacher Abstimmung die Vertraulichkeit der Verhandlung beschließen.

§ 26.

Ausschußprotokolle.

(1) Über jede Sitzung wird vom Schriftführer ein Verhandlungsprotokoll verfaßt und mit dem Obmann unterschrieben. Die Protokolle samt der Präsenzliste werden, sobald sie im Ausschusse nicht benötigt werden, der Hauskanzlei übergeben.

(2) Der Ausschuß kann mit Zustimmung des Präsidenten des Hauses ohne Debatte mittels einfacher Abstimmung beschließen, daß über seine Verhandlung ein stenographischer Vormerk aufgenommen werde.

(3) Der Ausschuß kann ohne Debatte mittels einfacher Abstimmung beschließen daß seine Verhandlungen nicht veröffentlicht werden.

§ 27.

Teilnahme anderer Personen im Ausschusse.

(1) Die Mitglieder der Regierung, die von ihnen berufenen Beamten und der Präsident des Hauses sind berechtigt, sich in den Ausschußsitzungen einzufinden und dort jederzeit das Wort zu ergreifen sowie Anträge zu stellen.

(2) Hat ein Ausschuß beschlossen, daß sich ein Minister persönlich in der Sitzung einfinde, so wird dieser vom Obmann des Ausschusses gemäß dem Beschlusse eingeladen (§ 40 Verf. Urk.), damit er die verlangten Auskünfte erteile. Der Beschluß erfolgt ohne Debatte mittels einfacher Abstimmung.

(3) Die Abgeordneten haben das Recht, den Verhandlungen der Ausschüsse beizuwohnen, falls der Ausschuß nicht die Vertraulichkeit seiner Verhandlung beschlossen hat (§ 25, Abs. 6); das Haus hat das Recht, diesen Beschluß auf Antrag von 21 Abgeordneten ohne Debatte mittels einfacher Abstimmung abzuändern.

(4) Bei der Verhandlung über den Voranschlag, über Steuerangelegenheiten und über die Bewilligung der Rekruten darf die Anwesenheit der Abgeordneten nicht ausgeschlossen werden.

§ 28.

Sachverständige und Zeugen im Ausschusse.

(1) Der Ausschuß kann mit Zustimmung des Präsidenten des Hauses zu seinen Beratungen andere Personen als Sachverständige und Ratgeber mit beratender Stimme einladen. Der Beschluß hierüber erfolgt ohne Debatte mittels einfacher Abstimmung. Diesen Personen gebührt der Ersatz des Zehrgeldes und der Barauslagen, sofern sie nicht Staatsbeamte sind; über die besondere Vergütung für Staatsbeamte, die nicht von der Regierung entsendet sind, entscheidet das Präsidium.

(2) Durch Beschluß des Ausschusses kann der Obmann oder Berichterstatter ermächtigt

werden, behufs Zeugenaussage über Angelegenheiten öffentlicher Natur, die vom Ausschusse über Beschluß des Hauses erhoben oder verhandelt werden, Zeugen vorzuladen und in der Sitzung oder außerhalb der Sitzung einzuvernehmen oder durch ein ersuchtes Gericht einvernehmen zu lassen. Hinsichtlich der Verpflichtung zur Zeugenaussage, der Zwangsmaßregeln, des Rechtes der Verweigerung der Aussage und der Ansprüche auf Zeugengebühr gelten für diese Zeugen die Bestimmungen der Strafprozeßordnung mit dem Unterschiede, daß öffentliche Beamte die Aussage nicht aus Gründen des Amtsgeheimnisses verweigern dürfen; ein Mitglied des Národní shromáždění kann die Zeugenaussage auch aus dem Grunde des § 26 Verf. Urk. verweigern.

(3) Das Protokoll über die Einvernahme durch den Ausschuß, den Obmann oder den Berichterstatter wird vom Schriftführer des Ausschusses oder von einem Beamten der Hauskanzlei geführt.

(4) Eine falsche Zeugenaussage ist wie eine falsche Aussage vor Gericht strafbar.

(5) Über Zwangsmaßregeln entscheidet das ersuchte Gericht, beziehungsweise das Gericht des Wohnsitzes des Zeugen.

§ 29.

Mitgliedschaft im Ausschusse.

(1) Ein in einen Ausschuß gewählter Abgeordneter ist verpflichtet, die Wahl anzunehmen, wenn er nicht bereits Mitglied zweier anderer Ausschüsse ist.

(2) Das Ausschußmitglied ist verpflichtet, an den Sitzungen regelmäßig teilzunehmen.

(3) Verliert ein Abgeordneter wegen Nachlässigkeit das Ausschußmandat oder kann er sich infolge Erkrankung oder Beurlaubung durch mehr als 3 Wochen an den Verhandlungen des Ausschusses nicht beteiligen, so ersucht der Obmann des Ausschusses den Präsidenten des Hauses um eine Neuwahl.

§ 30.

Berichterstatter im Ausschusse.

(1) Der Obmann des Ausschusses teilt den dem Ausschusse zugewiesenen Antrag einem Mitgliede als Berichterstatter für den Ausschuß zu; liegt ein Einspruch dagegen vor, so wird der Berichterstatter vom Ausschusse ohne Debatte mittels einfacher Abstimmung gewählt.

§ 31.

Beschlußfassung des Ausschusses.

(1) Der Ausschuß verhandelt in Anwesenheit wenigstens eines Drittels der Mitglieder und faßt gültige Beschlüsse mit einfacher Mehrheit der Anwesenden, eingerechnet den Vorsitzenden, der seine Stimme zuletzt abgibt; bei Stimmengleichheit ist der Antrag abgelehnt.

(2) Solange der Ausschußbericht im Hause nicht verteilt ist, kann der Ausschuß seinen Beschluß widerrufen, wenn sich hiefür die Versammlung einstimmig oder die Mehrheit der Anwesenden wenigstens mit soviel Stimmen ausspricht, als den früheren Beschluß gefaßt haben; über den Antrag auf Widerrufung eines Beschlusses entscheidet der Ausschuß ohne Debatte mittels einfacher Abstimmung, es wäre denn, daß der Ausschuß ohne Debatte mittels einfacher Abstimmung eine Debatte beschlösse.

§ 32.

Vorfrage.

(1) Sollte der Antrag des Ausschusses in der Hauptsache von einer Vorfrage abhängen, so kann der Ausschuß dem Hause den Antrag vorlegen, zuerst diese Frage zu entscheiden, und die Debatte bis zu dieser Entscheidung vertagen.

§ 33.

Ausschußbericht.

(1) Der vom Ausschusse gewählte Berichterstatter trägt die Angelegenheit im Ausschusse vor, verfaßt über das Ergebnis der Beratung einen motivierten Bericht und vertritt nach Genehmigung desselben durch den Ausschuß im Hause den Beschluß des Ausschusses. Der Ausschuß kann den Berichterstatter und den Obmann ermächtigen, selbst den Motivenbericht auszuarbeiten und unmittelbar dem Hause zu erstatten. Der Bericht wird vom Obmann und vom Berichterstatter unterschrieben.

(2) Der Bericht wird der Hauskanzlei übergeben und unter Aufsicht des Berichterstatters gedruckt.

(3) Einen verteilten Bericht kann der Ausschuß bloß dann zurückziehen, wenn das Haus mittels einfacher Abstimmung ohne Debatte zustimmt.

(4) Eine wenigstens ein Fünftel der Mitglieder zählende Minderheit des Ausschusses kann für das Haus einen besonderen Bericht verfassen, der aber der Hauskanzlei rechtzeitig so zu übergeben ist, daß er gleichzeitig mit dem Ausschußberichte in Druck gelegt werden kann. Es ist nicht zulässig, für das Haus einen besonderen Minderheitsberichterstatter zu bestellen.

§ 34.

Verhandlung in zwei oder mehreren Ausschüssen.

(1) Wurde ein Antrag zwei oder mehreren Ausschüssen übergeben, so kann über ihn gleichzeitig verhandelt werden. Die Ausschüsse können zur Beratung über einen solchen Antrag eine gemeinsame Kommission bestellen, in der die beteiligten Ausschüsse durch die gleiche Mitgliederzahl vertreten sind; die Ausschüsse selbst genehmigen dann den Bericht für das Plenum.

(2) Einigen sich die Ausschüsse nicht auf einen gemeinsamen Bericht, so erstattet jeder Ausschuß einen besonderen Bericht.

(3) Der Budgetausschuß, dem gemäß § 24 ein in einem anderen Ausschusse bereits verhandelter Antrag zugewiesen wurde, schließt dem Berichte seinen Bericht hinsichtlich der Bedeckung an.

§ 35.

Fristen.

(1) Das Haus kann auf Antrag des Präsidenten mittels einfacher Abstimmung ohne Debatte dem Ausschusse auftragen, über den Antrag binnen einer bestimmten Frist Bericht zu erstatten. Dieser Auftrag kann vom Hause jederzeit erteilt werden, selbst wenn der Ausschuß die Angelegenheit bereits verhandelt.

(2) Wird der Bericht innerhalb der Frist nicht erstattet, ohne daß der Ausschuß um Verlängerung der Frist ersucht hätte, oder wurde die Frist nicht verlängert, so kann der Gegenstand auch ohne Ausschußbericht auf die Verhandlungsordnung gesetzt werden. Den Berichterstatter bestimmt in diesem Falle der Präsident des Hauses.

§ 36.

Wechsel des zuständigen Ausschusses.

(1) Der Ausschuß kann beantragen, daß der Antrag einem anderen Ausschusse zugewiesen werde. Hierüber entscheidet das Haus über Befragung des Präsidenten ohne Debatte mittels einfacher Abstimmung.

VII. Teil.

Vollsitzung.

§ 37.

Öffentlichkeit der Verhandlung.

(1) Die Vollsitzungen des Hauses sind öffentlich. Ausnahmsweise findet auf Antrag des Vorsitzenden oder eines Mitgliedes der Regierung, über nach Entfernung der Zuhörer ohne Debatte mittels einfacher Abstimmung gefaßten Beschluß des Hauses, endlich gemäß § 68, Abs. 2, eine vertrauliche Sitzung statt.

(2) Die Verhandlungen über den Voranschlag und über Steuerangelegenheiten sind stets öffentlich.

§ 38.

Vertrauliche Sitzung.

(1) In der vertraulichen Sitzung dürfen bloß die vom Präsidenten bestimmten Beamten, die Stenographen, denen der Präsident das Gelöbnis abgenommen hat, das Amtsgeheimnis zu bewahren, und die Mitglieder der Regierung und deren Vertreter verbleiben.

(2) Das Verhandlungsprotokoll und der stenographische Bericht über eine vertrauliche Sitzung werden nicht veröffentlicht, wenn nicht das Haus anders beschließt. Dieser Beschluß erfolgt ohne Debatte mittels einfacher Abstimmung.

§ 39.

Dauer der Sitzung. Umstellung der Verhandlungsordnung.

(1) Die Sitzung wird vom Präsidenten eröffnet und geschlossen.

(2) Über den Antrag eines Abgeordneten, die Sitzung fortzusetzen, entscheidet das Haus ohne Debatte mittels einfacher Abstimmung.

(3) Das Haus kann auf Antrag des Präsidenten ohne Debatte mittels einfacher Abstimmung die festgesetzte Verhandlungsordnung umstellen. Der Präsident kann auch beantragen, daß die Verhandlung über einen Gegenstand unterbrochen und ein anderer Punkt der Tagesordnung in Verhandlung gezogen werde.

§ 40.

Nächste Sitzung.

(1) Das Haus entscheidet jeweils auf Antrag des Präsidenten ohne Debatte mittels einfacher Abstimmung, wann und mit welcher Tagesordnung (§ 10, Abs. 3) die nächste Sitzung stattzufinden hat, oder ob sie der Präsident einberufen wird.

(2) Hat das Haus über die nächste Sitzung nicht entschieden, so wird sie vom Präsidenten schriftlich oder telegraphisch einberufen.

(3) Hat das Haus im Laufe der Session länger als 14 Tage keine Sitzung abgehalten, so ist der Präsident verpflichtet, binnen 3 Tagen eine Sitzung einzuberufen, wenn dies die Regierung oder wenigstens zwei Fünftel der Abgeordneten schriftlich mit Angabe der gewünschten Verhandlungsordnung verlangen.

(4) Ist der Präsident mit der vorgeschlagenen Verhandlungsordnung nicht einverstanden, so entscheidet hierüber das Haus ohne Debatte mittels einfacher Abstimmung.

§ 41.

Eröffnung der Sitzung. Mitteilungen des Präsidiums.

(1) Zur anberaumten Stunde eröffnet der Präsident ohne Rücksicht auf die Zahl der Anwesenden die Sitzung.

(2) Alle Mitteilungen der Regierung, des Präsidiums und der Ausschüsse, die eingelangten Zuschriften, Berichte, Anträge und deren Zuteilung, die überreichten Anfragen einschließlich der dringenden, die Gesuche um Urlaub, um Änderungen im Protokolle, die Entscheidung über die Resignation auf die Mitgliedschaft in einem Ausschusse, die Stellung einer Frist für Ausschüsse und andere formelle Angelegenheiten, für welche die Geschäftsordnung die einfache Abstimmung ohne Debatte vorschreibt, können vom Präsidenten jederzeit während der Sitzung oder am Schlusse der Sitzung bekannt gegeben oder verfügt werden.

(3) Sollte die Mitteilung längere Zeit in Anspruch nehmen, so kann der Präsident die Abgeordneten auf das in der Hauskanzlei aufgelegte Verzeichnis derselben verweisen, das auch im stenographischen Berichte veröffentlicht wird.

(4) Debatten und Reden zu den Mitteilungen des Präsidenten sind nur gestattet, insofern die Geschäftsordnung dies ausdrücklich festsetzt. Der Präsident kann solche Debatten und Reden auf den Schluß der Sitzung verweisen.

§ 42.

Art und Weise der Beratung.

(1) Über Gesetzentwürfe und zwischenstaatliche Verträge (§ 64, Z. 1, Verf. Urk.) wird in zweifacher Lesung, über die sonstigen Gegenstände in einer einzigen Lesung verhandelt.

(2) Über gedruckte Berichte der Ausschüsse und Anträge der Regierung und der Abgeordneten kann erst verhandelt werden, wenn 24 Stunden nach ihrer Verteilung verstrichen sind.

(3) Im Druck verteilte Berichte werden nicht vorgelesen.

(4) Berichte über Petitionen können ohne vorherige Drucklegung und Verteilung erstattet und verhandelt werden.

§ 43.

General- und Spezialdebatte.

(1) Ist ein Bericht umfangreicher oder betrifft er wichtigere Angelegenheiten, so kann der Präsident in der ersten Lesung die Debatte in eine General- und eine Spezialdebatte teilen.

(2) Sowohl in der General- als auch in der Spezialdebatte erhält zuerst der Berichterstatter (§§ 33 und 34) das Wort.

(3) Für einen Berichterstatter, welcher der Berichterstatterpflicht nicht nachkommt, wird vom Präsidenten ein anderes Mitglied des Ausschusses als Berichterstatter bestimmt.

§ 44.

Reden.

(1) Niemand darf das Wort ergreifen, dem es vom Präsidenten nicht erteilt wurde. Die Berichterstatter und Redner sprechen von der Rednerbühne.

(2) Will sich der Präsident an der Debatte beteiligen, so gibt er den Vorsitz ab; er spricht von der Rednerbühne und übernimmt den Vorsitz erst, wenn die Angelegenheit erledigt ist.

(3) Die Redner können sich beim Präsidenten bereits vor der Sitzung schriftlich oder während der Sitzung persönlich und mündlich insolange melden, als nicht der Schluß der Debatte beschlossen wurde oder, falls ein solcher Beschluß nicht erfolgte, insolange nicht der Präsident dem Berichterstatter das Schlußwort erteilt hat. Bei der Anmeldung haben sie anzugeben, ob sie für den Antrag oder gegen ihn sprechen wollen.

(4) Reden zur Geschäftsordnung, persönliche und sachliche Bemerkungen sind bloß nach Ermessen des Präsidenten gestattet; ihre Dauer darf die Zeit von fünf Minuten nicht übersteigen.

§ 45.

Ordnung und Dauer der Reden.

(1) Bei Eröffnung der Debatte gibt der Präsident die bisher angemeldeten Redner bekannt.

(2) Nach der Rede des Berichterstatters (§ 43) erteilt der Präsident den Rednern in der Regel in der Reihenfolge ihrer Anmeldungen das Wort, ist aber verpflichtet, darauf zu sehen, daß zuerst ein Redner gegen den Antrag (und zwar vor allem eines der angemeldeten Mitglieder der Ausschußminorität, die einen besonderen Bericht erstattet hat) spreche und daß ferner, so lange es möglich ist, Redner für den Antrag und gegen ihn abwechseln.

(3) Hat bereits ein Mitglied eines Klubs gesprochen, so erteilt der Präsident einem anderen Mitgliede desselben Klubs das Wort erst dann, bis die angemeldeten Redner aller Klubs gesprochen haben von denen bisher kein Mitglied zur Sache gesprochen hat.

(4) Die Redner können ihre Stellen vertauschen, was dem Präsidenten angezeigt werden muß.

(5) Kein Abgeordneter darf zu demselben Verhandlungsgegenstande mehr als zweimal sprechen.

(6) Das Haus kann auf Antrag des Präsidenten oder jedes beliebigen Abgeordneten ohne Debatte mittels einfacher Abstimmung die Redezeit bei der Generaldebatte auf nicht weniger als eine halbe Stunde und bei der Spezialdebatte auf nicht weniger als 10 Minuten beschränken; in diesem Falle gilt für den Berichterstatter die doppelte Redezeit.

(7) Wer, zur Rede aufgefordert, nicht anwesend ist, verliert das Wort.

§ 46.

Regierungsvertreter.

(1) Die Mitglieder der Regierung und die von ihnen abgesandten Vertreter können an den Sitzungen teilnehmen und jederzeit auch mehrmals, selbst wenn die Debatte bereits geschlossen wurde, jedoch ohne Unterbrechung eines Redners das Wort ergreifen (§ 39 Verf. Urk.). Sie stimmen bloß, wenn sie Abgeordnete sind.

(2) Das Haus kann auf schriftlichen Antrag von 21 Abgeordneten ohne Debatte mittels einfacher Abstimmung beschließen, daß sich ein Mitglied der Regierung oder dessen Vertreter in der Sitzung einfinden und daselbst Auskünfte und Aufklärungen erteilen solle. Das Haus kann bestimmt bezeichnen, welches Mitglied der Regierung oder welches Organ der Staatsverwaltung sich in der Sitzung einfinden solle. Der Aufgeforderte ist verpflichtet, diesem Beschlusse über Ersuchen des Präsidenten zu entsprechen (§ 40 Verf. Urk.).

238 of

§ 47.

Formelle Anträge.

(1) Anträge, die sich bloß auf die Verhandlungsweise beziehen, werden nur schriftlich überreicht und das Haus beschließt ohne Unterstützung und ohne Debatte mittels einfacher Abstimmung.

(2) Der Antrag auf Vertagung oder auf Rückverweisung an den Ausschuß mit einem bestimmten Auftrage kann jederzeit gestellt werden, wenn er jedoch abgelehnt wurde, kann er im Laufe der Verhandlung über dieselbe Angelegenheit in derselben Sitzung nicht wiederholt werden.

(3) Ein Antrag auf Ablehnung kann nicht gestellt werden, sondern bloß der Antrag auf Übergang zur Tagesordnung mit oder ohne Motivierung.

(4) Jeder Abgeordnete kann den Schluß der Debatte beantragen. Über diesen Antrag entscheidet das Haus mittels einfacher Abstimmung ohne Debatte, wenn wenigstens vier Redner gesprochen haben.

§ 48.

Sachliche Anträge und Schluß der Debatte.

(1) Neben-, Abänderungs- oder Zusatzanträge müssen von den Abgeordneten schriftlich spätestens unmittelbar, nachdem der Schluß der Debatte beschlossen wurde, oder nachdem der Präsident erklärt hat, daß niemand mehr zum Worte gemeldet ist, eingebracht werden. Diese Anträge werden in die Abstimmung bloß dann einbezogen, wenn sie vom Antragsteller und wenigstens 20 anderen Abgeordneten unterschrieben sind.

(2) Wurde der Schluß der Debatte beschlossen, so können bloß ein Hauptredner für den Antrag und ein Hauptredner gegen den Antrag sprechen, die durch Einigung der noch eingetragenen Redner beider Seiten bestimmt werden. Ist es nicht möglich, längstens binnen 5 Minuten eine Einigung zu erzielen, so entscheiden die Schriftführer durch das Los. Die Ausgelosten können das Wort einem anderen eingetragenen Redner abtreten.

(3) Nach den Hauptrednern steht das Schlußwort den Berichterstattern (§§ 33 und 34) und bei Abgang eines Berichterstatters dem ersten Antragsteller zu, der aber das Wort einem anderen der Antragsteller überlassen kann.

(4) Hat nach Schluß der Debatte ein Vertreter der Regierung das Wort ergriffen, so ist dadurch die Debatte aufs neue eröffnet.

§ 49.

Geschäftssprache.

(1) Die Regierung und die Repräsentanten der Funktionen des Hauses, namentlich der Vorsitzende und die Vorsitzendenstellvertreter des Hauses, der Ausschüsse und Kommissionen, die Schriftführer, die Berichterstatter, die Ordner und die Hauskanzlei gebrauchen in der Geschäftsführung des Hauses die čechoslovakische Sprache.

(2) Die Äußerungen der Abgeordneten erfolgen in čechoslovakischer Sprache. Die Abgeordneten deutscher, russischer (kleinrussischer), magyarischer oder polnischer Nationalität können ihre Äußerungen in der Sprache ihrer Nationalität abgeben, wenn sie nicht die čechoslovakische Sprache gebrauchen wollen.

(3) Der Überreicher von in einer anderen als der čechoslovakischen Sprache eingebrachten selbständigen Anträgen, Anfragen und Interpellationen hat das Recht, ihnen selbst eine schriftliche Übersetzung in die čechoslovakische Sprache anzuschließen, und diese Übersetzung bildet dann die Grundlage der Verhandlung. Besorgt der Abgeordnete keine solche Übersetzung, so besorgt die Hauskanzlei die Übersetzung so bald als möglich und diese Übersetzung bildet dann die Grundlage der Verhandlung.

(4) Zu formellen Anträgen, ferner zu sachlichen Neben-, Abänderungs- und Zusatzanträgen, über die das Haus oder ein Ausschuß verhandeln oder abstimmen soll, hat der Antragsteller, sofern sie nicht in čechoslovakischer Sprache eingebracht werden, eine Übersetzung ins Čechoslovakische beizuschließen, widrigens sie nicht berücksichtigt werden; diese Übersetzung bildet die Grundlage der Verhandlung. Sind jedoch solche Anträge kurz und einfach und wird dadurch die Verhandlung nicht aufgehalten, so kann sie der Präsident nach seinem Ermessen durch den anwesenden Dolmetsch sofort ins Čechoslovakische übersetzen lassen, die Übersetzung mündlich verkünden lassen und sie in die Verhandlung oder Abstimmung einbeziehen.

(5) Wird ein selbständiger Antrag (eine Anfrage, Interpellation) von solchem Umfange überreicht, oder kommen ihrer gleichzeitig so viele in deutscher, russischer (kleinrussischer), magyarischer oder polnischer Sprache zusammen, daß die Hauskanzlei die Übersetzung nicht einmal innerhalb einer Woche besorgen kann, so kann das Präsidium die Anträge (Anfragen, Interpellationen) den Einbringern zurückstellen, damit diese selbst innerhalb einer Woche die Übersetzung in die čechoslovakische Sprache anschließen; geschieht dies nicht, so wird angenommen, daß der Antrag (die Anfrage, Interpellation) nicht überreicht wurde.

(6) Die Formel über das Gelöbnis der Abgeordneten (§ 6) wird den Abgeordneten deutscher, russischer (kleinrussischer), magyarischer und polnischer Nationalität auch in ihrer Sprache vorgelesen und diese Abgeordneten können die Angelobung in ihrer Sprache leisten. Ebenso können diese Abgeordneten bei der namentlichen Abstimmung ihre Sprache gebrauchen. Die Bestimmung des ersten Satzes dieses Absatzes gilt auch für das Gelöbnis des Präsidenten und der Vizepräsidenten (§ 7), wenn sie einer der genannten Nationalitäten angehören.

(7) In den stenographischen Berichten, beziehungsweise in den Protokollen über die Sitzungen des Hauses werden die deutsch, russisch (kleinrussisch), magyarisch oder polnisch vorgebrachten Äußerungen in čechoslovakischer Übersetzung veröffentlicht, die, wenn der Abgeordnete nicht selbst binnen 48 Stunden eine Übersetzung beigeschlossen hat, von der Hauskanzlei besorgt wird; in den stenographischen Berichten werden diese Äußerungen als Beilage auch in der Sprache, in der sie vorgebracht wurden, veröffentlicht.

(8) Das Präsidium des Hauses ist berechtigt, die Übersetzung, die gemäß Abs. 3, 4, 5 und 7 dieses Paragraphen von dem Abgeordneten selbst beigeschlossen wurde, von einem Dolmetsch überprüfen und nach Bedarf berichtigen zu lassen, und in einem solchen Falle bildet die berichtigte Übersetzung die Grundlage der Verhandlung und Drucklegung.

(9) Einer schriftlichen Antwort der Repräsentanten der Regierung oder der Funktionen des Hauses auf eine in deutscher, russischer (kleinrussischer), magyarischer oder polnischer Sprache überreichte Anfrage oder Interpellation wird auch eine Übersetzung in die Sprache des Fragestellers angeschlossen (und bei Interpellationen auch in Druck gelegt).

(10) Gesuche (Petitionen) können auch in deutscher, russischer (kleinrussischer), magyarischer oder polnischer Sprache überreicht werden. Für das Präsidium, beziehungsweise für den Ausschuß und das Haus besorgt die Hauskanzlei einen Bericht über die Gesuche mit einen kurzen Auszuge in čechoslovakischer Sprache. Beschließt das Präsidium (der Ausschuß, das Haus) eine Antwort, so wird derselben — sofern das Gesuch nicht in čechoslovakischer Sprache überreicht wurde — von der Hauskanzlei eine Übersetzung in die Sprache des Gesuchstellers angeschlossen.

(11) Die Berichte des Präsidenten der Republik an das Haus (§ 64, Z. 6, Verf. Urk.) werden im Druck auch in deutscher, russischer (kleinrussischer), magyarischer und polnischer Übersetzung, die von der Hauskanzlei besorgt wird, ausgegeben.

(12) Die Dolmetsche für das Haus und die Kanzlei werden vom Präsidium des Hauses bestellt; der Obmann eines Ausschusses kann mit dieser Funktion auch einen Abgeordneten betrauen.

§ 50.

Ruf „zur Sache“ und „zur Ordnung“.

(1) Schweift ein Redner von der Sache ab, so wird er vom Präsidenten „zur Sache“, gebraucht er den Anstand oder die Sitte verletzende oder gar strafwürdige Ausdrücke, so wird er „zur Ordnung“ gerufen. Zu diesem Zwecke kann der Präsident den Redner unterbrechen.

(2) Der Präsident kann einen Redner, den er dreimal „zur Sache“ oder „zur Ordnung“ gerufen hat, unterbrechen und ihm das Wort entziehen. Ein Abgeordneter, dem das Wort entzogen wurde, kann verlangen, daß hierüber das Haus entscheide; dieses entscheidet ohne Debatte mittels einfacher Abstimmung.

(3) Ist es dem Präsidenten klar, daß die Geschäftsordnung dazu mißbraucht wird, um die Verhandlung zu vereiteln oder mutwillig aufzuhalten, so kann er mit Zustimmung des Hauses, die ohne Debatte mittels einfacher Abstimmung erteilt wird, alle auf ein solches Beginnen abzielenden Äußerungen und Anträge von der Verhandlung ausschließen.

§ 51.

Verweis.

(1) Wenn ein Abgeordneter in der Sitzung einen anderen Abgeordneten, ein Mitglied oder einen Vertreter der Regierung beleidigt hat, weist der Präsident auf schriftliches Verlangen des Beleidigten die Sache dem Immunitätsausschusse zu, der binnen 48 Stunden entscheidet, ob der Abgeordnete schuldig ist, und in diesem Falle durch mündlichen Bericht beantragt, daß dem schuldigen Abgeordneten ein Verweis erteilt werde. Dieser Antrag wird auf die Verhandlungsordnung der nächsten Sitzung des Hauses gesetzt. Das Haus entscheidet nach Anhörung des Berichterstatters, des Beleidigten und des Schuldigen ohne weitere Debatte mittels einfacher Abstimmung.

§ 52.

Ausschließung von Sitzungen.

(1) Hat ein Abgeordneter den Präsidenten in einer Sitzung bei Ausübung seines Amtes schwer beleidigt oder dessen Anordnungen sich offen widersetzt, so kann der Präsident den schuldigen Abgeordneten auf die Dauer dieser Sitzung ausschließen; vereitelt ein Abgeordneter die Verhandlung auf solche Weise, daß die Verhandlung nicht fortgesetzt werden kann, so kann ihn der Präsident von der Teilnahme bis auf die Dauer von zehn Sitzungen ausschließen.

(2) Nach Abgang des ausgeschlossenen Abgeordneten befragt der Präsident das Haus ob es die Ausschließung genehmigt. Das Haus entscheidet hierüber ohne Debatte mittels einfacher Abstimmung.

(3) Der ausgeschlossene Abgeordnete kann durch Beschluß des Präsidiums des Abgeordnetenbezuges für den nächsten Monat ganz oder teilweise verlustig erklärt werden.

(4) Fügt sich der ausgeschlossene Abgeordnete nicht gutwillig der Entscheidung des Präsidenten (§ 10, letzter Abs.), so wird er des Abgeordnetenbezuges für den nächsten Monat verlustig.

§ 53.

Spezialdebatte.

(1) Nach Schluß der Generaldebatte wird abgestimmt, ob der Entwurf und, wenn mehrere Entwürfe vorliegen, welcher derselben Grundlage

239

der Spezialdebatte bilden soll, nachdem vorher eventuell über den Antrag auf Übergang zur Tagesordnung abgestimmt worden ist.

(2) Wurde keiner der Entwürfe als Grundlage der Spezialdebatte angenommen, so ist die Angelegenheit abgelehnt.

(3) In der gleich darauf eröffneten Spezialdebatte bestimmt der Präsident, welche Teile des Entwurfes vereint oder abgesondert zur Beratung und Beschlußfassung kommen sollen. Über eine Einwendung dagegen wird ohne Debatte mittels einfacher Abstimmung entschieden.

(4) Die Bestimmungen der §§ 44 bis 48 gelten auch für die Spezialdebatte.

§ 54.

Zweite Lesung.

(1) Die zweite Lesung (Abstimmung im ganzen) erfolgt frühestens 24 Stunden nach Schluß der ersten Lesung.

(2) Bei der zweiten Lesung findet keine Debatte statt und es können bloß die Vertagung der Abstimmung, die Zurückverweisung an den Ausschuß oder die Richtigstellung von Sprach-, Schreib- oder Druckfehlern und stilistische Änderungen beantragt werden, über die aber überhaupt nicht abgestimmt wird, wenn der Berichterstatter zustimmt.

(3) Stehen einzelne Beschlüsse der ersten Lesung miteinander in Widerspruch, so kann gleichfalls die Berichtigung beantragt werden.

§ 55.

Abgekürzte Geschäftsbehandlung.

(1) Handelt es sich um einen dringenden Entwurf der Regierung oder um einen rasche Erledigung erfordernden Initiativantrag, so können die Regierung, der Präsident oder zwei Fünftel aller Abgeordneten beantragen, daß eine solche Angelegenheit im Wege der abgekürzten Geschäftsbehandlung als dringlich verhandelt werde. Ein solcher Antrag ist wenigstens 24 Stunden vorher auf die Verhandlungsordnung zu setzen.

(2) Zur Begründung der Dringlichkeit des Entwurfes (Antrages) spricht bloß der Präsident oder einer der Antragsteller der abgekürzten Geschäftsbehandlung; einigen sich diese nicht, so bestimmt ihn der Präsident. Das Haus entscheidet sodann ohne weitere Debatte. Die abgekürzte Geschäftsbehandlung richtet sich nach folgenden Regeln:

(3) Der Präsident weist in derselben Sitzung des Plenums die Angelegenheit dem Ausschusse zu, den er für zuständig erachtet, und gleichzeitig beschließt das Haus auf Antrag des Präsidenten ohne Debatte mittels einfacher Abstimmung, daß der Ausschuß innerhalb einer bestimmten unerstreckbaren Frist über den Entwurf (Antrag) Bericht erstatte.

(4) Der Ausschuß verhandelt den Entwurf (Antrag) in seinen nächsten Sitzungen vor den übrigen Gegenständen, deren Verhandlung eventuell auch bis zur Erledigung der dringlichen Angelegenheit unterbrochen wird. Vor Eröffnung der Debatte über die dringliche Angelegenheit beschließt der Ausschuß ohne Debatte auf Antrag des Obmannes oder eines Mitgliedes, ob über die dringliche Angelegenheit eine Generaldebatte stattfinden soll, in welche Teile die Spezialdebatte geteilt wird, in welcher Frist längstens jeder Teil der Verhandlung zu erledigen ist und wie lange der einzelne Redner höchstens sprechen darf.

(5) Gleich nach Verstreichen der dem Ausschusse zur Berichterstattung gesetzten Frist (Abs. 3) setzt der Präsident des Hauses den Entwurf (Antrag) auf die Verhandlungsordnung der nächsten Sitzung, wobei er die Debatte über die im Hause gerade in Verhandlung stehende Angelegenheit bis zur Erledigung der dringlichen Angelegenheit unterbrechen kann. Der Präsident kann die Verhandlung der dringlichen Angelegenheit auch besonderen Sitzungen des Hauses vorbehalten, die parallel mit den Sitzungen stattfinden, in denen die anderen Verhandlungsgegenstände verhandelt werden.

(6) Das Haus verhandelt die dringliche Angelegenheit auch dann, wenn der Ausschuß über sie keinen Bericht erstattet hat. In einem solchen Falle wird der Berichterstatter vom Präsidenten des Hauses ernannt.

(7) Vor Eröffnung der ersten Lesung beschließt das Haus auf Antrag des Präsidenten ohne Debatte mittels einfacher Abstimmung, ob über die dringliche Angelegenheit bei der ersten Lesung eine Generaldebatte stattfinden soll, in welche Teile die Spezialdebatte geteilt wird, in welcher Frist längstens jeder Teil der Verhandlung zu erledigen ist und wie lange der einzelne Redner höchstens sprechen darf.

(8) Gleich nach Verstreichen der im Abs. 4, 5 und 7 gegebenen Fristen wird im Ausschusse, beziehungsweise in der Sitzung des Hauses unverzüglich zur Abstimmung geschritten, selbst wenn ein Redner in der Rede unterbrochen werden sollte.

(9) Handelt es sich um den ordentlichen Staatsvoranschlag, so darf die gemäß Abs. 3 dem Ausschusse zur Verhandlung dieser dringlichen Angelegenheit gestellte Frist nicht kürzer als 3 Wochen und die dem Plenum des Hauses gemäß Abs. 7 gestellte Frist nicht kürzer als 14 Tage sein. In der angeführten Zeit sind mindestens 10 Ausschußsitzungen zu 4 Stunden und mindestens 6 Sitzungen des Hauses zu 6 Stunden abzuhalten.

(10) Bei der abgekürzten Geschäftsbehandlung kann die zweite Lesung auch vor Ablauf der im § 54, Abs. 1, angeführten Frist durchgeführt werden.

(11) Der Antrag auf abgekürzte Geschäftsbehandlung kann auch gestellt werden, wenn der Ausschuß oder das Haus die Angelegenheit bereits verhandelt.

VIII. Teil.

Beschlußfassung.

§ 56.

Erfordernisse der Beschlüsse.

(1) Das Haus ist in der Regel bei Anwesenheit von wenigstens einem Drittel aller Abgeordneten beschlußfähig und zur Gültigkeit eines Beschlusses ist die absolute Mehrheit der Anwesenden erforderlich (§ 32 Verf. Urk.).

(2) Bei Stimmengleichheit ist der Antrag abgelehnt.

(3) Zur Beschlußfassung über eine Kriegserklärung und zur Abänderung der Verfassungsurkunde und ihrer Bestandteile ist Dreifünftelmehrheit aller Abgeordneten erforderlich (§ 33 Verf. Urk.).

(4) Ein Beschluß auf Anklage des Präsidenten der Republik, des Vorsitzenden der Regierung und von Mitgliedern der Regierung kann bloß mit Zweidrittelmehrheit bei Anwesenheit von zwei Dritteln der Abgeordneten gefaßt werden (§ 34 Verf. Urk.).

(5) Zur Beschlußfassung darüber, der Regierung das Mißtrauen kundzugeben, ist die Anwesenheit der absoluten Mehrheit der Abgeordneten und die absolute Stimmenmehrheit erforderlich (§ 75 Verf. Urk.).

(6) Unberührt bleiben die Bestimmungen der §§ 44 und 48 der Verf. Urk.

(7) Der Präsident stimmt nur bei Wahlen mit, wird aber in die Zahl der Anwesenden eingerechnet.

§ 57.

Reihung der Abstimmungen.

(1) Nach Schluß der Debatte bestimmt der Präsident unter Bedachtnahme darauf, daß die wahre Meinung der Mehrheit zum Ausdrucke gelange, die Reihung der Abstimmungen.

(2) Um die Abstimmung zu vereinfachen, kann der Präsident die Beschlußfassung über eine grundsätzliche Frage veranlassen.

(3) Ebenso kann der Präsident nach Schluß der Debatte die Abstimmung im ganzen oder über einen Teil auf einen späteren Zeitpunkt oder eine spätere Sitzung verlegen und inzwischen die Verhandlung fortsetzen. Über eine Einwendung dagegen oder über den Antrag eines Abgeordneten, die Fassung oder Ordnung der Fragen zu berichtigen oder eine Frage zu teilen, entscheidet, sofern der Präsident nicht einem solchen Antrage zustimmt, das Haus ohne Debatte mittels einfacher Abstimmung.

§ 58.

Art und Weise der Abstimmung.

(1) Die Abstimmung erfolgt für oder gegen den Antrag ohne Angabe von Gründen.

(2) In der Regel wird durch Erheben der Hand oder durch Aufstehen abgestimmt. Ist das Ergebnis der einfachen Abstimmung nach Ansicht des Präsidenten oder von 50 Abgeordneten zweifelhaft, so läßt der Präsident unter Wiederholung der Frage entweder die Stimmen zählen oder namentlich abstimmen; beides vollzieht der Sekretär des Hauses oder sein Stellvertreter mit den Schriftführern unter Aufsicht des Präsidenten.

(3) Die Stimmen sind auch dann zu zählen, wenn dies der Präsident anordnet oder wenigstens 50 Abgeordnete vor der Abstimmung verlangen.

(4) Ergibt sich bei der Abstimmung, daß nicht einmal ein Drittel der Abgeordneten anwesend ist, so unterbricht oder schließt der Präsident die Sitzung.

§ 59.

Namentliche Abstimmung

(1) Namentlich wird abgestimmt:

a) bei der zweiten Lesung in den Fällen des § 44, Abs. 1, und des § 48 Verf. Urk.;
b) im Falle des § 44, Abs. 2, dritter Satz, und des § 75 Verf. Urk.;
c) sonst nur über Entscheidung der Präsidenten.

(2) Namentlich wird derart abgestimmt, daß jeder Abgeordnete, auf seinem Platze sitzend, einen gedruckten, seinen Namen und das Wort „ja“ oder „nein“ enthaltenden Stimmzettel abgibt. Das Ergebnis verkündet der Präsident, die detaillierte Aufzählung der Namen ist aber nur im stenographischen Berichte (§ 74) anzuführen.

IX. Teil.

Wahlen und Ernennungsvorschläge.

§ 60.

Wahl der Mitglieder und Ersatzmänner des Ständigen Ausschusses des Národní shromáždění.

(1) Wie vom Hause die 16 Mitglieder und die 16 Ersatzmänner des Ständigen Ausschusses des Národní shromáždění gewählt werden, bestimmt der § 54 der Verf. Urk.; wird nach dem Grundsatze der verhältnismäßigen Vertretung gewählt, so wird die Wahl nach § 63, Abs. 2, mit der Maßgabe durchgeführt, daß Parteienkoppelung zulässig ist. Die Entscheidung über die Art der Wahl erfolgt ohne Debatte.

§ 61.

Art und Weise der Wahl.

(1) Wahlen oder Ernennungsvorschläge erfolgen in der Regel mittels Stimmzettel mit einfacher Stimmenmehrheit. Die Zettel werden von den Schriftführern gezählt.

240 ep

(2) Wenn keine Einwendungen erhoben werden, kann mit Ausnahme der Wahl des Präsidenten durch Erheben der Hand oder durch Aufstehen gewählt werden.

§ 62.

Engere Wahlen.

(1) Wird bei der ersten Wahl die einfache Stimmenmehrheit nicht erreicht, so findet eine engere Wahl statt, in die von denjenigen, die bei der ersten Wahl verhältnismäßig die meisten Stimmen erhalten haben, doppelt soviel Namen einbezogen werden, als ihrer gewählt werden sollen.

(2) Bei Stimmengleichheit in der ersten oder in der engeren Wahl entscheidet der Präsident durch das Los, wer in die engere Wahl kommen soll oder wer gewählt ist.

§ 63.

Wahl der Ausschüsse.

(1) Auf Antrag von wenigstens 21 Abgeordneten werden die Ausschüsse nach dem Grundsatze der verhältnismäßigen Vertretung gewählt.

(2) Bei der Wahl nach dem Grundsatze der verhältnismäßigen Vertretung werden Stimmzettel nur von den Abgeordneten abgegeben, die weder Mitglieder noch (§ 16, zweiter Satz) Hospitanten eines Klubs sind, und von den Klubobmännern oder deren Vertretern für alle Mitglieder und Hospitanten (§ 16, zweiter Satz) ihres Klubs, wenn auch die Mitglieder (Hospitanten) nicht anwesend wären. Die Summe aller abgegebenen Stimmen (mit Ausnahme der leeren) wird durch die Zahl der zu besetzenden Mandate geteilt. Durch die nächsthöhere ganze Zahl (Wahlzahl) wird die Summe jeder Gruppe von in ihrem ganzen Inhalte gleichlautenden Stimmzetteln geteilt und jeder Gruppe werden soviel Mandate zugewiesen, wievielmal die Wahlzahl in der Summe enthalten ist, und zwar in der Reihenfolge, in der die Kandidaten auf den Stimmzetteln angeführt sind. Sind auf solchen Stimmzetteln die Kandidaten in verschiedener Reihenfolge aufgeschrieben, so entscheiden über ihre Reihenfolge die die Mehrheit der betreffenden Gruppe bildenden Stimmzettel. Die übrig gebliebenen Mandate werden den Gruppen zugeteilt, die bei der Teilung durch die Wahlzahl die größten Reste aufweisen. Sind die Teilungsreste bei mehreren Gruppen einander gleich, so entscheidet das Los. Wurde auf diese Weise jemand zweimal gewählt, so erklärt er, für welche Gruppe er das Mandat behalten will, und der Gruppe, aus der er ausfällt, wird ein weiteres Mandat zugeteilt.

(3) Ist ein Ausschußmitglied weggefallen, so wird der Ersatzmann für dasselbe vom Obmann jenes Klubs (seinem Stellvertreter) ernannt, dessen Mitglied oder (im Falle des § 16, zweiter Satz) Hospitant es war; wenn es nicht Mitglied (Hospitant im Sinne des zweiten Satzes des § 16) eines Klubs war oder wenn der Obmann (Stellvertreter) des Klubs binnen der vom Präsidenten des Hauses gestellten Frist den Ersatzmann nicht ernennt, wird der Ersatzmann gemäß den §§ 61 und 62 gewählt.

X. Teil.

Regierungserklärungen und Kundgebung des Mißtrauens.

§ 64.

Selbständige Regierungserklärungen.

(1) Einem Mitgliede der Regierung ist zu Beginn oder zum Schlusse oder nach Ermessen des Präsidenten auch während der Sitzung das Wort zu Erklärungen zu erteilen, die nicht im Zusammenhange mit der Tagesordnung stehen.

§ 65.

Debatte über Regierungserklärungen.

(1) Über schriftlichen Antrag eines Abgeordneten kann das Haus ohne Debatte mittels einfacher Abstimmung beschließen, über die Erklärung sofort oder in einer der nächsten Sitzungen die Debatte zu eröffnen. Diese Debatte ist mit einer Abstimmung darüber zu beschließen, ob das Haus die Erklärung genehmigt oder nicht; das Haus kann jedoch beschließen, die Abstimmung zu vertagen.

§ 66.

Kundgebung des Mißtrauens.

(1) Das Haus kann der Regierung das Mißtrauen kundgeben.

(2) Der Antrag auf *) Kundgebung des Mißtrauens muß wenigstens von hundert Abgeordneten unterschrieben sein und wird dem Initiativausschusse zugewiesen, der über ihn längstens binnen acht Tagen Bericht erstattet. Der Initiativausschuß verhandelt den ihm zugewiesenen Antrag, der Regierung das Mißtrauen kundzugeben, meritorisch nach den für andere Ausschüsse geltenden Bestimmungen und erstattet dem Hause Bericht (§ 76 Verf. Urk.).

(3) Die Regierung kann im Abgeordnetenhause den Antrag auf Kundgebung des Vertrauens stellen. Über diesen Antrag wird ohne Zuweisung an einen Ausschuß verhandelt (§ 77 Verf. Urk.).

XI. Teil.

Anfragen und Interpellationen.

§ 67.

Anfragen an die Regierung.

(1) Jeder Abgeordnete kann die Regierung oder ein Mitglied der Regierung schriftlich wegen Handlungen der Regierung und ihrer Organe und wegen beabsichtigter Verfügungen befragen. Auf die Anfrage kann der Befragte mündlich oder schriftlich antworten. Die Anfrage und die schriftliche Antwort werden der Hauskanzlei übermittelt, aber nicht in Druck gelegt. Die Hauskanzlei stellt die Anfrage und Antwort zu.

*) Im authentischen Text soll es offenbar statt „a“ richtig „na“ heißen.

241

§ 68.

Interpellationen.

(1) Ist eine solche Anfrage wenigstens noch von 20 anderen Abgeordneten unterschrieben (Interpellation), so ist der Befragte verpflichtet, mündlich oder schriftlich binnen 2 Monaten zu antworten oder die Antwort ausdrücklich mit Angabe der Gründe abzulehnen. Die Interpellation und die Beantwortung oder deren Ablehnung sind der Hauskanzlei zuzustellen und im Druck zu verteilen. Längstens in der nächsten Sitzung nach der Verteilung kann beantragt werden, über die Antwort oder deren Ablehnung zu verhandeln. Für den Antrag und die Debatte gelten die Bestimmungen des § 65.

(2) Auf Verlangen eines Mitgliedes der Regierung muß der Präsident für die Beantwortung der Interpellation die Sitzung für vertraulich erklären; in diesem Falle wird die Antwort nicht in Druck gelegt, falls nicht das Haus anders beschließt. Ein allfälliger Antrag auf Eröffnung der Debatte ist sofort in der vertraulichen Sitzung zu stellen und das Haus entscheidet zugleich mit dem Beschlusse über die Eröffnung der Debatte, ob die Debatte in öffentlicher oder vertraulicher Sitzung abgeführt werden soll (§§ 37 und 38).

§ 69.

Dringende Interpellationen.

(1) Ist eine Interpellation als dringend bezeichnet, so entscheidet das Haus ohne Debatte mittels einfacher Abstimmung, ob und wann über sie die Debatte zu eröffnen ist. In der beschlossenen Debatte muß das interpellierte Mitglied der Regierung die Interpellation beantworten (§§ 65 und 68).

§ 70.

Anfragen an die Vorsitzenden.

(1) Jeder Abgeordnete kann den Präsidenten des Hauses oder den Obmann eines Ausschusses wegen ihrer Verfügungen befragen; die Anfrage ist schriftlich der Hauskanzlei zu überreichen und es ist auf sie binnen 14 Tagen im Hause zu antworten, wobei der Befragte den Inhalt der Anfrage mitteilt. Die Anfrage wird im Drucke nicht verteilt.

XII. Teil.

Gesuche (Petitionen).

§ 71.

Verhandlung über Gesuche.

(1) An das Haus gerichtete Gesuche sind der Hauskanzlei zu übergeben. Sie werden in der Sitzung nicht vorgelesen und nicht im Drucke verteilt.

(2) Anonyme Eingaben oder Gesuche, ebenso alle Verwahrungen (Proteste) in Angelegenheit der Verhandlungen des Hauses, seiner Funktionäre und Mitglieder werden nicht verhandelt.

(3) Über Gesuche entscheidet das Präsidium des Hauses auf Grund des Berichtes der Hauskanzlei (§ 49, Abs. 8). Das Präsidium beantwortet entweder selbst das Gesuch oder weist es dem Ausschusse zu, den es für zuständig erachtet, oder legt das Gesuch beiseite.

(4) Der Ausschuß beantwortet entweder selbst das Gesuch oder erstattet über dasselbe dem Hause mit einem entsprechenden Antrage mündlichen Bericht oder legt es beiseite.

§ 72.

Verzeichnis der Gesuche.

(1) Will der Ausschuß über Gesuche mündlichen Bericht erstatten, so verfaßt die Hauskanzlei ein Verzeichnis derselben mit kurzer Inhaltsangabe und mit dem Antrage des Ausschusses und verteilt es im Drucke.

XIII. Teil.

Protokolle.

§ 73.

Verhandlungsprotokolle.

(1) Über die Verhandlung in der Sitzung des Hauses oder eines Ausschusses wird ein Protokoll verfaßt. In demselben sind die Zahl der anwesenden Mitglieder (§ 2), die bei der Verhandlung gestellten Anträge (§§ 47 und 48), der Verlauf der Debatte mit den Namen der Redner und das Ergebnis der Abstimmung zu vermerken.

(2) Die von dem Präsidenten, einem Schriftführer und dem Sekretär des Hauses beglaubigten Protokolle über die Sitzungen des Hauses sind durch 48 Stunden in der Kanzlei zur Einsichtnahme aufzulegen. Wenn kein Abgeordneter in dieser Frist schriftliche Einwendungen erhebt, wird das Protokoll als richtig angesehen, in Druck gelegt und unter die Abgeordneten verteilt. Entspricht der Präsident einer Einwendung nicht, so entscheidet über dieselbe die nächste Sitzung des Hauses ohne Debatte mittels einfacher Abstimmung.

(3) Die Ausschußberichte werden abgesondert ausgegeben.

(4) Alle Schriften über die Verhandlung des Hauses sind zum Erzeugungspreise zu verkaufen.

§ 74.

Stenographische Berichte.

(1) Über jede Sitzung des Hauses wird ein stenographischer Bericht, der den genauen Inhalt der ganzen Verhandlung wiedergibt, verfaßt und in Druck gelegt.

(2) Diese Berichte sind in gewöhnlicher Schrift nach der Sitzung in der Hauskanzlei aufzulegen.

(3) Jeder Redner kann in der Stenographenkanzlei den seine Rede enthaltenden Teil des

211/op

Berichtes durchsehen und angeben, welche Irrtümer oder Mängel er etwa enthält; wenn der Direktor der Stenographenkanzlei diesen Wünschen nicht entsprechen könnte, holt er die Entscheidung des Präsidenten ein, der sich diesbezüglich mit den amtierenden Schriftführern ins Einvernehmen setzt.

(4) Die im Druck verteilten Schriften sind Beilagen der stenographischen Berichte.

(5) Über Antrag des Präsidenten kann das Haus ohne Debatte mit einfacher Mehrheit jederzeit beschließen, daß die Reden der Abgeordneten und auch der Berichterstatter und der Mitglieder und Bevollmächtigten der Regierung zeitweise nicht stenographiert und im stenographischen Protokolle nicht wörtlich veröffentlicht werden und daß die Redner das Recht haben, binnen 24 Stunden nach Beendigung ihrer Rede dem stenographischen Protokolle über die Hausverhandlung den Inhalt ihrer Reden anzuschließen. Ein solcher Antrag wird nicht schriftlich eingebracht, nicht vervielfältigt, nicht unter die Abgeordneten verteilt, nicht vorerst einem Ausschusse zugewiesen und das Haus beschließt über denselben, auch wenn er vorher nicht auf die Tagesordnung gesetzt wurde.

XIV. Teil.

Verhandlungsfreiheit des Hauses.

§ 75.

Verbot der Störung der Verhandlungen des Hauses.

(1) Zu den Sitzungen des Hauses und der Ausschüsse hat außer den Abgeordneten und den durch ihr Amt hiezu berufenen Personen niemand Zutritt.

(2) Mündliche Gesuche oder Deputationen werden vom Hause nicht angenommen.

(3) Zu Abgeordneten in das Gebäude des Hauses entsandte Deputationen haben keinen Zutritt, wenn sie mehr als 10 Personen zählen.

(4) An den Tagen, an denen das Haus oder ein Ausschuß des Hauses tagt, sind im Umkreise eines Kilometers von dem Gebäude, wo das Haus (der Ausschuß) tagt, an den dem öffentlichen Verkehre dienenden Orten weder Versammlungen noch Aufzüge welcher Art immer gestattet.

XV. Teil.

Verkehr des Abgeordnetenhauses mit dem Senate. Der Ständige Ausschuß des Národní shromáždění.

§ 76.

Übermittlung der angenommenen Entwürfe an den Senat oder an den Präsidenten der Republik.

(1) Der in Druck gelegte vom Abgeordnetenhause angenommene Gesetzentwurf wird vom Präsidenten des Abgeordnetenhauses dem Präsidenten des Senates übermittelt und dies von ihm dem Vorsitzenden der Regierung angezeigt.

(2) Hat das Abgeordnetenhaus einen vom Senate angenommenen Gesetzentwurf unverändert angenommen, so übermittelt ihn der Präsident des Abgeordnetenhauses durch Vermittlung der Regierung dem Präsidenten der Republik und zeigt dies dem Präsidenten des Senates an.

(3) Ebenso erfolgt seitens des Präsidenten des Abgeordnetenhauses die Übermittlung eines vom Abgeordnetenhause genehmigten Gesetzentwurfes durch Vermittlung der Regierung an den Präsidenten der Republik und die Anzeige hievon an den Präsidenten des Senates in jenen Fällen, in denen nach der Verfassungsurkunde entweder angenommen wird, daß der Senat dem Beschlusse des Abgeordnetenhauses zustimme, weil er keinen Beschluß gefaßt hat (§ 43 Verf. Urk.), oder der Beschluß des Abgeordnetenhauses trotz abweichenden Beschlusses des Senates Gesetz werden soll (§ 44, Abs. 1, und § 48, Abs. 2, Verf. Urk.).

§ 77.

Frist für die Beschlußfassung über die vom Senate angenommenen Gesetzentwürfe.

(1) Das Abgeordnetenhaus ist verpflichtet, über einen vom Senate angenommenen Gesetzentwurf binnen drei Monaten von dem Tage, an dem der in Druck gelegte Beschluß des Senates dem Präsidenten des Abgeordnetenhauses übermittelt wurde, oder in den Fällen des § 43, Abs. 3, Verf. Urk. von der nächsten Sitzung des Abgeordnetenhauses zu beschließen.

(2) Wird vom Abgeordnetenhause innerhalb dieser Frist oder innerhalb der durch Übereinkunft mit dem Senate verlängerten oder abgekürzten Frist kein Beschluß gefaßt, so wird angenommen, daß es dem Beschlusse des Senates zustimme (§ 43 Verf. Urk.).

§ 78.

Verlängerung oder Abkürzung der Frist.

(1) Der Antrag, das Abgeordnetenhaus möge beschließen, dem Senate eine Verlängerung oder Abkürzung der Frist gemäß § 43 Verf. Urk. vorzuschlagen, kann vom Präsidenten des Hauses oder von dem Ausschusse, dem der Entwurf zugewiesen ist, oder von 21 Abgeordneten schriftlich gestellt werden.

(2) Ein solcher Antrag sowie ein Antrag des Senates auf Verlängerung oder Abkürzung der Frist ist wenigstens 24 Stunden vorher auf die Verhandlungsordnung zu setzen und das Haus beschließt darüber nach einer Debatte mittels einfacher Abstimmung; es kann aber auch beschließen, die Abstimmung zu vertagen oder den Antrag einem Ausschusse zur Berichterstattung zuzuweisen.

(3) Der Präsident des Abgeordnetenhauses übermittelt den Beschluß dem Präsidenten des Senates und zeigt dies dem Vorsitzenden der Regierung an.

§ 79.

Anträge des Senates. Beschlüsse gemäß den §§ 44 und 48 Verf. Urk.

(1) Die vom Senate genehmigten Gesetzentwürfe werden, auch wenn sie der Initiative des Senates entsprungen sind, in gleicher Weise wie Regierungsanträge verhandelt, ebenso auch Beschlüsse des Senates, durch die vom Abgeordnetenhause angenommene Gesetzentwürfe abgeändert worden sind, sowie schriftliche Anträge von wenigstens 21 Abgeordneten, daß das Abgeordnetenhaus auf einem vom Senate abgelehnten Beschlusse oder einem vom Präsidenten der Republik zurückgestellten Gesetze beharre.

(2) Der Beschluß, daß das Haus auf seinem ursprünglichen Beschlusse trotz abweichenden Beschlusses des Senates gemäß § 44, Abs. 1, Verf. Urk. beharre oder einen Beschluß des Senates, auf dem der Senat gemäß § 44, Abs. 2, Verf. Urk. beharrt, neuerlich ablehne, sowie der Beschluß, daß das Haus auf einem vom Präsidenten der Republik zurückgestellten Gesetze gemäß § 48 Verf. Urk. beharre, kann nur nach einer Ausschußberatung und in zwei Lesungen erfolgen.

§ 80.

Übermittlung anderer Beschlüsse an den Senat.

(1) Hat das Abgeordnetenhaus einen vom Senate angenommenen Gesetzentwurf abgelehnt oder abgeändert, so übermittelt der Präsident des Abgeordnetenhauses diesen Beschluß dem Präsidenten des Senates und zeigt dies dem Vorsitzenden der Regierung an.

§ 81.

Der Ständige Ausschuß des Národní shromáždění gemäß § 54 Verf. Urk.

(1) Durch übereinstimmenden Beschluß des Abgeordnetenhauses und des Senates kann dem Ständigen Ausschusse des Národní shromáždění aufgetragen werden, über einen dringenden Regierungsentwurf oder in jenen Fällen, in denen die Beschlüsse beider Häuser miteinander nicht übereinstimmen, beiden Häusern über die Angelegenheit Bericht zu erstatten (§ 33).

(2) Der Bericht des Ständigen Ausschusses kann ohne weitere Beratung eines Ausschusses des Abgeordnetenhauses die Grundlage der Verhandlung der Vollsitzung des Hauses bilden.

(3) Einen Beschluß gemäß Abs. 1 dieses Paragraphen faßt das Haus auf Antrag des Senates, der Regierung oder des Präsidenten des Hauses ohne Ausschußberatung nach einer Debatte; es kann aber den darauf abzielenden Antrag auch seinem Ausschusse zuweisen; der endgültige Beschluß des Hauses wird dem Senate gemäß § 80 übermittelt.

(4) Die näheren Bestimmungen über die Geschäftsordnung des Ständigen Ausschusses werden durch ein besonderes Gesetz getroffen.

XVI. Teil.

Entschädigungen.

§ 82.

Entschädigungen für die Abgeordneten.

(1) Den Abgeordneten gebührt für die Dauer ihrer Mandate eine Entschädigung, deren Höhe ein besonderes Gesetz bestimmt. Diese Entschädigungen unterliegen weder Steuern noch Gebühren und sind von der Exekution ausgenommen. Die Abgeordneten können unentgeltlich die Züge aller Gattungen und jeder beliebigen Klasse aller, auch der privaten Bahnen und Transportschiffe im Bereiche des Staates benützen.

T. G. Masaryk m. p.

Tusar m. p.

Švehla m. p.

2420
882

Zur Beachtung!

Die einzelnen Stücke der deutschen Ausgabe der Sammlung der Gesetze und Verordnungen des čechoslovakischen Staates erscheinen **nicht in der zahlenmäßigen Reihenfolge,** sondern nach Maßgabe der Fertigstellung der Übersetzung der einzelnen Stücke. Mit Rücksicht hierauf ist es zwecklos, beim Einlangen späterer Stücke die noch nicht erschienenen früheren Stücke zu reklamieren.

Aus der Staatsdruckerei in Prag.

8.3 255 243

Jahrgang 1920.

Sammlung der Gesetze und Verordnungen des čechoslovakischen Staates.

LXII. Stück. Ausgegeben am 10. Mai 1920.

Inhalt: (Nr. 326—328.) 326. Gesetz, betreffend die Geschäftsordnung des Senates des Národní shromáždění. — 327. Gesetz, betreffend die Geschäftsordnung des Ständigen Ausschusses gemäß § 51 der Verfassungsurkunde. — 328. Gesetz über die Organisation der Kanzleien des Abgeordnetenhauses und des Senates.

Nr. 326.

Gesetz vom 15. April 1920,

betreffend die Geschäftsordnung des Senates des Národní shromáždění.

Das Národní shromáždění der Čechoslovakischen Republik hat folgendes Gesetz beschlossen:

Artikel I.

(1) Folgende Bestimmungen der Geschäftsordnung des Senates können durch autonomen (§ 37, 2. Satz, Verf. Urk.) Beschluß des Senates abgeändert werden:

§ 2, Abs. 2;

die Bestimmung des § 5 über die Zahl der Schriftführer und Ordner sowie der Skrutatoren;

§ 9 mit Ausnahme der Bestimmungen a) und b);

§ 14, Abs. 1;

die §§ 15, 16 und 17;

§ 25, Abs. 2; § 29; die §§ 31, 32, 33, 34 und 36;

§ 40, Abs. 1 und 2; die §§ 43 und 44; § 45 mit Ausnahme des Absatzes 6;

die §§ 61 und 62;

die §§ 66 und 69;

die §§ 70 und 71;

§ 72 mit Ausnahme des Abs. 1 und § 73.

(2) Anträge auf eine autonome Abänderung dieser Bestimmungen oder eine Ergänzung der Geschäftsordnung innerhalb der Grenzen des Gesetzes werden im Senate wie Gesetzentwürfe behandelt.

Artikel II.

(1) Das Gesetz, betreffend die Geschäftsordnung des Senates tritt mit dem Tage seiner Kundmachung in Wirksamkeit und wird vom Minister des Innern durchgeführt.

Geschäftsordnung des Senates.

I. Teil.

Die Senatoren.

§ 1.

Zahl der Senatoren.

(1) Die Zahl der Senatoren wird durch die Verfassungsgesetze bestimmt. Wie erledigte Mandate ersetzt werden, setzt das Gesetz vom 29. Februar 1920, S. d. G. u. V. Nr. 124, über die Zusammensetzung und den Wirkungskreis des Senates fest.

§ 2.

Teilnahme an den Sitzungen. Ausweiskarte.

(1) Die Senatoren sind verpflichtet, ununterbrochen an allen Verhandlungen und Arbeiten des Senates teilzunehmen.

(2) Für jede Voll- und Ausschußsitzung wird eine Präsenzliste aufgelegt, in die sich die Senatoren eintragen.

(3) Erkrankt ein Senator, so hat er dies dem Präsidenten anzuzeigen; dauert die Krankheit länger als eine Woche, so hat er ein ärztliches Zeugnis vorzulegen.

(4) Urlaub bis zu sieben Tagen erteilt der Präsident, über einen längeren Urlaub entscheidet der Senat auf Antrag des Präsidenten ohne Debatte mittels einfacher Abstimmung.

(5) Der Senator erhält als amtlichen Ausweis eine mit der Photographie versehene und vom Präsidenten des Senates und von einem Schriftführer unterschriebene Legitimation.

§ 3.

Nachlässigkeitsfolgen.

(1) Nimmt ein Ausschußmitglied ohne gültige Entschuldigung an drei aufeinander folgenden Ausschußsitzungen nicht teil, so verliert es das

Ausschußmandat und die Hälfte der ihm gemäß § 81 für den nächstfolgenden Monat gebührenden Entschädigung.

(2) Nimmt ein Senator ohne gültige Entschuldigung an sechs aufeinander folgenden Plenarsitzungen nicht teil, so verliert er den Anspruch auf die ganze Entschädigung gemäß § 81 für den nächstfolgenden Monat.

(3) Ist ein Senator in demselben Jahre dreimal nach Abs. 2 bestraft worden, so weist der Präsident des Senates die Angelegenheit dem Immunitätsausschusse zu, damit dieser dem Senate mit einem Antrage Bericht erstatte. Dieser Ausschuß kann den Verlust der Ansprüche gemäß § 81 höchstens für die nächstfolgenden 6 Monate beantragen; über den Antrag des Immunitätsausschusses entscheidet der Senat ohne Debatte mittels einfacher Abstimmung.

(4) In allen Fällen ist dem Senator die Möglichkeit zu bieten, sich innerhalb einer gegebenen Frist zu äußern.

II. Teil.

Sessionen und Konstituierung des Senates.

§ 4.

Sessionen des Senates.

(1) Der Senat versammelt sich zu zwei ordentlichen Sessionen im Jahre: einer Frühjahrs- und einer Herbstsession, außerdem nach Bedarf zu außerordentlichen Sessionen, über Einberufung durch den Präsidenten der Republik, ausnahmsweise durch den Präsidenten des Senates (§ 28 Verf. Urk.)

(2) Die Session des Senates beginnt und endet stets gleichzeitig mit der Session des Abgeordnetenhauses (§ 29 Verf. Urk.).

(3) Die Schließung oder Vertagung der Session des Senates und die Auflösung des Senates erfolgt durch Erklärung des Präsidenten der Republik (§§ 30 und 31 Verf. Urk.).

(4) Wurde die Session geschlossen (§ 30, Abs. 1, Verf. Urk.), so werden vom Senate bei der neuen Session die Arbeiten nach dem Stande fortgesetzt, in dem sie sich bei Schließung der beendeten Session befunden haben. Der Präsident der Republik kann jedoch in dem Dekrete, mit dem er die Session für geschlossen erklärt, aussprechen, daß die Arbeiten des Senates unterbrochen werden; hiedurch hören alle Gegenstände, über die der Senat nicht bereits vorher einen endgültigen Beschluß gefaßt hat, auf, Verhandlungsgegenstand des Senates zu sein. Nach einer solchen Unterbrechung der Arbeiten des Senates kann dieser Senat in der neuen Session nur auf Antrag der Regierung oder des Initiativausschusses mit Zustimmung der Regierung beschließen, daß ein Ausschuß, dem ein in der vorhergehenden Session bereits verhandelter Gesetzesvorschlag zugewiesen wird, den Auftrag erhält, die Beratung auf Grund der in der vorhergehenden Session bereits gefaßten Ausschußbeschlüsse fortzusetzen. Über einen solchen Antrag entscheidet der Senat ohne Ausschußberatung und ohne Debatte mittels einfacher Abstimmung; er kann ihn aber auch einem Ausschusse zuweisen. Ausschüsse, die der Senat als permanent erklärt hat, können auch nach Schluß der Session verhandeln, wenn die Regierung zustimmt.

(5) Wurde die Session vertagt (§ 30, Abs. 2, Verf. Urk.), so tritt in den Arbeiten des Senates bloß eine Pause ein; alle Ausschüsse können auch nach der Vertagung ihre Arbeiten fortsetzen.

§ 5.

Konstituierende Sitzung.

(1) Der neu gewählte Senat konstituiert sich in einer Vollsitzung.

(2) Der Vorsitzende der Regierung eröffnet diese Sitzung, nimmt die Angelobung der Senatoren entgegen (§ 6, Abs. 1), läßt unverzüglich die Wahl des Präsidenten vornehmen und befragt diesen, ob er die Wahl annehme.

(3) Nimmt der Präsident die Wahl an, so leistet er im Senate in die Hand des Vorsitzenden der Regierung das Gelöbnis (§ 7), übernimmt den Vorsitz und läßt die Wahl von zwei Vizepräsidenten, 6 Schriftführern und 4 Ordnern vornehmen, worauf die Vizepräsidenten in die Hand des Präsidenten das Gelöbnis leisten (§ 7).

(4) Die Stimmenzählung wird von vier durch den Vorsitzenden der Regierung aus der Reihe der Senatoren ernannte Skrutatoren durchgeführt.

(5) Alle diese Wahlen sind vorläufig; die endgültigen Wahlen werden nach Ablauf eines Monates nach der konstituierenden Sitzung vorgenommen und gelten für die ganze Wahlperiode, es wäre denn, daß zu Beginn einer neuen Session die absolute Mehrheit aller Senatoren schriftlich Neuwahlen verlangt; über dieses Verlangen werden die Wahlen auf die Tagesordnung der nächsten Sitzung gesetzt.

§ 6.

Angelobung der Senatoren.

(1) Die Senatoren leisten in der ersten Sitzung vor der Wahl des Präsidiums in die Hand des Vorsitzenden der Regierung die Angelobung gemäß § 22 Verf. Urk. in folgender Weise: Bevor der Senator den Verhandlungssaal betritt, erklärt er in der Senatskanzlei, zu welcher Nationalität er sich bekennt, unterschreibt dort eine diese Angelobung enthaltende Erklärung, was ihm von der Senatskanzlei auf dem Zertifikate bestätigt wird, und erhält dadurch Zutritt in die Sitzung; in der Sitzung läßt sodann der Vorsitzende der Regierung die Formel des Gelöbnisses vorlesen und die Senatoren leisten auf seine Aufforderung einzeln durch Handschlag und das Wort: „Ich gelobe" das Gelöbnis (§ 49, Abs. 6).

(2) Senatoren, die in den Senat später eintreten, leisten die Angelobung in gleicher Weise in die Hand des Präsidenten des Senates.

(3) Die Verweigerung des Gelöbnisses oder ein Gelöbnis mit Vorbehalt hat ohneweiters den Verlust des Mandates zur Folge (§ 22 Verf. Urk.), der in der ersten Sitzung vom Vorsitzenden der Regierung, sonst vom Präsidenten des Senates ausgesprochen wird.

§ 7.

Angelobung des Präsidenten und der Vizepräsidenten.

(1) Der Präsident und die Vizepräsidenten geloben, „die Gesetze zu beobachten und ihr Vorsitzendenamt nach bestem Wissen und Gewissen unparteiisch auszuüben".

III. Teil.

Organe des Senates.

§ 8.

Präsidium.

(1) Der Präsident mit den Vizepräsidenten bildet das Präsidium, dem die Leitung des Senates und die Verwaltung der denselben betreffenden Angelegenheiten zusteht.

(2) Die Aufgaben des Präsidiums werden ausgeübt:

a) in Vollsitzungen,
b) vom Präsidenten oder amtierenden Vizepräsidenten.

(3) Hilfsorgane des Präsidiums sind:

a) die Schriftführer,
b) die Ordner,
c) die Senats- und die Stenographenkanzlei,
d) die Bibliothekskanzlei.

(4) Der Präsident und das Präsidium amtieren nach Abschluß der Funktionsperiode des Senates bis zur ersten Sitzung des neugewählten Senates.

§ 9.

Vollsitzung des Präsidiums.

(1) Die Vollsitzung des Präsidiums beschließt unter Vorsitz des Präsidenten oder amtierenden Vizepräsidenten:

a) über die Auslegung der Geschäftsordnung;
b) über die Entziehung der Entschädigung gegenüber einem nachlässigen (§ 3) oder ausgeschlossenen (§ 52) Senator;
c) über die Organisation der Senats-, Stenographen- und Bibliothekskanzlei (§ 14);
d) über den Zeitpunkt und die Verhandlungsordnung der Sitzungen des Senates, insoweit sie vom Senate nicht selbst bestimmt wurden;
e) über die Reihenfolge, in der die Vizepräsidenten an Stelle des Präsidenten fungieren (§ 11);
f) über die Reihenfolge, in der die Schriftführer fungieren (§ 12);
g) über Ausgaben im Rahmen des Voranschlages des Senates;
h) über die Verteilung der Räumlichkeiten im Gebäude des Senates, über die Regelung des Zutrittes der Zuhörererschaft auf die Galerie und über die Art der Veröffentlichung amtlicher Berichte über die Verhandlungen des Senates und der Ausschüsse;
i) über die Drucklegung der Anträge (§ 19);
j) über Übersetzungen (§ 49);
k) über Gesuche (Petitionen) (§ 70);
l) über die Errichtung der Senatswache (§ 10, Abs. 5);
m) über die Ausscheidung von die Sittlichkeit gröblich verletzenden Äußerungen, hochverräterischen oder die Sicherheit des Staates bedrohenden Äußerungen aus Anträgen, Anfragen, Interpellationen und stenographischen Berichten.

(2) Das Präsidium ist bei Anwesenheit von wenigstens zwei seiner Mitglieder beschlußfähig und beschließt mit einfacher Stimmenmehrheit; der Vorsitzende stimmt mit und bei Stimmengleichheit ist seine Stimme entscheidend.

§ 10.

Der Präsident.

(1) Der Präsident beruft und leitet die Vollsitzungen des Senates, sorgt für die Einhaltung der Geschäftsordnung und für die Ordnung bei den Sitzungen, erteilt das Wort, bestimmt und stellt die Fragen bei der Abstimmung und spricht deren Ergebnis aus.

(2) Wenn die Ordnung in der Sitzung gestört werden sollte, unterbricht oder schließt er die Sitzung; wird die Sitzung von Zuhörern gestört, so läßt er die Ruhestörer von der Galerie entfernen und die Galerie erforderlichenfalls räumen.

(3) Der Präsident schließt die Sitzung und schlägt hiebei nach dem Beschlusse des Präsidiums den Tag, die Stunde und die Verhandlungsordnung der nächsten Sitzung vor. Über Einwendungen dagegen und über Anträge auf Ergänzung oder Abänderung der vorgeschlagenen Verhandlungsordnung wird ohne Debatte mittels einfacher Abstimmung entschieden.

(4) Der Präsident vertritt den Senat nach außen und unterfertigt gemeinsam mit einem Schriftführer und dem Sekretär des Senates die vom Senate ausgegebenen Urkunden. Dem Präsidenten ist die Senats- und die Stenographensowie die Bibliothekskanzlei unmittelbar unterstellt.

(5) Zur Vollziehung der amtlichen Verfügungen, auch in den Fällen des § 52, bedient sich der Präsident einer Wache, die für jede Session vom Vorsitzenden im Einvernehmen mit dem Ministerium des Innern bestellt wird; diese Wache untersteht in dieser ihrer Tätigkeit als Senatswache ausschließlich dem Präsidenten.

244 ep

§ 11.

Die Vizepräsidenten.

(1) Die Vizepräsidenten vertreten den Präsidenten über dessen Weisung mit allen seinen Rechten und Pflichten in der vom Präsidium beschlossenen Reihenfolge.

§ 12.

Schriftführer.

(1) Die Schriftführer überwachen die Abstimmung und Vornahme von Wahlen, zählen die Stimmen, führen die Losungen durch und zeigen das Ergebnis dem Präsidenten an; sie beglaubigen die Verhandlungsprotokolle, besorgen die Mitfertigung der Urkunden des Senates und überwachen die Stenographenkanzlei. Sie fungieren in der vom Präsidium bestimmten Reihenfolge.

§ 13.

Ordner.

(1) Die Ordner sind verpflichtet, für die Ordnung im Saale und im Gebäude des Senates zu sorgen.

§ 14.

Kanzlei und Bibliothek.

(1) Zur Senatskanzlei, deren Direktor der Sekretär des Senates ist, gehört dessen Stellvertreter und die erforderliche Anzahl von Konzepts-, Rechnungs- und fachlichen Kanzleibeamten. Die Senatskanzlei verfaßt die Protokolle, erledigt die Beschlüsse der Sitzungen und der Organe des Senates, insoweit dies nicht anderen Faktoren obliegt, verwaltet das Archiv und besorgt den Rechnungs-, Kassen- und Kanzleidienst. Die Kanzlei führt auch die Urkunden über die Wahlen (IX. Teil).

(2) Wie die Beamten der Senats-, Stenographen- und Bibliothekskanzlei sowie die Angestellten bestellt und wie ihre rechtlichen und materiellen Verhältnisse geregelt werden, wird durch ein besonderes Gesetz festgesetzt.

IV. Teil.

Klubs.

§ 15.

Klubangehörigkeit.

(1) Als Angehöriger eines Klubs wird derjenige Senator angesehen, der gemeinsam mit dem Präsidium des betreffenden Klubs der Senatskanzlei schriftlich anzeigt, daß er Mitglied oder Hospitant des Klubs sei, und er bleibt dies so lange, als der Senator oder das Präsidium des Klubs nicht in gleicher Weise anzeigt, daß der Senator aufgehört hat, Mitglied des Klubs zu sein.

§ 16.

Unterschriften für den Klub.

(1) Unterschreibt der Klubobmann oder dessen Stellvertreter im Namen des Klubs bei einer Wahl gemäß § 63 den Wahlzettel, so wird angenommen, daß alle Mitglieder des Klubs unterschrieben haben. Erklärt ein Hospitant schriftlich in der Senatskanzlei, daß ihn das Präsidium des Klubs, in dem er hospitiert, rechtsgültig vertrete, so wird angenommen, daß die Unterschrift des Präsidiums des Klubs auch die Unterschrift des Hospitanten vertrete.

§ 17.

Beratende Stimme der Klubobmänner.

(1) Das Präsidium zieht nach Bedarf seinen Beratungen die Klubobmänner mit beratender Stimme zu.

V. Teil.

Gegenstände der Verhandlung.

§ 18.

Arten derselben.

(1) Der Senat verhandelt:

1. über Berichte und Anregungen des Präsidenten der Republik (§ 64, Z. 6, Verf. Urk.);
2. über Anträge und Erklärungen der Regierung;
3. über vom Abgeordnetenhause eingelangte Gesetzentwürfe und Beschlüsse;
4. über Anträge des Präsidenten und der Senatoren;
5. über Berichte der Ausschüsse und des Ständigen Ausschusses des Národní shromáždění gemäß § 54 Verf. Urk.;
6. über Interpellationen;
7. über Gesuche (Petitionen);
8. führt die ihm zustehenden Wahlen durch und
9. führt das Strafverfahren in den Fällen der §§ 67 und 79 Verf. Urk. durch.

§ 19.

Drucklegung der Anträge.

(1) Die Anträge der Regierung sowie selbständige (Initiativ-) Anträge der Senatoren, die schriftlich in der Senatskanzlei überreicht werden und wenigstens von 10 anderen Senatoren unterschrieben sind, werden in Druck gelegt und sobald als möglich unter die Senatoren verteilt. Der Antrag muß die genaue Formulierung des vom Senate zu fassenden Beschlusses enthalten und die Erfordernisse des § 41, Abs. 2, Verf. Urk. aufweisen. Anträge ohne die genügende Anzahl von Unterschriften, ungenügend formulierte Anträge und solche ohne die Erfordernisse des § 41, Abs. 2, Verf. Urk. bilden keinen Gegenstand der Verhandlung.

(2) Liegen so viele Anträge vor oder sind sie so umfangreich, daß ihre rechtzeitige Vervielfältigung im Druckwege bedeutende Schwierigkeiten verursacht, so kann das Präsidium von ihrer vollständigen Drucklegung Abstand nehmen und statt dessen ein Verzeichnis dieser Anträge mit kurzer Inhaltsangabe und mit dem Beifügen verteilen, daß in die vollständigen Anträge in der Senatskanzlei Einsicht genommen werden kann.

§ 20.

Zuweisung der Regierungsanträge.

(1) Wenn ein Regierungsantrag verteilt wurde, weist ihn der Präsident in der nächsten Sitzung dem Ausschusse zu, den er für zuständig erachtet.

(2) Wenn ein Senator beantragt, daß ein Regierungsantrag einem anderen als dem vom Präsidenten bestimmten Ausschusse zugewiesen werde, entscheidet hierüber der Senat ohne Debatte mittels einfacher Abstimmung.

(3) Die Regierung kann ihre Anträge zurückziehen, insolange der Senat nicht zur zweiten Lesung geschritten ist.

§ 21.

Zuweisung selbständiger Anträge der Senatoren.

(1) Selbständige Anträge der Senatoren müssen schriftlich in der Senatskanzlei eingebracht werden; nachdem sie im Druck verteilt wurden, werden sie vom Präsidenten dem Initiativausschusse zugewiesen.

(2) Sobald sie im Drucke verteilt wurden, können sie nicht zurückgezogen werden. Wurden sie vom Initiativausschusse oder in der ersten oder zweiten Lesung endgültig abgelehnt, so können sie nicht neuerdings eingebracht werden, insolange nicht sechs Monate nach dem ablehnenden Beschlusse verstrichen sind.

(3) Unberührt bleibt die Bestimmung des § 44, Abs. 3, Verf. Urk.

VI. Teil.

Ausschüsse.

§ 22.

Einsetzung der Ausschüsse.

(1) Zu Beginn der ersten Session wählt der Senat folgende Ausschüsse:

a) den Initiativausschuß;
b) den Budgetausschuß.

(2) Auf Antrag der Regierung oder auf schriftlichen Antrag von wenigstens 11 Senatoren kann der Senat ohne Debatte mittels einfacher Abstimmung auch andere Ausschüsse einsetzen und bestimmt, wieviel Mitglieder sie haben. Der Vorsitzende bestimmt, wann und wo sie die erste (konstituierende) Sitzung abhalten sollen.

(3) Der Senat kann auf Antrag der Regierung, des Präsidenten oder von 11 Senatoren ohne Debatte mittels einfacher Abstimmung beschließen, daß ein bestimmter Ausschuß ein permanenter sei (§ 4, Abs. 4).

§ 23.

Der Initiativausschuß.

(1) Der Initiativausschuß prüft die selbständigen (Initiativ-) Anträge der Senatoren vorläufig und ist verpflichtet, wenn ihm der Senat keine kürzere Frist gestellt hat, binnen 30 Tagen nach Zuweisung des Antrages zu entscheiden. Wurde die Session innerhalb dieser Frist geschlossen, so wird eine neue Frist vom Tage des Beginnes der neuen Session gerechnet.

(2) Der Obmann des Initiativausschusses weist den Antrag einem Mitgliede als Berichterstatter zu; liegt eine Einwendung gegen die Person des Berichterstatters vor, so wird der Berichterstatter vom Ausschusse ohne Debatte mittels einfacher Abstimmung gewählt. Die Minderheit, die gegen die Person des gewählten Berichterstatters gestimmt hat, ist berechtigt, sich einen Korreferenten zu wählen. Zur Sache spricht bloß der Referent und der Korreferent; auf Antrag des Obmannes kann der Ausschuß ohne Debatte mittels einfacher Abstimmung für den Referenten und Korreferenten die Redezeit beschränken, aber nicht unter 10 Minuten. Der Ausschuß entscheidet ohne weitere Verhandlung mittels einfacher Abstimmung darüber, ob er den Antrag zur ordentlichen Behandlung dem für zuständig erachteten Ausschusse zuweist oder ob der Antrag abgelehnt wird. Von dem Beschlusse verständigt der Ausschuß den Präsidenten des Senates und den ersten der Antragsteller.

(3) Jeder der Antragsteller kann binnen 3 Tagen darnach bei dem Präsidenten des Senates beantragen, daß der Senat den ablehnenden Beschluß des Initiativausschusses abändere, worauf der Präsident in einer der nächsten Sitzungen dem Senate die Angelegenheit vorlegt. Der Senat entscheidet ohne Debatte mittels einfacher Abstimmung.

(4) Entspricht der Senat dem Antrage, so weist der Präsident den Antrag jenem Ausschusse zu, den er für zuständig erachtet.

(5) Auf Antrag des Präsidenten kann der Senat ohne Debatte mittels einfacher Abstimmung beschließen, über verschiedene Initiativanträge in einer einzigen kumulativen Abstimmung zu entscheiden.

(6) Die Anträge, über die der Initiativausschuß nicht rechtzeitig entschieden hat, weist der Präsident des Senates auf Antrag eines der Antragsteller jenem Ausschusse zu, den er für zuständig erachtet.

245

§ 24.

Der Budgetausschuß.

(1) Außer den eigentlichen Budget- und Steuervorlagen muß jeder Gesetzentwurf oder Antrag, durch den der Staatsschatz über den bereits bewilligten Voranschlag hinaus belastet wird, selbst dann, wenn ihn ein anderer Ausschuß verhandelt hat, vor Drucklegung des Berichtes des betreffenden Ausschusses und vor seiner Verhandlung in der Vollsitzung dem Budgetausschusse zur Berichterstattung hinsichtlich der Bedeckung abgetreten werden.

§ 25.

Konstituierung und Verhandlung der Ausschüsse.

(1) Das vom Präsidenten des Senates bezeichnete Mitglied des Ausschusses leitet die Wahl des Obmannes. Außer dem Obmanne wählt der Ausschuß einen bis drei Stellvertreter und einen bis drei Schriftführer; das Ergebnis der Wahlen wird vom Obmann der Senatskanzlei mitgeteilt, damit es dem Senate bekannt gegeben werde. In wichtigen Fällen kann ein Ausschuß auch vom Präsidenten des Senates einberufen werden.

(2) Die absolute Mehrheit aller Mitglieder des Ausschusses kann jederzeit schriftlich die Neuwahl aller oder einzelner Ausschußfunktionäre verlangen; dies gilt auch hinsichtlich des Berichterstatters (§§ 30 und 33, Abs. 1). Die Neuwahl wird sofort vorgenommen.

(3) Für die Verhandlung des Ausschusses gelten sinngemäß die für die Vollsitzung des Senates getroffenen Vorschriften, insoweit keine besonderen Bestimmungen bestehen, und dem Obmanne des Ausschusses stehen hinsichtlich der Leitung der Verhandlung und der Disziplinarmittel analoge Rechte wie dem Präsidenten des Senates zu.

(4) Handelt es sich um kurze und einfache Anträge und wird dadurch die Verhandlung erleichtert, so kann der Obmann es zulassen, daß sie mündlich gestellt werden, wenn dagegen nicht die Mehrheit der anwesenden Mitglieder des Ausschusses schriftlich Einspruch erhebt.

(5) Die Beschlußfassung des Ausschusses über formelle Anträge, ferner über alle Anträge, durch die keine sachlichen Änderungen oder Ergänzungen zu der verhandelten Angelegenheit vorgeschlagen werden, erfolgt stets, auch wenn dies in der Geschäftsordnung nicht ausdrücklich festgesetzt ist, ohne Debatte mittels einfacher Abstimmung, es wäre denn, daß der Ausschuß ohne Debatte mittels einfacher Abstimmung eine Debatte beschlösse.

(6) Der Ausschuß kann ohne Debatte mittels einfacher Abstimmung die Vertraulichkeit der Verhandlung beschließen.

§ 26.

Ausschußprotokolle.

(1) Über jede Sitzung wird vom Schriftführer ein Verhandlungsprotokoll verfaßt und mit dem Obmann unterschrieben. Die Protokolle samt der Präsenzliste werden, sobald sie im Ausschusse nicht benötigt werden, der Senatskanzlei übergeben.

(2) Der Ausschuß kann mit Zustimmung des Präsidenten des Senates ohne Debatte mittels einfacher Abstimmung beschließen, daß über seine Verhandlung ein stenographischer Vormerk aufgenommen werde.

(3) Der Ausschuß kann ohne Debatte mittels einfacher Abstimmung beschließen, daß seine Verhandlungen nicht veröffentlicht werden.

§ 27.

Teilnahme anderer Personen im Ausschusse.

(1) Die Mitglieder der Regierung, die von ihnen berufenen Beamten und der Präsident des Senates sind berechtigt, sich in den Ausschußsitzungen einzufinden und dort jederzeit das Wort zu ergreifen sowie Anträge zu stellen.

(2) Hat ein Ausschuß beschlossen, daß sich ein Minister persönlich in der Sitzung einfinde, so wird dieser vom Obmann des Ausschusses gemäß dem Beschlusse eingeladen (§ 40 Verf. Urk.), damit er die verlangten Auskünfte erteile. Der Beschluß erfolgt ohne Debatte mittels einfacher Abstimmung.

(3) Die Senatoren haben das Recht, den Verhandlungen der Ausschüsse beizuwohnen, falls der Ausschuß nicht die Vertraulichkeit seiner Verhandlung beschlossen hat (§ 25, Abs. 6); der Senat hat das Recht, diesen Beschluß auf Antrag von 11 Senatoren ohne Debatte mittels einfacher Abstimmung abzuändern.

(4) Bei der Verhandlung über den Voranschlag, über Steuerangelegenheiten und über die Bewilligung der Rekruten darf die Anwesenheit der Senatoren nicht ausgeschlossen werden.

§ 28.

Sachverständige und Zeugen im Ausschusse.

(1) Der Ausschuß kann mit Zustimmung des Präsidenten des Senates zu seinen Beratungen andere Personen als Sachverständige und Ratgeber mit beratender Stimme einladen. Der Beschluß hierüber erfolgt ohne Debatte mittels einfacher Abstimmung. Diesen Personen gebührt der Ersatz des Zehrgeldes und der Barauslagen, sofern sie nicht Staatsbeamte sind; über die besondere Vergütung für Staatsbeamte, die nicht von der Regierung entsendet sind, entscheidet das Präsidium.

(2) Durch Beschluß des Ausschusses kann der Obmann oder Berichterstatter ermächtigt werden, behufs Zeugenaussage über Angelegenheiten öffentlicher Natur, die vom Ausschusse über Beschluß des Senates erhoben oder verhandelt werden, Zeugen vorzuladen und in der Sitzung oder außerhalb der Sitzung einzuvernehmen oder durch ein ersuchtes Gericht einvernehmen zu lassen. Hinsichtlich der Verpflichtung zur Zeugenaussage, der Zwangsmaßregeln, des Rechtes der Verweigerung der Aussage und der Ansprüche auf Zeugengebühr gelten für diese Zeugen die Bestimmungen der Strafprozeßordnung mit dem Unterschiede, daß öffentliche Beamte die Aussage nicht aus Gründen des Amtsgeheimnisses verweigern dürfen; ein Mitglied des Národní shromáždění kann die Zeugenaussage auch aus dem Grunde des § 26 Verf. Urk. verweigern.

(3) Das Protokoll über die Einvernahme durch den Ausschuß, den Obmann oder den Berichterstatter wird vom Schriftführer des Ausschusses oder von einem Beamten der Senatskanzlei geführt.

(4) Eine falsche Zeugenaussage ist wie eine falsche Aussage vor Gericht strafbar.

(5) Über Zwangsmaßregeln entscheidet das ersuchte Gericht, beziehungsweise das Gericht des Wohnsitzes des Zeugen.

§ 29.

Mitgliedschaft im Ausschusse.

(1) Ein in einen Ausschuß gewählter Senator ist verpflichtet, die Wahl anzunehmen, wenn er nicht bereits Mitglied zweier anderer Ausschüsse ist.

(2) Das Ausschußmitglied ist verpflichtet, an den Sitzungen regelmäßig teilzunehmen.

(3) Verliert ein Senator wegen Nachlässigkeit das Ausschußmandat oder kann er sich infolge Erkrankung oder Beurlaubung durch mehr als 3 Wochen an den Verhandlungen des Ausschusses nicht beteiligen, so ersucht der Obmann des Ausschusses den Präsidenten des Senates um eine Neuwahl.

§ 30.

Berichterstatter im Ausschusse.

(1) Der Obmann des Ausschusses teilt den dem Ausschusse zugewiesenen Antrag einem Mitgliede als Berichterstatter für den Ausschuß zu; liegt ein Einspruch dagegen vor, so wird der Berichterstatter vom Ausschusse ohne Debatte mittels einfacher Abstimmung gewählt.

§ 31.

Beschlußfassung des Ausschusses.

(1) Der Ausschuß verhandelt in Anwesenheit wenigstens eines Drittels der Mitglieder und faßt gültige Beschlüsse mit einfacher Mehrheit der Anwesenden, eingerechnet den Vorsitzenden, der seine Stimme zuletzt abgibt; bei Stimmengleichheit ist der Antrag abgelehnt.

(2) Solange der Ausschußbericht im Senate nicht verteilt ist, kann der Ausschuß seinen Beschluß widerrufen, wenn sich hiefür die Versammlung einstimmig oder die Mehrheit der Anwesenden wenigstens mit soviel Stimmen ausspricht, als den früheren Beschluß gefaßt haben; über den Antrag auf Widerrufung eines Beschlusses entscheidet der Ausschuß ohne Debatte mittels einfacher Abstimmung, es wäre denn, daß der Ausschuß ohne Debatte mittels einfacher Abstimmung eine Debatte beschlösse.

§ 32.

Vorfrage.

(1) Sollte der Antrag des Ausschusses in der Hauptsache von einer Vorfrage abhängen, so kann der Ausschuß dem Senate den Antrag vorlegen, zuerst diese Frage zu entscheiden, und die Debatte bis zu dieser Entscheidung vertagen.

§ 33.

Ausschußbericht.

(1) Der vom Ausschusse gewählte Berichterstatter trägt die Angelegenheit im Ausschusse vor, verfaßt über das Ergebnis der Beratung einen motivierten Bericht und vertritt nach Genehmigung desselben durch den Ausschuß im Senate den Beschluß des Ausschusses. Der Ausschuß kann den Berichterstatter und den Obmann ermächtigen, selbst den Motivenbericht auszuarbeiten und unmittelbar dem Senate zu erstatten. Der Bericht wird vom Obmann und vom Berichterstatter unterschrieben.

(2) Der Bericht wird der Senatskanzlei übergeben und unter Aufsicht des Berichterstatters gedruckt.

(3) Einen verteilten Bericht kann der Ausschuß bloß dann zurückziehen, wenn der Senat mittels einfacher Abstimmung ohne Debatte zustimmt.

(4) Eine wenigstens ein Fünftel der Mitglieder zählende Minderheit des Ausschusses kann für den Senat einen besonderen Bericht verfassen, der aber der Senatskanzlei rechtzeitig so zu übergeben ist, daß er gleichzeitig mit dem Ausschußberichte in Druck gelegt werden kann. Es ist nicht zulässig, für den Senat einen besonderen Minderheitsberichterstatter zu bestellen.

§ 34.

Verhandlung in zwei oder mehreren Ausschüssen.

(1) Wurde ein Antrag zwei oder mehreren Ausschüssen übergeben, so kann über ihn gleichzeitig verhandelt werden. Die Ausschüsse können zur Beratung über einen solchen Antrag eine gemeinsame Kommission bestellen, in der die

beteiligten Ausschüsse durch die gleiche Mitgliederzahl vertreten sind; die Ausschüsse selbst genehmigen dann den Bericht für das Plenum.

(2) Einigen sich die Ausschüsse nicht auf einen gemeinsamen Bericht, so erstattet jeder Ausschuß einen besonderen Bericht.

(3) Der Budgetausschuß, dem gemäß § 24 ein in einem anderen Ausschusse bereits verhandelter Antrag zugewiesen wurde, schließt dem Berichte seinen Bericht hinsichtlich der Bedeckung an.

§ 35.

Fristen.

(1) Der Senat kann auf Antrag des Präsidenten mittels einfacher Abstimmung ohne Debatte dem Ausschusse auftragen, über den Antrag binnen einer bestimmten Frist Bericht zu erstatten. Dieser Auftrag kann vom Senate jederzeit erteilt werden, selbst wenn der Ausschuß die Angelegenheit bereits verhandelt.

(2) Wird der Bericht innerhalb der Frist nicht erstattet, ohne daß der Ausschuß um Verlängerung der Frist ersucht hätte, oder wurde die Frist nicht verlängert, so kann der Gegenstand auch ohne Ausschußbericht auf die Verhandlungsordnung gesetzt werden. Den Berichterstatter bestimmt in diesem Falle der Präsident des Senates.

§ 36.

Wechsel des zuständigen Ausschusses.

(1) Der Ausschuß kann beantragen, daß der Antrag einem anderen Ausschusse zugewiesen werde. Hierüber entscheidet der Senat über Befragung des Präsidenten ohne Debatte mittels einfacher Abstimmung.

VII. Teil.

Vollsitzung.

§ 37.

Öffentlichkeit der Verhandlung.

(1) Die Vollsitzungen des Senates sind öffentlich. Ausnahmsweise findet auf Antrag des Vorsitzenden oder eines Mitgliedes der Regierung, über nach Entfernung der Zuhörer ohne Debatte mittels einfacher Abstimmung gefaßten Beschluß des Senates, endlich gemäß § 67, Abs. 2, eine vertrauliche Sitzung statt.

(2) Die Verhandlungen über den Voranschlag und über Steuerangelegenheiten sind stets öffentlich.

§ 38.

Vertrauliche Sitzung.

(1) In der vertraulichen Sitzung dürfen bloß die vom Präsidenten bestimmten Beamten, die Stenographen, denen der Präsident das Gelöbnis abgenommen hat, das Amtsgeheimnis zu bewahren, und die Mitglieder der Regierung und deren Vertreter verbleiben.

(2) Das Verhandlungsprotokoll und der stenographische Bericht über eine vertrauliche Sitzung werden nicht veröffentlicht, wenn nicht der Senat anders beschließt. Dieser Beschluß erfolgt ohne Debatte mittels einfacher Abstimmung.

§ 39.

Dauer der Sitzung. Umstellung der Verhandlungsordnung.

(1) Die Sitzung wird vom Präsidenten eröffnet und geschlossen.

(2) Über den Antrag eines Senators, die Sitzung fortzusetzen, entscheidet der Senat ohne Debatte mittels einfacher Abstimmung.

(3) Der Senat kann auf Antrag des Präsidenten ohne Debatte mittels einfacher Abstimmung die festgesetzte Verhandlungsordnung umstellen. Der Präsident kann auch beantragen, daß die Verhandlung über einen Gegenstand unterbrochen und ein anderer Punkt der Tagesordnung in Verhandlung gezogen werde.

§ 40.

Nächste Sitzung.

(1) Der Senat entscheidet jeweils auf Antrag des Präsidenten ohne Debatte mittels einfacher Abstimmung, wann und mit welcher Tagesordnung (§ 10, Abs. 3) die nächste Sitzung stattzufinden hat, oder ob sie der Präsident einberufen wird.

(2) Hat der Senat über die nächste Sitzung nicht entschieden, so wird sie vom Präsidenten schriftlich oder telegraphisch einberufen.

(3) Hat der Senat im Laufe der Session länger als 14 Tage keine Sitzung abgehalten, so ist der Präsident verpflichtet, binnen 3 Tagen eine Sitzung einzuberufen, wenn dies die Regierung oder wenigstens zwei Fünftel der Senatoren schriftlich mit Angabe der gewünschten Verhandlungsordnung verlangen.

(4) Ist der Präsident mit der vorgeschlagenen Verhandlungsordnung nicht einverstanden, so entscheidet hierüber der Senat ohne Debatte mittels einfacher Abstimmung.

§ 41.

Eröffnung der Sitzung. Mitteilungen des Präsidiums.

(1) Zur anberaumten Stunde eröffnet der Präsident ohne Rücksicht auf die Zahl der Anwesenden die Sitzung.

(2) Alle Mitteilungen der Regierung, des Präsidiums und der Ausschüsse, die eingelangten Zuschriften, Berichte, Anträge und deren Zuteilung, die überreichten Anfragen einschließlich der dringenden, die Gesuche um Urlaub, um Änderungen im Protokolle, die Entscheidung über

hauses und zeigt dies dem Vorsitzenden der Regierung an.

§ 78.

Anträge des Abgeordnetenhauses. Beschlüsse gemäß den §§ 44 und 48 Verf. Urk.

(1) Die vom Abgeordnetenhause genehmigten Gesetzentwürfe werden, auch wenn sie der Initiative des Abgeordnetenhauses entsprungen sind, in gleicher Weise wie Regierungsanträge verhandelt, ebenso auch Beschlüsse des Abgeordnetenhauses, durch die vom Senate angenommene Gesetzentwürfe abgeändert worden sind, sowie schriftliche Anträge von wenigstens 11 Senatoren, daß der Senat auf einem vom Abgeordnetenhause abgelehnten Beschlusse oder einem vom Präsidenten der Republik zurückgestellten Gesetze beharre.

(2) Der Beschluß, daß der Senat auf seinem ursprünglichen Beschlusse trotz abweichenden Beschlusses des Abgeordnetenhauses gemäß § 44, Abs. 2, Verf. Urk. beharre, sowie der Beschluß, daß der Senat auf einem vom Präsidenten der Republik zurückgestellten Gesetze gemäß § 48 Verf. Urk. beharre, kann nur nach einer Ausschußberatung und in zwei Lesungen erfolgen.

§ 79.

Übermittlung anderer Beschlüsse an das Abgeordnetenhaus.

(1) Hat der Senat einen vom Abgeordnetenhause angenommenen Gesetzentwurf abgelehnt oder abgeändert, so übermittelt der Präsident des Senates diesen Beschluß dem Präsidenten des Abgeordnetenhauses und zeigt dies dem Vorsitzenden der Regierung an.

§ 80.

Der Ständige Ausschuß des Národní shromáždění gemäß § 54 Verf. Urk.

(1) Durch übereinstimmenden Beschluß des Abgeordnetenhauses und des Senates kann dem Ständigen Ausschusse des Národní shromáždění aufgetragen werden, über einen dringenden Regierungsentwurf oder in jenen Fällen, in denen die Beschlüsse beider Häuser miteinander nicht übereinstimmen, beiden Häusern über die Angelegenheit Bericht zu erstatten (§ 33).

(2) Der Bericht des Ständigen Ausschusses kann ohne weitere Beratung eines Ausschusses des Senates die Grundlage der Verhandlung der Vollsitzung des Senates bilden.

(3) Einen Beschluß gemäß Abs. 1 dieses Paragraphen faßt der Senat auf Antrag des Abgeordnetenhauses, der Regierung oder des Präsidenten des Senates ohne Ausschußberatung nach einer Debatte; er kann aber den darauf abzielenden Antrag auch seinem Ausschusse zuweisen; der endgültige Beschluß des Senates wird dem Abgeordnetenhause gemäß § 79 übermittelt.

(4) Die näheren Bestimmungen über die Geschäftsordnung des Ständigen Ausschusses werden durch ein besonderes Gesetz getroffen.

XVI. Teil.

Entschädigungen.

§ 81.

Entschädigungen für die Senatoren.

(1) Den Senatoren gebührt für die Dauer ihrer Mandate eine Entschädigung, deren Höhe ein besonderes Gesetz bestimmt. Diese Entschädigungen unterliegen weder Steuern noch Gebühren und sind von der Exekution ausgenommen. Die Senatoren können unentgeltlich die Züge aller Gattungen und jeder beliebigen Klasse aller, auch der privaten Bahnen und Transportschiffe im Bereiche des Staates benützen.

T. G. Masaryk m. p.
Tusar m. p.
Švehla m. p.

Nr. 327.

Gesetz vom 15. April 1920,

betreffend die Geschäftsordnung des Ständigen Ausschusses gemäß § 54 der Verfassungsurkunde.

Das Národní shromáždění der Čechoslovakischen Republik hat folgendes Gesetz beschlossen:

§ 1.

Die konstituierende Sitzung des Ständigen Ausschusses wird vom Präsidenten des Abgeordnetenhauses binnen fünf Tagen nach Beendigung der Wahl des Ständigen Ausschusses einberufen.

§ 2.

Die weiteren Sitzungen werden vom Vorsitzenden des Ständigen Ausschusses einberufen.

Für die Zeit, während welcher der Ausschuß gemäß § 54 der Verfassungsurkunde tätig ist, ist der Vorsitzende verpflichtet, ihn wenigstens einmal in 14 Tagen zu einer Sitzung einzuberufen; nach Bedarf kann er jedoch öfter Sitzungen einberufen.

Der Vorsitzende ist verpflichtet, eine Sitzung binnen fünf Tagen einzuberufen, wenn dies der Vorsitzende der Regierung oder wenigstens neun Ausschußmitglieder unter Angabe des Verhandlungsgegenstandes verlangen.

Sollte der Vorsitzende des Ständigen Ausschusses eine Sitzung nach den Bestimmungen

dieses Paragraphen nicht einberufen, so geschieht dies durch den Präsidenten des Abgeordnetenhauses, beziehungsweise den Präsidenten des Senates.

In dringenden Fällen kann der Vorsitzende der Regierung eine Sitzung des Ständigen Ausschusses einberufen.

§ 3.

Soweit der § 54 der Verf. Urkunde und dieses Gesetz keine Abweichungen festsetzen, gelten für die Beratungen dieses Ausschusses sinngemäß die Bestimmungen der Geschäftsordnung des Abgeordnetenhauses über die Ausschüsse und für seine Beschlußfassung und die Rechte des Vorsitzenden sinngemäß die Bestimmungen der Geschäftsordnung des Abgeordnetenhauses über die Beschlußfassungen der Vollsitzung und über die Rechte des Präsidenten des Hauses.

§ 4.

Durch übereinstimmenden Beschluß des Abgeordnetenhauses und des Senates kann dem Ständigen Ausschusse des Národní shromáždění aufgetragen werden, über einen dringenden Regierungsentwurf oder in jenen Fällen, in denen die Beschlüsse beider Häuser miteinander nicht übereinstimmen, soweit diese Abweichung nicht auf die im § 44 der Verf. Urkunde angegebene Art beseitigt wurde, beiden Häusern über die Angelegenheit einen gemeinschaftlichen Bericht nach § 33 der Geschäftsordnungen beider Häuser zu erstatten.

§ 5.

Wo zu irgend einer Verfügung eines Ausschusses oder seines Präsidiums die Zustimmung des Präsidenten des Hauses (Senates) erforderlich ist, ist beim Ständigen Ausschusse die Zustimmung des Präsidenten des Abgeordnetenhauses notwendig.

Auf die Mitglieder des Ständigen Ausschusses findet auch die Bestimmung der §§ 3 und 52 der Geschäftsordnungen beider Häuser Anwendung.

Die Bestimmung des § 27, Abs. 3, dieser Geschäftsordnungen gilt für die Verhandlungen des Ständigen Ausschusses nicht. Die Präsidenten beider Häuser haben das Recht, jederzeit den Verhandlungen des Ständigen Ausschusses beizuwohnen.

§ 6.

Dieses Gesetz tritt mit dem Tage seiner Kundmachung in Wirksamkeit.

Es wird vom Minister des Innern durchgeführt.

T. G. Masaryk m. p.

Tusar m. p.

Švehla m. p.

Nr. 328.

Gesetz vom 15. April 1920

über die Organisation der Kanzleien des Abgeordnetenhauses und des Senates.

Das Národní shromáždění der Čechoslovakischen Republik hat folgendes Gesetz beschlossen:

§ 1.

Die für die Kanzleien des Abgeordnetenhauses und des Senates erforderlichen Beamten und Angestellten werden vom Präsidium der betreffenden gesetzgebenden Körperschaft im Einvernehmen mit dem Minister des Innern bestellt.

§ 2.

Der Minister des Innern schlägt dem Präsidium der Häuser die geeigneten Kräfte vor allem aus der Reihe der ihm unterstehenden Bediensteten vor, ist aber berechtigt, geeignete Kräfte auch aus anderen öffentlichen Behörden vorzuschlagen, wenn dies das Präsidium eines Hauses verlangt.

§ 3.

Die Beamten und Angestellten der Kanzlei des Abgeordnetenhauses und des Senates verbleiben im, beziehungsweise werden in den Status des Ministeriums des Innern oder jener Behörde, aus der sie in die Kanzlei des Abgeordnetenhauses oder des Senates berufen wurden, eingereiht.

§ 4.

Verlangt das Präsidium des Abgeordnetenhauses oder des Senates die Abberufung eines Beamten oder Angestellten, so ersetzt ihn der Minister des Innern durch einen anderen.

In diesem Falle tritt der Beamte und Angestellte in seinen ursprünglichen Status unter Beibehaltung aller Ansprüche auf die Zeitvorrückung. Die außerordentlichen, vom Präsidium des Abgeordnetenhauses und des Senates gezahlten Zulagen entfallen jedoch mit dem Tage des Austrittes aus der Kanzlei des Hauses ohne irgend welche weitere Ansprüche.

§ 5.

Ein Mitglied des Abgeordnetenhauses und des Senates kann nicht gleichzeitig Mitglied der Kanzlei irgend eines der beiden Häuser sein.

§ 6.

Die bisherigen Beamten und Angestellten der Kanzlei des Národní shromáždění, die auf Grund der §§ 3 und 8 des Ges. vom 9. September 1918, S. d. G. u. V. Nr. 36, vom Präsidium des ersten Národní shromáždění bestellt worden sind, werden unter Wahrung aller bisher erworbenen Rechte und Ansprüche im Einvernehmen beider Präsidien mit dem Minister des Innern der Kanzlei des Abgeordnetenhauses oder des Senates zugeteilt und extra statum in den Dienst des Ministeriums des Innern übernommen.

Die beim ersten Národní shromáždění zugebrachte Dienstzeit wird im Hinblicke auf die besonders anstrengende Tätigkeit mit systematischer bedeutender Verlängerung der Arbeitszeit auch in den Nachtstunden für die Pension so angerechnet, daß für jeden Monat geleisteten Dienstes weitere 2 Monate hinzugerechnet werden.

§ 7.

Die Beamten und Angestellten der Kanzleien der Häuser unterstehen dienstlich dem Präsidium des Hauses, dem sie zugewiesen sind.

Das Präsidium bestimmt auch gegebenenfalls durch eine besondere Dienstordnung ihren Wirkungskreis.

§ 8.

Dieses Gesetz, das zugleich mit den Gesetzen über die Geschäftsordnungen des Abgeordnetenhauses und des Senates in Wirksamkeit tritt, wird vom Minister des Innern durchgeführt.

T. G. Masaryk m. p.

Tusar m. p.

Švehla m. p.

Aus der Staatsdruckerei in Prag.

die Resignation auf die Mitgliedschaft in einem Ausschusse, die Stellung einer Frist für Ausschüsse und andere formelle Angelegenheiten, für welche die Geschäftsordnung die einfache Abstimmung ohne Debatte vorschreibt, können vom Präsidenten jederzeit während der Sitzung oder am Schlusse der Sitzung bekannt gegeben oder verfügt werden.

(3) Sollte die Mitteilung längere Zeit in Anspruch nehmen, so kann der Präsident die Senatoren auf das in der Senatskanzlei aufgelegte Verzeichnis derselben verweisen, das auch im stenographischen Berichte veröffentlicht wird.

(4) Debatten und Reden zu den Mitteilungen des Präsidenten sind nur gestattet, insofern die Geschäftsordnung dies ausdrücklich festsetzt. Der Präsident kann solche Debatten und Reden auf den Schluß der Sitzung verweisen.

§ 42.

Art und Weise der Beratung.

(1) Über Gesetzentwürfe und zwischenstaatliche Verträge (§ 64, Z. 1, Verf. Urk.) wird in zweifacher Lesung, über die sonstigen Gegenstände in einer einzigen Lesung verhandelt.

(2) Über gedruckte Berichte der Ausschüsse und Anträge der Regierung und der Senatoren kann erst verhandelt werden, wenn 24 Stunden nach ihrer Verteilung verstrichen sind.

(3) Im Druck verteilte Berichte werden nicht vorgelesen.

(4) Berichte über Petitionen können ohne vorherige Drucklegung und Verteilung erstattet und verhandelt werden.

§ 43.

General- und Spezialdebatte.

(1) Ist ein Bericht umfangreicher oder betrifft er wichtigere Angelegenheiten, so kann der Präsident in der ersten Lesung die Debatte in eine General- und eine Spezialdebatte teilen.

(2) Sowohl in der General- als auch in der Spezialdebatte erhält zuerst der Berichterstatter (§§ 33 und 34) das Wort.

(3) Für einen Berichterstatter, welcher der Berichterstatterpflicht nicht nachkommt, wird vom Präsidenten ein anderes Mitglied des Ausschusses als Berichterstatter bestimmt.

§ 44.

Reden.

(1) Niemand darf das Wort ergreifen, dem es vom Präsidenten nicht erteilt wurde. Die Berichterstatter und Redner sprechen von der Rednerbühne.

(2) Will sich der Präsident an der Debatte beteiligen, so gibt er den Vorsitz ab; er spricht von der Rednerbühne und übernimmt den Vorsitz erst, wenn die Angelegenheit erledigt ist.

(3) Die Redner können sich beim Präsidenten bereits vor der Sitzung schriftlich oder während der Sitzung persönlich und mündlich insolange melden, als nicht der Schluß der Debatte beschlossen wurde oder, falls ein solcher Beschluß nicht erfolgte, insolange nicht der Präsident dem Berichterstatter das Schlußwort erteilt hat. Bei der Anmeldung haben sie anzugeben, ob sie für den Antrag oder gegen ihn sprechen wollen.

(4) Reden zur Geschäftsordnung, persönliche und sachliche Bemerkungen sind bloß nach Ermessen des Präsidenten gestattet; ihre Dauer darf die Zeit von fünf Minuten nicht übersteigen.

§ 45.

Ordnung und Dauer der Reden.

(1) Bei Eröffnung der Debatte gibt der Präsident die bisher angemeldeten Redner bekannt.

(2) Nach der Rede des Berichterstatters (§ 43) erteilt der Präsident den Rednern in der Regel in der Reihenfolge ihrer Anmeldungen das Wort, ist aber verpflichtet, darauf zu sehen, daß zuerst ein Redner gegen den Antrag (und zwar vor allem eines der angemeldeten Mitglieder der Ausschußminorität, die einen besonderen Bericht erstattet hat) spreche und daß ferner, so lange es möglich ist, Redner für den Antrag und gegen ihn abwechseln.

(3) Hat bereits ein Mitglied eines Klubs gesprochen, so erteilt der Präsident einem anderen Mitgliede desselben Klubs das Wort erst dann, bis die angemeldeten Redner aller Klubs gesprochen haben, von denen bisher kein Mitglied zur Sache gesprochen hat.

(4) Die Redner können ihre Stellen vertauschen, was dem Präsidenten angezeigt werden muß.

(5) Kein Senator darf zu demselben Verhandlungsgegenstande mehr als zweimal sprechen.

(6) Der Senat kann auf Antrag des Präsidenten oder jedes beliebigen Senators ohne Debatte mittels einfacher Abstimmung die Redezeit bei der Generaldebatte auf nicht weniger als eine halbe Stunde und bei der Spezialdebatte auf nicht weniger als 10 Minuten beschränken; in diesem Falle gilt für den Berichterstatter die doppelte Redezeit.

(7) Wer, zur Rede aufgefordert, nicht anwesend ist, verliert das Wort.

§ 46.

Regierungsvertreter.

(1) Die Mitglieder der Regierung und die von ihnen abgesandten Vertreter können an den Sitzungen teilnehmen und jederzeit auch mehrmals, selbst wenn die Debatte bereits geschlossen wurde, jedoch ohne Unterbrechung eines Redners das Wort ergreifen (§ 39 Verf. Urk.). Sie stimmen bloß, wenn sie Senatoren sind.

(2) Der Senat kann auf schriftlichen Antrag von 11 Senatoren ohne Debatte mittels einfacher Abstimmung beschließen, daß sich ein Mitglied der Regierung oder dessen Vertreter in der Sitzung einfinden und daselbst Auskünfte und Aufklärungen erteilen solle. Der Senat kann bestimmt bezeichnen, welches Mitglied der Regierung oder welches Organ der Staatsverwaltung sich in der Sitzung einfinden solle. Der Aufgeforderte ist verpflichtet, diesem Beschlusse über Ersuchen des Präsidenten zu entsprechen (§ 40 Verf. Urk.).

§ 47.

Formelle Anträge.

(1) Anträge, die sich bloß auf die Verhandlungsweise beziehen, werden nur schriftlich überreicht und der Senat beschließt ohne Unterstützung und ohne Debatte mittels einfacher Abstimmung.

(2) Der Antrag auf Vertagung oder auf Rückverweisung an den Ausschuß mit einem bestimmten Auftrage kann jederzeit gestellt werden, wenn er jedoch angelehnt wurde, kann er im Laufe der Verhandlung über dieselbe Angelegenheit in derselben Sitzung nicht wiederholt werden.

(3) Ein Antrag auf Ablehnung kann nicht gestellt werden, sondern bloß der Antrag auf Übergang zur Tagesordnung mit oder ohne Motivierung.

(4) Jeder Senator kann den Schluß der Debatte beantragen. Über diesen Antrag entscheidet der Senat mittels einfacher Abstimmung ohne Debatte, wenn wenigstens vier Redner gesprochen haben.

§ 48.

Sachliche Anträge und Schluß der Debatte.

(1) Neben-, Abänderungs- oder Zusatzanträge müssen von den Senatoren schriftlich spätestens unmittelbar, nachdem der Schluß der Debatte beschlossen wurde, oder nachdem der Präsident erklärt hat, daß niemand mehr zum Worte gemeldet ist, eingebracht werden. Diese Anträge werden in die Abstimmung bloß dann einbezogen, wenn sie vom Antragsteller und wenigstens 10 anderen Senatoren unterschrieben sind.

(2) Wurde der Schluß der Debatte beschlossen, so können bloß ein Hauptredner für den Antrag und ein Hauptredner gegen den Antrag sprechen, die durch Einigung der noch eingetragenen Redner beider Seiten bestimmt werden. Ist es nicht möglich, längstens binnen 5 Minuten eine Einigung zu erzielen, so entscheiden die Schriftführer durch das Los. Die Ausgelosten können das Wort einem anderen eingetragenen Redner abtreten.

(3) Nach den Hauptrednern steht das Schlußwort den Berichterstattern (§§ 33 und 34) und bei Abgang eines Berichterstatters dem ersten Antragsteller zu, der aber das Wort einem anderen der Antragsteller überlassen kann.

(4) Hat nach Schluß der Debatte ein Vertreter der Regierung das Wort ergriffen, so ist dadurch die Debatte aufs neue eröffnet.

§ 49.

Geschäftssprache.

(1) Die Regierung und die Repräsentanten der Funktionen des Senates, namentlich der Vorsitzende und die Vorsitzendenstellvertreter des Senates, der Ausschüsse und Kommissionen, die Schriftführer, die Berichterstatter, die Ordner und die Senatskanzlei gebrauchen in der Geschäftsführung des Senates die čechoslovakische Sprache.

(2) Die Äußerungen der Senatoren erfolgen in čechoslovakischer Sprache. Die Senatoren deutscher, russischer (kleinrussischer), magyarischer oder polnischer Nationalität können ihre Äußerungen in der Sprache ihrer Nationalität abgeben, wenn sie nicht die čechoslovakische Sprache gebrauchen wollen.

(3) Der Überreicher von in einer anderen als der čechoslovakischen Sprache eingebrachten selbständigen Anträgen, Anfragen und Interpellationen hat das Recht, ihnen selbst eine schriftliche Übersetzung in die čechoslovakische Sprache anzuschließen, und diese Übersetzung bildet dann die Grundlage der Verhandlung. Besorgt der Senator keine solche Übersetzung, so besorgt die Senatskanzlei die Übersetzung sobald als möglich und diese Übersetzung bildet dann die Grundlage der Verhandlung.

(4) Zu formellen Anträgen, ferner zu sachlichen Neben-, Abänderungs- und Zusatzanträgen, über die der Senat oder ein Ausschuß verhandeln oder abstimmen soll, hat der Antragsteller, sofern sie nicht in čechoslovakischer Sprache eingebracht werden, eine Übersetzung ins Čechoslovakische beizuschließen, widrigens sie nicht berücksichtigt werden; diese Übersetzung bildet die Grundlage der Verhandlung; sind jedoch solche Anträge kurz und einfach und wird dadurch die Verhandlung nicht aufgehalten, so kann sie der Präsident nach seinem Ermessen durch den anwesenden Dolmetsch sofort ins Čechoslovakische übersetzen lassen, die Übersetzung mündlich verkünden lassen und sie in die Verhandlung oder Abstimmung einbeziehen.

(5) Wird ein selbständiger Antrag (eine Anfrage, Interpellation) von solchem Umfange überreicht, oder kommen ihrer gleichzeitig so viele in deutscher, russischer (kleinrussischer), magyarischer oder polnischer Sprache zusammen, daß die Senatskanzlei die Übersetzung nicht einmal innerhalb einer Woche besorgen kann, so kann das Präsidium die Anträge (Anfragen, Interpellationen) den Einbringern zurückstellen, damit diese selbst innerhalb einer Woche die Übersetzung in die čechoslovakische Sprache anschließen; geschieht dies nicht, so wird angenommen, daß der Antrag (die Anfrage, Interpellation) nicht überreicht wurde.

(6) Die Formel über das Gelöbnis der Senatoren (§ 6) wird den Senatoren deutscher, russischer (kleinrussischer), magyarischer und polnischer Nationalität auch in ihrer Sprache vorgelesen und diese Senatoren können die Angelobung in ihrer Sprache leisten. Ebenso können diese Senatoren bei der namentlichen Abstimmung ihre Sprache gebrauchen. Die Bestimmung des ersten Satzes dieses Absatzes gilt auch für das Gelöbnis des Präsidenten und der Vizepräsidenten (§ 7), wenn sie einer der genannten Nationalitäten angehören.

(7) In den stenographischen Berichten, beziehungsweise in den Protokollen über die Sitzungen des Senates werden die deutsch, russisch (kleinrussisch), magyarisch oder polnisch vorgebrachten Äußerungen in čechoslovakischer Übersetzung veröffentlicht, die, wenn der Senator nicht selbst binnen 48 Stunden eine Übersetzung beigeschlossen hat, von der Senatskanzlei besorgt wird; in den stenographischen Berichten werden diese Äußerungen als Beilage auch in der Sprache, in der sie vorgebracht wurden, veröffentlicht.

(8) Das Präsidium des Senates ist berechtigt, die Übersetzung, die gemäß Abs. 3, 4, 5 und 7 dieses Paragraphen von dem Senator selbst beigeschlossen wurde, von einem Dolmetsch überprüfen und nach Bedarf berichtigen zu lassen, und in einem solchen Falle bildet die berichtigte Übersetzung die Grundlage der Verhandlung und Drucklegung.

(9) Einer schriftlichen Antwort der Repräsentanten der Regierung oder der Funktionen des Senates auf eine in deutscher, russischer (kleinrussischer), magyarischer oder polnischer Sprache überreichte Anfrage oder Interpellation wird auch eine Übersetzung in die Sprache des Fragestellers angeschlossen (und bei Interpellationen auch in Druck gelegt).

(10) Gesuche (Petitionen) können auch in deutscher, russischer (kleinrussischer), magyarischer oder polnischer Sprache überreicht werden. Für das Präsidium, beziehungsweise für den Ausschuß und den Senat, besorgt die Senatskanzlei einen Bericht über die Gesuche mit einem kurzen Auszuge in čechoslovakischer Sprache. Beschließt das Präsidum (der Ausschuß, der Senat) eine Antwort, so wird derselben — sofern das Gesuch nicht in čechoslovakischer Sprache überreicht wurde — von der Senatskanzlei eine Übersetzung in die Sprache des Gesuchstellers angeschlossen.

(11) Die Berichte des Präsidenten der Republik an den Senat (§ 64, Z. 6, Verf. Urk.) werden im Druck auch in deutscher, russischer (kleinrussischer), magyarischer und polnischer Übersetzung, die von der Senatskanzlei besorgt wird, ausgegeben.

(12) Die Dolmetsche für den Senat und die Kanzlei werden vom Präsidium des Senates bestellt; der Obmann eines Ausschusses kann mit dieser Funktion auch einen Senator betrauen.

§ 50.

Ruf „zur Sache" und „zur Ordnung".

(1) Schweift ein Redner von der Sache ab, so wird er vom Präsidenten „zur Sache", gebraucht er den Anstand oder die Sitte verletzende oder gar strafwürdige Ausdrücke, so wird er „zur Ordnung" gerufen. Zu diesem Zwecke kann der Präsident den Redner unterbrechen.

(2) Der Präsident kann einen Redner, den er dreimal „zur Sache" oder „zur Ordnung" gerufen hat, unterbrechen und ihm das Wort entziehen. Ein Senator, dem das Wort entzogen wurde, kann verlangen, daß hierüber der Senat entscheide; dieser entscheidet ohne Debatte mittels einfacher Abstimmung.

(3) Ist es dem Präsidenten klar, daß die Geschäftsordnung dazu mißbraucht wird, um die Verhandlung zu vereiteln oder mutwillig aufzuhalten, so kann er mit Zustimmung des Senates, die ohne Debatte mittels einfacher Abstimmung erteilt wird, alle auf ein solches Beginnen abzielenden Äußerungen und Anträge von der Verhandlung ausschließen.

§ 51.

Verweis.

(1) Wenn ein Senator in der Sitzung einen anderen Senator, ein Mitglied oder einen Vertreter der Regierung beleidigt hat, weist der Präsident auf schriftliches Verlangen des Beleidigten die Sache dem Immunitätsausschusse zu, der binnen 48 Stunden entscheidet, ob der Senator schuldig ist, und in diesem Falle durch mündlichen Bericht beantragt, daß dem schuldigen Senator ein Verweis erteilt werde. Dieser Antrag wird auf die Verhandlungsordnung der nächsten Sitzung des Senates gesetzt. Der Senat entscheidet nach Anhörung des Berichterstatters, des Beleidigten und des Schuldigen ohne weitere Debatte mittels einfacher Abstimmung.

§ 52.

Ausschließung von Sitzungen.

(1) Hat ein Senator den Präsidenten in einer Sitzung bei Ausübung seines Amtes schwer beleidigt oder dessen Anordnungen sich offen widersetzt, so kann der Präsident den schuldigen Senator auf die Dauer dieser Sitzung ausschließen; vereitelt ein Senator die Verhandlung auf solche Weise, daß die Verhandlung nicht fortgesetzt werden kann, so kann ihn der Präsident von der Teilnahme bis auf die Dauer von zehn Sitzungen ausschließen.

(2) Nach Abgang des ausgeschlossenen Senators befragt der Präsident den Senat, ob er die Ausschließung genehmigt. Der Senat entscheidet hierüber ohne Debatte mittels einfacher Abstimmung.

(3) Der ausgeschlossene Senator kann durch Beschluß des Präsidiums des Senatorenbezuges für den nächsten Monat ganz oder teilweise verlustig erklärt werden.

(4) Fügt sich der ausgeschlossene Senator nicht gutwillig der Entscheidung des Präsidenten (§ 10, letzt. Abs.), so wird er des Senatorenbezuges für den nächsten Monat verlustig.

§ 53.

Spezialdebatte.

(1) Nach Schluß der Generaldebatte wird abgestimmt, ob der Entwurf und, wenn mehrere Entwürfe vorliegen, welcher derselben Grundlage der Spezialdebatte bilden soll, nachdem vorher eventuell über den Antrag auf Übergang zur Tagesordnung abgestimmt worden ist.

(2) Wurde keiner der Entwürfe als Grundlage der Spezialdebatte angenommen, so ist die Angelegenheit abgelehnt.

(3) In der gleich darauf eröffneten Spezialdebatte bestimmt der Präsident, welche Teile des Entwurfes vereint oder abgesondert zur Beratung und Beschlußfassung kommen sollen. Über eine Einwendung dagegen wird ohne Debatte mittels einfacher Abstimmung entschieden.

(4) Die Bestimmungen der §§ 44 bis 48 gelten auch für die Spezialdebatte.

§ 54.

Zweite Lesung.

(1) Die zweite Lesung (Abstimmung im ganzen) erfolgt frühestens 24 Stunden nach Schluß der ersten Lesung.

(2) Bei der zweiten Lesung findet keine Debatte statt und es können bloß die Vertagung der Abstimmung, die Zurückverweisung an den Ausschuß oder die Richtigstellung von Sprach-, Schreib- oder Druckfehlern und stilistische Änderungen beantragt werden, über die aber überhaupt nicht abgestimmt wird, wenn der Berichterstatter zustimmt.

(3) Stehen einzelne Beschlüsse der ersten Lesung miteinander in Widerspruch, so kann gleichfalls die Berichtigung beantragt werden.

§ 55.

Abgekürzte Geschäftsbehandlung.

(1) Handelt es sich um einen dringenden Entwurf der Regierung oder um einen rasche Erledigung erfordernden Initiativantrag, so können die Regierung, der Präsident oder zwei Fünftel aller Senatoren beantragen, daß eine solche Angelegenheit im Wege der abgekürzten Geschäftsbehandlung als dringlich verhandelt werde. Ein solcher Antrag ist wenigstens 24 Stunden vorher auf die Verhandlungsordnung zu setzen.

(2) Zur Begründung der Dringlichkeit des Entwurfes (Antrages) spricht bloß der Präsident oder einer der Antragsteller der abgekürzten Geschäftsbehandlung; einigen sich diese nicht, so bestimmt ihn der Präsident. Der Senat entscheidet sodann ohne weitere Debatte. Die abgekürzte Geschäftsbehandlung richtet sich nach folgenden Regeln:

(3) Der Präsident weist in derselben Sitzung des Plenums die Angelegenheit dem Ausschusse zu, den er für zuständig erachtet, und gleichzeitig beschließt der Senat auf Antrag des Präsidenten ohne Debatte mittels einfacher Abstimmung, daß der Ausschuß innerhalb einer bestimmten unerstreckbaren Frist über den Entwurf (Antrag) Bericht erstatte.

(4) Der Ausschuß verhandelt den Entwurf (Antrag) in seinen nächsten Sitzungen vor den übrigen Gegenständen, deren Verhandlung eventuell auch bis zur Erledigung der dringlichen Angelegenheit unterbrochen wird. Vor Eröffnung der Debatte über die dringliche Angelegenheit beschließt der Ausschuß ohne Debatte auf Antrag des Obmannes oder eines Mitgliedes, ob über die dringliche Angelegenheit eine Generaldebatte stattfinden soll, in welche Teile die Spezialdebatte geteilt wird, in welcher Frist längstens jeder Teil der Verhandlung zu erledigen ist und wie lange der einzelne Redner höchstens sprechen darf.

(5) Gleich nach Verstreichen der dem Ausschusse zur Berichterstattung gesetzten Frist (Abs. 3) setzt der Präsident des Senates den Entwurf (Antrag) auf die Verhandlungsordnung der nächsten Sitzung, wobei er die Debatte über die im Senate gerade in Verhandlung stehende Angelegenheit bis zur Erledigung der dringlichen Angelegenheit unterbrechen kann. Der Präsident kann die Verhandlung der dringlichen Angelegenheit auch besonderen Sitzungen des Senates vorbehalten, die parallel mit den Sitzungen stattfinden, in denen die anderen Verhandlungsgegenstände verhandelt werden.

(6) Der Senat verhandelt die dringliche Angelegenheit auch dann, wenn der Ausschuß über sie keinen Bericht erstattet hat. In einem solchen Falle wird der Berichterstatter vom Präsidenten des Senates ernannt.

(7) Vor Eröffnung der ersten Lesung beschließt der Senat auf Antrag des Präsidenten ohne Debatte mittels einfacher Abstimmung, ob über die dringliche Angelegenheit bei der ersten Lesung eine Generaldebatte stattfinden soll, in welche Teile die Spezialdebatte geteilt wird, in welcher Frist längstens jeder Teil der Verhandlung zu erledigen ist und wie lange der einzelne Redner höchstens sprechen darf.

(8) Gleich nach Verstreichen der im Abs. 4, 5 und 7 gegebenen Fristen wird im Ausschusse, beziehungsweise in der Sitzung des Senates unverzüglich zur Abstimmung geschritten, selbst wenn ein Redner in der Rede unterbrochen werden sollte.

(9) Handelt es sich um den ordentlichen Staatsvoranschlag, so darf die gemäß Abs. 3 dem Ausschusse zur Verhandlung dieser dringlichen Angelegenheit gestellte Frist nicht kürzer als 10 Tage und die dem Plenum des Senates gemäß Abs. 7 gestellte Frist nicht kürzer als 6 Tage sein. In der angeführten Zeit sind mindestens 6 Ausschußsitzungen zu 4 Stunden und mindestens 3 Sitzungen des Senates zu 4 Stunden abzuhalten.

(10) Bei der abgekürzten Geschäftsbehandlung kann die zweite Lesung auch vor Ablauf der im § 54, Abs. 1, angeführten Frist durchgeführt werden.

(11) Der Antrag auf abgekürzte Geschäftsbehandlung kann auch gestellt werden, wenn der Ausschuß oder der Senat die Angelegenheit bereits verhandelt.

VIII. Teil.

Beschlußfassung.

§ 56.

Erfordernisse der Beschlüsse.

(1) Der Senat ist in der Regel bei Anwesenheit von wenigstens einem Drittel aller Senatoren beschlußfähig und zur Gültigkeit eines Beschlusses ist die absolute Mehrheit der Anwesenden erforderlich (§ 32 Verf. Urk.).

(2) Bei Stimmengleichheit ist der Antrag abgelehnt.

(3) Zur Beschlußfassung über eine Kriegserklärung und zur Abänderung der Verfassungsurkunde und ihrer Bestandteile ist Dreifünftelmehrheit aller Senatoren erforderlich (§ 33 Verf. Urk.).

(4) Unberührt bleiben die Bestimmungen der §§ 44 und 48 der Verf. Urk.

(5) Der Präsident stimmt nur bei Wahlen mit, wird aber in die Zahl der Anwesenden eingerechnet.

§ 57.

Reihung der Abstimmungen.

(1) Nach Schluß der Debatte bestimmt der Präsident unter Bedachtnahme darauf, daß die wahre Meinung der Mehrheit zum Ausdrucke gelange, die Reihung der Abstimmungen.

(2) Um die Abstimmung zu vereinfachen, kann der Präsident die Beschlußfassung über eine grundsätzliche Frage veranlassen.

(3) Ebenso kann der Präsident nach Schluß der Debatte die Abstimmung im ganzen oder über einen Teil auf einen späteren Zeitpunkt oder eine spätere Sitzung verlegen und inzwischen die Verhandlung fortsetzen. Über eine Einwendung dagegen oder über den Antrag eines Senators, die Fassung oder Ordnung der Fragen zu berichtigen oder eine Frage zu teilen, entscheidet, sofern der Präsident nicht einem solchen Antrage zustimmt, der Senat ohne Debatte mittels einfacher Abstimmung.

§ 58.

Art und Weise der Abstimmung.

(1) Die Abstimmung erfolgt für oder gegen den Antrag ohne Angabe von Gründen.

(2) In der Regel wird durch Erheben der Hand oder durch Aufstehen abgestimmt. Ist das Ergebnis der einfachen Abstimmung nach Ansicht des Präsidenten oder von 25 Senatoren zweifelhaft, so läßt der Präsident unter Wiederholung der Frage entweder die Stimmen zählen oder namentlich abstimmen; beides vollzieht der Sekretär des Senates oder sein Stellvertreter mit den Schriftführern unter Aufsicht des Präsidenten.

(3) Die Stimmen sind auch dann zu zählen, wenn dies der Präsident anordnet oder wenigstens 25 Senatoren vor der Abstimmung verlangen.

(4) Ergibt sich bei der Abstimmung, daß nicht einmal ein Drittel der Senatoren anwesend ist, so unterbricht oder schließt der Präsident die Sitzung.

§ 59.

Namentliche Abstimmung.

(1) Namentlich wird abgestimmt:

a) bei der zweiten Lesung in den Fällen des § 48 Verf. Urk., ferner, wenn der Senat in der ersten Lesung einen Beschluß des Abgeordnetenhauses abgeändert hat (§ 44, Abs. 1 und 4, Verf. Urk.) und schließlich, wenn der Senat auf seinem Beschlusse gemäß § 44, Abs. 2, zweiter Satz, Verf. Urk. beharrt;

b) wenn der Senat nach Schluß der Generaldebatte (§ 53, Abs. 1 und 2) oder in der zweiten Lesung einen vom Abgeordnetenhause angenommenen Entwurf gänzlich ablehnt (§ 44, Abs. 1, Verf. Urk.);

c) sonst nur über Entscheidung des Präsidenten.

(2) Namentlich wird derart abgestimmt, daß jeder Senator, auf seinem Platze sitzend, einen gedruckten, seinen Namen und das Wort „ja“ oder „nein“ enthaltenden Stimmzettel abgibt. Das Ergebnis verkündet der Präsident, die detaillierte Aufzählung der Namen ist aber nur im stenographischen Berichte (§ 73) anzuführen.

IX. Teil.

Wahlen und Ernennungsvorschläge.

§ 60.

Wahl der Mitglieder und Ersatzmänner des Ständigen Ausschusses des Národní shromáždění.

(1) Wie vom Senate die 8 Mitglieder und die 8 Ersatzmänner des Ständigen Ausschusses des Národní shromáždění gewählt werden, bestimmt der § 54 der Verf. Urk.; wird nach dem Grundsatze der verhältnismäßigen Vertretung gewählt, so wird die Wahl nach § 63, Abs. 2, mit der Maßgabe durchgeführt, daß Parteienkoppelung zulässig ist. Die Entscheidung über die Art der Wahl erfolgt ohne Debatte.

§ 61.

Art und Weise der Wahl.

(1) Wahlen oder Ernennungsvorschläge erfolgen in der Regel mittels Stimmzettel mit einfacher Stimmenmehrheit. Die Zettel werden von den Schriftführern gezählt.

(2) Wenn keine Einwendungen erhoben werden, kann mit Ausnahme der Wahl des Präsidenten durch Erheben der Hand oder durch Aufstehen gewählt werden.

§ 62.

Engere Wahlen.

(1) Wird bei der ersten Wahl die einfache Stimmenmehrheit nicht erreicht, so findet eine engere Wahl statt, in die von denjenigen, die bei der ersten Wahl verhältnismäßig die meisten Stimmen erhalten haben, doppelt soviel Namen einbezogen werden, als ihrer gewählt werden sollen.

(2) Bei Stimmengleichheit in der ersten oder in der engeren Wahl entscheidet der Präsident durch das Los, wer in die engere Wahl kommen soll oder wer gewählt ist.

§ 63.

Wahl der Ausschüsse.

(1) Auf Antrag von wenigstens 11 Senatoren werden die Ausschüsse nach dem Grundsatze der verhältnismäßigen Vertretung gewählt.

(2) Bei der Wahl nach dem Grundsatze der verhältnismäßigen Vertretung werden Stimmzettel nur von den Senatoren abgegeben, die weder Mitglieder noch (§ 16, zweiter Satz) Hospitanten eines Klubs sind, und von den Klubobmännern oder deren Vertretern für alle Mitglieder und Hospitanten (§ 16, zweiter Satz) ihres Klubs, wenn auch die Mitglieder (Hospitanten) nicht anwesend wären. Die Summe aller abgegebenen Stimmen (mit Ausnahme der leeren) wird durch die Zahl der zu besetzenden Mandate geteilt. Durch die nächsthöhere ganze Zahl (Wahlzahl) wird die Summe jeder Gruppe von in ihrem ganzen Inhalte gleichlautenden Stimmzetteln geteilt und jeder Gruppe werden soviel Mandate zugewiesen, wievielmal die Wahlzahl in der Summe enthalten ist, und zwar in der Reihenfolge, in der die Kandidaten auf den Stimmzetteln angeführt sind. Sind auf solchen Stimmzetteln die Kandidaten in verschiedener Reihenfolge aufgeschrieben, so entscheiden über ihre Reihenfolge die die Mehrheit der betreffenden Gruppe bildenden Stimmzettel. Die übrig gebliebenen Mandate werden den Gruppen zugeteilt, die bei der Teilung durch die Wahlzahl die größten Reste aufweisen. Sind die Teilungsreste bei mehreren Gruppen einander gleich, so entscheidet das Los. Wurde auf diese Weise jemand zweimal gewählt, so erklärt er, für welche Gruppe er das Mandat behalten will, und der Gruppe, aus der er ausfällt, wird ein weiteres Mandat zugeteilt.

(3) Ist ein Ausschußmitglied weggefallen, so wird der Ersatzmann für dasselbe vom Obmanne jenes Klubs (seinem Stellvertreter) ernannt, dessen Mitglied oder (im Falle des § 16, zweiter Satz) Hospitant es war; wenn es nicht Mitglied (Hospitant im Sinne des zweiten Satzes des § 16) eines Klubs war oder wenn der Obmann (Stellvertreter) des Klubs binnen der vom Präsidenten des Senates gestellten Frist den Ersatzmann nicht ernennt, wird der Ersatzmann gemäß den §§ 61 und 62 gewählt.

X. Teil.

Regierungserklärungen.

§ 64.

Selbständige Regierungserklärungen.

(1) Einem Mitgliede der Regierung ist zu Beginn oder zum Schlusse oder nach Ermessen des Präsidenten auch während der Sitzung das Wort zu Erklärungen zu erteilen, die nicht im Zusammenhange mit der Tagesordnung stehen.

§ 65.

Debatte über Regierungserklärungen.

(1) Über schriftlichen Antrag eines Senators kann der Senat ohne Debatte mittels einfacher Abstimmung beschließen, über die Erklärung sofort oder in einer der nächsten Sitzungen die Debatte zu eröffnen. Diese Debatte ist mit einer Abstimmung darüber zu beschließen, ob der Senat die Erklärung genehmigt oder nicht; der Senat kann jedoch beschließen, die Abstimmung zu vertagen.

XI. Teil.

Anfragen und Interpellationen.

§ 66.

Anfragen an die Regierung.

(1) Jeder Senator kann die Regierung oder ein Mitglied der Regierung schriftlich wegen Handlungen der Regierung und ihrer Organe und wegen beabsichtigter Verfügungen befragen. Auf die Anfrage kann der Befragte mündlich oder schriftlich antworten. Die Anfrage und die schriftliche Antwort werden der Senatskanzlei übermittelt, aber nicht in Druck gelegt. Die Senatskanzlei stellt die Anfrage und Antwort zu.

§ 67.

Interpellationen.

(1) Ist eine solche Anfrage wenigstens noch von 10 anderen Senatoren unterschrieben (Interpellation), so ist der Befragte verpflichtet, mündlich oder schriftlich binnen 2 Monaten zu

antworten oder die Antwort ausdrücklich mit Angabe der Gründe abzulehnen. Die Interpellation und die Beantwortung oder deren Ablehnung sind der Senatskanzlei zuzustellen und im Druck zu verteilen. Längstens in der nächsten Sitzung nach der Verteilung kann beantragt werden, über die Antwort oder deren Ablehnung zu verhandeln. Für den Antrag und die Debatte gelten die Bestimmungen des § 65.

(2) Auf Verlangen eines Mitgliedes der Regierung muß der Präsident für die Beantwortung der Interpellation die Sitzung für vertraulich erklären; in diesem Falle wird die Antwort nicht in Druck gelegt, falls nicht der Senat anders beschließt. Ein allfälliger Antrag auf Eröffnung der Debatte ist sofort in der vertraulichen Sitzung zu stellen und der Senat entscheidet zugleich mit dem Beschlusse über die Eröffnung der Debatte, ob die Debatte in öffentlicher oder vertraulicher Sitzung abgeführt werden soll (§§ 37 und 38).

§ 68.

Dringende Interpellationen.

(1) Ist eine Interpellation als dringend bezeichnet, so entscheidet der Senat ohne Debatte mittels einfacher Abstimmung, ob und wann über sie die Debatte zu eröffnen ist. In der beschlossenen Debatte muß das interpellierte Mitglied der Regierung die Interpellation beantworten (§§ 65 und 67).

§ 69.

Anfragen an die Vorsitzenden.

(1) Jeder Senator kann den Präsidenten des Senates oder den Obmann eines Ausschusses wegen ihrer Verfügungen befragen; die Anfrage ist schriftlich der Senatskanzlei zu überreichen und es ist auf sie binnen 14 Tagen im Senate zu antworten, wobei der Befragte den Inhalt der Anfrage mitteilt. Die Anfrage wird im Drucke nicht verteilt.

XII. Teil.

Gesuche (Petitionen).

§ 70.

Verhandlung über Gesuche.

(1) An den Senat gerichtete Gesuche sind der Senatskanzlei zu übergeben. Sie werden in der Sitzung nicht vorgelesen und nicht im Drucke verteilt.

(2) Anonyme Eingaben oder Gesuche, ebenso alle Verwahrungen (Proteste) in Angelegenheit der Verhandlungen des Senates, seiner Funktionäre und Mitglieder werden nicht verhandelt.

(3) Über Gesuche entscheidet das Präsidium des Senates auf Grund des Berichtes der Senatskanzlei (§ 49, Abs. 8). Das Präsidium beantwortet entweder selbst das Gesuch oder weist es dem Ausschusse zu, den es für zuständig erachtet, oder legt das Gesuch beiseite.

(4) Der Ausschuß beantwortet entweder selbst das Gesuch oder erstattet über dasselbe dem Senate mit einem entsprechenden Antrage mündlichen Bericht oder legt es beiseite.

§ 71.

Verzeichnis der Gesuche.

(1) Will der Ausschuß über Gesuche mündlichen Bericht erstatten, so verfaßt die Senatskanzlei ein Verzeichnis derselben mit kurzer Inhaltsangabe und mit dem Antrage des Ausschusses und verteilt es im Drucke.

XIII. Teil.

Protokolle.

§ 72.

Verhandlungsprotokolle.

(1) Über die Verhandlung in der Sitzung des Senates oder eines Ausschusses wird ein Protokoll verfaßt. In demselben sind die Zahl der anwesenden Mitglieder (§ 2), die bei der Verhandlung gestellten Anträge (§§ 47 und 48), der Verlauf der Debatte mit den Namen der Redner und das Ergebnis der Abstimmung zu vermerken.

(2) Die von dem Präsidenten, einem Schriftführer und dem Sekretär des Senates beglaubigten Protokolle über die Sitzungen des Senates sind durch 48 Stunden in der Kanzlei zur Einsichtnahme aufzulegen. Wenn kein Senator in dieser Frist schriftliche Einwendungen erhebt, wird das Protokoll als richtig angesehen, in Druck gelegt und unter die Senatoren verteilt. Entspricht der Präsident einer Einwendung nicht, so entscheidet über dieselbe die nächste Sitzung des Senates ohne Debatte mittels einfacher Abstimmung.

(3) Die Ausschußberichte werden abgesondert ausgegeben.

(4) Alle Schriften über die Verhandlung des Senates sind zum Erzeugungspreise zu verkaufen.

§ 73.

Stenographische Berichte.

(1) Über jede Sitzung des Senates wird ein stenographischer Bericht, der den genauen Inhalt der ganzen Verhandlung wiedergibt, verfaßt und in Druck gelegt.

(2) Diese Berichte sind in gewöhnlicher Schrift nach der Sitzung in der Senatskanzlei aufzulegen.

(3) Jeder Redner kann in der Stenographenkanzlei den seine Rede enthaltenden Teil des Berichtes durchsehen und angeben, welche Irrtümer oder Mängel er etwa enthält; wenn der Direktor der Stenographenkanzlei diesen Wünschen nicht entsprechen könnte, holt er die Entscheidung des Präsidenten ein, der sich diesbezüglich mit den amtierenden Schriftführern ins Einvernehmen setzt.

252/J

(4) Die im Druck verteilten Schriften sind Beilagen der stenographischen Berichte.

(5) Über Antrag des Präsidenten kann der Senat ohne Debatte mit einfacher Mehrheit jederzeit beschließen, daß die Reden der Senatoren und auch der Berichterstatter und der Mitglieder und Bevollmächtigten der Regierung zeitweise nicht stenographiert und im stenographischen Protokolle nicht wörtlich veröffentlicht werden und daß die Redner das Recht haben, binnen 24 Stunden nach Beendigung ihrer Rede dem stenographischen Protokolle über die Senatsverhandlung den Inhalt ihrer Reden anzuschließen. Ein solcher Antrag wird nicht schriftlich eingebracht, nicht vervielfältigt, nicht unter die Senatoren verteilt, nicht vorerst einem Ausschusse zugewiesen und der Senat beschließt über denselben, auch wenn er vorher nicht auf die Tagesordnung gesetzt wurde.

XIV. Teil.

Verhandlungsfreiheit des Hauses.

§ 74.

Verbot der Störung der Verhandlungen des Senates.

(1) Zu den Sitzungen des Senates und der Ausschüsse hat außer den Senatoren und den durch ihr Amt hiezu berufenen Personen niemand Zutritt.

(2) Mündliche Gesuche oder Deputationen werden vom Senate nicht angenommen.

(3) Zu Senatoren in das Gebäude des Senates entsandte Deputationen haben keinen Zutritt, wenn sie mehr als 10 Personen zählen.

(4) An den Tagen, an denen der Senat oder ein Ausschuß des Senates tagt, sind im Umkreise eines Kilometers von dem Gebäude, wo der Senat (der Ausschuß) tagt, an den dem öffentlichen Verkehre dienenden Orten weder Versammlungen noch Aufzüge welcher Art immer gestattet.

XV. Teil.

Verkehr des Senates mit dem Abgeordnetenhause. Der Ständige Ausschuß des Národní shromáždění.

§ 75.

Übermittlung der angenommenen Entwürfe an das Abgeordnetenhaus oder an den Präsidenten der Republik.

(1) Der in Druck gelegte vom Senate angenommene Gesetzentwurf wird vom Präsidenten des Senates dem Präsidenten des Abgeordnetenhauses übermittelt und dies von ihm dem Vorsitzenden der Regierung angezeigt.

(2) Hat der Senat einen vom Abgeordnetenhause angenommenen Gesetzentwurf unverändert angenommen, so übermittelt ihn der Präsident des Senates durch Vermittlung der Regierung dem Präsidenten der Republik und zeigt dies dem Präsidenten des Abgeordnetenhauses an.

(3) Ebenso erfolgt seitens des Präsidenten des Senates die Übermittlung eines vom Senate genehmigten Gesetzentwurfes durch Vermittlung der Regierung an den Präsidenten der Republik und die Anzeige hievon an den Präsidenten des Abgeordnetenhauses in jenen Fällen, in denen nach der Verfassungsurkunde entweder angenommen wird, daß das Abgeordnetenhaus dem Beschlusse des Senates zustimme, weil es keinen Beschluß gefaßt hat (§ 43 Verf. Urk.), oder der Beschluß des Senates trotz abweichenden Beschlusses des Abgeordnetenhauses Gesetz werden soll (§ 44, Abs. 2, 3. Satz, Verf. Urk.).

§ 76.

Frist für die Beschlußfassung über die vom Abgeordnetenhause angenommenen Gesetzentwürfe.

(1) Der Senat ist verpflichtet, über einen vom Abgeordnetenhause angenommenen Gesetzesvorschlag binnen sechs Wochen, über den Vorschlag des Budget- und Wehrgesetzes binnen einem Monate von dem Tage, an dem der in Druck gelegte Beschluß des Abgeordnetenhauses dem Präsidenten des Senates übermittelt wurde, oder in den Fällen des § 43, Abs. 3, Verf. Urk. von der nächsten Sitzung des Senates zu beschließen.

(2) Wird vom Senate innerhalb dieser Frist oder innerhalb der durch Übereinkunft mit dem Abgeordnetenhause verlängerten oder abgekürzten Frist kein Beschluß gefaßt, so wird angenommen, daß er dem Beschlusse des Abgeordnetenhauses zustimme (§ 43 Verf. Urk.).

§ 77.

Verlängerung oder Abkürzung der Frist.

(1) Der Antrag, der Senat möge beschließen, dem Abgeordnetenhause eine Verlängerung oder Abkürzung der Frist gemäß § 43 Verf. Urk. vorzuschlagen, kann vom Präsidenten des Senates oder von dem Ausschusse, dem der Entwurf zugewiesen ist, oder von 11 Senatoren schriftlich gestellt werden.

(2) Ein solcher Antrag sowie ein Antrag des Abgeordnetenhauses auf Verlängerung oder Abkürzung der Frist ist wenigstens 24 Stunden vorher auf die Verhandlungsordnung zu setzen und der Senat beschließt darüber nach einer Debatte mittels einfacher Abstimmung; er kann aber auch beschließen, die Abstimmung zu vertagen oder den Antrag einem Ausschusse zur Berichterstattung zuzuweisen.

(3) Der Präsident des Senates übermittelt den Beschluß dem Präsidenten des Abgeordneten-

LATVIJAS SŪTNIECĪBA
STOKHOLMĀ

№ 24/57o.

Valsts Prezidenta sekretariāts
saņemts 1929 g. 8. martā.
ien. № 1138 / akt. № 729

1929.g.4.martā.

Augsti godāts sekretara kungs,

Atbildot uz Jūsu š.g.13.februara vēstuli № 678, caur šo pagodinos ziņot, ka parlamentarisms Zviedrijā jau pastāv gandrīz 5oo gadus, 1935.g.tiks 5oo g.Parlamenta jubileja svinēta, un tamdēļ Parlamenta iekšējā dzīvē daudz kas iet pēc tradicijām uz priekšu un nav nekur rakstīts, bet galvenie vilcieni ir zinams noteikti likumos.

Zviedrijas Satversme ir sadalīta četros nodalījumos:

1) Valsts iekārta (Regeringsformen)
2) Parlamenta kārtība (Riksdagsordning)
3) Tronis (Successionsordning) un
4) Preses brīvība (Tryckfrihetsförordningen).

Līdz 18o9 gadam Zviedrijā ir pastāvejuši četri Parlamenti: muižniecības Parlaments, garidzniecības, pilsoniskais un zemnieku. Pēc franču revolucijas no 18o9 - 1866 g. augšminētā parlamentarisma forma ir sākuse saskobīties. Šī krīze ir turpinājusēs līdz 1866.g. 22.junijā 1866.g. ir pieņemts jauns likums par Zviedrijas Parlamentu, pēc kuŗa Zviedrijas Parlaments sastāv no 2 palatām - augš un apakšnama . 1866.g.Parlamenta likums, kuŗš skaitās par pamatsatversmi sastāv no 82 paragrafiem un šo Satversmi ir apstiprinājis Zviedrijas toreizējais ķēniņš Kārlis.

Riksdaga Satversme ir sadalīta sekoši:

1) vispārējie pamati (allmänna grunder), kuŗi savukārt iedālīti
   a) pirmā Palatā,
   b) otrā Palatā un
   c) kopējie noteikumi (gemensame bestämmelser)

Augsti godātam
J.Grandau kungam,
Valsts Prezidenta sekretaram, Rīgā.

2187
254

2) Parlamenta darbības sākums un izbeigšanās,

3) Parlamenta darbības sagatavošana (Ärendenas beredning)

4) Darbības caurskatīšana Palatās (Ärendenas behandling i Kamrarna)

5) Paziņojumi par Parlamenta lēmumiem (Meddelande av riksdagens beslut)

Beidzamie trīs nodalījumi ar jau faktiski ir zinamā mērā iekšējais Kartības rullis.Bez tam pastāv vēl Parlamenta reglaments,kuļš ari ir pieņemts 1868.gadā,bet dažus mēnešus priekš Parlamenta pamatlikuma 8 aprilī. Šis reglaments korespondētu mūsu Saeimas "Kārtības rullim".Šo reglamentu šeklāt Jums ari pielieku,diemžēl viņš ir zviedru valodā,bet ko darīt,citās valodās viņš nav izdots. Ja Jūs interesē šis saturs tuvāki,tad Rīgā jau atradīsies cilvēki,kuļi varētu viegli Jums to iztulkot,vismaz mutiski.Vēl jāaizrāda,ka šis reglaments no ķēniņa nav parakstīts,bet apstiprināts no paša Parlamenta.

No Dānijas ari pieprasīju īsāku informaciju par Parlamenta iekārtu.Tā kā tuvākā laikā izbraukšu uz Norvegiju,tad par Norvegijas parlamentarismu sniegšu Jums ziņas pēc atgriešanās no Oslo.

Visā augstcieņībā

J. Lerhis

Piel.:minētais.

25 Aug

1929. 11 martā.
№ 1012.

Augsti godājamais
ministŗa kungs,

Apstiprinot Jūsu 4.marta raksta Nr.24/570 ar tam pielikto kārtības rulli saņemšanu, pagodinos paziņot,ka to nodevu Valsts Prezidenta kungam, pie kam piebilstu, ka Norvēģijas parlamenta kārtības rulli arī jau dabūjām no citurienes.

Šos materiālus Prezidenta kungs steidzīgi vāca sakarā ar dienas kārtībā jau uzņemto mūsu Saeimas jauno kārtības rulli,kuŗa pieņemšana paredzama jau šonedēļ.

Ar patiesu cieņu

S e k r e t ā r s.

Augsti godājamam
K. Z a r i ņ a kungam,
Latvijas ārkārtējam sūtnim un
pilnvarotam ministrim Stokholmā.

288

255

LATVIJAS SŪTNIECĪBA.
LÉGATION DE LETTONIE.

BERLIN W. 62,
BURGGRAFENSTRASSE 13.

TELEGR. ADR.: LETTOLEGATION BERLIN.
TELEF.: LÜTZOW 68-94.

No.897.

Berlinā, 1929.g.6.marta.

Valsts Prezidenta sekretariāts
saņemts 1929 g. 11. martā
Ien. Nr. 1230 / akt. Nr. 724

Augsti godātais Sekretara kungs,

Atsaucoties uz Jūsu š.g.13.II.rakstu No.677 un papildinot savu 25.II.rakstu No.784, šeklāt pagodinos piesūtīt Jums norakstu no šodien no Holandes ārlietu ministrijas saņemtās š.g.4.marta verbalnotas No.6588 līdz ar tanī minēto pielikumu.-

Ar augstu cieņu

Sūtnis.

Klāt:minetais.

Augsti godātam

J.GRANDAUS kungam,

Valsts Prezidenta sekretaram,

R ī g ā.

- - - - - - - - -

Pieņ. 11.3.

Ministère des Affaires Etrangères
Direction Juridique
No.6588

255
256

NOTE

Pour satisfaire au désir exprimé dans la note verbale No.688 du 18 février dernier le Ministère des Affaires Etrangères a l'honneur de faire parvenir ci joint à la Légation de Lettonie le texte du règlement de la Seconde Chambre des Etats Généraux.

Le Ministère des Affaires Etrangères se permet de faire observer que le dit règlement a été élaboré par le Parlement lui-même et doit être considéré comme un règlement d'ordre intérieur.

La Haye.le 4 mars 1929.

TELEPHONE: SLOANE 2564.
TELEGRAMS: "LATVIJA, SLOANE, LONDON."

LATVIAN LEGATION,
87, EATON PLACE,
LONDON, S.W.1.

2600.
257

No.B.I7/562. 1929.g. 16. martā.

Valsts Prezidenta sekretariāts
saņemts 1929 g. 23. martā
Ārl. N 1435 / akt. N 74

Augsti godājamais sekretāra kungs,

Papildinot manu ş.g.I6.februara rakstu No.B.I7/342 pagodinos Jums nosūtīt Valsts Prezidenta kunga informēşanai Lielbritanijas ārlietu ministrijas ş.g. I6.marta notas No.L I6II/II23/405 duplikātu līdz ar tanī minētiem pielikumiem attiecībā uz Anglijas parlamenta "kārtības ruļļa" izdoşanu.

Gadījumā ,ja klātpieliktā memorandumā minētās grāmatas par angļu parlamentāro praksi būtu vēlamas un nepieciešamas Valsts Prezidenta kungam-mēs tās apgādātu un piesūtītu Jums papildam.

3 pielikumi un 2 grāmatas atsevişķā iesaiņojumā.

Ar augstu cieņu

F. Vesmanis

S ū t n i s.

Augsti godātam
J.Grandausa kungam,
Valsts Prezidenta sekretāram,
R Ī g ā.

25 Top

Augsti godājamais

ministŗa kungs,

Apstiprinot pie Jūsu 13.marta raksta atsūtīto materiālu un atsevišķā sainī divu grāmatu saņemšanu, pagodinos paziņot, ka Valsts Prezidenta kungs pateicas Jums par lielo laipnību un uzmanību.

Piebilstu arī, ka pašlaik jautājums par citu valstu parlamentu kārtības ruļļiem zaudējis savu aktuēlo nozīmi, jo mūsu jauno kārtības ruļļi Saeima jau pieņēma un tas nāk publicējams likumdošanas kārtībā, kā līdz šim.

Ar augstu cieņu

S e k r e t ā r s.

Augsti godājamam

Fr. V e s m a ņ a kungam,

Latvijas ārkārtējam sūtnim un pilnvarotam ministrim Londonā.

1929.g. 25 martā Nr. 1212.

Latvijas Valsts vēstures arhīvs

1303 .f. 1 . apr. 51 . **LIETAS NOSLĒGUMA LAPA**

Lietā ienumurētas 290 (divi simti deviņdesmit)
(cipariem un vārdiem)

lapas no Nr. 1 līdz Nr. 257

tai skaitā: ~~galvenās lapas~~ lpp. 37a, 228a, b; 229a, 230/1-15, 231/1-9, 232/1-5

izlaistie numuri

iekšējā apraksta lapas

vecie lietvedības vāki

Lietu fiziskā stāvokļa un formēšanas īpatnības	Lapu numuri
autogrāfi	
zīmogi	
drukāti materiāli	200-208, 220-226, 230-230/15, 231-231/9
	232-232/5, 234-252
attēli	
grafiskie materiāli	
aploksnes ar markām	
aploksnes bez markām	
pasta atklātnes	
ielikumi aploksnēs	
tīrās lapas	
saplēstas lapas (to daļu skaits)	214
citas īpatnības	

30.08.2022 (datums) | g.f.g. (ieņemamais amats) | RN (paraksts) | (uzvārds)